

VINDICIAE
REGULARIUM.

FR. PII - THOMAE²
M I L A N T E

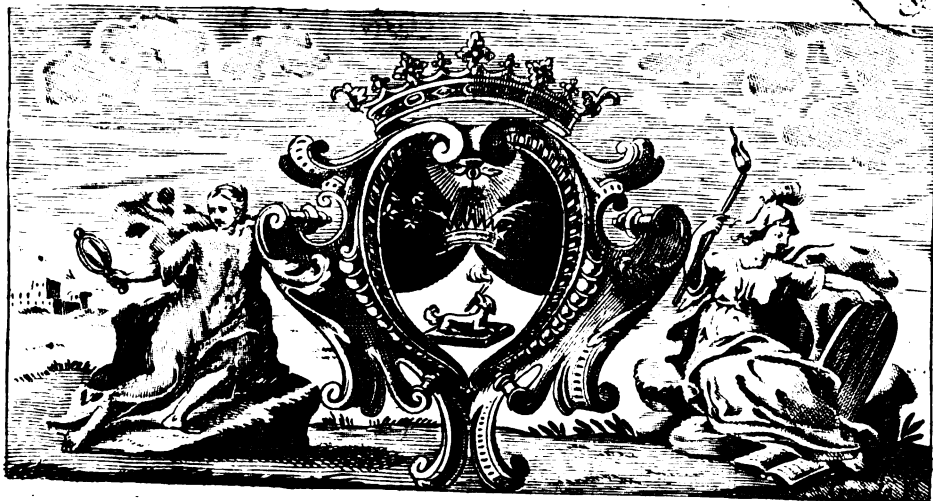
EX-VICARII GENERALIS

CONGREGATIONIS SANCTAE MARIAE SANITATIS
ORDINIS PRÆDICATORUM

S. Th. Magistri, & in Regia Neapolitana Studiorum
Universitate Primarii Professoris

V I N D I C I A E
R E G U L A R I U M

I N
CAUSA MONASTICAE PAUPERTATIS.

N E A P O L I M D C C X L .

EX TYPOGRAPHIA MUTIANA.

SUPERIORUM PERMISSO.

*Qui manducat Domino manducat : gratias enim agit
Deo. Et qui non manducat Domino non man-
ducat, & gratias agit Deo... Tu autem quid
judicas fratrem tuum? aut quare spernis fra-
trem tuum?*

AD ROMANOS XIV.

EMINENTISS. ET REVERENDISS. DOMINO
D. POMPEJO ALDROVANDI

S. R. E. CARDINALI PRODATARIO.

F. PIUS-THOMAS MILANTE O.P.

F. P. D.

*U U M ab antiquis retro
Seculis mos fuerit inlustri-
bus quoque Viris nuncupan-
di proprias lucubrationes
Heroibus suprema dignita-
te fulgentibus, ut praeci-
pue demirari est in Hiero-
nymo, Augustino, Bernar-
do, Thoma Aquinate, aliis-*

*que innumeris, quos omnis commendavit aetas:
idque eo ex momento ab eis novimus actum, cum*

a

ut

ut Heroum gloriam magis magisque dilatarent,
 tum ut obsequii monimenta erga insignes Moece-
 nates depromerent; tum etiam ut Patronos ope-
 rum sibi eos adsciscerent Viros, quos saltem ve-
 nerarentur timerentque momi, & aristarchi, qui
 insignium etiam Scriptorum opera canino dente
 lacerare non verentur. Summo studio prudentique
 consilio ut talem mihi eligerem Patronum delibe-
 ravi dum ad Regularium Ordinum vindictam,
 & ad veritatis manifestationem Apologeticum pu-
 blici juris facere decrevi. At, quod ita consulto
 deliberavi, ut executioni mandarem, majorem
 adhibui operam, quò amico foedere copularentur
 & operis patrocinium ex Moecenatis ope, & au-
 thoris obsequium erga Protectorem: nec aliter qui-
 dem, quam Tibi PRINCEPS EMINENTISSIME
 sacrando opusculum, quod typographicis formis tra-
 dendum censui decrevique. Quid enim in TE non
 emicat supremi fastigii? Quid in TE non efful-
 get eximiae dignitatis, ut sis mihi in munimen-
 simul & decorem. Si Familiae Tuae gloriam per-
 censeo, si TUI virtutem, scientiam, & opera
 quaelibet insignia mente revolve eximium dubio
 procul conspicio Patronum, & Moecenatem Opti-
 mum, quem ut ceteri venerentur, & tantae di-
 gnitatis ergo ut meum hoc opusculum non carpant
 operae pretium est. Illius quippe ALDROVAN-
 DAE Familiae alumnus es, quae inter nobiles Bo-

*noniae Familias primorem citra invidiam obtinet
 locum, ceu illa, quae avita nobilitate inlustris tot
 habuit Consules quot Viros, tot Optimates quot
 filios, quotve nepotes. Ab Anno siquidem MCLXXV.
 ad hanc usque diem continuata annorum serie pri-
 mis potita muneribus, primoribusque insignita di-
 gnitatibus, redimita decoribus, quot protulit in-
 lustres Heröes, qui in Senatorio coetu Vexilliferi
 dignitate conspicui Familiae, & Patriae lumen
 addiderunt & gloriam? Numera stellas, si po-
 tes. Ex ea namque prodiit Sigismundus Reipubli-
 cae Bononiensis Dictator perpetuus. Ex ea, in-
 quam, nec sine supercilio, novimus quamplures
 fuisse delectos Oratores ad Principes, Romanosque
 Pontifices, eoque munere tam digne optimeque
 functos, ut nemo sit, qui non commendet eosdem:
 praecipue tamen suspicimus Johannem-Franciscum
 Aldrovandum bis ad Julium II. Romanum Ponti-
 ficem, & semel ad Alphonsum Ferrariae Ducem
 Oratorem, cujus ductu, & directione in juvenili
 aetate Alexander Farneſius evasit in virum tam
 eximium, ut testantur Historica monumenta: nec
 non alterum Johannem Aldrovandum ad supremos
 Ecclesiae Hierarchas Paulum IV. S. Pium V. & Gre-
 gorium XIII. missum Legatum. Novimus iidem
 TUAM Familiam ob inlustria exantlata facinora
 supremis distinctam Titulis, etiam Comitatus Gu-
 jae ab Alphonso Ferrariae Duce, quo decore, qua*

*dignitate potiti sunt ab antiquis retro temporibus
Majores tui, quos nulla non mirabitur aetas. Quapropter Cl. Aubertus Miraeus dum de Ulysse Aldrovando Viro Maximo verbum habet ita ad rem nostram loquitur: (a) Ulysses Aldrovandus illustri Comitum Aldrovandorum familia oriundus in Gymnasio Bononiensi Naturalis Historiae professionem feliciter implevit, ut omnium ante se genitorum diligentissimus, etiam post futuros hujus palmae gloriam praeripuisse videatur. At quum hujusce tam eximii Viri nomen, & gloriam vel per transennam conspexerimus, non tacet vel obiter ejus virtutem a laudatis Viris laudatam percensere, ut vel ex eo uno, veluti ex ungue Leonem, ceteros scientiae gloriae inlustres digito monstrasse sufficiat, & ex hac gloria commendare Familiam, commendare Moece-natem. Et quamvis mihi innumera praesto forent testimonia Scriptorum, quos litteraria Respublica excepit, nimirum, Ezechielis Spanhemii, Gerardi Vossii, Jobannis Imperialis, aliorumque plurimum, satis mihi superque est unus, qui omnibus praeeminet, quique Familiam, & Authorem epigrammate commendavit, Maphaeus Cardinalis Barberinus, qui postea fuit Summus Pontifex Urbanus VIII. sic enim cecinit Purpuratus Vates. (b)*

Mul-

(a) Aubertus Miraeus de Script. Eccles. P.II.

(b) Apud Thom. Pope Blount Cens.Celeb.Aut.pag.837.

Multiplies rerum formas, quas Pontus, & Aether
Exhibet, & quidquid promit, & abdit Humus
Mens haurit, spectant oculi, dum cuncta sagaci
Aldrovande, tuus digerit arte Liber.

Miratur proprios solers Industria foetus,
Quamque tulit moli se negat esse parem.
Obstupet ipsa simul rerum foecunda Creatrix,

Et cupit esse suum, quod videt Artis opus.
Nec satis ad tui laudem PRAESUL EMINEN-
TISSIME tuorum gloria Majorum. Pro Patribus
tuis natus es TU, qui reapse Sapiens adauxisti
Familiae Aldrovandae decorem. Juvenis adhuc,
& tcnellus, moribus antiquando dies, ut de
Eugenio III. S. Bernardus ait, super senes intel-
lexisti, dum non adlectus Seculi pompis Sapien-
tiam adamasti, & in viridi adhuc aetate Senis,
& Romae ad amussim sanctioris Ethices, & po-
litoris litteraturae seriis sacrisque deditus studiis,
iisque a Christiana virtute nunquam sejunctis,
pectus tuum Bibliothecam fecisti Christi, ut de
Nepotiano S. Hieronymus inquit: quapropter in ip-
sa primaeva Adolescentia promeruisti inter Prae-
latos cooptari ab Innocentio XII. a quo pariter
Sacro-Sanctae Basilicae Lateranensis fuisti Vica-
rius constitutus, & proficiens de virtute in vir-
tutem XXIV. aetatis tuae Anno ab Clemente XI.
Auditor Signaturae Justitiae delectus, actutum ad
insignia munera Locumteuentis in Tribunali Au-
di-

ditorii Camerae Apostolicae, Ponentis, & Pro-Secretarii S. Congregationis super Ecclesiastica immunitate, Auditorisque Romanae Rotae fuisti adsumtus: quantaque gloria demandatam Tibi multiplicem spartam, mirante Urbe, stupente Orbe fueris exsecutus vel ex eo conspiciere est, quia TE ipsum Supremus Ecclesiae Hierarcha ad ardua alia, eaque nobiliora, munia delegit. Et nonne ad Ludovicum XIV. Galliarum Regem primum, deinde ad Philippum V. Hispaniarum Monarcham fuisti missus S. Sedis Apocryfarius, & suprema facultate Apostolicus Nuncius Neocaesariensis Archiepiscopus consecratus? Notum est Orbi, & perspicuum itidem quanta dexteritate utrobique fideliter, simul & prudenter tam difficilem tibi demandatam Provinciam adimpleveris: dum ibidem magni momenti arduisque controversiis, quae Virum numeris omnibus absolutum exposcebant, compositis, Imperio placuisti, & Sacerdotium decorasti. Ita, inquam, sapienter, caute, prudenter, sancteque TE in praelaudato munere gessisti, ut TE Romam reversum, & pro merito pridem Sacrae Romanae Rotae Decanum, deinde Proregentem Sacrae Poenitentiariae, & Consultorem Sacrae Congregationis Rituum ab Innocentio XIII. & S. Officii Consultorem declaratum a Benedicto XIII. qui etiam TE Patriarcham Hierosolymitanum renunciavit; a Clemente vero XII. Al-

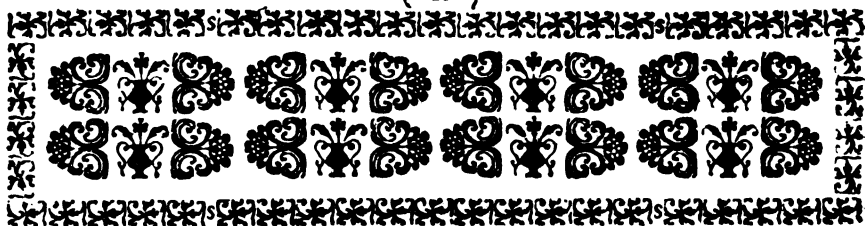
mae

mae Urbis Gubernatorem primum constitutum ,
 & mox etiam Cardinalitia dignitate redimitum ,
 atque ad Insulas Montis Physconis , & Corneti ad-
 sumtum Galli , Hispanique Cardinales , & alii
 itidem amplissimi Purpurati TE Camelaucio di-
 gnum existimantes non semel TE conclamaverint
 Universalis Ecclesiae Pastorem : & quam digne
 TE suspexerint Tot insignes Viri calculo suo pro-
 bavit Benedictus XIV. qui ad Petri Solium fuit
 evectus , dum TE coadjutorem maximum supremi
 Ministerii delegit Prodatarii dignitate TIBI conla-
 ta . Tot ergo meritis onustus , Tot distinctus cha-
 racteribus , totque muneribus insignitus quanta
 gloria fulgeas nemo est , qui non videat , non confi-
 teatur . Quale itidem Patrocinium idcirco mihi
 non praestat Eminentissimae Tuae Personae nomen
 Operi meo praefixum ? ex eo namque gloriam
 & munimen participans , TIBI consulto sacrandum
 censui illud , quod volante calamo , sed non per-
 functorie elucubratum in vindiciam cedit omnium
 Regularium Ordinum , quos TU paterno oculo beni-
 gne intueris , & singulari charitate excipis foves
 & protegis .

Adcedit quoque , quod proprium est , obsequii
 monumentum , quandoquidem si teste Cl. Cardinale
 Bellarmino ^(a) librorum dedicationes testimonia
 esse solent animi grati , ac memoris accepto-
 rum

(a) Card. Bellar. in epist. nuncupatoria ad Sixtum V. P. M.

rum a magno aliquo Principe beneficiorum :
Nonne TIBI jure summo nuncupandum erat opus-
culum istud ad decorem praesertim Praedicatoriae
Familiae elaboratum, & ab ejusdem Ordinis alum-
no sacrandum erat, quum singulari benignitate,
omnes S. P. Dominici alumnos patrocínio tuo mu-
nias, & comitate maxima, charitate summa com-
pletaris? Mos quidem est, isque ad sydera usque
exaltandus, Bononiensibus cunctis, praecipue Opti-
matibus, ex speciali, qua erga S. Patrem (cujus
reliquiis Bononia decoratur) devotione feruntur,
S. P. Dominici alumnos benigne excipiendi. At TU
EMINENTISSIME PRINCEPS peculiari virtute
nitens singulari gloria fulgens haud facile dictu est
quanta benevolentia nos omnes foveas, & Ordini
Universo beneficia largiaris. Ea igitur, qua polles,
comitate munusculum istud, quod offero, ne despi-
cias, ejusque Authorem sub umbra alarum tua-
rum protege. TIBI ad virtutis incrementum be-
nigna adceptatio, mihi ad gloriam & munimen
cedet Moecenatis protectio. Vale in aevum PRIN-
CEPS EMINENTISSIME.

I.

IRARI sane, & jure meritoque posset Christianus Orbis si nullus e Monachorum coetu pro Monastici Ordinis decore in praesentiarum calamum stringeret, quum nuperus quidam Author, isque non ignobilis Ecclesiastes, & apprime latine doctus (a) adversus om-

nes, aut fere omnes Monachorum Congregationes calamum aceto intinctum nunc adhibuerit in promovenda observantia exactissimae communis vitae, eaque ut omnibus necessaria ad vitam aeternam. Et quamvis vel ex eo quispiam, esto minimum sapiens, deperditam ejus causam acu tangere possit, quia, nimirum, unus contra omnes, eosque ut plurimum sanctitate celebres, & doctrina pollentes insurgit, illasque pessumdat venerabiles Regularium communitates, e quibus ad hanc usque diem innumeri prodierunt heroës, fidei pugiles, virtutisque vindices, & exemplar, omni Ecclesiastici Ordinis decore inlustres, Episcopi, Cardinales, imo etiam, & supremi Ecclesiae Hierarchae, ut notum est cunctis, qui Christia-

A

na

(a) Hic est Author Operis, cui titulus: *Disciplina Apostolico-Monastica Dissertationibus Theologicis*

illustrata Venetiis 1739. ex Typographia Balleoniana.

na professione censentur. Quis enim, vel mica rationis pollens, conjicere potest tot Venerabiles Monachorum Ordines, quos ille carpit, tam procul a Monastica professione abire, ut sint etiam aeterno igni addicti, ceu sacrilegi religiosae paupertatis violatores, in quibus Christiana virtus emicat, & e quibus propterea Romana Ecclesia omnium Ecclesiarum Magistra, virtutis promotrix, pro meritis praemia rependens, & veritatis Judex innumeros promovet ad dignitatis fastigium, vel etiam Sanctorum Albo adscribit? Quamvis, inquam, eo ductus argumento quilibet, nisi utroque caliget oculo, conspiciat rem aliter se habere, ac nuperus Scriptor, qui sibi Herculis cothurnos aptavit, ardentem contendit: nihilominus ne invindicatus remaneat universus Cucullatorum coetus (praecipue quum ex Apostoli sententia debitores simus sapientibus, & insipientibus) vel minimus inter Fratres meorum causam patrocinandam adsumere volui (fortasse non deerunt alii doctiores, qui hanc susceperint spartam, quod tamen ignoro) remque gratam me facturum Ordini, cui nomen dedi, ceterisque Regularibus existimavi, quin & veritati (quod primum, quod maximum est) me velificaturum censui, morem & exemplar sequens ne dum Veterum Patrum, & Theologorum Basilii, Chrysostomi, Aquinatis, Bonaventurae, aliorumque insignium Doctorum, qui pro Monachis, vel pro Mendicantibus apologias scripserunt; sed praecipue mihi ducem statui proxime elapsi Seculi Cl. V. F. Dominicum Gravina e Congregatione N. S. Mariae Sanitatis ad Primariam Cathedram in Regia Neapolitana Studiorum Universitate, & primores in Ordine gradus, etiam Procuratoris, & Vicarii Generalis, pro merito adsumti. Hic enim statim ac in vulgus prodiit libellus, cui titulus: *Gemitus Columbae*, quo, videlicet, una glorificata Regularium Societate, reliqui Cucullati, ceterique Religiosi ceu despicabiles indicabantur, animum & manum adplicuit
ut

ut cunctos Monasticos Ordines vindicaret, edito libro, cui titulus: *Vox turturis*; nec uno contentus opusculo, aliud voluminosius edidit, cui epigraphen adposuit: *Congeminata vox turturis* (a), quibus Monachorum omnium vineas florentes, vernantesque semper ad miraculum usque demonstravit. Hisce namque exemplis, ducibusque rectus instituendas duxi Monachorum Vindicias adversus querelas laudati Recentioris, qui emphatico nimis, nimiumque declamatorio stylo adversus Monachos plus aequo, ne dicam injuste nimis, exarsit, variisque, sed perperam confarcinatis, Patrum & Scripturarum monumentis eodem vellicavit, zelo fortasse abreptus, sed eo nimium ardente: num autem secundum scientiam? qui sapit iudicet. Neque hac in re, etsi laceffit, ei vicem talionis rependo, sed modeste propriam tuebor causam, & quae adversus Monachos scribit mansuetudine servata retundam. Urget me non livor adversus hominem, quem diligo, sed charitas Christi, quae decori Monastici status nimium dire stigmatizati ut occurratur stimulum addit; Charitas autem, ut Apostolus II. ad Corinthios XIII. ait: *patiens est, benigna est ... non irritatur, non cogitat malum*. Et quamvis zelo etiam succendar, quum videam fratres meos, & me ipsum (Divina tamen favente gratia nullum sum pice infectus, cui possit ille adhibere ignem, sed non in hoc iustificatus sum: si quid autem boni in me est, ex omnium bonorum datore est, cui rependo grates in spiritu humilitatis, & in animo demisso) cum eisdem nimium impetiri, omnesque Regulares desiccam in vasos ex

(a) Opus *Congeminata vox turturis* a N. Vincentio Baron Lib. V. Apolog. Sect. I. adjudicatur N. Leonardo Hensen Angliae Provinciali, & Socio Magistri Ordinis: viro eximiae eruditionis, & probitatis, qui ut suum nomen occultaret Gravinæ illud adscripsit. Verum ceteri

ri Scriptores Ordinis praecipue Theodorus Vallis a Piperno de Viris illustribus, Vincentius Fontana in Monumentis Ordinis, ceterique, praesertim novissime Jacobus Echard T. II. Biblioth. Script. Ordinis N. Gravinæ illud vindicant.

eius opere flammis, & fulminibus undequaque circumsepto, & vallato; tamen ne excandescam D.O.M. enixe rogo: etsi moderate, ut par est, zelo ipso, qui ut Angelicus tradit (a), charitatis est effectus & partus, urgente, retundam quae audacius scribit, non hominem carpens, sed contumelias repellens, & sphalmata impugnans. Sicut pariformiter ventilabo paucorum abusus, quos non fovendi, sed exterminandi mihi animus insidet. Sic enim nos edocet S.Patriarcha Dominicus dum ait: (b) *Ferveat in cordibus vestris animarum lucrandarum zelus ardens, & acutus, quem regat ratio, dirigat discretio, temperet conversatio mansueta.* Praesto utique mihi forent innu-mera Scripturarum Oracula; Patrum monumenta, aliaque communia loca ad eudendam in aemulum fabam; sed quid hoc esset nisi rugata fronte, contractisque naribus sanctitatem mentiri in vulgus: ut olim Hieronymus Rufino objiciebat? Scandalum certe pararem Orthodoxis, & incentivum calumniandi Novatoribus praerberem, utrisque motivum male universim de Monachis sentiendi praestarem. Aculei mihi non deessent ad pungendum, lepores ad irridendum, tropi & figurae aptae ad invehendum, quum etiam ego consueverim e suggestu declamare: ars omnis praesto foret ad amarulentam apologiam, eamque ab initio ad finem usque ita dispositam, quum opportuna materia adsit rem ita disponendi; sed quid hoc foret nisi oleum igni addere, & crimen crimine augere? quod quidem summopere fugiendum, etsi laceffit, Augustinus censuit, suavitque. (c) *Si ego tibi vellem pro maledictis maledicti a rependere: quid aliud, quam duo maledicti essemus?*

II. Notum est itidem omnibus, qui vel a limine Rhetor-

(a) S. Thomas 1.2. Qu. XXVIII. art. 3. & 4.

(b) S. P. Dominicus in epist. encyclic. e II. Generali Capitulo Bo-

non. ad Fratres Praedicatores transmissa.

(c) S. P. Augustinus Lib. III. advers. Pitilianum cap. 1.

toricam salutarunt, in genere probativo, & judiciali praesertim, tunc valere declamatorium, emphaticumque dicendi stylum, quum aut deserta causa censetur, aut non leve periculum adversae sententiae subit, quapropter ad praecoccupandum aliorum animum ad exclamationes, aliasque id genus figuras confugere opportunum est; secus vero quum causa stat, ejus momenta sunt clara, valida argumenta, rationes suapte natura efficaces: tunc enim satis, superque est, vel ea dumtaxat aperire, & candidè rem totam manifestare ad reportandam victoriam, & ex victoria triumphum: accusare autem, criminari, irridere, vellicare nefas est honesto viro, etsi aliquando sibi quisque indulget, semetipsum ita tuendo accusat, & dum alium vituperat, semetipsum condemnat. *Maledicta*, inquit Origenes (a) *conviciaque jaculari non est disputatoris, sed plebejorum, indignum Philosopho vitium, & furoris indicium, quum deberet rem propositam examinare candidè, nihilque alienum dicere ab eadem*. Philosophum Christianum igitur agam, qui veram Philosophiam, Monasticen, scilicet, ut eam adpellant Graeci Patres Nilus, Chrysostomus, alique, edisseram, illiusque debitum expendam, communem Monachorum causam tuebor, & à cardine difficultatis pedem non removebo: quare quae in prolegomenis eruditus Ecclesiastes statuit, nec digito movebo, variosque conscientiae casus, quos ille ad examen revocat, nec a limine salutabo: praesto sunt innumeri de hac re agentes Theologi solidioris Ethices Doctores, quos quilibet lustrare poterit ad laxitatem simul, & rigorem eliminandum. Quae igitur ille adversus communem causam scribit, Monachis omnibus fucum faciens, haec tantum ut valido brachio retundam operam adhibebo, omnique studio adposito errorem, non personam, ventilabo, quum nullus mihi insideat animus ei displicendi quem amo: quod si necessitate operis id evenerit,

id

(a) Origenes contra Celsum.

id sibi imputet, qui accusavit. *Constet apud te quod accusaveris, non indignaberis quod responderim*, ei in praesentiarum repetam, quod olim Ruffino Hieronymus ait. Quo etiam ex momento ab omni sale abstinebo, tantumque, vel obiter, aliquando adhibere fas erit, quantum exigit Apologeticus Christianus, nec quidem ad vellicandum, sed ad convincendum: verbo dicam, omni moderate servato rem peragam (qua, & de causa ejus nomini parco) ab iis etiam abstinendo, quae possem objicere ad triumphum: quod si ea, vel indicandi, causae necessitas exposulaverit, haud omittam, sed modestiae cancellis minime effractis, ne dum nimium moderatio servatur argumenti vis elanguescat. Hinc eidem amabilius insinuo magnum plagii crimen, quod de eo possem licite suspicari, quum omnia quae in opere suo continentur, sive argumenta ea sint, sive Scripturarum, Patrum, & Conciliorum monumenta, sive etiam objectiones eae sint, sive responsiones, reperiantur pridem ab alio scripta, eaque omnia offendantur in libro Anonymi cujusdam Scriptoris, qui Anno partae salutis 1695. ejusdem argumenti librum (a), sed magna moderatione conscriptum, edidit Romae, & Innocentio XII. nuncupavit, tantaque est in eo, & nostri Fratris opere conformitas, ut si ea dumtaxat excipias, quae hic, vel ad parergon, vel ad acumen, & augmentum quoddam ex Vanespenio, & N. Natale praesertim adjecit, ut ovum ovo similis non erit adinvenire: sed quum uterque liber ad manus sit omnium, compareret utrumque, & judicium formet, qui sapit, quum nobis suspicionem indicasse sufficiat, aliis iudicio reservato, praesertim quum è diverticulo in viam sit redeundum.

III. Verum antequam opus adgrediar, duo praenotare oportet

(a) Trattato della vita comune maniera di vivere; e per lo contrario il danno, che risulta dalla gran bene, che nasce da questa vita particolare.

(VII.)

oportet, etsi aliquando eandem terendi viam occasio non deerit. I. nempe displicuisse nimium in nostro Amico, quod ex aliquorum abusu, quin & excessu, argumentum, sibi statuerit universim Monachos accusandi, ferme ac si ea foret contagio generalis, vel in Monachis dumtaxat crimen esset adinvenire, aut in praesentiarum solummodo scelus sit deplorare. Ultro libenterque adsentior ei plures in praesentiarum in Monasterio sine causa esse, etiam si inde non projiciantur, eosque sub monastica tunica spiritum Seculi retinere, fortasse secularibus pejores. At meminerit quaeso adversarius noster hanc non esse ita praesentis temporis infelicem conditionem, & pessimam fortem, ut nunquam prius in aliquibus Regularibus morum corruptela regnarit. Adhuc sub initium Monasticae conversationis, & dum observantiae rigor vigeat, quamplures fuerunt scelesti Monachi, quos percentsent Cyrillus, Theodoretus, aliique, praesertim Hieronymus, qui ingenue confitetur se lustrasse Monasteria Aegypti, & Nitriae, & invenisse in eis aspides latitantes. Quot itidem turbae non fuerunt a Monachis adversus Ecclesiam excitatae V. Ecclesiae Seculo, & deinceps? qui Ecclesiasticam historiam, vel a limine salutavit, ea in illis dedignatur scelera, quae nunc certe non est adinvenire. Verum floruisse semper, & nunc etiam florere Monachorum vineas, quas Deus plantavit irrigavit foecundavitque, ille dumtaxat inficiatur, qui plusquam acatholico livore percitus Monachos detestatur: sicut etiam floruisse semper, & nunc etiam omni virtutum genere florere Clericos Seculares, Presbyteros, & Pastores omni gloria dignos notum est cunctis: at quis perfrita fronte negabit eos interfuisse lupos, & praedones, Sacerdotes nimirum indignos, & vituperatores Ministerii Ecclesiastici? De eis namque locutus est Jeremias Cap. II. *Sacerdotes non dixerunt: Ubi est Dominus? Et tenentes legem nescierunt me, Et Pastores praevaricati sunt in me: Prophetiae prophetaverunt in Baal,*

Baal, & idola secuti sunt. Verbo dicam: in omni coetu semper est adinvenire a recto proposito deviantes, etiam si ea sit Congregatio Sanctorum. *Factum est autem,* inquit S. Job Cap. II. *quum venissent filii Dei, & starent coram Domino, venisset quoque sathan inter eos, & staret in conspectu ejus.* Haec autem scandala in numerosioribus communitatibus procul dubio, & facilius deflentur, quia ut Apostolus ait II. ad Timoth. II. *In magna domo non solum sunt vasa aurea, & argentea, sed & lignea, & fictilia; & quaedam quidem in honorem, quaedam autem in contumeliam.* Nulla igitur justa adfuit causa ex quorundam prava conversatione Monachos traducendi; sicut reapse injuste nimis vituperarentur de Clero Selecti Pastores, ex quorundam iniquitate. Quamvis enim aliqui divites Monachi ad eas defluant laxitates, quas redarguere oportet, quaeque omnem regularem disciplinam everunt, non autem ex defectu exactissimae communis vitae, velut ex infecta radice, pullulant germina iniquitatis; alioquin etiam redigendus foret Secularis Clerus ad eam communem vitam, quam ille aliquando servavit, quum etiam ex opulentia multorum alimentum pauperum disperdatur in fomentum sceleris; sed ex eo dijudicandi sunt criminosi, quia immemores professionis suae contra jus, & contra fas pecunias dilapidant, thesaurizantes sibi thesauros irae in die irae. At eam in foveam decidunt etiam non semel, qui nil perceperunt ex laboribus suis, nullumque retinent depositum: quum enim frigescent fiunt fures, & latrones, ut vitiis pabulum praestent; quotve fraudes adhibeant, quot modis, ut sensui laxent habenas, pecunias procurent, bene novit, qui diu vixit in Sancta Congregatione: sed de hac re plenius infra redibit sermo, & ad hominem Fratris nostri objectio tetundetur, quare oportet claudere rivos.

IV. Alterum, quod hic praenotandum occurrit ad omne praejudicium eliminandum, id procul dubio est, quodque

(IX.)

que erit mei operis studium, & cura, nimirum, quod nonnisi e selectis probatisque Theologis monumenta depromam; nonnisi doctiores laudabo Patronos, eosque prae ceteris, quos nuperus Author laudat: quod si vero aliquando unus, aut alter re vera commendabilis occurrat, qui suppetias ferat, & quem ille rejicit, judicium & elogium doctiorum adjiciam, ut ejus ab eodem Authore laesum jus tuear: esto hic, prout sibi arridet, eundem non semel Theologum commendet, & traducat, ut infra ostendetur. Cujus itidem sint virtutis, cujus probitatis sint, quos in exemplar, & facti tutelam commendare oportuerit, non desinam, nec desistam ex eo, quod Ecclesiastes protestetur se nonnisi illius, qui fuit solemni judicio Sanctorum Albo adscriptus, Acta recepturum, hujusque dumtaxat commendaturum gesta: quandoquidem benemerunt docti quanti sit momenti facta virorum, qua sanctitate, qua virtute inlustrium laudare, etsi horumce nomen haud depictum in Ecclesiae Dypticis legatur; & ad feriendum eum suismet armis satis superque erit adnotare, quod saepius egit, dum id genus homines, esto nullo religiosi cultus honore insignitos non semel commendavit, eosque veluti inter Coelites solemni apotheosi adscriptos laudavit, ut praecipue observare est in N. Setaphino Capponi, vulgo Porrecta, de quo ita scribit *pagin. 154.* „ opportuna est insignis expositio Venerabilis Seraphini Capponi a Porrecta viri doctissimi unaque piissimi, cujus Corporis Sacrae reliquiae in Ecclesia Sanctissimi Patriarchae Dominici Conventus Bononiensis, magna populi veneratione coluntur: „ etsi illius Cl. Viri expositio ibidem laudata ad rem non faciat, ut suo loco adnotabitur. Compedes igitur, quas injicere tentat, ut praepediat iter, liberrime dirumpam, & quae parat offeticula, eadem facilitate, qua struit ille, destruam ego. His ergo praenotatis, ut propius ad palaestram adcedam, & citius in arenam descendam oportet: verum

B

ut

ut res tanti momenti serio pertractetur, ab ovo ad malum usque, nec confestim, esto per summa capita, ne taedium ingeram legenti, quae statuit, examinanda adsumam: quare prius criterium Tituli, seu Epigraphis sui operis adhibere lubet, ut ad lydium lapidem plene probatum cujus sit pretii dignoscatur.

V. DE APOSTOLICO-MONASTICA DISCIPLINA
titulus inscribitur operi nuperrimi Scriptoris. Speciosam certe epigraphen. At quaeso cur *Apostolicam* dixit hanc Monasticam disciplinam? fortasse ut inde inferret necessitatem observandi exactam communem vitam, quam pro aris, & focus, ut dici consuevit, ipse propugnat, & necessariam Monachis adstruit ad salutem? Numquid ne, ut indispensabile praeceptum vel in ipso operis titulo indiget? Toto ab ostio errat Amicus si ita contendit. Fuisse quidem Monasticen fundatam, & Monachos ab Apostolis institutos contenderunt non pauci Veteres Theologi, Historicique, vel ex Philonis monumento non bene pensato, vel ex testimonio Vulgati Dionysii Arcopagitae; alique nimium praepjudicati adseruerunt etiam sub initium Ecclesiae floruisse Monachos, qui in manibus Apostolorum solemnem emiservunt professionem tribus solemnibus votis obedientiae, castitatis, & paupertatis sociatam. Verum gerras eas esse, & nugas, quae vel ab impostoribus pridem editae fuerunt in vulgus, vel a simplicioribus retentae, quae postea ab aliquibus Theologis nullo adhibito criterio fuerunt exceptae, nemo est in praesentiarum eruditus, qui inficias eat, quum longe post Apostolorum excessum, IV. circiter labente Seculo, Monachi florere coeperint, & diu post per vota se obstrinxerint ad regularem, & communem vitam, quae in Coenobiis observatur, variaque nimis fuerit circa votorum quidditatem in Ecclesia servata consuetudo; & nonnisi sub S. Benedicto primum fuisse eos ad certam regulam servandam adstrictos: quapropter, ut innumera reticeam, quae

quae in medium proferre possem, monumenta ad ostendendam recentiorem hanc esse solemnem professionem, votorumque solemnitatem, & regularem statutam observantiam, satis superque sit, quod universim Theologi primi nominis adnotarunt, nimirum, ad Seculum VI. usque votum castitatis a Monachis, Monialibusque in professione emissum non fuisse adnumeratum inter impedimenta dirimentia Matrimonium, nuptiasque, etsi a sacrilegis Monachis adhuc post solemnem professionem celebratas, perstitisse, ut constat ex Decretalibus Epistolis SS. Innocentii I. (a), & Leonis M. (b), nec non ex S.P. Augustino (c), viderique prae caeteris potest Cl. Gaspar Juenin (d). Nulla igitur est Apostolica institutio, nullum eorum praeceptum circa exactam communem vitam, quam noster Sodalitas *Apostolicam* dicit. Et quamvis non desint alii Theologi Historique non inferioris notae (quibus alibi lubentissime subscripsi) qui in ea sint sententia ex Apostolorum Magisterio Monasticam profluxisse vitam, & regularem disciplinam adamussim illorum conversationem diu postea retentam: quis tamen ex hisce aliquando docuit fuisse ab eisdem Apostolis bonorum comunione in Sancta Societate servandam rigido praecepto indictam? Nonnisi perfectionis specimen in abdicatione secularis vitae, & contentione virtutis fuisse a Primoribus illis novae Legis Heroibus ceteris traditum adseverare possunt, qui ita sentiunt, idque mihi persuasum dumtaxat tunc fuit, quum ex illustribus prioris aetatis viris monumenta depromsi, praesertim quum Monachis ad censuerim Eremitas, Anachoretas, Celliortas, Ascetas, ceterosque universim, qui vale mundo dixerunt, & rigidae se conversationi dediderunt nulli Regulae obstricti,

(a) S. Innocent. I. Epist. II. ad Victorium Rothomagens. cap. 12.

(b) S. Leo M. Epistol. LXXXII. ad Rusticum Narbonensem.

(c) S. Augustinus Lib. de bono viduitatis cap. XI.

(d) Juen. Com. Dogm. Hist. de imped. Matrimon.

Evangelicam solummodo vivendi normam servantes; unde nonnisi rudis imago fuerunt posterioris regularis disciplinae, quae IV. Seculo suum habuit incrementum, & speciem sortita est Monastica, nec aliter quippe sensit Angelicus, qui Apostolos etiam adserit primores religionis vitae custodes. Quapropter idem S. Doctor (a), dum verbum habet de primigeniis credentibus, quos post pauca in communi vixisse ostendam, hosce duntaxat ex Synagoga ad Evangelium conversos adstruit; secus vero Gentiles lustrali fonte purgatos, etsi hi non secus ac illi ab Apostolis perfecte vivendi formam adceperint, & non minus ex posteriorum classe, quam ex priorum numero sequiori aetate deserta coluerint, Monasteria inhabitarent, & religiosam vitam, seu regularem disciplinam tenuerint. Qui hac in re salem non adhibet inspidam nimis cramben adponit.

VI. Non inficior quidem in Apostolicis Actibus eam vitam, & exactissimam quidem, commendari, quum ibidem Cap.II. dicatur. *Omnes etiam, qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia; possessiones, & substantias vendebant, & dividebant illa prout cuique opus erat.* Sed numquid inde inferre fas est fuisse Monachis communem hanc vitam indictam, vel saltem absolute tunc omnibus credentibus praeceptam, quae primum ad solos Clericos pervolavit, deinde ad Monachos omnes transiit perpetua statione firmanda? Etsi decem bovum juga adhibeantur, pertrahi non potest hoc monumentum ad alterutrum firmandum: alioquin, vel ex eo posset etiam rite inferri fuisse omnibus fidelibus, aut primum Clericis, deinde Monachis cunctis praeceptam Eucharisticam Coenam, quum ibidem de iis etiam, qui perfectam vitam communem servabant, dicatur: *Quotidie quoque, perdurantes unanimiter in Templo, & frangentes circa domos panem sumebant.* Nihil ergo ad rem Apostolicum illud
mo-

(a) S. Thomas in Epist. ad Rom. Cap. XV. Lect. III.

(XIII.)

monumentum , quod saepius objicit Amicus , quum ex eo solum colligere fas sit Hierosolymis dumtaxat eam consuetudinem ex peculiari momento a fidelibus servatam , & potius quidem ex devotionis fervore , quam ex praecepto , licet ex Apostolorum hortamento custoditam. Praevidentes quidem Apostoli saevituras adversus credentes tyrannidem persecutorum , ut expeditius possent fideles alio commigrare , libentiusque cum hoste conferre signa , nullo terreno praepediti legamine , eos ab omni temporali adfectu distractos voluerunt per alienationem omnium , quae possidebant : nec quidem omnes ad hanc disciplinam servandam impulerunt , sed eos dumtaxat , qui in praedicatione Petri crediderant , quique nullo erant filiorum onere gravati , ut Clarissimus Guillelmus Estius observat (a) : & quia insuper in Gentibus firmanda erat fides juxta oracula Prophetarum , nec non juxta praedictionem Christi Servatoris diripienda erat Civitas Sancta , ab omni cura alienos , a praediis & possessionibus avulsos Neophytos Apostoli ad charismata nobiliora promoverunt ; quare disciplina haec fuit temporanea in peculiari loco , peculiarique ex momento servata , ut diserte tradunt illustres Theologi praesertim NN. Johannes Viguerius (b) , & B. Humbertus de Romanis V. Magister Generalis Ordinis (c) , cujus prae ceteris monumentum laudare placet , ut objiciatur oppositori saepius ad eum , sed abs re , confugienti. Expendens enim tantus vir illud S. P. Augustini in Regula : *Sic enim legitis in Actibus Apostolorum , quia erant illis omnia communia , & distribuebatur unicuique prout cuique opus erat : causam exprimit laudatae consuetudinis dicens : „ Ratione perfectionis futurae in Judaea , quam praevidentes Apostoli noluerunt ibidem aliquid possidere , ut habiliores* „ ef-

(a) Guillelmus Estius in Cap. II. *Flavian. De Statibus Eccles. Cap. VII. Act. Apostolor. v. 15.*

(b) Johannes Viguer. *Inst. Christi.* (c) B. Humbertus in *Reg. S. Aug.*

„ essent ad transmigrandum „ & laudat etiam Gratianum (a), qui ex Veteribus Canonum collectoribus Yvone Carnotense, aliisque ita laudatum Apostolicum monumentum interpretatur. „ Futuram Ecclesiam in Gentibus „ Apostoli praevidebant, idcirco praedia in Judaea minime sunt adepti, sed pretia tantummodo sunt adepti. „ Quid ergo commune habet in cantu cum luscinia pica?

VII. Quod si ex eo Apostolico monumento fas esset adstruere praeceptum exactissimae communis vitae, quod ad Monachos pervolavit perpetua sanctione firmandum, nonne & Monachis (ad quos etiam transmigrasse eandem primaevam disciplinam adstruendum foret) utpote in perfectiori specula constitutis, custodienda forent, quae vel in Apostolorum Actis; vel ab Apostolicis viris commendantur, observantiae primitus indictae, nimirum, abstinencia a suffocato, & Sanguine, Agapae, & id genus cetera? Haec, inquam, & ab Apostolis fuerunt tradita, & a primigeniis fidelibus retenta. Quinimo, ne ab ipsissimo monumento, ad quod, velut ad sacram anchoram Amicus semper recurrit, vel modicum discedamus: nonne ut Apostolico-Monastica disciplina sacra recta custodiatur adamussim primaevam normam, eodem modo tenenda foret in praesentiarum a Monachis paupertatis observantia, & forma communis vitae, ut a primaevis credentibus fuit olim retenta? profecto, & indubie. Igitur etiam hodie tenerentur Monachi sine praediis, sine possessionibus, absque fundis, aliisque immobilibus bonis vivere. Hanc quippe normam Apostoli tradiderunt, & ita vixisse primores illos discipulos Apostolorum Acta testantur. At nonne hoc adserto auxiliares porrigerentur manus heterodoxis, qui, & peculium etiam in communi, possessionesque omnes ablegant Monachis, ut eos redigant ad laborem manuum, unde victum sibi quaerant; vel ad puram mendicitatem adstringant? Praepostere igitur
ab

(a) Gratianus II.P. Decreti Qu.I. *Futuram*.

ab eo Authore objicitur nobis illud Apostolicorum Actuum, quod semper strepente tuba repetit, ut *Apostolicam* disciplinam Monachis praeceptam ostendat.

VIII. Et quamvis S. P. Augustinus ad ipsum quoque monumentum adpellet, ut communem vitam Sanctimonialibus servandam praescribat, ideoque in Regula, eisdem tradita dicat. *Non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia. Sic enim legitis in Actibus Apostolorum, quia erant illis omnia communia, &c.* non inde tamen licet concludere praeceptam ab Apostolis bonorum communionem, eamque Monachis ex Apostolico praecepto indictam. S. Pater enim normam primaevae illius Apostolicae disciplinae suis tenendam praescripsit, & ad formam illius consuetudinis suas Sanctimoniales direxit, ut id quidem servarent in Monasterio constitutae, quod primigenii credentes ex peculiari momento Hierosolymis custodierunt. Quare nullum nobis negotium facessit idem monumentum, etsi ab Augustino laudatum, de qua re tamen infra redibit sermo.

IX. Quod si vero Amicus ex eo *Apostolicam* hanc disciplinam adserat quia ab Apostolis primum adinventam, ex quorum Magisterio eadem vivendi forma fuit Monachis praescripta, etiam a scopo aberrabit. Apostoli namque Divino Magisterio edocti fideles Hierosolymis degentes ad eam promoverunt perfectionem, quam docuit Christus, & temporis, locique circumstantia praefata, ut executioni mandaretur, exquirebat, ut notum est cunctis. Christus autem ad perfectionem facere abrenunciationem bonorum omnium dixit, secus autem ad necessitatem salutis, ut ex verbis ejus clarissime constat, quum discrimen consilium inter, & praeceptum apertissime enuncient ejus verba bene librata: *Si vis ad vitam ingredi serva mandata. En praeceptum. Si vis perfectus esse vende vende omnia, quae habes, & da pauperibus. En consilium.* Nullum ergo praeceptum Monachos adstringens col-

colligere fas est ex illo Apostolico monumento. Quinimò, ut rem penitus scrutemur, quamvis Christus hanc exactae abnegationis formam ad perfectionem sartam testam custodiendam praescripserit, numquid ne aemulantibus charismata meliora peculium omne, etsi leve, quamvis ad honestum finem, reservare prohibuit? Apage commentum: alioquin, nec in communi illud retinere fas esset, quum in communi etiam perfectio sit a Monachis retinenda: & occasio praestaretur criminandi conversationem ejusdemmet Redemptoris, qui loculos habebat, ut ex Evangelio constat. Liberrime servandum peculium etiam Sanctis permittit, modo removeretur adfectus, & ad honestum finem loculos indulgit, qui ita sanctioris ethices tradidit normam. Ne autem huic doctrinae obsistat Ecclesiastes, hujusce adserti Patronum insignem dabo, quo vel solo in medium producto quaelibet cavillandi occasio eliminatur, V. Bedam, nimirum, cujus vel nomen solum laxitatis praejudicium everrit. Laudatus, inquam, Pater dum Christi consilium expendit, & normam tenendae perfectionis edisserit, ita loquitur. (a) *Ubi non hoc praeceptum putandum est, ut nihil pecuniae reservetur a Sanctis, vel suis, scilicet, vel pauperum usibus suggerendae, sed ne Deo propter ista serviatur, Et ob inopiae timorem justitia deferatur: quo nimirum ex momento, ut nuper ex B. Humberto adnotavi, primigenii credentes Jerosolymis communem vitam colere statuerunt. At quum id Christus indulgeat, nonne a Monachis eliminare quodlibet peculium etiam in communi arca servatum, nec expendendum sine licentia Superioris, & nonnisi in finem, & usus honestos, est imponere jugum Evangelico gravius, & saevire in Monachos, eosque pharisaico furore detrudere in gehennam? Qui in meridie non coecurrit perfecte dignoscit Evangelicum consilium non obesse peculio Monachorum, quos idcirco Concionator, etsi ex*

zc-

(a) V. Beda Lib. IV. in Lucam Tom. V.

zelo , carpit vellicat stigmatizat . Non officit quidem Evangelicae perfectioni peculium ad honestum finem servatum : neque ergo officit paupertati religiosae idipsum ex licentia custoditum : quum ea stante licentia Praepositi Regularis , eidemque facta manifestatione peculii , in pari causa sit Monachus , & Laïcus perfectioni addictus : Uterque Evangelicum consilium tenebit , modo uterque adfectum a peculio distrahat , & Monachus ex momento paupertatis Deo per votum sacratae in manu Superioris illud reponat , ex illiusque licentia retineat .

X. Neque itidem obest , quod Ecclesiastes saepius obicit , vetitas , nimirum , Monachis pecunias , ut hi periculum damnationis evadant . Quandoquidem periculum istud , quod subesse potest reservantibus eas , & quod Christus in Evangelio omnibus pariter divitias habentibus enunciat , remotum est , non vero proximum periculum : alioquin idem veritatis , & virtutis Magister haud variam tradidisset de medio acquirendae perfectionis , & de necessitate aeternae vitae normam , sed absolute dixisset : *Si vis ad vitam ingredi serva mandata , & vade vende omnia quae habes , &c.* Quum ergo ad vitam aeternam sufficere observantiam praeceptorum docuerit , ad perfectionem vero capessendam adseruerit necessariam fore abnegationem temporalium , certo certius nullum proximum periculum subeunt divites pecunias retinentes , sed bene poterunt etiam Sancti ad honestum finem servare opes , modo desit adfectus . *Divitiae si affluant nolite cor apponere* , inquit Psalmista . Neque Apostolus exclusit a Regno Dei divites , aut doemonis laqueis , & tentationibus obnoxios adseruit pecunias habentes , sed eos solum doemonis servituti subjectos ait , qui cor fixum in thesauris habent , in thesauris cumulandis sedulam navant operam , & studium in congregandis divitiis ex phylargiria impendunt : heinc adposite ad Timotheum ultimo dixit : *Qui volunt divites fieri incidunt in tentationem , & laqueum diaboli* , ut , ni-

mirum , ostenderet eos compedibus hisce praepeditos non posse in vitam intrare , qui avaritiae spiritu ducti cor in thesauris habent , ut optime Angelicus expendit (a) . Dominus pariter dum contemnendas divitias docuit , hoc unum in animo habuit , ut a cordibus fidelium exturbaret adfectum ad eas , quare pauperes spiritu dixit haeredes Regni Coelorum . *Beati pauperes spiritu , quoniam ipsorum est Regnum Coelorum* , ut unanimi calculo Patres , & Theologi docent . Quomodo ergo ex hisce , similibusve monumentis Amicus statuere conatur debitum , & praeceptum exactissimae communis vitae , pro qua remis velisque contendit ? Certe nullo Theologico ratiocinio usus , sed solo declamatorio stylo , quo pacto etiam varia conglobat monumenta Patrum , quae , utpote loca communia , valent , si quid valent , ad concionem struendam , secus vero ad rectum Theologicum discursum . Sed res clarior fiet ex examine substantivi in titulo adpositi , ad quod , librato jam adjectivo , protinus librandum adcedo .

XI. DISCIPLINAM nuperus Author dicit hanc vivendi normam . Et bene quidem . Sed Deo grates , quia vel ex ipso Titulo nobis adsurgens victoriam canit . Quum enim ea *disciplina* sit , nonne , & variabilis est , etiam si ex Apostolica institutione promanet ? Quicumque Theologus audit aliter sentire , aliter docere non potest . Etiam si disciplina primitus ex Apostolica institutione fuerit praecepto indicta , nonne pro temporum varietate , salva manente substantia , variam potest subire vicem ? eaque variatione stante , nonne itidem cessat obligatio circumstantias eas servandi , quae olim vigeant , postea vero ex inobservantia exoleverunt ? Citra omnem dubietatis aleam qui ad rigidiorum hominum , & vere Pharisaeorum castra non confugit , utrumque libenter admittit , resque ita dilucida est , ut , vel de ea leviter ambigere sit nodum in scirpo quaerere . Quid enim sanctius , & in Ecclesia

(a) S. Thomas 2. 2. Qu. CLXXXVI. Art. 3. ad 2.

(XIX.)

clesia magis retentum unquam fuit , quam jejunium ante-Paschale ? (ut cetera consueta jejunia nunc prorsus ignota , ceterasque alias circa exomologesim servatas consuetudines , quae nunc in desuetudinem abierunt , silentio praeteream) Ab Apostolis fuisse Sanctam Quadragesimam institutam , eamque rigido jejunio sacratam tradunt primores Ecclesiae Patres : at numquid ea nunc viget in esurialibus diebus Apostolica avitaeque disciplina per plura adhuc secula in Ecclesia servata ? Minime gentium . Semel dumtaxat , & ad vesperum vesci permissum fuit olim a Patribus ex Magisterio Apostolorum , vinum non secus ac carnes e fidelium mensis Pastores Ecclesiarum eliminarunt , & in die , & ante coenam non semel etiam aquae potum interdixerunt , ut praeteream quoque xerophagiam apud Orientales omnibus consuetam laudato Quadragesimae tempore , aliasque itidem consuetudines ad ascesim firmandam aptissimas . Verum nunc Theologi omnes ad meridem solvi posse jejunium docent , collatiunculam , seu coenulam ad vesperum permittunt , vinum in prandio , non secus ac in coenula indulgent , quavis hora aquam concedunt ad exringuendam sitim , aliaque hodie innoxie permittuntur a solidioris Ethices Doctoribus , quae olim nefas erat , vel nominare . Certum est igitur disciplinam , etsi Apostolicam , variam subire vicissitudinem , multifariamque posse mutari , nec proinde ea variata obligari fideles ad primaevam sanctionem , quae recessit ab usu . Cur ergo tam dire laudatus Author gehennalibus flammis addicit eos , qui Monasticen professi disciplinam illam paupertatis non servant , quam ipse *Apostolicam* dicit , sed iterum iterumque nego , & infra patebit ? contra Christi formam perdere mactare pertentat , qui ita rigide sentit , etsi ex zelo declamet .

XII. Ut autem firmitus pleniusque expendam , quod paullo ante digito monstravi , lubet sic ratiocinari . Disciplina haec , quam *Apostolicam* Concionator adpellat ,

dubio procul ea est, quae primitus fuit Jerosolymis ab Credentibus retenta, deinde diu fuit in Clero custodita, & tandem ad Monachos pervolavit, atque in Monasteriis suos fixit lares. At quaeso si *Apostolica* cur non obstringit etiam Laïcos, quibus fuit indicta? Si *Apostolica* cur non obligat Clericos, quibus ex praefato Actorum monumento fuit injuncta? Dicet fortasse Amicus veluti deposito loco fuisse apud utrumque coetum inductam, & potius Clero olim concreditam, ut ex ipso postea invariata sanctione, & stabili observantia transfiret ad Claustra. Sed credat vel Judaeus Apella non ego, & qua libertate adserit, eadem repello dictum nullo momento, monumento nullo vallatum. Sit vero ira, si superis placeat. At etiam hoc dato, nonne ita pervolavit ad Monachos *Apostolica* haec disciplina sicut ab eis primum Laïcis, deinde Clericis concredita fuit? Inficias ire non potest, qui tale statuit systema: Igitur, ut *Apostolica* consuetudo servetur, ut laudata disciplina custodiatur, id debent peragere in praesentiarum Monachi, quod olim sub Apostolorum magisterio credentes omnes peregerunt. Conclusio legitima est, nec potest ei obsistere, qui vel solas Summulisticas regulas didicit. Quod quum ita sit, nonne debent hodie Monachi vivere sine possessionibus, absque fundis, omnibusque bonis immobilibus rejectis, sicut in communi vixerunt divenditis omnibus, qui sub SS. Apostolis credentes primum Jerosolymis floruerunt? Idque praeceteris, & certissime debent tenere, quia primaevi illi Monachi, qui horumce fidelium vestigia sunt secuti, omni abjecto patrimonio, nullo retento stabili, exactissimam coluerunt paupertatem, laborantes manibus suis, & ex labore sibi victum quaeritantes, ut ex Palladio, Hieronymo, Cassiano, Theodoro, Ruffino, aliisque perspicuum est: nec brevi tantum tempore ea vixit apud eos consuetudo, sed diu in Ecclesia haec sancta conversatio fuit retenta, ut Evangelicum Consilium executioni man-

mandarent, & Apostolicam disciplinam tenerent, qui mundo vale dixerunt, qui Monasticam professi paupertatem, Evangelicam perfectionem coluerunt. Haec itidem inlatio optima est adamussim Logices praecepta, a qua proinde nemo, qui syllogisticam artem caller, abscedit, quam nemo, qui sapit Theologus, respuit, nemo qui lumine rationis pollet inficiatur. Cur ergo Ecclesiastes tam dire persequitur peculium Monachorum cum licentia Superioris retentum, Monasterio addictum, nec sine debita permissione expendendum in usus honestos, qui immobilia bona Communitati permittit? Utrumque adversum est primaevae Apostolicae disciplinae: utrumque igitur abdicandum. Dum ergo unum retinet ille, alterum abjicit, utroque certe claudicat pede.

XIII. Quod si ad variationem disciplinae recursus fiat, praesertim quia in praesentiarum qui Choro sunt addicti sunt itidem Clero adscripti, quando primitus nonnisi pauci, iique selectissimi, ad Sacra Ministeria deligebantur, ceteris labori manuum, unde victum sibi quaerent, & ceteris providerent, incumbentibus: cur non licebit pariter ad eandem disciplinae variationem adpellare, ut aliquid indulgeatur Monachis ad eorum honestam alimoniam, quam praecipue suppeditare non valet Monasterium, cuique etiam cedit, quod Monachus ex licentia servat? Quum utrumque adversetur Apostolicae disciplinae, pari momento fas est posterius innoxium declarare ob ejusdem disciplinae variationem, ac prius eadem ex causa licitum declaratur; idque vel ex eo praesertim, quia iis etiam, quibus vetitum est bona immobilia possidere, permittitur ut aliqua etiam ad usum ex licentia Superiorum retineant, quae ceteris non dispertiuntur, cocolatam, nimirum, dulciaria, libros, Rosaria, aliaque id genus. Ex eo igitur, quia ad *disciplinam* pertinet perfecta illa bonorum communio, quam aemulus noster Apostolicam dicit, variata disciplina, & pristino illo rigore
abo-

aboleretur, non tenentur Monachi ad exactissimam communem vitam, eisque peculium debitis restrictum cancellis poterit innoxie concedi salva manente Regulari paupertate, cui se per professionem obstrinxerunt; & tunc praecipue, quum vel nullum in Regula expressum praeceptum adest de eadem vita servanda, vel haud explicite ad eam tenendam disciplinam se obstrinxerunt in solemni professione.

XIV. Et nonne primigenii homines sine divisione rerum, quae solum est ex gentium jure, primitus, & diu postea vixerunt omnia simul in communi habentes? notum est cunctis, qui vel a longe Civile Jus, vel Theologiam salutarunt. Nonne itidem integer Clerus sine patrimonio vixit per sex fere solida secula, & ex communi massa, vel per Oeconomos, vel per Diaconos eidem fuit provisum, singulisque Clericis ex Ecclesiasticis proventibus, vel ex aliis oblationibus fuit sportula opportuna concessa? qui omnino peregrinus haud est in Ecclesiastica historia, non ignorat. Quum ergo utraque disciplina ex nobili momento, atque ex suprema potestate jam evanuerit, nec ullus audeat notare eos, qui primaevam consuetudinem haud servant, cur ita in Monachos insurgit Amicus, qui Monasticam hanc consuetudinem *disciplinam* dicit, qui itidem adserit eandem exactissimam vitam diu in Clero perdurasse, etsi hoc universim adstrui nequeat? Sicut enim variato hominum statu ad pacem, concordiamque servandam, ad fovendum studium laboris, & segnitiei eliminandam introducta fuit divisio rerum: sicut itidem dum refrixit in Clero charitas, otiumque grassari coepit, & zelotipia, invidia, & contentio sensim sine sensu regnare coeperunt, ad manutenendam pacem, otiumque averruncandum, fuit inducta Beneficiorum institutio, assignati fuerunt Clericis Tituli, singulis fuerunt praedia destinata, ut inde sibi ad honestam alimoniam exciperent proventus, & reliquum in Ecclesiae, seu Tituli

li reparationem, & decorem, nec non in pauperum stipem impenderent: ita pariter dum tepuit antiquus fervor in Claustris, dum Superiores Monasteriorum a rectitudine administrandi communia bona deflexerunt, dum ex aequali divisione exorta est contentio Monachos laborantes inter, & otiosos, sedulos in studio inter, & reliquos desidiosos; sed praecipue dum ex Monasteriorum devastatione, aliisque irruentibus malis non fuit infirmis debilibusque, ut par erat, subventum, ad sartam rectam custodiendam charitatem, quae vel sola Monachos, quin & Christianos, facit, coepit etiam indulgeri Monachis, ut vel aliquid sibi ex charitate a Laïcis sive cognatis, sive devotis donatum, vel etiam ex Monasterii proventibus eisdem assignatum sibi reservarent ad subveniendum propriis necessitatibus. Nec quidem ex mera tolerantia ea consuetudo vigere coepit, sed etiam ex aperta expressaque licentia Superiorum habentium zelum secundum scientiam. In Ordine enim Cluniacensium post Normanorum irruptiones id fuit Monachis indultum, quod prius eisdem omnino vetitum erat: quare, ut in eorum Actis habetur (a), hanc sibi factam indulgentiam, eamque regularem, Monachi fatentur, ex eaque se innoxios declarant. *Regula, inquit, jubet ut nihil habeat Monachus, quod Abbas non dederit, aut permiserit: Abbates vero nostri tales sunt, ut nostra non curent, & ob id permittunt nobis habere, quae indigemus.* Apertius tamen Concilium Parisiense (b) hanc recentem disciplinam ex laudabili momento, & ex causa adprobavit, dum Abbatibus, & Prioribus ea possidenda concessit, quae ad eorum administrationem gerendam necessaria erant, Monachis autem, & Canonicis Regularibus privatim retinere permisit, quae eisdem ex eodem momento, aut distribuerent, aut permetterent Abbates. *Id praecipue cupimus sta-*

(a) In Bibliotheca Cluniacens.
pag. 42. 43. 51. & 215.

(b) Concil. Paris. An. MCCXII.
Part. II. Cap. I.

statuendum, quod in Regula B. Augustini, & B. Benedicti constat esse statutum. Priores tamen, & administrationem habentes ad communem usum habere possunt ea, quae pertinent ad suam administrationem: Clausstralis quoque aliquid modicum potest ad usum suum habere, ita tamen, si Praelatus suus ei specialiter dederit, vel concesserit. Quod longe ante fuit etiam indultum Canonicabus Regularibus, & ampliori quidem indulgentia fuit eisdem permixsum a Concilio Aquisgranensi An.DCCCXIV. dum eisdem fuit concessum peculium a Quaestore tamen exigendum, & retinendum ad proprium usum earum, nec tamen sine licentia Praelatorum. Idem pariter interventu Ludovici Pii fuit indultum Canonicabus Regularibus Galliae, & Germaniae, ubi eas in magno numero fuisse constat (a). Ex aliis itidem monumentis infra laudandis res eadem clarior fiet.

XV. Neque ullum faceffit negotium, quod indulgentia haec Monachis Canonicisque Regularibus facta ortum habuerit ex horumce tempore, seu occasione delapsus a primaeva sanctione, primigeniaque sanctione disciplina, quare inter abusus reponenda esse certo certius videtur. Non, inquam, officit vel causa, vel occasio laxioris disciplinae ad criminandos Monachos, eosque idcirco ad tartara detrudendos, ut Zelotes percontat. Etiam ex tempore, ac torpore Cleri Secularis cessavit illa primaeva Sancta disciplina, tam diu in Ecclesia servata distribuendi, nimirum, Ecclesiasticos proventus, eosque in quatuor partes dividendi, & tamen in praesentiarum eos criminari non licet, quia etsi recentior, probata est disciplina-

(a) Vide Concil. Aquisgranens. Lib.II. Cap.IX. & XIII. nec non Tractatum de Canonicorum Ordine ab Anonymo P. *** Gallicanae Congregationis Canonic. Regul. edit. Paris. Ann.1697. Vide etiam Ludovicum Hugonem Ord. Prae-

monstratens. in Censura Hittor. Canonicor. Critique de l'Histoire des Canones, qui refellit Raymundum Chaponellum contendentem Canonicas Regulares ante XII. Saecul. nihil proprii possedisse.

plinam, quae variationem subire potest, ut supra libavi, & luculenter firmiterque ostendunt probantque Canonistae omnes, & Theologi universim, qui proinde ostendunt solum contra Divinum, & naturale jus consuetudinem in contrarium vigere non posse, secus vero contra Ecclesiasticam disciplinam: quare quae colligit Ecclesiastes, sive Patrum, sive Conciliorum monumenta ad ventilandam uti criminofam, dirisque devovendam utpote intolerabilem praesentem mitiorem disciplinam adversam priori observantiae, aliena sunt, & extranea, quum solum ea valeant ad probandum contra Divinam legem nullam consuetudinem nullamque praescriptionem admitti posse: quod cum omnes doceant, praesertim apud Angelicum potest consuli (a), ne a tramite pedem removeamus. Quamvis ergo etiam ex tepore (haec tamen sola causa non adfuit, verum etiam ex necessitatis momento fuit super primaeva disciplina dispensatum) invaluerit in Monasteriis haec consuetudo retinendi peculium ex licentia Superiorum ad honestum finem, nec sine debita licentia expendendum, innoxii tamen erunt Monachi ea indulgentia utentes, non secus ac innoxii dicendi sunt fideles omnes, qui non servata primaeva disciplina Apostolico Seculo, & sex saltem posterioribus consueta circa jejunii observantiam, nunc mane circa meridiem comedunt, & ad vesperum coenulam sumunt. Verum quia de peculio Monachorum infra plenius est agendum, satis sit haec praelibasse ad confutationem veluti prolegomenae adsertionis aemuli nostri. Ad primora tamen suae adsertionis capita, seu ad ea, quae veluti nova dogmata statuit, actutum ut transeamus, oportet. Ne autem fluctuemus in portu aliqua itidem explanando adnotare opus est, ut quid certo tenendum, quid vero ut novum, & a vero alienum sit eliminandum observemus, ut tandem

D

dem

(a) S. Thomas 1. 2. Qu. XCVII. N. Johannis Nicolai.
Art. 3. Leges ad marginem notas

dem rem propriam plenius expendamus , & praecipue ubi de essentia voti paupertatis , & de peculio Monachorum sermo redibit .

XVI. COMMUNIS MONASTICA VITA igitur bifariam accipi potest , nempe vel in eo rigore, eademque disciplina, qua fuit primitus ea retenta Jerosolymis sub magisterio Apostolorum , & deinceps a quamplurimis Monachis , & per plura Secula fuit custodita . Vel in mitiori quadam observantia Regulari , sicut etiam aliquibus Monachis fuit in usu, ne dum in posteriori epocha, & diu post institutum Ordinem, sed etiam aliquibus in primaevo statu, sequioris tamen temporis , ut infra clarescet . In priori quidem adceptione , ut communis vita facta testata custodiatur requiritur (ultra observantiam ceterorum votorum , & reliquarum Regulae sanctionum) ut ex communi Cellario pascantur , ex uno Vestiario induantur Monachi, omniaque bona quomodolibet ad eosdem pervenientia in rem communem redacta cui necesse fuerint praebeantur , & ita quidem exacte , ut nec depositum ullum , esto debitis cancellis restrictum , nec peculium aliquod , quovis moderamine adhibito , nec vitalitius proventus quolibet temperamento moderatus indulgeatur : Verbo dicam , ita est servanda haec bonorum communitas , sicut olim fuit Jerosolymis custodita , & a Fratre nostro propugnata . In posteriori autem usurpatione adcepta bene illa servatur , dum Monachi : *In unitate Canonica ... Canonicas simul horas in Ecclesiis horis statutis laudes Deo persolvunt*, ut loquitur Hugo Rothomagensis Archiepiscopus (a). Seu, ut scribit M.P. Augustinus : (b) *In illa vita communi Fratrum , quae est in Monasterio , magni viri Sancti quotidie in hymnis , & in orationibus , in laudibus Dei inde vivunt . Dum eis communis est mensa , communis victus, aequalis indumentum , seu ut loquitur S. Johan. Chrysostomus :*

Una

(a) Hugo Rotomag. Lib. III. contra haeres. sui temporis c. 2. T. III.

Bibliothecae Patrum .

(b) S. Augustinus in Psal. XCIX.

(XXVII.)

(a) *Una mensa omnibus , & ministrantibus , & quibus ministratur , eadem epula , eadem indumenta , & quidquid absolute necessarium est ad vitam transigendam juxta Monasterii proventus & vires praestatur : sed praecipue id servandum est in ea , ut quicquid Monachus acquirit , Monasterio adquirat , abdicato omni jure , omnique dominio . Verum quod Religiosae paupertati , & huicce abdicationi haud repugnet usus facti (quid quid perperam dicat rigidus Vanespen , quem propterea ne dum Canonistae , sed Jurisperiti omnes exhibitant) clarum est , dum Monacho ad honestum finem conceditur , ut aliquid sibi reserret ex licentia Superioris , & in communi arca ad arbitrium ejusdem Praelati custodiatur : ut , nempe , eidem Monacho ex suo labore , suoque peculio , seu ut rectius loquar , ad sui usum destinato peculio suppeditetur , quod Monasterium praestare non potest , & ne dum ad mere necessitati subveniendum , verum etiam ad occurrendum honestae commoditati , & religiosae utilitati ejusdem . Quis enim ignorat , quod librorum copia studiosis dignisque Monachis sit jure summo praestanda , ut nobile munus exsequantur , quod alter ignavus , aut indoctus exsequi non potest ? Quis unquam inficias ire poterit eisdem pro qualitate laboris ad refocillationem spirituum , ad virium robur , & ad alia id genus subministrandam , esse , aut cocolatae portionem , aut aliam honestam recreationem , qua non eget , qui non laborat ? S. Pater Augustinus in sua Regula diserte statuit non esse distribuendum aequaliter omnibus , quia non aequaliter valent omnes . Et dum etiam in primitiva Ecclesia charitas magna vigeat , & virtus eximia excolebatur , haud aequalis portio omnibus dabatur , sed iis , qui laborabant in verbo Dei , duplex sportula respondebat , ut S. Cyprianus edixit (b) , & conformiter quidem ad praeceptum Apostoli , qui*

D 2

bene

(a) S. Joh. Chrys. Hom. LXXIII. in Matthaeum .

(b) S. Cyprianus Epist. XXXIV. ad Clerum , & plebem .

(XXVIII.)

bene praesunt Presbyteri duplici honore digni habeantur (a). Charitas ergo, iustitia, oeconomia, & aequitas exigunt, ut huicce ea praestentur, quae ceteris non conceduntur; quinimo, & jure summo denegantur. Quare S. Bernardus Monacho cuidam nullo praedicationis onere gravato, sed ad querimoniam converſo, quod ei denegaretur vini potus, quem Thimotheo Paulus concessit, ita respondit, & responſo suo rem nostram firmavit. (b) *Da mihi alterum Timotheum, Et ego cibo eum, si vis, etiam auro, Et poto balsamo*. Et N. eximius Theologus Paulus Nazarius (quem sibi perperam Concionator adjudicat, ab eo, quae sibi arrident, verba colligens, sententia non librata; iis vero, quae ejusdem systemati repugnant, plene omiſſis) dum verbum habet de necessitate, vel utilitate Religioſorum, quibus indulgeri potest peculium, seu depositum, diversimode eam considerandam fore dicit, adtenta nimirum loci, & personae conditione: (c) „ Nam Religioſo publice in Universitate legenti multi necessarii sunt „ libri, ac multae cibi, potus, vestium, & habitatio- „ nis, & aliorum similium ad salutem corporis in assidu- „ gravissimis laboribus conservandam utilium com- „ moditates, quae ceteris ejus instituti religioſis sub le- „ vioribus oneribus in Conventu laborantibus non sunt „ necessariae. „ In eo igitur dumtaxat posterior communis vita a priori discrepat, quod haec peculium debitis tamen modis, & ad honestum finem, nec sine licentia Superioris reservat ad usum, prior vero omnimode ab eo abſtinet. Contra hanc posteriorem disciplinam omnes intendit nervos Amicus, ut eam iratis diis facret, & eos, qui eam retinent, ad tartara releget. Mei igitur muneris, & oneris est eandem vindicare a criminationibus ejusdem: hanc,

(a) Vide Jacobum Pamelium in Epist. LXVI. S. Cypriani, Johannem Morinum Dissert. de Oeconomis, & Christianum Lupum Dis-

sert. in Concil. Tholosanum.

(b) S. Bern. Ser. XXX. in Cantica.

(c) Nazarius de statu, & obligatione Religioſor. p. 81.

hanc, quam suscepi, spartam exsequar: verum dum innoxios probare contendo Monachos mitiorem tenentes disciplinam, haud accuso severiori observantiae addictos, quin & laudo eos, nimiumque commendo, modo sit in eis unus spiritus, anima una, & cor unum in Domino, quia si charitatem non habuerint, erunt tanquam aes sonans, aut cymbalum tinniens, ut Apostolus ait.

XVII. Ut Apostolico-Monasticam disciplinam a Monachis omnibus ex praecepto servandam Ecclesiastes ostendat plura in medium producit, quae ordine servato ad lydium lapidem sunt probanda, ut cujus sint ponderis, cujusve momenti omnibus innotescat; verum ne in itinere obstringar e via in diverticulum decurrere, ea primitus examinanda censeo, quae sunt veluti primordialia sui systematis dogmata, & praesupposita quaedam suae adsertionis. Primo igitur S.P. Augustino adjudicat Regulam, quae hodie sub ejus nomine habetur Tom. I. operum ejus *ad Servos Dei data*, ut inde non ignobile formet argumentum ad evincendam necessitatem praecepti, quo obstringuntur eam profitentes, quia nimirum in ea dicitur. *Haec sunt quae ut observetis praecipimus*, idemque pariter praeceptum ex Regula S. Benedicti probare conatur. Sed utrumque procul a vero abire facillime demonstratur, & primo quidem Criticen historicam libando, deinceps vero Theologico criterio easdem Regulas examinando.

XVIII. Quis enim emunctae naris Criticus, modo non sit avitae cujusdam nobilitatis praejudicio, & ambitione detentus, in praesentiarum adseret laudatam Regulam genuinum foetum esse M. P. Augustini? Quotquot Eruditi audiunt, sive Orthodoxi ii sint, sive heterodoxi Critici, ablegant eam M. Patri, & constanter adserunt hanc aliud non esse, quam Epistolam CCXI. ad Sanctimoniales datam, brevi quadam praefatiuncula praemunitam, & foeminina nomenclatura in masculinam significationem com-

- commutata , ut Monachis aptaretur Regula, quae in normam religiosae conversationis fuerat ab Augustino ad feminas data . Idque vel ex eo potest ad evidentiam usque probari , quia in laudata Regula quaedam adsunt , quae nonnisi Monialibus competunt, & nullatenus possunt Monachis aptari , esto fucus quilibet masculinae expressionis in verbis adhibeatur , nimirum : *Praeposito tanquam Patri obediatur , multo magis Presbytero , qui omnium vestrum curam gerit : & iterum : Ut ad Propositum , vel ad Presbyterum , cujus est apud vos major autoritas, referat , quod modum , vel vires ejus excedit .* Augustinus namque Sanctimonialibus adsignavit Praepositam (quam nos dicimus Abbatissam) intra claustra , extra illa vero Presbyterum praefecit , qui earum curam haberet , ut ex ejus Actis , & ex historia constat , ex quibus etiam habetur , nunquam ab Augustino fuisse , sive Monachis , sive Clericis in Praepositum adsignatum Presbyterum majori potestate, & autoritate insignitum, fere ac Laïcus potuisset esse horumce Prior , vel Abbas , ut ex supposititia illa Regula esset colligere : quinimo nullibi legimus scriptam Regulam fuisse ab Augustino Monachis traditam , etsi apud S. Possidium Calamensem Episcopum , & M. Patris discipulum legamus eundem Augustinum cum Servis Dei coepisse vivere *secundum regulam sub Sanctis Apostolis constitutam* . Quapropter viri summi , qui rem hanc bene librarunt , optime adverterunt , quod sicut Aegyptii Monachi sub Antonio , & Palestini sub Hilarione , Tironenses sub Martino , Mediolanenses sub Ambrosio , & Bethleemitici sub Hieronymo aliam , praeter Evangelium , & eam Apostolicam vivendi normam , Regulam non habuerunt , sic etiam *Servi Dei* , ad quos adseritur data Regula (sive ii fuerint Clerici , sive Monachi , quum nullam velim ea de re excitare controversiam , ne cum aliis ex adverso pugnantibus adversus alios conferam manus, qui omnium Monachorum causam patrocinandam adsumsi)

sumsi) & cum quibus Augustinus in Monasterio vixit, nullam ab eo exceperint Regulam scriptam, sed juxta Evangelicam Apostolicamque normam religiosam duxerint vitam: hinc nequit Augustino ea Regula *ad Servos Dei* data recto criterio vindicari. Quinimo si M. P. Acta bene lustrentur, acu tangetur, nec quidem cum ab initio Monialibus scriptam Regulam tradidisse. Epistola namque CCXI. (novae editionis) ad Moniales fuit directae post mortem Sororis Augustini, quae, eodem Possidio teste, *vidua Deo serviens multo tempore usque ad diem obitus sui PRAEPOSITA ancillarum Dei vixit*: quae autem huic successerat, Felicitas, jam multis annis in Monasterio vixerat, & jam diu eisdem Monialibus praefuerat, ut ex eadem Epistola CCXI. clarissime liquet: *Perseverate*, ibidem ait Augustinus, *in bono proposito, & non desiderabitis mutare PRAEPOSITAM, qua in Monasterio illo per tam multos annos perseverante, & numero, & aetate crevistis, quae vos Mater non utero, sed animo suscepit. Omnes enim, quae illuc venistis, aut S. PRAEPOSITAE Sorori meae servientem, placentem, aut etiam ipsam PRAEPOSITAM, quae vos suscepit invenistis: illa enim estis eruditae, sub illa velatae, sub illa multiplicatae*. Ex quibus omnibus clarissime constat solummodo Epistolam illam fuisse normam, seu Regulam ab Augustino Monialibus traditam ad excitandam in eis pacem, & concordiam, & dissidia omnia ex contentione exorta, & ex dissidiis subortam inobservantiam eliminanda: praeter eam autem nullam aliam fuisse ab Augustino scriptam Regulam, etsi non una, sed multiplex quoque jactetur. Et ita pro comperto est apud Eruditos, cum veteres, tum recentiores, & ita prae ceteris sentiunt, quos lustravi, Erasmus Retoredamus (a), Cardinalis Bellarmi-

nus

(a) Erasmus in III. Regulam S. Augustini.

nus (a), Lucas Holstennius (b), Helias Du-Pin (c), Ludovicus Thomassinus (d), N.Natalis Alexander (e), N.Hyacinthus Amat de Graveson (f), Antonius Possevinus (g), Stellartius, Vindingus, & Desnos infra laudandi, Dandinus Alteserra (h), Guillelmus Cave (i), Rodolphus Hospinianus (k), Casimirus Oudin (l), ceterique universim docti recentiores; qua de causa novissimus author vitae S.P.Augustini Caesar Benvenuti Cremonensis Abbas Privilegiatus Canonorum Regularium non fuit ausus hanc Regulam Augustino adjudicare, esto ex debito religiosae professionis non indecora haec ejus fuisset sparta, sed judicium ea de re Eruditis commisit. Neque unquam Cl.PP. BB. in nova editione operum S.Augustini in adversam descenderunt opinionem, sed pro nostra haud obscure steterunt, quod ut luculenter dignoscatur, integram eorum praefationem adpositam laudatae Regulae *ad Servos Dei* datae transcribere lubet. Inquiunt enim: „ Haec eadem „ Regula, quae dictione, sententiis, praeceptionibus de- „ mum pia humanitate conditis authorem refert Augu- „ stinum, extat in Epistola CCXI. Sanctimonialibus ab „ ipso scripta. Inde eam depromptam, virisque aptatam „ fuisse observant praeter alios Bernardus Vindingus, & „ Prosper Stellartius, ambo Augustinianae familiae alum- „ ni, ac novissime vir eruditus Nicolaus Desnos ex Or- „ dine Canonorum Regularium S.Augustini. Quae res, ut

(a) Bellarminus de Scriptoribus Ecclesiasticis.

(b) Holstennius in Codice Regularum.

(c) Dupinius Biblioth.Nov. Latin. edition. T.III.

(d) Thomassinus de Nov.& Veter. Discipl. P.I. Lib.III. cap.3.

(e) Natalis Histlor.Eccles.Sec.V. Art.2.

(f) Graveson Tom.II.Histor.Ec-

cles. Secul. V.

(g) Possevinus in Apparatu in S.Augustino.

(h) Alteserra Ascetic. Lib. IV. Cap.I.

(i) Cave Histlor.Litterar.Sec.IV.

(k) Hospinianus de Origine Monachatus Lib.VI.

(l) Oudin Commentar. de Scrip- tis Eccles. Sec.V.

„ ut ita habeat , certe jam diu est , cum virorum insti-
 „ tuendis moribus adhiberi coepit . Quippe perantiquae
 „ Tarnatensis Regulae partem facit potissimam , lauda-
 „ tur in Concordia Regularum a Benedicto Anianae Ab-
 „ bate , quodque e re nostra est hic admonere , in Codice
 „ Corbejensi mille annos praefereute continetur viris ac-
 „ commodata , & in unum Regulae corpus coacta cum
 „ ea , quae inscribitur *Regula secunda* in appendice p.39.,,

XIX. Expenſa igitur hiftorica controverſia ad Theo-
 logicam opus eſt grefſum facere , ut alterum praeliminaris
 diſſertationis punctum diſcutiamus : & quamvis ex hiftoria
 nuper libata moraliſ , ſeu Theologica decifio ſponte
 profluere , ex eaque facile nimium foret primitus oſten-
 dere non teneri ex praecepto ad exactiſſimam communem
 vitam eos , qui S.P. Auguſtini Regulam profitentur ; opero-
 ſius tamen res tota ad examen iterum eſt revocanda .
 N. Eccleſiaſtes adſeveranter , & pluſquam cenſoria pote-
 ſtate adſtruit Canonicos Regulares , Praemonſtratenſes ,
 Praedicatores , ceteroſque omnes , qui S. Patris Auguſtini
 Regulam profitentur , vel ſecundum ejus Regulam ad Sta-
 tuta proprii Ordinis ſe adſtringunt , teneri ex praecepto
 ad eam bonorum communionem ſervandam , quam ipſe
 propugnat . Verum , pace dixerim tanti viri , & rigide
 nimis Amicus ſentit , nec inſignem textum N.B. Humberti ,
 quem ſaepe laudat , adtente luſtravit : quandoquidem
 ſi , ut fas eſt , totum textum laudati Doctoris non pere-
 grinante oculo luſtraſſet , haud ita conſeſtim , & praeci-
 pitanter flammis gehennalibus addiſſet innumeros Re-
 gulares ſub M. P. Regula militantes , qui in praefentia-
 rum haud ſervant eam exactam communem vitam , quam
 ipſe tuetur . B. Humbertus namque dum expendit articu-
 lum , an omnia quae in Regula S. P. praefcribuntur , ſint
 ex praecepto ſervanda ? varios dicendi , ſentiendique
 modos , eoſque non Caſuiſtarum (qui non dum prodie-
 rant) ſed certe inſignium Theologorum in medium pro-
 fert,

fert, quorum certe, nec paucorum, ea sententia fuit, solum & duntaxat tria solemnia vota in professione emissâ obligare sub gravi, eorumque materiam fuisse ab Augustino praeceptam, cetera vero in eadem Regula contenta ad Regularia statuta spectare, & juxta rei gravitatem suapte natura talem obligare sub gravi, etiam si circa eandem rem varius sit dicendi modus horumce Theologorum. Dum ergo B. Humbertus hos dicendi modos Theologorum in medium profert, nec eos impugnat, pro certo adstrui nequit, quod noster aemulus remis, velisque probare contendit. Quid si insuper ille sedato magis animo, adcuratiorique criterio ad lydium lapidem probasset, quae ibidem circa communem vitam B. Humbertus adstruit, dum commentarium adhibet Regulae S. Augustini? certo certius temperasset sibi fervidus Ecclesiastes, nec tam festinanter ad tartara ablegasset tot insignes viros, quos vel ipsi heterodoxi suspiciunt. B. Humbertus namque *Cap. XII.* expendens illud M. P. in Regula: *Sic enim legitis in Actibus Apostolorum, quia erant illis omnia communia, & distribuebatur unicuique prout cuique opus erat*: rem totam quaesito adhibito luculenter expendit. „ Utrum illa communitas fuerit ex voto? Credo quod „ non, sed solum ex charitatis fervore. „ Dum ergo ita de primigeniis fidelibus communem vitam servantibus, quorum exemplum Augustinus laudat, B. Humbertus sentit, qui fieri potest ut postea sentiat ex praecepto, & sub gravi teneri ad eandem exactissimam communem vitam, eos, qui Augustinianam professi Regulam, ita ad eam se obstringunt, quomodo Augustinus servatam eam dicit ab eis, qui sub Magisterio Apostolorum ascesim colebant? Idem certe ut normam Monasticae conversationis indixit Augustinus Monialibus, quod ut Regulam Christianae perfectionis Apostoli primaevis fidelibus praescripserunt, eodemque certe spiritu, ac illi communionem bonorum servandam proposuerunt; adeoque quomodo poterat

rat ad exemplum primitivae conversationis adstringere sub praecepto Sanctimoniales, quando laudati credentes Jerosolymis servarunt illam non ex voto, non ex praecepto, sed ex charitatis fervore? Quomodo potest ex Augustinianae Regulae textu colligere Amicus, quod ad essentiam paupertatis Monasticae pertineat observantia exactissimae communis vitae, quando eam duntaxat jam voto sacratissimis Monialibus suis ut normam ad servanda vota, & veluti perfectionis ideam ad exactius custodienda Divina mandata Regulam dedit Augustinus? grave nimis praeceptum indixisset, & onerosum procul dubio jugum super earumdem colla imposuisset M. Pater, si feminis jam Deo per vota obstrictis hanc exactam communem vitam praecepisset: patetque insuper ex historia, & ex nucleo Epistolae laudatae CCXI. solum instructionem eis praestitisse Augustinum, ut exactius firmiterque Divina mandata, & vota Deo sacrata regulariter observarent. Sed quia de hac re iterum infra sermo redibit, satis sint, quae modo adnotavimus.

XX. Objicit tamen N. Sodalitatis verba Regulae Augustinianae, ut ex eisdem evincat debitum servandi communem perfectissimam vitam: *Haec igitur sunt, quae ut observetis, praecipimus in Monasterio constituti*, utque rem ita se habere ac ipse contendit, luculentius ostendat, laudat glossatorem Prooemii, seu Prologi Constitutionum Nostrarum, qui expendens priora verba ejusdem Prologi: *Quoniam ex praecepto Regulae jubemur habere cor unum, & animam unam in Domino*, hunc eis adhibet commentarium. „ Declaramus, quod unitas cordis in his, quae, „ Dei sunt, secundum Regulam nostram est in praecepto, „ sicut & communitas rerum, sed ratione diversa; nam „ ad unitatem cordis servandam ex Divinae legis generali praecepto, de quo in Regula admonemur, ad „ communitatem autem rerum ex ipsius Regulae praecepto adstringimur. „ Ex quibus monumentis ille

concludit nos , ceterosque omnes , qui Nobiscum militant sub Regula M. Patris ex praecepto adstringi ad observantiam exactissimae vitae communis . Idque pariformiter concludit de omnibus universim Monachis , qui Regulam S. Benedicti profitentur , quia in eadem Regula Benedictina pari momento Apostolico-Monastica Disciplina circa Religiosam paupertatem indicta legitur , verbo , nimirum , *praecipimus* , aut alio simili praeceptum exprimente .

XXI. At bona venia insignis Ecclesiastis , haec , quae objicit , facillime feliciterque refelluntur ex Theologis , ac Canonistis primi Ordinis , ex eisque pariter solide , recteque ab omnibus omnino Ordinibus repellitur nota violatae fidei , quam eis inurere Amicus pertentat . Non enim quia verbum *praecipimus* in Monastica Regula , aut etiam in Canonico Jure adponitur , ideo fas est ex eo generatim inferre praeceptum sub gravi adstringens , quo violato gehennalis superest poena non servantibus illud ; sed rei qualitas , & conditio praecepti est recta lance libranda , ut obligatio tam gravis possit recte inferri ; praecipue quum examen hujusce rei non ad Grammaticos pertineat , sed ad Theologos , & Canonistas : quapropter , etsi ad luculenter probandam tam disertam veritatem innumera suppetere insignium virorum monumenta , tamen ut brevitati consulam , lubet mihi duos dumtaxat laudare , eosque insignes viros ex Ordine Praedicatorum , quos litterarius Orbis jure merito commendat , nec aemulus noster audet eos in suspicionem vocare , B. Humbertum de Romanis , videlicet , V. Generalem Ordinis , ac eximum S. Theologiae Magistrum , & Johannem de Turrecremata S. R. E. Cardinalem amplissimum , & Canonici Juris peritissimum Doctorem . B. Humbertus namque dum *ro praecipimus* in Regula S. Augustini expressum interpretatur , laudat sententiam quamplurium Doctorum , qui nullam in eo verbo praecepti vim absolute dignoscunt , quorum sententiae

tiae laudatus Humbertus non refragatur, laudatque propterea ad rem confirmandam illud Matthaei VII. *praecepit eis ne cui dicerent*, indeque subdit: „ Quis enim audet dicere, quod intenderet eos Dominus per hoc ligare ad mortale, & peccassent mortaliter? „ qua paritate posita, quove argumento firmato confestim subdit: „ Et tale est istud: „ nimirum *ŕo praecepimus*, quod Augustinus ibi usurpat, & ipse commentario inlustrat. Deinde ut clarius suam mentem aperiat B. Humbertus subdit: „ Non enim probabile est, quod vir tam sapiens (Augustinus) etsi per modum praecipendi loquatur, intenderet omnia ponere sub praecepto, & tantam damnationis materiam accedentibus ad Regulam suam pro salute quaerenda. . . Ad expressionem ergo suae voluntatis utitur verbo praeceptivo potius, quam alio verbo simplici, ne daretur ex tenui modo loquendi pigritiae occasio minus curandi de mandatis Regulae: „ nec quidem verbum ullum facit ad excipiendam ab hac generali doctrina observantiam communis exactissimae vitae. Imo quamvis infra dicat „ quod nullum praeceptum sit in Regula ex virtute hujus verbi *praecepimus*, „ sed tamen ea sint in Regula tenenda, ut praecepta, quae nimirum spectant ad substantiam Monastici status, & ad normam Christiani hominis, nimirum „ ea, quae pertinet ad obedientiam, castitatem, & similia „ altum tamen de vita communi silentium servat, ut, nempe, ostenderet eam non spectare ad essentiam paupertatis, adeoque non esse vere, & in rigore praeceptam. Card. Turrecremata vero idem docet, & luculentius manifestat dum Regulam S. Benedicti expendit; & praesertim dum *ŕo praecepimus* in eadem expressum ad lancem Sanctuarii adpendit: quare postquam diserte adseruit verbum illud haud insinuare rigorosum praeceptum, ita ex Canonico Jure suam sententiam firmat. (a), Item in Jure Canonico hujus rei „ etiam

(a) Card. Turrecrem. Commentar. in Regul. S. Benedicti Cap. VI.

„ etiam habemus exemplum , ut est illud in Cap. *Dile-*
 „ *ctissimis* XII. qu. 1. quod B. Clemens de communi vita
 „ Apostolorum imitanda loquens dicit : *Doctrinis* , &
 „ *exemplis Apostolorum obedire praecipimus* , exponit Glos-
 „ sa *ideest monemus* , & subdit . Quia si hoc praeciperet ,
 „ deformaret suum statum Ecclesia universalis . „ (Haec
 „ ut recte perpenderet Amicus ardentem optarem .) Quini-
 „ mo idem Cl. Cardinalis , etsi varios dicendi modos Do-
 „ ctorum laudaverit , suam sententiam , eamque nobis ap-
 „ prime faventem exposuit , eamque confirmavit ex Cl. U. J.
 „ peritissimo Johanne Andrea , cui morem gerere , ejusque
 „ doctrinam venerari Sapientis est , omniumque eruditorum
 „ judicio comprobata sententia . Sic enim ibidem loquitur
 „ Turrecremata . „ Dicendum est sicut prius , quod non
 „ omnia in Regula contenta sunt praecepta , sed quae-
 „ dam sic , & quaedam non . Ad primum argumentum
 „ sumptum ex Cap. *Relatum* respondeo , ut Johannes An-
 „ dreas in *Novella* , qui in glossa illius Capituli ita dicit :
 „ Argumentum , quod Regula est in praecepto , quod in-
 „ telligas indistincte , quoad tria substantialia : alia autem
 „ non credo esse in praecepto , alias vix unus Monachus
 „ de mille salvaretur . „ Quae etiam doctrina Cl. Turre-
 „ cremata laudatur a Cl. idem Cardinale Bellarmino in
 „ peculiari suo judicio super hac ipsissima re de exacta vita
 „ communi , ut infra ex ejus autographo in calce relato cla-
 „ relicet .

XXII. Ut vero magis magisque profligetur objectus
 rigor ulterius adnotandum existimo , quod universim pri-
 mi nominis Theologi , primique subsellii Canonistae ad-
 notarunt , praecipue NN. S. Antoninus (a) , laudatus Car-
 din. Turrecremata (b) , Sylvester Prieras S. Palatii Magi-
 ster

(a) S. Antoninus III. P. Tit. XVI.
 Cap. I. de statu perfectionis .

(b) Turrecremat. in Reg. S. Be-
 nedicti fol. 52.

ster (a), Johannes Viguerius (b), & Johannes Tabiena (c), aliique Veteres, quibus Eruditi omnes recentiores utroque pollice subscribunt, praecipue Cl. Sammauraeus Johannes Mabillonius (d): nimirum Benedictinos, Praedicatores, aliosque generatim, qui non profitentur Regulam S. Benedicti, vel S. Augustini, sed profitentur vivere *secundum regulam*, ex vi propriae laudatae professionis ad aliud non teneri, quam ad observantiam trium solemnium votorum (vel etiam quarti si fortasse illud emittunt, ut reapse emittunt Equites Hierosolymitani, Fratres Redemptionis Captivorum, &c.) nec non ad propriorum, seu peculiarium praeceptorum, quae in Ordine Superiores eorum efformant. vel oretenus quidem, vel etiam in scriptis, quin & perpetua, quae per modum legis semper adstringunt, suntque expressa in Constitutionibus, quas aperte profitentur, qui eisdem Ordinibus dant nomen. Idipsum longe ante docuit Theologorum Princeps Angelicus Doctor, qui apprime callebat & Regulam S. Benedicti, quia in Cassinensi Coenobio inter Benedictinos educatus, & S. Augustini Regulam, quia sub ea militans Ordinem praedicatorum, cui primum, & solum nomen dedit; fuit expresse professus, & reapse de utraque aperte mentionem fecit, dum ita rem totam exsolvit.

„ (e) Respondeo dicendum, quod in Regula continetur
 „ aliquid dupliciter, sicut ex dictis patet (art. 7.) Uno
 „ modo sicut finis Regulae, puta ea, quae sunt actus vir-
 „ tutum. Et horum transgressio quantum ad ea, quae
 „ cadunt communiter sub praecepto, obligant sub mor-
 „ tali: quantum vero ad ea, quae excedunt communiter
 „ ne-

(a) Sylvester in Summ. Tom. II. V. Religiosus.

(b) Viguerius Instit. de Statibus Ecclesiasticis Cap. XVI. v. 13.

(c) Tabiena in Summ. Tom. II. V. Religio.

(d) Mabillonius admonitione in Opusc. S. Bernardi de dispensatione, & praecepto.

(e) S. Thom. 2.2. Q. CLXXXVI. Art. 9. in Q. & ad 1.

„ necessitatem praecepti , non obligant ad mortale , nisi
 „ propter contemptum ; quia , sicut supra dictum est
 „ (art.2.) Religiosus non tenetur esse perfectus , sed ad
 „ perfectionem tendere , cui contrariatur perfectionis con-
 „ temptus . Alio modo continetur aliquid in Regula per-
 „ tinens ad exterius exercitium , sicut sunt omnes exte-
 „ riores observantiae , inter quas sunt quaedam , ad quas
 „ obligatur Religiosus ex voto professionis . Votum au-
 „ tem professionis respicit principaliter tria praedicta ,
 „ scilicet paupertatem , continentiam , & obedientiam ,
 „ alia vero omnia ad haec ordinantur . Et ideo transgres-
 „ sio horum trium obligat ad mortale : Alicrum autem
 „ transgressio non obligat ad mortale , nisi vel propter
 „ contemptum Regulae , quia hoc directe contrariatur
 „ professioni , per quam aliquis vovit Regularem vitam ;
 „ vel propter praeceptum , sive oretenus a Praelato fa-
 „ ctum , sive in Regula expressum , quia hoc esset facere
 „ contra obedientiae votum -- Ad primum ergo dicen-
 „ dum , quod ille , qui profitetur Regulam , non vovet
 „ servare omnia , quae sunt in Regula , sed vovet Regu-
 „ larem vitam , quae essentialiter consistit in tribus prae-
 „ dictis , unde & in quibusdam Religionibus cautius aliqui
 „ profitentur , non quidem Regulam , sed *vivere secundum*
 „ *Regulam* , idest tendere ad hoc , ut aliquis mores suos
 „ informet secundum Regulam : ita quod professioni non
 „ contrariatur , nisi id quod est contra praeceptum Regu-
 „ lae : transgressio vero , vel omisio aliorum obligat so-
 „ lum ad peccatum veniale , quia sicut dictum est (art.7.
 „ ad 2.) huiusmodi dispositiones sunt ad principalia vo-
 „ ta , peccatum autem veniale est dispositio ad mortale ,
 „ ut supra dictum est (1.2. qu.88. art.3.) in quantum im-
 „ pedit ea , quibus aliquis disponitur ad observanda prin-
 „ cipalia praecepta legis Christi , quae sunt praecepta
 „ charitatis . In aliqua tamen Religione scilicet Ordinis
 „ Fratrum Praedicatorum transgressio talis , vel omisio ,
 „ ex

„ ex suo genere non obligat ad culpam, neque mortalem, neque venialem, sed solum ad poenam taxatam sustinendam, quia per hunc modum ad talia observanda obligantur; qui tamen possent venialiter, vel mortaliter peccare ex negligentia, vel libidine, seu contemptu,,. De Benedictinis vero loquens, ita subdit S. Thomas: (a) „ Beatus vero Benedictus statuit Monachum profiteri non quidem observare Regulam, sed quod profitens promittit conversionem morum suorum secundum Regulam, hoc est dictum, ut secundum Regulam dirigat mores suos, contra quod facit, si vel ea, quae sunt praecepta in Regula transgrediatur, vel etiam contemnat Regulam, secundum eam dirigere actus suos omnino recusans; non autem omnia, quae in Regula continentur, sunt praecepta: quaedam enim sunt monitiones, sive consilia, quaedam vero ordinationes, sive statuta quaedam, ut quod post completorium nemo loquatur. Hujusmodi autem statuta, quae in Regula continentur, non habent vim praecepti, nec Praelatus statuens aliquid intendit semper ad peccatum mortale obligare per praeceptum. „

XXIII. Ne autem Socius noster possit traditam doctrinam ad sui libitum contorquere, ad plene praepediendum ei iter, & rem exactius discutiendam lubet adtente librare, quae ex Regula M. Patris objicit, ut praeceptum *Apostolico-Monasticae Disciplinae* confirmet. Quae, inquam, saepius concrepantibus buccis repetit laudatus Author ea quidem sunt, quae Aquilinus Doctor habet in Regula, dum ait: *Non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia, sic enim legitis in Actibus Apostolorum*, &c. At ea ipsa, quae nobis opponit, ad scopum sibi praefixum haud conlimant. Dum enim M.P. Apostolicam disciplinam commendat, & primigeniorum Credentium conversationem, veluti normam Monasticae

vitae proponit , certe nil aliud praecipit , quam substantiam religiosae paupertatis , quae in abdicatione proprietatis , & dominii consistit ; itaut ex Regula teneatur quilibet eam professus ita ab hoc vitio procul abire , ut ne verbotenus quidem *suam* , & *propriam* dicat vestem , vel quamlibet rem ad ejus usum a Superiore concessam , eamque ita communem omnibus esse noverit ex voto paupertatis emissae , ut sit in plena potestate Superioris , cui libuerit ad usum concedere . Ita enim hunc textum interpretantur S. Isidorus Hispalensis , Hugo de S. Victore , S. Antoninus , aliique Theologi , quos laudat , & sequitur Ambrosius a Cora Prior Generalis Ordinis Eremitarum S. Augustini , & ita etiam eundem textum expendit V. Dei Servus Alphonsus de Orozco Provincialis Castellae ejusdem Ordinis , Carolo V. & Philippo II. a Concionibus , virtutum decore inlustris , miraculorum dono , & prophetiae spiritu insignis , cujus Acta juridico processu in S. Rituum Congregatione examinantur , cujus propterea lubet verba transcribere . (a) „ Si igitur Religiosus agnoscere „ velit , quid sibi praecipiat illis verbis : *sint vobis omnia communia* , sciat id esse , ut nihil absque Superioris licentia a subdito habeatur , nihil extra Ordinem „ largiatur , nihil sine Superioris voluntate recipiatur . „ Hinc intelligent Praelati , quam male operentur , dum „ sibi subditis facultatem concedunt ad depositum ali- „ quod Secularibus in custodiam tradendum . „ Quum ergo hic sit genuinus sensus illius textus , nonne permittitur etiam ex Regula S. Augustini depositum , seu peculium debitis restrictum cancellis , quod Ecclesiastes detestatur ? Id quidem luculentissime constat ex laudato V. Expositore , ex quo solummodo refellitur depositum custodiae Lai-

corum

(a) V. Alfonsus de Orozco in comment. Regul. S. Augustin. Hic dierum plenus meritisque onustus ad Superos evolavit Anno 1591. aetatis suae 91. ejus cum laude

meminerunt praecipue Thom. Gratianus Lib. de Scriptoribus Augustinianis , & Aubertus Mireus de Scriptoribus Sec. XVI.

corum a Monacho commissum, quod etiam nos condemnamus. Neque ullum facessit negotium, quod in eadem Regula M. P. subdit: *Non occulte aliquid accipiatur, sed sit in potestate Praepositi, ut in rem communem redactum, cui necesse fuerit, praebeatur*, quasi quod omnia Monacho obvenientia ita sint confundenda, ut nihil omnino ex eis, etiam ex licentia Superioris reservare possit ad proprium usum, quo modo deposita nos vindicamus. Nil, inquam, nobis obest laudatus Regulae textus, quandoquidem re vera in rem communem redigitur illud ipsum, quod peculiari Monacho ad usum conceditur, & pecunia ipsa, quae pro eodem in deposito ex licentia servatur, quia ita in communi capsula custoditur, ut sit in plena potestate Superioris eam ipsam pecuniam in alios usus erogare, & rem Monacho ad usum concessam ab eo exigere, repetere, & alteri ad eundem usum indulgere. Quod quidem clarissime constat ex eadem Regula M. P. in qua vestis Monacho ad usum concessa communis aliis dicitur, etsi ipsa quidem sit deputata uni soli, a quo deposita resumatur, quum ea eget; & communis vel ex eo declaratur a S. Patre, quia sub communi custodia servatur. *Tamen si vestra toleratur infirmitas, ut hoc recipiatis, quod posueritis, in uno tamen loco sub communibus custodibus habete, quod ponitis*: eamque interpretationem firmat Hugo de S. Victore, qui nec vel latum unguem ab ea expositione recedit: Sic enim ibidem loquitur Cl. Doctor. *Ut videlicet dum in communi loco reponitur, hac ipsum, quod in proprium usum suscipitur, non proprium esse, sed commune credamus*. Verum quia eadem de re plenius infra redibit sermo, ubi ex decretis Apostolicae Sedis ostendetur non adversari Regulae S. Augustini peculium Monachorum cum licentia, & ad honestum finem, in communi capsula servatum, ideo satis superque sit haec adnotasse, ut ad ulteriora, quae expendenda sunt, incunctanter progrediamur.

XXIV. Ad alterum ergo monumentum ex Glossatore Prologi Constitutionum nostrarum desumptum respondeo, quod ibi laudatus Author de ea rerum communitate, ut ab Augustino praecepta verbum habet, quae ad voti substantiam, & quidditatem religiosae paupertatis pertinet: de ea, nimirum, quam supra expendimus, & quae in abdicatione proprietatis consistit, eamque laudatus Glossator idcirco ab praeceptis dilectionis Dei, & proximi distinguit, aitque propterea hanc ab Augustino, illam vero a Deo praeceptam, quia eadem abdicatio proprietatis humano jure fuit inducta, & ab Augustino iterum in Regula mandata: dilectio vero Dei, & proximi naturali jure est nobis indicta, ab ipso rationis usu cum naturali lumine nota, & in cordibus nostris signata. Quum enim Religiosus quilibet per professionem omnino proprium abdicet, nihil sibi retinere potest, nullumque acquirit dominium super quavis re sibi obveniente, sed omnia sunt Monasterii, cujus dominio cuncta Monachi bona plenarie cedunt: idcirco omnia, quae Monachus acquirit communia sunt, quia Monasterio, seu communitati sunt acquisita, etiam si eidem acquirenti aliquid concedatur ad usum facti, nec sine licentia Superioris: quandoquidem ita ei res illa conceditur, ut semper usus juris in Monasterio resideat, semper in Superiore perduret potestas revocandi licentiam indultam, & rem alteri tribuendi, vel pecuniam in commune aerarium redigendi; & consequenter etiam dum laudatus Glossator bonorum communitatem ab Augustino in Regula praeceptam adserit, certe non aliam indicat, quam nuper expensam, quae tamen bene compati potest cum peculiari deposito, cui nuperus Scriptor anathema dicit. Quod vero haec sit aperta mens Glossatoris, nec alia ejus fuerit idea, ita dilucidum est ex ejusdem verbis ibidem infra expressis, ut eisdem bene pensatis dubietatis nubilum omnino diffugiat, adpareatque una facies eloquiorum ejusdem. Ex-

pen-

pendens enim praefatus Author verba ejusdem Prologi : *Uniformes in observantia Canonicae Religionis inveniamur* , talem eis adhibet commentarium . „ Declaramus , quod „ sicut ex voto nostrae professionis tenemur caste , & SI- „ NE PROPRIO , & sub unius Generalis Praelati obedientia vivere , ita & exterioribus observantiis , coere- „ moniis , jejuniis , abstinentiis , & aliis statutis , quae „ ad ornatum , & decorem Canonicae Religionis , seu „ regularis vitae observantiam pertinent , uniformes esse „ debemus . „ Ubi , ut constat , eam communitatem nobis in Regula praeceptam esse Glossator adserit , quae in proprietatis abdicatione consistit , secus vero eam , quae ad rigidiores observantiam (sit etiam ad majorem perfectionem , sed supererogatoriam , de qua iterum infra) spectat . Utque haec nostra explicatio clarior fiat non taedet ejusdem Glossae verba laudare . Expendens enim infra idem Glossator quo jure , qua lege teneantur Fratres Praedicatores ad servanda Ordinis Statuta , nempe Regulam S. P. Augustini , & Constitutiones Ordinis , rem totam ad nostrum propositum explicat ex Angelico Magistro doctrina deprompta , ostendendo , nimirum , tam Regulam , quam Constitutiones praefatas nullimode ad culpam , sed ad poenam solum adstringere Fratres Praedicatores : quapropter perpendens verba laudati Prologi §. IV. *Ut igitur unitati , & paci totius Ordinis provideamus , volumus ut REGULA nostra , & CONSTITUTIONES nostrae non obligent nos ad culpam , sed ad poenam* , hunc adhibet commentarium : „ Declaramus , quod cum in Statutis maxime sit attendenda intentio , & voluntas statuentis : & „ quae intentio , ac voluntas eorum , qui nostras Constitutiones ediderunt , fuerit , ut nos non obligarent ad „ culpam : sicut patet ex Capitulo II. Generalissimo Parisiis celebrato 1236. in quo ista Constitutio propter pacem , & quietem conscientiae Fratrum fuit confirmata . „ Idcirco transgressores nostrarum Constitutionum , quan- „ do

„ do sunt pure Constitutiones, & non habent praeceptum
 „ annexum ; etiam quod est in eis , non est alias lege Di-
 „ vina , vel humana prohibitum , vel mandatum ; non
 „ obligantur ad aliquam culpam , sed tantum ad poenam
 „ in Constitutionibus taxatam , vel per Praelatos impo-
 „ nendam , vel taxandam ; quam si facere recusaverint
 „ non evadent culpam . Nam , ut docet S. Thomas 2. 2.
 „ Qu. CLXXXVI. Art. 4. ad 1. In Religione Ordinis Fra-
 „ trum Praedicatorum transgressio , vel omissio (scilicet,
 „ REGULAE , sive CONSTITUTIONUM) ex suo ge-
 „ nere non obligat ad culpam , nec mortalem , neque ve-
 „ nialem , sed solum ad poenam taxatam sustinendam :
 „ quia per hunc modum ad talia observanda obligan-
 „ tur ; qui tamen possent venialiter , vel mortaliter pec-
 „ care ex negligentia , vel libidine , seu contemptu .
 „ Et quamvis poena non debeat infligi nolenti sine culpa :
 „ ei tamen , qui voluntarie se obligavit ad aliquam poe-
 „ nam , potest talis poena sine culpa infligi . Tales autem
 „ sunt Fratres Ordinis nostri , qui voluntarie in sua pro-
 „ fessione huic Legi se obligaverunt .

XXV. Quod vero in confirmationem objectionis ad-
 dit Amicus ex N. Donato Laynense *Tom. III.* (non IV. ut
 idem Amicus scribit) *Qu. IV. Tract. XV. qu. 4.* nil ad rem
 facit , & ficulneum est fulcrum argumenti elumbis . Lau-
 datus enim author ibi non de communi exactissima vita
 loquitur , eaque , quam Ecclesiastes propugnat , sed de illa ,
 quae ad essentiam paupertatis pertinet , & quam nos su-
 pra explicavimus , saepiusque vindicavimus , idque aper-
 te colligitur ex quaesito , & decisione Laynensis . Quaerit
 enim ibi . „ An Moniales teneantur vita communi , in vi-
 „ ctu , scilicet , vestitu , & aliis necessariis ? „ Cui quae-
 sito ita respondet : „ Decisio affirmativa manifeste colli-
 „ gitur ex Regula S. Augustini Et probat Navarrus
 „ *Comm. 1. n. 12. & comm. 2. n. 27. de Regularibus .* „ Quum
 ergo decisionem ex S. Augustino depromptam commenta-

rio

rio Navarri explicet , & probet , nonne aliam ab nuperi Scriptoris systemate communem vitam necessariam , & praeceptam adstruit , eam , nempe , quae solum in abdicatione proprietatis consistit ? Dubio procul : quum non aliam Navarrus praeceptam insinuet : hanc solum necessariam ad paupertatis votum custodiendam adstruat ; quae de causa innoxium vindicat utrumque peculium Monachorum debitis clausum terminis , depositum , nempe , & vitalitium , ex quo Ecclesiastes dire nimis Navarrum stimulat , & *primum Casuistarum Patronum* adpellat . Incassum ergo Amicus ad sua Castra pertrahit Laynensem , & obtorto collo Donatum in suam sententiam trahit , quem re vera habet hostem apertum . Id autem clarius infra constabit , quum integrum Donati textum laudavero , & nostri sodalis stratagemma detexero , ne eundem lapidem saepius sine causa revolvam ; quo ex momento hic nullam adpono responsionem ad argumentum petitum ex Regulis Patriarcharum , sed in calce operis ea de re loquar , praecipue ne in praeliminaribus protraham moras , quum grandis mihi supersit via terenda ad profligandum saltem per summa capita nostri Amici systema . Protinus ergo , & propius ut accedam oportet ; quare quae ille statuit , quae iterum objicit , ordine servato exponam , quaeque ad eliminandum ejusdem rigorem , & dissolvendas objectiones faciunt , non praetermittam .

XXVI. Ut suam *Apostolico-Monasticam Disciplinam* doctus Ecclesiastes firmet ab ipsa religiosae paupertatis diffinitione , veluti a primordiali radice initium sumit ; & ut novi aedificii stabiliat basim , essentiam Monasticae paupertatis primum , aut constituere , aut declarare per tentat ; quare praemissa quadam urbanitatis formula , seu civili quadam protestatione , re vera contraria facto , rejicit communem Theologorum , & Canonistarum doctrinam circa diffinitionem laudati paupertatis voti , & quam illi universim tradunt *per dominii , seu proprietatis abdicationem* ,

tionem ; utpote aridam , nimiumque abstractam refellit , aitque proinde eam erroribus obviam fore , ceu ex qua *Summistae* quidam tricis philosophicis assueti pessima consecutione inferre conantur communem exactam vitam extraneam omnino esse paupertati Monasticae , utpote quae nil commune habet cum abdicatione domini ; hisque sic praecipitanter enunciatis , quasi sine bello , sed sola voce reportasset de hoste triumphum , sibi canit , sibi plaudit , utque in victoria despiciat quos sibi fingit hostes , eorum miseriam deplorat : heinc novo ardore succensus exclamat veluti de jure belli sibi vindicans trophaeum , & sic deflet miserum devicti statum : „ Quis zeli „ impetum cohibere , quis comprimere lachrymas valet , „ dum in Monasticam Theologiam talia monstra auris „ audit Christiana ? „ plurimisque itidem additis , seu potius pluries repetitis ex Evangelio , & Actibus Apostolorum depromptis monumentis , quae itidem nos supra expendimus , consueto sibi declamatorio stylo consecutionem adponit de necessitate Apostolico-Monasticae Disciplinae ad substantiam religiosae paupertatis spectante , iratisque diis sacrat peculium omne Monachorum , sive depositum id sit ex licentia , & non sine debitis circumstantiis reservatum , sive vitalitia pensio , esto cum moderamine permixta : utrumque damnat , utpote novo , & antiquo jure (cur non & naturali Divino ?) Monachis interdictum ; quinimo eadem ex causa adversantes sibi Theologos , & Canonistas , etsi primi nominis , ceu viles homunciones despicit , & laxonibus ad censet viros omni laude , omni que veneratione dignos : ex adverso autem sibi faventes , vel potius existimatos sibi adsentientes , etsi obscuri nominis , Theologos magnificat glorificat ad sidera usque extollit , variaque etiam momenta , & monumenta conglobat , ut invadat vincat triumphet . Haec autem , quae ipse objicit , postquam pro re nostra pugnaverimus , expendere lubet , sed primitus , quae in exordio firmat

librare oportet, ut ab initio etiam nos rem totam exordientes falsitatem detegere, veritatem firmare possimus.

XXVII. Et quidem in limine offendisse zeloten, dum novam adinvenit religiosae paupertatis diffinitionem, quis vel in Theologia novitius non advertit non confitetur? Ex ipsamet novitate in suspensionem erroris vocatur, ut una voce Ecclesiae Patres adstruunt, ex quibus vel illud S. Xysti III. Romani Pontificis laudasse sufficiat. (a) *Nil ultra liceat novitati, quia nihil adjici convenit vetustati.* Quid insuper si addas etiam Recentiorum Inlustriumque Theologorum adsertioni refragatum fuisse adversarium nostrum (quem tamen habeo amicum) eisque pariter anathema dixisse, ut rigidum systema muniret? Certe dum ita exorditur Ecclesiastes impingit in portu. Quamobrem primitus novitatem hanc ventilare oportet, quam profligata, licitum utrumque peculium ostendam, deinde objectiones ejusdem retundam. Ne autem possit criminari, qui ita libere, quos vult accusat, & quos vult tuetur, statque ei saepius pro ratione voluntas, eos adversus eundem laudabo Doctores, quos ipse suspicit, quos complectitur, aliosque itidem addam, quos litterarius orbis jure meritoque veneratur.

XXVIII. Primus igitur, qui nuperi Scriptoris novitatem explodit, ille est, quem Amicus ipse saepe commendat, nec immerito quidem, nimirum Johannes Baptista Lezana ex Ordine Carmelitarum non ignobilis Theologus. Hic enim dum de Monasticae paupertatis voto loquitur ita illud diffinit. (b) „ Paupertas Religiosa est ul-
„ tronea, & voluntaria rerum temporalium abdicatio,
„ per quam Religiosus ipsorum PROPRIETATE priva-
„ tur. Ratio est, quia opponitur PROPRIETATI, quae
„ est facultas possidendi, & utendi aliqua re ad libitum.
„ S. Thomas 2. 2. q. 186. Art. 3. Azorius tom. 1. Instit. mo-
G „ ral.

(a) Xystus III. Epistola II. ad Jo-
hannem Antiochenum Episcopum.

(b) Lezana Sum. Qu. Reg. C. VI.
de obligationib. Religiosor. C. VI.

(L.)

„ *ral. lib. 12.* Unde paupertas Religiosa privat primo do-
„ minio cujuscumque rei temporalis. Est enim dominium
„ jus perfecte disponendi de re corporali : per paupertatem
„ autem tollitur hoc jus perfecte disponendi . Privat
„ secundo usufructu , quod est jus utendi , & fruendi alie-
„ na re salva illius substantia . Nam per paupertatem pri-
„ vatur Religiosus hoc jure , nisi dependenter a volunta-
„ te Superioris . Privat tertio usu juris , qui est jus uten-
„ di aliena re , propter eandem rationem . NON TA-
„ MEN PRIVAT USU FACTI , quia iste non opponitur
„ paupertati , quum constet etiam apud servos , qui ni-
„ hil omnino habent proprii , habere hunc usum respe-
„ ctu v.g. vestium , & ciborum , quae illis a Dominis suis
„ conceduntur . Azorius *ut supra.* Lessius 2. *de Just. & Jur.*
„ *cap. 4. § 41.* „ Et en ex ipso Lezana ventilatum cavil-
„ lum Van Espenii , & Fagnani usum facti non distinguen-
„ tium a dominio , ex quibus pariter Amicus subtiliter ni-
„ mis , & arte quadam nimium excogitata , re vera id ip-
„ sum propugnat , esto expresse idipsum non confiteatur ,
„ dum adstruit magis usum , quam dominium paupertati
„ obesse . Sed quam foede erraverint illi , exemplo servorum ,
„ quod Lezana in medium profert , & ex concordi Docto-
„ rum calculo dignoscitur : quam procul a vero abjerit
„ Amicus , qui ad votum paupertatis Scholarium Societatis
„ veluti ad securitatis asylum confugit , ut novitatem prop-
„ pugnet , clarissime constat ex iismet Doctoribus , quos lau-
„ dat , ex quibus itidem compertum est extraneum nimis
„ esse , quod Ecclesiastes profert , ut infra patebit . Verum
„ non praetereundum existimo , quod hic adnotandum oc-
„ currit , nimirum ab ipso Lezana cum laude relatam Na-
„ varrum , quem N. Socius carpit (esto aliquando laudet
„ eundem quum sibi faventem existimat illum) ibidem
„ enim Lezana in testimonium suae adsertionis etiam Na-
„ varrum refert dicens : *Navarrus com. 2. de Regularibus* .
Sed quia de tanto viro alibi ex professo est agendum , ideo
fat

fat est Lezanae testimonium libasse. Neque omittendum puto, quod idem insignis Carmelita subdit ad confutationem hujusce novitatis. Laudatus, inquam, Theologus, etsi communem vitam servandam adstruat, eam tamen non ex voto paupertatis adstringere dicit, sed ex Ecclesiastico jure, eoque quidem non antiquo, sed novo: sic enim ibidem subdit *num. 7.* „Nec solum tenentur Religiosi quomodolibet non habere proprium, aut servare paupertatem, sed etiam specialiter vivendo vitam communi, in victu, vestitu, lectisterniis, & aliis dispensatis, & distributis a Superiore, inspectis aetatibus, & necessitatibus singulorum. Ratio est, quia licet sine tali vita communi possit observari simpliciter votum paupertatis, cum substantialiter in eo consistat, ut non habeatur dominium alicujus rei temporalis, aut usus ipsius sine licentia Superioris. Navarrus *Commen. 3. de Regularibus nu. 25.* Thomas a Jesu *super Capit. Non dicatis 4. part. cap. 3.* nihilominus tamen Ecclesia a Spiritu Sancto edocta videns, quod sine praedicta vita communi difficile observari possit paupertas religiosa, ideo omnibus Religiosis istum specialem modum paupertatis, qui in vita communi consistit, observandum praescripsit. „Idque ut probet non ad jus antiquum, sed ad novum adpellat; nimirum ad Tridentini, Mediolanensis, & Camaracensis Conciliorum decreta; nec non ad Apostolicas Bullas, & alia id genus monumenta, quae nuperus Author objicit nobis, & infra expendam. Etsi non ita rigide postea Lezana sentiat, dum de deposito verbum habet, ut pariter infra clarescet.

XXIX. Alter testis veritatis, quem laudare summi juris est, ut omnis cavillatio procul abigatur, alter itidem Theologus est ex Ordine Carmelitarum excalceatorum a Lezana pariter laudatus; sed, citra invidiam sit dictum, Lezana major virtute, & doctrina, per Belgium, & Germaniam olim Vicarius Generalis, nunc, ut pie cre-

ditur, in Coelis regnans V. Thomas a Jesu. Hic enim dum loco a Lezana laudato id tradit, & essentiam paupertatis in abdicatione dominii, & proprietatis statuit; verum & saepius, imo semper in toto Tractatu de Paupertate Religiosa id ipsum tradit, accidentariamque adserit voto paupertatis communem vitam, quam tamen ex novo Jure, & quidem Tridentini decreto praescriptam adfirmat; sed magno eam moderamine temperatam adserit, ut in eo videre est, ne longum nimis traham funem, & legentibus taedium ingeram.

XXX. Tertius, quem ad exsufflandam Adversarii opinionem laudare lubet, est N. Hyacinthus Donatus Laynensis recentior ex Ordine Theologus, quem ipse non semel commendat. Hic quidem Monasticae paupertatis essentiam librans ita suam de ea sententiam tradit: (a) „Re-
 „ spondeo, quod solum consistit in abdicatione privati
 „ dominii omnium rerum temporalium, ut liquet ex de-
 „ cisis, & ex S.Thoma 2.2. *qu. 186. art. 3.* „ & paullo post,
 „ dum de vita communi verbum habet, diserte adserit hanc
 „ extraneam adventitiamque esse, nullatenus vero suapte
 „ natura paupertatis voto adnexam. „ Licet sine tali vita
 „ communi possit observari votum paupertatis, cum
 „ substantialiter in eo solo consistat, ut non habeatur do-
 „ minium alicujus rei temporalis, aut usus ipsius sine li-
 „ centia Praelati, ut supra dictum est, & probat Navar-
 „ rus *Comm. 1. n. 12. & comm. 2. n. 27. de Regularibus*: Ad-
 „ huc tamen videns (S. Augustinus) quod sine tali vita
 „ communi difficulter, & valde difficile observari possit
 „ praedicta religiosa paupertas, dictum praeceptum po-
 „ suit ad vivendum in communi. Idem advertens Eccle-
 „ sia a Spiritu Sancto edocta de novo praecepit, modum-
 „ que praescripsit vivendi in communi, non solum in
 „ specialibus Regulis Religiosorum, verum etiam in *Con-*
 „ *cil. Trid. cap. 2. Sess. 25. de Regul.* item in decretis Cle-
 „ men-

(a) Donatus ubi sup. Tra&. XV. de vot. paupert. q. 3.

„ mentis VIII. *de reform. Regular.* quae omnia ab Urba-
 „ no VIII. approbata fuerunt in decretis *de Apost. & eje-*
 „ *ctis*, & novissimis decretis Sac. Congregationis, de qui-
 „ bus suo loco egimus, & infra dicemus. „

XXXI. Quartus testis veritatis, quem laudare summo-
 pere decet, quia ab Amico longis tibiis praedicatur suae
 adsertionis hyperaspistes (esto re vera hic ad observantiam
 exactae communis vitae eos dumtaxat dicat obstrictos, qui
 eam expresse in professione jurarunt) dubio procul est
 N. Franciscus Ramirez Archiepiscopus Brundusinus. Hic
 enim rem diserte statuit, & clarissime manifestat peculiari
 adsertione. (a) §. Octavus -- Secunda assertio proponitur,
 „ & probatur -- Seclusis Ecclesiae praeceptis, & artento
 „ solo voto paupertatis non tenentur Regulares ad vitam
 „ communem, idest, possibile est adimplere votum pau-
 „ pertatis quoad substantiam absque vita communi --
 „ Est Communis Sententia tam Theologorum, quam
 „ Canonistarum. Sic S. Antoninus in Sum. 3. parte de voto
 „ paupertatis, Ledesma de statu Relig. cap. 4. disput. 14.
 „ Suarez de Relig. Tract. 9. lib. 1. cap. 12. Miranda in Ma-
 „ nuali Praelat. quae. 9. de Monialibus, Barbosa de po-
 „ test. Episc. allegat. 103. Diana part. 1. tract. 6. resolut. 19.
 „ Pellizar. de Monialibus cap. 3. Lezzana de Regularibus
 „ cap. de voto paupertatis. Et omnes Regulares ita sem-
 „ per tenuerunt, & crediderunt, &c. Quam adsertionem
 pluribus monumentis momentisque probat, rejiciendo
 etiam paucos, qui videntur in oppositam sententiam abi-
 re, quorum explicat mentem, ut communi adsertioni
 eos adsciscat, quare duplicem communem vitam distin-
 guit, & quatenam fuerit novo jure decreta probat.

XXXII. Quum ergo ita rigidam novitatem rejiciant
 iidemmet Theologi, quos noster Sodalis primipilos habet
 sui systematis Patronos, quomodo stabit aedificium ejus,
 quando corruiit basis, & fundamentum ejusdem? Profe-
 cto,

(a) Ramirez Quae. Moral. de vit. com. fol. 53.

cto, vel ex eo dignosci potest qualis sit ejus causa. Quid insuper si ultra eosdem nuper laudatos testes, ab eisque relatos Doctores, alios addas Theologos, & Canonistas, eosque haud de genere *Summistarum*, videlicet laxioris ethices Doctorum, quos Amicus proscribit; sed revera insignes viros cum veteres, tum recentiores, nimirum Gasparem Calderinum, Leonardum Lessium, Bartholomaeum a S. Fausto, Bartholomaeum Mastrium, Emmauelem Rodriquez, Paulum Layman, Johannem Cabasutium, NN. Sylvestrum, Card. Cajetanum, Franciscum Lopez de Texeda locis infra laudandis, aliosque universim, ut etiam Inlustrissimus Ramirez adfirmat? Quid itidem si objicias eidem Innocentium IV. Cap. *Cum ad Monasterium*, Extra de statu Monachorum, & S. Thomam loco saepius ab eisdem testibus laudato, expresse docentes votum paupertatis consistere in *abdicatione proprietatis*, quod idem est ac dicere in abdicatione dominii, ut iidem testes expendunt? Innoxie veraciter recteque possem adversus eum repetere, quod N. Cl. Melchior Canus tanquam normam inconcussam tradit (a), nimirum: „Con-
 „ cordem omnium Theologorum Scholae de fide, aut
 „ moribus sententiam contradicere, si haeresis non est,
 „ at haeresi proximum est: „ & proximum quidem rigidiorum systemati de tutiorismo tenendo, quod Alexander VIII. diris devovit; praecipue quum ex praefato systemate Zelotis sequeretur nec Romanum Pontificem posse super communi vita cum Monacho dispensare, si ea ad essentiam, & quidditatem voti paupertatis spectaret; quandoquidem super ejusdem voti substantia, sicut & super castitate, & obedientia, nec Summus Pontifex cum Monacho (saltem in Monasterio manente) potest dispensare, ut ex Cap. *Cum ad Monasterium*, docent universim Theologi, & Canonistae. Absit tamen, ut tantum virum impetam, qui solummodo ceteros vindicare studeo,
 ne-

(a) Melch. Can. De Loc. Theolog. Lib. VIII. Cap. IV. Concl. 3.

neminem vero offendere volo. Frater meus est, quem tota dilectione prosequor, errorem impugno, hominem amo.

XXXIII. Quapropter ex eodem dilectionis momento enixe rogo dilectissimum Sodalem meum, ut temperet sibi a fletu, cesset a lacrymis, & moerore seposito paululum quiescat, laetetur exultet. Tanta quidem tristitia oppressus, tanta amaritudine repletus facillime (quod absit) potest animi deliquium pati, aut insuper (quod Deus avertat) pejus potest malum subire. Quae enim ejus animum conturbant larvae sunt, & terriculamenta puerorum, quae spiritus fortis excipit cachinnis, & deridens adspernatur. Divina favente clementia haud in ea mala incidit tempora, quibus ad angustias redactus Jeremias oculis suis fontem lacrymarum oprabat, ut ploraret die, ac nocte. Non quidem dispersi sunt lapides Sanctuarii, nec corruerunt muri Jerusalem: non est obscuratum aurum, nec mutatus est color ejus optimus. Stat Civitas Sancta, Religio munda emicat, adhuc enitent filii Sion incliti amicti auro primo. Nazaraei ejus adhuc sunt candidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, saphiro pulchriores. Ecclesia, quae diversis Ordinum agminibus stipata, velut Regina in vestitu deaurato circumdata varietate, gaudet super eorum alumnis, de horumce labore laetatur, de ipsorum sanctitate ovat; nec quia plures haud servant *Apostolico-Monasticam Disciplinam*, quam aemulus noster necessariam Monachis ad vitam aeternam praedicat, idcirco tristatur. Viget quippe in eis charitas, floret communis ea vita, quae ad salutem sufficit; & si quae ab eis servatur pecunia non ex avaritiae momento, sed ex honesto fine, omni dominio abacto, Superioris licentia haud omissa, non minuit gloriam, sed dilectionem fovet, fraternitatem munit, concordiam nutrit. Audiat quaeso Benedictum XIII. de fratribus sui Ordinis, quibus nec parcat nuperus author, testimonium perhibentem,

& uni-

& universim de cunctis Provinciis ac Congregationibus ,
 iis etiam , in quibus necessaria communis vita servatur ,
 esto non Apostolico illa Monastica , dicentem : (a) „ At-
 „ tendentes , quod familia hujusmodi (Praedicatorum)
 „ uberes illos afferre non desinit fructus , quos illius Pater
 „ filiis suis per opem Beatissimae Virginis , quae est sedu-
 „ la bonorum adjutrix , ad Divini nominis gloriam , &
 „ animarum salutem propagandam , semper in dies pro-
 „ pagare demandavit . „ Quod itidem universim de aliis
 Venerabilibus Regularium Ordinibus ceteri hujusce Epo-
 chae Pontifices adseruerunt , ut notum est cunctis . Num-
 quid ne qui hanc Apostolico-Monasticam Disciplinam
 servat ab eo adseritur candido lapillo scriptus in libro vi-
 tae , ex adverso autem , qui vota sua Domino reddit in
 communi mitiori vita , & Divina humanaque mandata
 custodit , atro carbone scriptus est in libro mortis ? Fal-
 litur certe fervidus Ecclesiastes , & prae nimio zelo defle-
 cit a vero : uterque Domino stat , & qui eam servat ar-
 ctiores disciplinam , & qui mitiorem custodit . Satis est
 ut procul abigatur dominium , ut eliminetur proprietates ,
 avaritia cesset , superflua statui & personae exturbentur ,
 ut immolet Deo holocaustum religiosae paupertatis , qui
 se Domino per Monasticen dedicavit . Etiam B. Raymun-
 dus de Vineis Generalis Ordinis nostri vir probitate , zelo,
 & doctrina eximius , qui ut reformaret Conventus Schis-
 matis tempore deformatos omnem movit lapidem , im-
 probumque subiit laborem , ut quantum fieri posset Fra-
 tres ad exactam communem vitam in Conventibus idcirco
 destinatis selectisque servarent , & adamussim Regulam
 S. P. Augustini , nostrique Ordinis Constitutiones viverent ,
 dum in Apologia , quam in sui vindiciam scripsit , & quam
 memorant NN. Thomas Senensis , & Vincentius Fonta-
 na , verbum habet de iis , qui regularem communem vi-
 tam servabant , esto non ita conformiter ad Ordinis rigo-
 rem,

(a) Bened. XIII. in Brevi dat. An. 1724. die 30. Septembr.

rem, quoad cetera Statuta, haud carpit haud traducit eos, sed Deo inservientes adserit in observantia votorum; esto spiritu debiles, & propterea ad meliorem frugem reducendos. Commendat utique sibi adhaerentes in reformatione laudata, ceteros hortatur ad capeffendam nobiliorem virtutis normam, sed nec hosce sic imbecilles tartareo igni addictos declarat; in spiritu lenitatis promovet eos ad arduam perfectionis semitam, sed non idcirco renuentes excludit a Regno Coelorum. Solus N. Sodalis plusquam Eliano zelo succensus calamum acuit in fulmen, & nimio calore flagrans e Paradiso relegat, ad tartara detrudit quoscunque Monachos peculium, etsi moderatum, & ex licentia Superiorum, honestoque ex fine servatum retinent. Proh crudelitatem! Ut mitior sit enixe rogo cum; etiam dum ipsum obsecro, ut omnes intendat nervos ad evellendos, si qui fortasse in aliquibus Monachis grassantur, abusus: hortor, quinimo urgeo ipsum, ut tonet voce magna contra laxitates detestandas, sed innoxios salvet, non feriat eos, qui ab hisce criminibus recedentes communem regularem vitam custodiunt, quam universim servant Regularium Coetus, esto inter eos non semel sit reperire aliquos, qui suae professionis immemores, quae Deo sacrarunt vota non servant, quemadmodum in omni coetu, & Laïcorum, & Clericorum id genus hominum est adinvenire, qui nec Dei mandata custodiunt. Ut quid autem Venerabilis Frater tam immanem subiit laborem, ut tandem aliquando digito monstraret posse simul compati cum dominio paupertatem, ex qua procul abigeret usum? Citra omnem dubitationis aleam Atheniensibus columbas, & Samiis offert argillam, esto sibi in labore assecclam, & ducem adhibuerit barbarici cognominis Theologum *Schmalzgrueber*, fortasse ut terribili verborum sonitu terreret ex adverso pugnantes. Notum est iis omnibus, qui Theologiam Scholasticam vel a limine salutarunt, quale do-

minium cum paupertate religiosa cohaereat, qualisve usus repugnet eisdem: hoc repetunt in Academiis ad ravim & nauseam usque, ne dum primores Magistri, sed discipuli ipsi infimae classis; nec vel per hilum, aut per volam declinantes a decreto Gregorii XIII. illud non invident Venerabili Societati Jesu: Sed re vera id omnino extraneum esse a re, quam pertractamus bene norunt qui Scholas frequentant. Non enim quodcumque dominium repugnare Monachis ad paupertatem factam testam custodiendam, neque quemcumque usum compati posse cum eadem docent universim, qui sapiunt; heinc ad rejiciendam recoctam illam cramben, quam ille nobis adponit, omni alio studio seposito, breviter dicimus, quod paupertas religiosa illud explodit dominium, quod ex mente Canonistarum, & Theologorum importat expeditam facultatem utendi re sua in quoscumque usus lege permittit; dominium, nempe, practicum explicatum & expeditum connotans proprietatem, & usum, ut etiam adnotavit V. Thomas a Jesu. Similiter illic usus paupertati obest, qui dicitur usus juris, seu jus dumtaxat utendi aliena re salva illius substantia, secus autem usus facti, seu actus naturalis aliqua re utendi, ut iterum ex omnibus Legulejis idem V. Thomas adnotavit. At ea doctrina tradita, quale est reperire in usu a nobis adserto dominium illud, quod in eo Ecclesiastes reponit? quale in paupertate dominium collocatur, quod nos omnino negamus? ipse fucum facit veritati, qui novam hanc tradit doctrinam, omnibusque Canonistis, ac Theologis adversatur. Ut vero propius ad palestram adcedamus, citiusque in arenam descendamus ad incudem revocandum est utrumque peculium Monachorum, quod debitum explicatum terminis, moderamineque servato propugnandum adgredior, & primo quidem de deposito agendo.

XXXIV. Ne autem, aut fucum faciam oppositori, aut scandalum ingeram legentibus, saltem primo adspectu
rem

(LIX.)

rem non bene primitus explicatam conspicientibus , operae pretium est , ut quid ille docuerit , referam ; quidve prudenter sit agendum in deposito servando exponam . Non inficior quidem Amicum nostrum aliquod depositum concedere , illudque innoxium declarare . Verum rem hanc ipse ita dolabra laevigat , ad runcinam mittit , extenuarque ; ut vel umbratilem tandem praeseferat depositi imaginem , si forte forruna itat aliquando quod author dum adstruit destruit , talique verborum involucri depingit , ut nesciam quid sibi velit , qui ita loquitur ; unumque dumtaxat ex eo certum habeo , nimirum , talem saepe subire sortem , qui sibi varius inconstansque solida doctrina caret . Quod ut luculenter clarescat , lubet prius Authoris verba sincere transcribere , deinde ad lydium lapidem probare , ut quanta sit auri , plumbi , argenti , simul & itamni mixtura evidentissime observeretur . Haec enim ille habet *pag. 136.* , Itaque imprimis haud difficile ,
„ concesserim Praelatum quandoque , perraro tamen ,
„ permittere posse subdito aliquid pecuniae in communi
„ deposito servandae ad breve tempus in modica quantitate , & ad usum determinatum in eum finem , qui bonum Religionis commune inspiciat , puta vel ad comparandos libros , quorum ope indiget religiosus , qui ex suae Religionis instituto ad studia litterarum incumbere tenetur , vel ad Sacram aliquam habendam missionem ad proximorum salutem procurandam . Depositum his definitum limitibus , si presse loquendum sit , peculium minime vocari potest : Sed est prudens Apostolicae communitatis executio a (--fortasse ac--)regulae eam praecipientis primariae intentioni consentanea . Quoniam haec mandat omnia distribuenda prout cuique opus fuerit . Quare si aliquando contingit communem bibliothecam necessariorum codicum penuriam pati , Conventumque impotentem esse ad eorum emptionem , & illic non prostant , pecunia religioso in-

„ hunc finem collata in communi deposito servari po-
 „ test, donec per publicum Ministrum, seu Officiale
 „ emptio-librorum procurata fuerit. Neque hoc est pecu-
 „ lium, de quo nunc sermo est. Sicut permittere pecu-
 „ lium non dicuntur Religiones in propriis legibus egre-
 „ gie compositae, & Regularis observantiae tenaces, dum
 „ Lectorum Magistrorumque cubicula libris ad proprium
 „ officium necessariis instruunt. Quamquam, & in his
 „ summa cautela opus est ob summam facilitatem valde
 „ ultra procedendi. Plura enim, si ibi gradum sisterent,
 „ unde initium sumunt, permitti possent, quae ob gra-
 „ vissimum in deteriora prolabendi periculum, permit-
 „ tenda nequaquam sunt. Quamobrem cautius securius-
 „ que se habebit Praelatus, si illico pecunias omnes phy-
 „ sice confundat, unaque subdito provideat non so-
 „ lum de necessariis ad victum, & vestitum, ut ceteris
 „ sodalibus, sed de iis etiam, quorum ad suum officium
 „ in publicam utilitatem exercendum indiget. Secundo
 „ admitto in Conventibus deformatis, ubi de necessariis
 „ ad victum, & vestitum, non providetur, posse eve-
 „ nire, talesque occurrere circumstantias, ut Religiosus
 „ aliquis (cur aliquis, & non plures suo loco infra vide-
 „ bis) licite, necessitate cogente, pro aliquo tempore,
 „ necessariisque conditionibus servatis, habere queat de-
 „ positum. Rarum tamen esse casum excusantem subdo,
 „ quoniam si ibi communis vita non servatur, ex quo ne-
 „ cessitas peculii habendi consequitur, pervia sunt ejus-
 „ dem Religionis Monasteria reformata, in quibus haec
 „ sancta communitas servatur, & ad quae transitus fieri
 „ potest, sed de hoc infra. „ Haec, inquam, author ha-
 „ bet. At nonne dum ita ipse loquitur Caneadum more
 „ contraria scribit? Qui utroque non caligat oculo plene
 „ conspicit, quod utroque claudicat pede zelotes, dum
 „ ita suam sententiam profert. Quum enim exsecutio sit
 „ Apostolicae communitatis peculium illud in modica quan-
 „ titate

titate servatum ad honestum finem publicumque bonum : cur non & in magna quantitate licitum erit idipsum eodem ex fine ? Utrumque certe oeconomia , quin & Christi charitas bene permittit . Si iterum Apostolicae communitatis exsecutio adstruitur peculium praefatum ex causa , & circumstantiis illis , quomodo cautius , securiusque aget Praelatus in rem communem physice redigendo pecuniam , ut inde ad publicum bonum provideatur , quum contra Apostolicam oeconomiam agere non sit tutius , nec cautius , sed imprudens nimium , atque scelestum ? Si tutius erit confundere , & physice commiscere cum peculio Conventus reservatam summam , eam redigendo in rem communem , quomodo licitum erit peculium istud tot esto circumstantiis explicatum , & limitibus restrictum , quum tutius idem sit ac probabilius in moralibus juxta ejus systema , & nonnisi probabilius in praxi ex Thomistica Schola sit omnino tenendum ? Si iterum perraro hoc permittendum Amicus sentit , cur non & saepius , toties , nimirum , quoties eadem causa adfuerit , eaque non semel , sed pluries possit advenire ? Quum ad evitandum periculum , & mali occasionem eliminandam id adstruat , idipsum posset opponi de raro usu : periculum autem omnino remotum , extraneaque occasio debet existimari , alioquin nec saepius fas esset Superiori ex rationabili causa dispensare , ne forte irrepat abusus , nimirum , libenter facilliter & absque causa dispensandi . Si in deformatis Conventibus peculium praefatum debitis circumstantiis munitum licite permittit , cur denegat postea in Conventibus reformatis , in quibus eadem subesse causa potest , & boni publici Ordinis , & impotentiae Conventuum ? Apostolicae communitatis executio utrobique licita est , nec observantiam reformatum Conventuum destruit , sed potius firmat . Plures etiam ab hac dispensatione , seu , ut ipse loquitur ab hac executione Apostolicae communitatis excludit , qui unum admittit , quum laudata Apostolicae com-

communitatis exsecutio, quae uni competit, ceteris itidem, pluribusque innoxie competere possit, eosque revera adstringat. Dum pariter in Conventibus reformatis statuit physice confundendam fore pecuniam, ut inde ex publico, seu communi aerario provideatur Monacho ad honestum finem, idque certo certius, ut Apostolico-Monastica Disciplina servetur, cur non & idem servandum adstruit in Conventibus deformatis? Quod ex Apostolico, imo ut ipse sentit, ex Divino positivo mandato omnes Monasticen professos adstringit, ubique eos obligat, non secus ac custodia castitatis, & obedientiae exsecutio (ut ejusdem argumento, & paritate utar) quum idcirco adstruat non posse super communi exacta vita dispensari, quia haec non minus est adnexa religiosae paupertati, ac paupertas, obedientia, & castitas sunt adnexae statui Monachali: qua & de causa omnem in contrarium consuetudinem exprobat, ad abusus redigit, & debitum indispensabile reformandae communitatis inculcat. Similiter dum Ecclesiastes suadet hortatur adseritque satius esse tutiusque ad animae salutem Monacho ad reformatum Conventum commigrare, ubi ex communi deposito provideatur, quomodo in deformatis hisce Conventibus ei ut licitum permittit illud depositum, quod non peculium, sed exsecutionem Apostolicae communitatis adpellat? debebat potius ex recto tramite non declinare pedem, & semper in eadem sententia permanens debebat adserere in praefatis Conventibus deformatis physice confundendam fore pecuniam (non secus ac adserit in reformatis agendum) ex qua postea suppeditaretur ei ad publicum charitatis opus, vel religionis bonum. Cur ergo ex eo momento licitum depositum admittit, quod postea ad evitandum periculum proprietatis relegat explodit; suadet docetque tutius fore Monacho si quantocius ad reformatos Conventus transeat? Tandem dum in deformatis hisce Conventibus peculium permittit, quomodo

do id per raro accidere potest , quando re vera omne id non praestatur Monacho indigenti , quod ad ejus necessitatibus occurrendum operae pretium est , & vel ex eo est certius , quia vel aliorum peculia in commune non rediguntur (alioquin non deformati , sed reformati forent Conventus) vel Conventus iis carent redditibus quibus omnium indigentis subvenire possent ? Saepius quidem casus accidere potest , saepiusque idcirco depositum foret permittendum , quod Amicus inficiatur . Similiter nonne ibi saepius Monacho docto erudito proboque talis occurrere posset casus , in quo nuperus Author , vel ad libros comparandos depositum indulget ad Apostolicae communitatis executionem ? citra omnem dubietatis aleam . Cur ergo hunc eundem adstringit ad alio transeundum ubi communis exacta vita servatur ? Certe in deformatis Conventibus , solummodo statuit inertes , ignavos , quibus ad studium non sunt opportuni necessariiue libri , nisi forte velit parvos Conventus penitus suppressere , ut non obscure alibi docet . At quaeso haec ne est Apostolica oeconomia , pro qua ipse decertat ? In deformatis Conventibus assignandi sunt , & non raro , doctiores melioresque Monachi , ut plebem instruant , observantiam foveant , ad devotionem melioremque frugem revocent populos : ut igitur inibi permittatur peculium , seu depositum ad bonum commune dum Ecclesiastes recte concludit , pessime inde avertit Monachos , quibus hanc indulget executionem Apostolicae communitatis . Sed quomodo paucis hisce verbis uno paragrapho expressis tot simul adversantia turpi antilogia docuerit , penitus ignoro : id unum , dum ea perpendo , occurrit , quod nimirum accidit equitibus in palestram magno impetu descendentibus , qui propterea , elato in altum immenso pulvere , caligine obvoluti Andabatarum more decertant non sine periculo , nec absque dedecore . Nimio , inquam , zelo adensus Ecclesiastes quid scriberet non advertit , & plura simul si-

bi

bi adversantia docuit, quae spongia Theologorum egent; utque similitudine S. Francisci Salesii utar : Sicut cervae ex magno, quo inflammantur, calore saepius abortivos enituntur foetus, sic Zelotes noster magno adensus ardore abortum, & monstrum informe edidit, ut cuilibet vel leviter docto innotescit. Verum quia hanc rem ex nobilioribus iisque ab Amico probatis fontibus elicere fas est : praesertim ne adversarius noster de more sibi consueto tricus, & cavillationibus scholasticis adcenseat naturale ratiocinium illud, eaque argumenta, quae universim laudant commendantque Theologi adversus Heterodoxos, Scholae methodum vindicantes, & praecipue consuli potest Cl. N. Melchior Canus ; satis sit haec praenotasse ad explicationem adversi systematis, quod actutum evertam. Verum, ut dixi, ne fortasse aut discoli, aut imperiti existiment me laxioribus dedisse manum, dum veritatem propugnaturus rigorem exsufflo : operae pretium est in nostri systematis explanatione praejudicium quodlibet eliminare.

XXXV. Dum ergo depositum, seu peculium primi generis ultro libenterque permitto, idque ne dum in deformatis, verum, & in reformatis Conventibus (modo in istis ea non vigeat exacta communis vita, quam absolute loquendo fovere tenentur Praelati Regulares, qui ibidem debent factam rectam custodire observantiam Regularem, & quidem exactius ac in aliis Minoribus, seu deformatis Conventibus) non tam libere indulgeo, ut cuicumque fas sit illud retinere modo adsit licentia Superioris, & in communi capsula servetur. Hoc enim errore praepediti aliqui se innoxios existimant etiam dum thesauros adaugent, ex eoque securius, quia in capsula bene custodita servantur, & sine ulla necessitate pecuniam conservant, ut avaritiae, aut fastui laxent habenas. Apage crimen detestandum. Apage intolerabile sphalma. Permitto itaque illud quum ad bonum honestumque finem

nem servatur nedum, verum & iusta causa adest, nimirum religiosae necessitatis, & honestae commoditatis, quae vel in publicum, vel in privatum commodum cedit. Requiri ulterius determinatum tempus ad custodiam praefati depositi adsero, verum non ita arcte, & rigide, ut sit in individuo temporis mora taxanda, ultra quam amplius non liceat retinere: quum enim rationabile debeat esse obsequium nostrum, rationabiliter quoque praescribenda est praefata temporis mora, quae proinde comitti debet iudicio prudentum, adtentata nimirum conditione loci, personae, muneris, & necessitatis ejusdem Monachi reservantis, quare quae brevior est taxanda respectu unius, diuturnior respectu alterius adstrui debet: quapropter nec etiam debet esse physica hic & nunc extans necessitas, sed satis est ut sit moraliter talis, & ex prudentum iudicio ea bene pensata possit temporis mora praescribi; sicut etiam & quantitas pecuniae nequit in individuo taxari, bene vero laudatis circumstantiis expensis: quandoquidem non semel quae modica reputatur respectu unius, maxima & excedens censetur respectu alterius, utriusque conditione spectata, & e converso: qua in re in peculiari casu, & causa Sapientis prudentisque iudicium est expectandum, & non rigor, aut scrupulus, sed Christi charitas mentem movere debet, & dirigere rationem. Modum autem servandi depositum limitatum itidem adsero, videlicet juxta Bullas Romanorum Pontificum, praecipue nimirum, ut in communi capsula, & confusa pecunia servetur, sed juxta modum infra expendendum, hocque potissimum attendendum fore in depositi permissione Martius ipse adnotavit. Dum vero honestum exposco finem cujus gratia, seu propter quem licitum redditur depositum, non solum omne id statuo, quod in commune, aut proximorum, aut Conventus bonum immediate influit, sed etiam (ut nuper indigitavi) quod mediate in utrumque, aut utrumlibet cedere potest: ni-

mirum, vel necessitatem, vel utilitatem, aut etiam commoditatem Monachi reservantis, modo ea sit licita librata conditione hujusce, & charitatis lege, omnique seposito pharisaico supercilio: quum Conventus materno oculo, genitricis adfectu, & visceribus Charitatis debeat alumnos suos intueri excipere fovere. Execror quidem, nec semel, sed saepius, & semper avaritiae fastum, & excessum eorum, qui pecunias inaniter cumulant, vel ut sine debito fine, & in cassum servant, vel ut superbiant de collectis divitiis: quapropter physice confundendam pecuniam hanc cum communi deposito a Superioribus adsero, & quidem sub gravi, non omisso tamen praevio consilio graviorum Patrum, juxta uniuscujusque Ordinis statuta, ut totum ordinate, & juxta leges agatur. Iterum iterumque diris devoveo abusus Monachorum in vana superflua & inutilia expendentium reservatam pecuniam, etiam si cum licentia, & permisso Superiorum id agant: & ne dum graviter peccare adsero (adtenta qualitate expensae, & personae, cui inutilis res emta redditur) Monachos ita inutiliter profundentes peculium; verum & Superiores ipsos id permittentes gehennalibus flammis addictos declaro: quum non sint dissipatores, sed Conservatores Communitatis Legum, & Sanctionum Monasticarum. Utroque igitur systemate, meo videlicet, & Ecclesiasticis exposito, opus est ut licitum illud esse ostendam, deinde vero, ut pariter vitalitium censum innoxium demonstrem. Et quamvis par esset utriusque peculii causa, & conditio, libuit tamen seorsim utrumque vindicare, ut omnis confusio procul abigatur, & adversario occasio cavillandi praeripiatur: heinc prius de peculio primi generis, seu de deposito, deinde de peculio secundi generis, seu de livello verba faciam. Neve itidem aliquis me vel ex nomine *Depositum* carpat, sciat qui legit bene me nosse improprie, & abusive praefatum primi generis peculium, a Theologis *Depositum* adpellari, quorum proinde vocabulum

bulum retineo , ne novam abs re exordiar litem ; quæ etiam de caussa improprie illud *Deposītum* dico quoties peculium primi generis ita adpello , idque constat ex *L. licet* , §. *rei* , ff. *depositi* , nec non ex Decisione Rotæ 102. num. 6. apud Merlinum *de pignoribus* : quandoquidem proprie loquendo ex vero deposito jus apud deponentem factum rectum custoditur , secus vero ex deposito Monastico , quod statim cedit in beneficium Conventus , & ex licentia Superioris , eaque revocabili ad nutum , Monacho reservatur , ut infra magis magisque patebit .

XXXVI. Et quidem , ut majori claritate , majorique ordine procedamus prius ex monumentis Authoribusque Veteribus , & ante coactam Synodum Tridentinam , deinde ex recentioribus , & post laudatum Concilium adser-tionem hanc ordine priorem probabo , sicut itidem quum de posteriori peculio loquar eundem ordinem servabo . Concilium Nationale Londinense celebratum Anno Domini MLXXV. dum Monachis indulset peculium a proprietatis crimine eos immunes dixit , modo ii ex Praelatorum licentia servarent quod obtinuerant , & tunc solum eos violatores voti sacrilegosque adseruit , quum sibi conlatam pecuniam clam reservassent , & Superiori celassent quod ad eos pervenerat peculium . En Concilii verba : (a) „ Generaliter omnes , nisi a Praelatis concessa , pro-prietate careant . Si quis vero aliquid proprii sine prae-fata licentia habere in morte fuerit deprehensus , nec „ ante mortem id reddiderit cum poenitentia , & cum „ dolore peccatum suum fuerit confessus , nec signa pro „ eo pulsantur , nec salubris pro ejus absolutione hostia „ imoletur , nec in coemeterio sepeliatur . „ In Con-cilio apud Castrum Gonterii Anno Domini MCCLXVIII. Can. V. (b) ita decernitur : „ Item statuimus , & ordina-

I 2

„ mus,

(a) Concil. Londin. Can. II. apud Cabassutium Notit. Ecclesiastic. Sec. XI.

(b) Apud Labbe To. XIV. Con-cil. novissim. edit.

(LXVIII.)

„ mus , quod singuli Religiosi in propriis Abbatiis depo-
„ sita habeant : alibi pecunias , vel thesauros , quos ha-
„ bent , vel habebunt in futurum sine licentia , consilio ,
„ assensu Abbatum suorum nullatenus deponentes; & si in
„ aliquo loco habeant deposita , ad proprium Monaste-
„ rium infra duos menses inducant . Illorum vero , qui
„ statuti hujusmodi inventi fuerint transgressores , prae-
„ dictae pecuniae , & thesauri ipsorum Monasteriis appli-
„ centur . „ Quibus si addas , quae supra laudavimus
Concilia Parisiense , & Aquisgranense , acu tanges inno-
xium esse depositum , seu peculium a Monacho ad hone-
stum finem ex licentia Superioris servatum , immeritoque
nimis ab Amico detrudi ad tartara Monachos illud ser-
vantes, laxonibusque adnumerari ejusdem peculii patronos.
Quid enim magis licitum innoxiumque eo , quod tot ve-
nerabiles Patres in Conciliis permiserunt ?

XXXVII. Idipsum ex aliis jure maximo suspiciendis
monumentis confirmatur , & primo ex eo , quod laudat
N. Johannes Nider non immerito ab eodem Authore rigi-
dioris systematis inter primores Theologos recensitus. Hic
enim clarissime testatur XIII. Seculo fuisse Monachis hoc
peculium permissum , modo ex licentia Superiorum foret
reservatum , dum refert Epistolam encyclicam B. Alber-
ti M. cujus initium *Instantia* , & *solicitudo* , ad fratres
Theutoniae transmissam , dum ille Provincialis-munus
obiret : Sic enim laudatus Nider ait : (a) „ Ad difficulta-
„ tem ejusdem quaestionis , videlicet : Quid sit proprium
„ in Religione , & quis sit proprietarius censendus? clarius
„ respondet Dominus Albertus Magnus in epistola , quam
„ misit Provinciae Theutoniae sui Ordinis , quando Pro-
„ vincialis erat : Ne , inquit , proprietatis vitium san-
„ ctae professioni paupertatis nostrae possit subreperere ,
„ volo ut nullus frater aliquam habeat dispensationem
„ nummorum , aut quarumcumque rerum , quae ad ejus
„ con-

(a) Nider de Reform. Relig. Lib.I. pag.80.

„ consilium , sive in ejus utilitatem , sive aliorum modo
 „ quolibet convertantur , nisi conscio Praelato suo , ubi
 „ sit illa pecunia , aut res alia , & qualiter dispensetur .
 „ Nam si quis secus faceret , & Praelato inscio hujusmo-
 „ di res dispensaret , aut dispensandas suo consilio , seu
 „ arbitrio reservaret , eum proprietarium reputarem , &
 „ tanquam nostrae professionis violatorem regulariter
 „ condemnarem . Haec ille „ . Quum igitur ita sentiat ,
 & hortetur B. Albertus M. & quidem conformiter ad con-
 suetudinem illius aetatis , ubi nam Apostolico-Monastica
 illa disciplina , quam Ecclesiastes Monachis adserit neces-
 sariam ad salutem ? Profecto si talis ea foret , quam ille
 decantat , B. Albertus haud dixisset sufficere ad custodiam
 paupertatis indicare Praelato pecuniam , & ubi depon-
 batur , sed insuper confundendam fore cum communi de-
 posito Conventus adseruisset , neque unquam permisisset
 Monacho in sui utilitatem , esto cum licentia Superioris ,
 illam dispensare , seu expendere . Ut vero hoc idem ma-
 gis firmetur ad Constitutiones Ordinum lubet adpellare ,
 ut ex eisdem dignoscatur haud fuisse rem ita praeceptam ,
 ut ille adseveranter adfirmat , ex eisque pariformiter ob-
 servetur licitum , & innoxium esse in praesentiarum de-
 positum , quod vindicamus .

XXXVIII. In Ordine nostro quidem , & adhuc sub il-
 lius initium , quando major in eo fervebat charitas , insi-
 gnioresque florebant doctrinae , & sanctitatis heroës , per-
 missum legitur depositum ad honestum finem , & usum
 ex licentia Superioris custoditum . In Capitulo Generali ,
 namque coacto Bononiae sub B. Jordano II. Magistro Ge-
 nerali Ordinis Anno 1226. & relato ab Cl. Edmundo Mar-
 tene (a) , ita statutum legitur : „ Nulli vero Fratri detur
 „ licentia de conservanda pecunia pro se , nisi pro libris ,
 „ vel scriptis , nec sic recepta in alios usus expendendi. „
 Ubi , ut constat , esto pro libris comparandis fuerit indul-
 tum

(a) Martene Vet. Anecd. T. IV. pag. 173 r.

tum peculium , revera tamen fuit permiffum absque onere illo physice confundendi pecuniam cum communi aera-rio , ut nuperus Author ex Apostolico mandato agendum declamat ; & quod magis adversus eum facit , id est, quod in eodem Generali Capitulo est adnotare : non quidem id perraro , unique dumtaxat legitur permiffum pro libris , aut scriptis pecuniam reservare , sed omnibus universim , & semper . Et quamvis eo ex momento solum ibi legatur permiffum depositum , quid ad rem pro adversario ? Ex paritate rationis , nimirum , ex utilitatis momento , similive honesto fine manifeste colligitur fas esse reservare depositum , esto tunc temporis ad observantiae rigorem aliter non fuerit permiffum . At quod tunc non fuit concessum paullo post florente adhuc primaeva observantia apertissime fuit indultum in Capitulo Generali Florentiae celebrato sub VI. Magistro Ordinis Johanne de Vercellis Anno 1272. *Ordinatione* 5. „ Item injungimus „ omnibus Prioribus Provincialibus , & Conventualibus , „ quod Constitutionem de pecunia non portanda , & admonitiones factas , nisi pro certis usibus , & hoc usque „ ad certa tempora , diligenter faciant observari , & transgressores , si quos invenerint , severe puniant , ut merentur . „ In Capitulo Generali Parisiis coacto An. Domini 1276. sub eodem sanctissimo doctissimoque Generali Magistro Fratre Johanne de Vercellis . *ordinatione* 3. sic fuit statutum : „ Ordinamus , & districte inhibemus , „ quod Fratres pecuniam non habeant nec teneant , nisi „ ad certos usus de Praelatorum suorum licentia deputa- „ tam , quam in alios usus eis non liceat commutare ; „ quam etiam infra breve tempus sibi a suis Prioribus , „ vel eorum Vicariis assignandum in usus praedictos ex- „ pendere tenentur : alioquin ex vi praesentis ordinationis in omnibus praedictis casibus ipsa pecunia sint privati , & ad Conventum suum sine spe recuperandi devolvatur ; & Priores , & Vicarii praedicti faciant ob- „ ser-

„ servari , & exequi studeant diligenter : qui autem ne-
 „ gligentes fuerint , acrius puniantur . Priores etiam , &
 „ Vicarii quicumque ad praedictam ordinationem ser-
 „ vandam similiter obligantur de pecuniis sibi datis ,
 „ quam ordinationem Priores Provinciales circa Priores ,
 „ & Vicarios diligenter faciant observari . „ Innumera iti-
 dem id genus in nostro Ordine extant monumenta ad fir-
 mandam nostram adsertionem , quae tamen ultro liben-
 terque omitto , ne ex eorum copia taedium ingeram le-
 genti . Unum porro , idque luculentissimum , quod avi-
 tam probatamque Ordinis consuetudinem illaesa pauper-
 tate servatam firmat , omittere non lubet , praecipue quia
 in Constitutionibus nostris principem sibi obtinet locum .
 In eisdem quippe *Distinctione II. De Studentibus Cap. 14.*
§. 5. ita decernitur : „ Bona fratris defuncti , quoad illa ,
 „ quae ab aliqua Provincia , vel Conventu habuit , sint
 „ illius : quae aliter acquisivit , sint Conventus , cujus est
 „ filius , si in alio Conventu non est assignatus in perpe-
 „ tuum , sed ad tempus propter studium , vel officium ,
 „ aliquod . Quae vero haereditario jure obtinuerit , vel
 „ ei obvenerunt , erunt Conventus sui Originalis ; etiam
 „ si alterius Conventus factus sit filius . Si vero est assi-
 „ gnatus in aliquo Conventu simpliciter , ac pro tali ibi-
 „ dem praesentialiter receptus , & Conventus ille con-
 „ suevit (prout tenetur) providere talibus de toto victu ,
 „ vestitu , & aliis hujusmodi tam tempore sanitatis ,
 „ quam infirmitatis , dividant haec taliter acquisita mo-
 „ bilia aequis portionibus inter Conventum , in quo est
 „ assignatus , & Conventum , cujus est filius . Alioquin
 „ quarta pars tantum erit Conventus in quo simpliciter
 „ est assignatus ; immobilia vero non haereditario jure
 „ obvenientia semper erunt Conventus , cujus est filius . „
 Ex quo monumento clarissime constat fas nobis esse , &
 quidem ex ipsis , quas profitemur , legibus peculiaria bo-
 na , inter quae pecuniae primorem obtinent locum , ex
 Su-

Superiorum licentia paupertate haud laesa ad honestum finem & usum retinere. Constat itidem haud nobis ex Constitutionibus nostris eam fuisse indictam bonorum communionem, quam noster Sodalitas ex Apostolica Constitutione servandam contendit. Quomodo enim, bone Deus! fuisset assignata distinctio haec bonorum in ea, quae Conventus sunt, & quae sunt Fratris, si nulla fuisset indulta facultas peculiaria bona ad usum habendi, si fuisset, aut indicta, aut servata exacta communis vitae, quae hanc distinctionem omnino excludit? Ea quippe stante, etiam alio transmigrante fratre, in Conventu, ubi ei ea obvenerant bona, incorporata commixtaque remanerent, nullumque apud Conventum, in quo postea assignaretur, jus foret eadem prius acquisita bona repetendi. Similiter quaenam in morte fratris bonorum distributio facienda esset, si non fuissent ei ad usum talia bona eo vivente concessa? Nulla certa causa erat hanc procu- dendam legem quando jam erat facta incorporatio, seu physica confusio bonorum alterutri Conventui, aut Originali, aut in quo assignatus erat: momentum nullum aderat hanc distributionem bonorum praescribendi, quando ea viguisset Apostolica bonorum communio, cujus causa statim bona omnia, quae Monachus quomodocumque acquirit, Monasterio cedunt, eique addicuntur, & physice incorporantur.

XXXIX. Dicit fortasse nuperus Author recentem hanc esse Constitutionem. Sit ita: quid autem ad rem? Nonne a Patribus insignibus suprema in Ordine potestate fulgentibus, & in tribus Comitibus Generalibus ea, quae nunc extant, decreta fuerunt edita & confirmata, ut Constitutionis vim haberet praescriptio illa? Venerandi suspiciendique monumenti loco cedit, unde objectam nobis recentem laxitatem repellamus, & itidem adstruamus non declinare ab observantia Monasticae paupertatis, qui eam professus Regulam ita vivit, ut se observa-
tutum

turum vota sponndit , nimirum , juxta sui Ordinis Constitutiones . Nonne itidem vel ex recentiori Statuto recte infertur non viguisse in Ordine Apostolico-Monasticam disciplinam de exacta communi vita ? Profecto si ea fuisset in Ordine retenta , & ea quidem severitate , quam Ecclesiastes praedicat , nec Patres illi , quos recensui , ita praecipitanter Apostolicam consuetudinem relaxassent , nec Apostolica Sedes impunem reliquisset temeritatem laxorum , qui Apostolico contempto praecepto novam hanc condiderant legem .

XL. At revera non ita recens est haec Constitutio , ut ex laxitate Seculi aut liceat criminari ad abusum eam relegando , aut etiam fas sit ex recentiori disciplina eam spernere ad primaevam observantiam adpellando . Tercentum circiter retro annis , & amplius haec fuit proculsa , ut infra innotescet , ubi de vitalitio censu sermo erit , eaque deinceps confirmata fuit ab innumeris Capitulis Generalibus a S.Sede probatis , & ad praxim redacta usque ad praesentem aetatem . Quinimo etsi , ut nunc ea extat Constitutio , tantam sibi vendicet antiquitatem ; longe tamen majorem habet , vetustioremq; originem , si ejus substantia penitus observetur , ut legere est eam apud N. Raphaëlem Pornasium Cl. Theologum , qui ab Anno 1430. ad annum usque 1450. in tota Januensi ditio- ne , Marchiaque Inquisitoris munus exercuit (a) ; ex eo- que magis ejusdem antiquitas colligitur , quia laudatus Pornasius non ut recentem , suoque tempore primum editam dicit , sed jam extantem in textu nostrarum Legum dum ipse Ordini nomen dedit , nimirum , An. circiter 1400. imo longe ante vigentem , quum de re jam in Ordine receptissima loquatur . Sic enim apud eum legitur Constitutionis textus : (b) „ Cum Frater de Provincia in Provinciam

K

„ mit-

(a) Ita tradit N. Jacobus Echard Bibliothec. Scriptor. Ordinis in Pornasio .

(b) Raphaël Pornas. Tract. de vot. Paupertatis , fol. 5. & sequ.

(LXXIV.)

„ mittitur , si simpliciter illi Provinciae , ad quam mit-
„ titur , deputeretur , libri , & alia , quae habuit per pro-
„ visionem Ordinis , ad Provinciam , de qua mittitur ,
„ vel etiam ad Conventum simpliciter pertinebunt : alia
„ vero omnia , quae habuit sint illius Provinciae , ad quam
„ mittitur , ubicumque postquam assignatus fuerit , mo-
„ riatur . Si vero ad tempus mittitur , omnes libri ejus ,
„ & res aliae post ejus obitum ad Provinciam , vel Con-
„ ventum , unde assumptus est , pertinebunt . „ Eoque
etiam faciunt innumera Ordinis Capitula Generalia , in
quibus expressa mentio fit de bonis , pecuniisque fratrum
spectantibus ad Conventus propriae filiationis , nec non
de illarum permisso deposito , quorum Statuta de verbo
ad verbum hic referre taedet , ne longum nimis protra-
ham funem , & satis superque sit ea digito monstrare
apud eundem Pornasium legenda , nimirum , Caesar-Au-
gustanum An. 1309. Neapolitanum 1311. Metense 1303. Flo-
rentinum 1321. Barcinonense 1323. &c.

XLI. Hisce monumentis , praesertim validissimo illo
Constitutionum nostrarum pressus recentior Ecclesiastes
in utrumque latus se vertit , ut se ab immani onere libe-
ret , utque evadat compedes , quibus adligatur , declara-
tionem ejusdem Constitutionis se exspectare protestatur ,
sibi persuadere non valens quomodo in ea haec licentia
indulgeatur , illius expositionem praestolatur sperans
fortasse eam suo systemati conformem futuram . Ita ne ?
Dabo infra authenticam nostrarum Constitutionum de-
clarationem , eamque omni exceptione majorem , quia
probaram a Supremo Ecclesiae Hierarcha , qui scrinium
juris in pectore habet , ut Canonistae loquuntur , quive ex
suprema sibi a Christo tradita potestate bene potest eam
expendere , & declarare , ut proinde ei suos debeant om-
nes submittere fasces . Hanc autem declarationem infra
cum opportunitas praesto erit in medium proferam ; prae-
cipue ut adversus eum adserentem praefatam Constitu-
tionem

tionem fuisse a Tridentina Synodo abrogatam, validam ac genuinam Romani Pontificis explicationem cum Tridentinae Synodi, tum Constitutionum nostrarum oppositam: interim vel strictim recensere lubet aliorum Venerabilium Ordinum Statuta, ut deinceps etiam Veterum, Doctorum monumenta laudem, ex eisque simul nimium rigorem Foro-Julienſis Scriptoris explodam.

XLII. In vetustissimis Constitutionibus Fratrum Eremitarum S. P. Augustini a viris sanctissimis ejusdem Ordinis BB. Clemente a S. Elpidio, qui postea fuit a Confessionibus Bonifacio VIII. & Prior Generalis sui Ordinis, & Augustino de Interamna, qui pariter ejusdem Ordinis fuit renunciatus Generalis Prior, & Confessarius Nicolai V. editis sub initium generalis unionis omnium Conventuum, & Congregationum ex ordine Innocentii IV. Anno partae Salutis 1284. & deinde iterum probatis a Clemente V. Anno Domini 1312. (a), ita dilucide depositum permittitur Fratribus ejusdem Ordinis, & pro eodem deposito lex stabilitur, ut ea de re nemini fas sit dubitare. In eis quippe *Tit. qua poena proprietarii, & surripientes puniantur Cap. 45.* ita decernitur: „ Statuimus, ut si quis „ de Fratribus nostri Ordinis pro quacumque necessitate, „ sive in auro, vel argento, vel pecunia numerata aliquid habuerit, id totum quid, & quale, & quantum „ fuerit, Priori suo revelare, & distincte, & separatim „ ostendere teneatur, & in manu, seu custodia Procuratoris Domus, in quo Conventualiter est, deponat, nomen suum, & qualitatem, & quantitatem rei in scripto „ ponens, & hoc idem de rebus Prioris volumus similiter observari. „ Cumque dubia aliqua circa intelligentiam praefatarum Constitutionum emerſissent, in Capitulo Generali Parisiis coacto Anno 1345. facta fuit facultas Cl. V. Thomae de Argentina eas explicandi, & addita-

(a) Ita Scriptores omnes ejusdem Ordinis, praecipue Ambrosius Beltramus de voto paupertatis in Relig. cap. 5.

mento augendi, quod & ille peregit, nec per somnium quidem aliquid e praefata lege Depositi detraxit, sed sacram tectam eandem servavit, ut patet ex eisdem editis in Capitulo Generali Papiæ celebrato Anno 1348. quin & eisdem *Cap.2.* haec addidit, quae eandem legem firmant:

„ Aedificia Conventuum fiant de licentia, & consilio
 „ Magistrorum habentium experientiam artis, quod si
 „ quis contrarium fecerit, temporalibus bonis eidem ab
 „ Ordine concessis priventur, & cedant in utilitatem
 „ Conventus. „ Et iterum in *additione cap.20.* „ Item
 „ nullus Frater Ordinis nostri habens possessionem ali-
 „ quam extra locum Ordinis sive ex testamento, vel pa-
 „ trimonio derelictam, vel etiam emptam, in eadem
 „ stare possit ultra triduum, &c. „ Eadem itidem Consti-
 tutio, qua depositum Fratribus eisdem indulgetur, sae-
 pius fuit confirmata in pluribus aliis ejusdem Ordinis Co-
 nitiis Generalibus, ut videre est in *Titulo de bonis ab Or-
 dine concessis*, quae refert etiam Cl. Regni nostri Theolo-
 gus, & laudati Eremitarum S.P. Augustini Prior Genera-
 lis F. Nicolaus Seranus Aquilae in Vestinis natus, quem
 Roma suspexit, & hodie universus litterarius Orbis jure
 meritoque commendat; qui itidem memoriae tradidit
 viros sanctitate juxta ac doctrina celebres ejusdem sui
 Ordinis, qui sub hac Ordinis disciplina floruerunt (in-
 numeros etiam nos memorare possemus, quando eadem
 disciplina fuit in Ordine nostro retenta, sed res est pro-
 patula cunctis.) Hoc unum tamen, quod ille S. Congre-
 gationi exposuit, reticere nec possum, nec debeo, quum
 nimium ad vindiciam Regularium faciat: nimirum, re-
 censitas Depositi leges in praefatis Constitutionibus sta-
 tutas fuisse probatas a viris sanctitate inlustribus ad eas-
 dem Constitutiones examinandas delectis, e quorum nu-
 mero suspicere est pro Hispanica natione S. Thomam
 a Villanova, qui easdem sic memoratas probavit An-
 no 1543. Heinc ipsissimas, & omni ex parte probatas

Mar-

Marcello III. Rom. Pontifici , ut eas adprobaret , sicut fecit , praesentavit Cl. Regni nostri Theologus Hieronymus Seripandi inlustre Augustiniani Ordinis decus , & Prior Generalis , qui deinde adsumtus pridem ad Aquilanam insulam , translatus postea fuit ad Salernitanam Ecclesiam , & tandem inter amplissimos S.R.E. Cardinales cooptatus Concilio Tridentino in Apostolici Legati munere praesedit . Eandem Depositi legem observare est in Constitutionibus Servorum B.M. Virginis , quas infra dabimus post Tridentinum reformatas , adjectis nimirum clausulis per varias parentheses , ut Tridentini decreta , & Clementis VIII. ordinationes adamussim eae servarentur ; sed principem tamen omnes inter adversus Oppositorem locum obtinent Constitutiones Fratrum Minorum S. Francisci *Alexandrinae* dictae , quia editae & probatae sedente Alexandro V. Anno 1410. ibi enim *in Cap. IV. Regulae de pecuniis* , ita disponitur : „ Quamobrem Generalis cum toto Capitulo universis , & singulis mandat , ut „ omnes pecunias eleemosynarias , tam communi , quam „ particulari usui deputatas , apud Procuratores dictae „ Apostolica auctoritate constitutos teneant , & quousque „ in usus licitos convertantur , conservent . Vel potius in „ capsâ Sacrarii ad hoc deputata , cujus claves Procuratores teneant : propter evitanda litigia , atque furta , „ quae accidere solent , quando ipsi Procuratores tenent „ ipsi pecunias apud se ; ut latius in VI. patebit Capitulo . „ II. mandat quoque , ut singuli suas eleemosynas suo manifestent Guardiano , prout generalibus censetur sanctionibus , infra spacium octo dierum postquam praesentiam Guardiani habuerint , & infra *lit. N.* : „ Et ne Ministri , aut Custodes , aut Guardiani diabolica aviditate „ (quod absit) ducti possint esse causa ruinae subditorum , mandatur eis in virtute sacrae obedientiae , & „ sub poena suspensionis ... ut pro nullo crimine , quantumvis gravi , subditos suos puniant ablatione eleemosynarum „ sy-

„ synarum usui eorum deputatarum , ne parvuli , & im-
 „ perfecti tali timore titillati , in damnationem animae
 „ suae pecunias , seu eleemosynas occultent , & loculos
 „ faciant. „ *Et Cap.VI. lit.A.* „ Eleemosynae autem , quae
 „ ratione Praedicationis , Læctionis , aut Confessionis , aut
 „ alio quocumque laudabili exercitio Fratribus conce-
 „ duntur , aut etiam causa devotionis personae conferun-
 „ tur , pro necessitatibus ipsorum Fratrum , quibus con-
 „ cessae sunt , & aliorum , si opus fuerit , procurator
 „ cum licentia Superioris retineat . Quos universum Ca-
 „ pitulum Generale una cum ipso Generali Ministro hor-
 „ tatur , & obsecrat in Domino , ut ea , quae ipsorum
 „ indigentis superfuerint , aliis Fratribus distribui pa-
 „ tiantur : non obstante Praelatorum benignitate ipsos
 „ ad id non compellente , ne unus esuriat , alius vero
 „ ebrius sit „ *Et lit.U.* „ Ordinatur quoque Capitulum
 „ ipsum Generale juxta priscas generales Sanctiones , ut
 „ quando contingeret aliquem fratrem de Provincia in
 „ Provinciam transferri , vel de loco ad locum , possint
 „ secum libri , & aliae eleemosynae suo usui deputatae
 „ transferri : ut quoad vixerit utatur eis . „ Quibus num
 „ possit luculentius monumentum laudari ad rem nostram
 „ firmandam , & retundendam Adversarii objectionem
 „ prorsus ignoro ; ideoque ab aliis id genus statutis lau-
 „ dandis consulto abstineo .

XLIII. Quid itidem si addas Monachos sanctitate ma-
 gna conspicuos , a quibus pecuniam aliquam servatam
 legimus , sive suis sive pauperum usibus suggerendam , ut
 V. Beda loquitur , eamque ex Superiorum licentia , vel
 retentam , vel etiam ab eisdem Superioribus pro eorum-
 dem necessitatibus adsignatam ? Nonne acutius haud
 pertinere ad quidditatem Monasticae paupertatis exactis-
 simam bonorum communionem , quam rigidus Declama-
 tor opponit , nec fuisse ex Apostolico praecepto semper
 in Ecclesia retentam ? Et quamvis non omnia , quae in
 San-

Sanctorum Actis poterant recenſeri , fuerint ad nos demandata , pauca tamen in medium proferre non denegatur ex iis , quae ſpongia Criticorum non egent . Sicut quamvis Sanctitatis heroës ad aſceſim fovendam , & virtutem nimium excolendam ab iis etiam abſtinuerint licentiis , ac permiſſionibus , quas ex cauſſa adprobamus , non itidem fas eſt ex ſupererogatorio actu adſtruere praeceptum : exemplum virtutis exhibent , ſed non obligationem inculcant . Primum igitur , quod nobis praesto eſt monumentum ad vindicandum religioſum depositum illud eſt , quod in vita Angelici Doctoris S. Thomae Aquinatis adnotandum occurrit . Fuiſſe ab eo pariter ad uſum , & neceſſitatem reſervatam pecuniam tradunt NN. Raphael Pornaſius (a) , & Michael Zanardus (b) , hoc tamen eos inter diſcrimine verſante , quod ille ſcutorum ſexaginta ſummam , hic dimidiam , triginta nempe ſcutorum ſummam in communi capſa ſervatam ab Angelico adſtruat , addatque pariter Zanardus ad ejuſdem S. Doctoris tibiae infirmæ incommodo laborantis neceſſitatem fuiſſe ejuſdem expenſis nutritum retentumque mulum , qui S. Doctore vita functo pariter interiit . . Verum haec omnia ad fabulas nugaeſque amandat aemulus noſter , quotve diſteriis utrumque imperat , is novit , qui ejus ſcriptum legit . At qui ita refragatur , & iratis diis furore percitus devovet ea , ad incudem non revocat monumenta , qua Lovanii depromſit in publica Theſi P. M. F. Petrus Clenaertes Ordin. S. P. Auguſtini , ex eoque tranſcripſit inſignis alter Auguſtinianus P. M. Deſirant (c) . Similiter dum omnia ſimul confudit exſibilavit , quàmplura ſincera Acta peſumdedit , exacto haud exhibito criterio , quod ut nos adhibeamus ſummi juris eſt ad notitiam veritatis . Haud quidem probari poſſe adſertum Pornaſii , & Zanardi ex

Re-

(a) Pornaſ. Cap. III. Opuſcul. de paupertate .

(b) Zanard. II. P. Secundae par-

tis Directorii Theolog. Cap. XIV.

(c) Deſirant in Opuſculo de vita communi .

Regeſto Caroli I. Ann. 1274. quo honorarium menſurnae auri unciae S. Doctori Neapolitanam Cathedram regenti fuit adſignatum, ultro libenterque concedimus, ſed non fuiſſe eidem a Superioribus permiſſum ex eodem ſalario aliquid expendere in uſus licitos, etſi non neceſſarios, ſed ad pietatem excolendam, fraternamque charitatem promovendam apprime facientes, ita falſum eſt, ut ex ſola hiſtoria commentum detegere, ac ventilare fas ſit, quod & nos infra ubi de vitalitio cenſu redibit ſermo luculentiffime oſtendemus. Et in praefentiarum ſolum adnotare fas eſt, quod laudatus Rex Carolus, dum S. Thomae auri menſurnam adſignavit, hoc ex momento egit, ut nimirum pro religioſis expenſis, quae publico Profeſſori occurrere poterant per honorarium illud ſuppetias ferret: *Nos volentes ſibi exhibere ſubſidium in expenſis*(a). Signum ergo evidens eſt, quod aliquid ex eo non ſine licentia Superioris poterat ſibi reſervare pro expenſis praefatis, nimirum ad libros emendos, &c. At numquid ex eo dumtaxat monumento univerſim traducere licet Amico ita de S. Thoma loquentes? Minime gentium, quinimo ex adverſo aliquid contra Oppoſitorem colligere opportunum eſt, ut nuper indigitavi, Ex aliis ergo iſſique authenticis monumentis rem totam ad trutinam revocare oportet, ut quae univerſim ille ad fabulas amandat, ad veram hiſtoriam jure ſervato remittantur. Denegat ille haud fuiſſe S. Thomae addictum mulum ad inſidendum, quum iter agere deberet, fiſtula, quae tibiam laedebat, laborans. At ex validis monumentis id evincitur. In vita quidem S. Thomae, quam concinnavit Magiſter Guillelmus de Thoco, & MS. adſervatur in Archivio S. Dominici de Neapoli (inter plures, qui hinc extant Conventus ad diſtinctionem dicti *Majoris*, & jure merito inter omnes Regni Conventus Principis) dum funus S. Thomae deſcribitur haec adnectuntur. „Mulus, cui peaedictus inſederat, de ſtabulo,

„ ſc,

(a) Fol. 1. Archiv. Regalis ad An. 1272.

„ se , fracto fune , dissolvit , & nullo ducente ap-
 „ propinquans ad feretrum mortuus sine alia infirmi-
 „ tate defecit , ut etiam in animalibus Deus ostenderet ,
 „ quod magnum Ecclesiae lumen defecisset , quae verba
 „ dubio procul insidendi eidem mulo consuetudinem deno-
 „ tant. Apertius tamen ex aliis iisque authenticis monumen-
 „ tis id ipsum adseruit Laurentius Surius . (a) „ Fertur eo-
 „ dem tempore mulus , quo sanctus vir sedere solebat , ru-
 „ ptis loris e stabulo accurrens ad funus , visoque feretro
 „ repente corruisse , ut etiam brutum animal extinctum
 „ illud Ecclesiae lumen plorare videretur. „ Idipsum pariter
 „ tradunt Aloysius Lipomanus Episcopus Veronensis ,
 „ Paulus Frigerius , & alii qui vitam S. Doctoris scripserunt.
 „ Inficiatur iterum ille peculium a S. Thoma in itinere dela-
 „ tum : sed apertissime oppositum colligitur ex Processu Can-
 „ onizationis S. Thomae , in quo F. Petrus de Castro Montis
 „ S. Johannis Sacerdos Cisterciensis inductus super testifica-
 „ tione miraculorum refert miraculum a Deo patratum in
 „ piscibus , quos ut emeret adcurrit B. Reginaldus S. Tho-
 „ mae socius „ quod dictus F. Thomas dum viveret , & esset
 „ in Castro Magantiae , & coepisset aliquantulum infir-
 „ mari , & propter debilitatem requireretur a Socio suo
 „ ut sumeret cibum : dictus F. Thomas dixit ad eum. Cre-
 „ dis quod invenirentur harenghae recentes ? Et socius
 „ respondit , credo quod in partibus Ultramontanis , An-
 „ glicanis , & Gallicanis invenirentur , & dum haec ad
 „ invicem conferrent , quidam Piscarolus Bordonarius
 „ nuncupatus veniens de Traten. Magentiam cum sar-
 „ dis , sicut consueverat , socius dicti F. Thomae , qui
 „ vocatur F. Raynaldus de Piperno , interrogavit ipsum
 „ Piscarolum , quos pisces haberet ? & ille dixit : Sardas ;
 „ & dum fecisset discooperiri cistas , in quibus portaban-
 „ tur dicti pisces , invenit unam de ipsis cistis plenam ha-
 „ renghis recentibus „ &c. Ne autem Postulator possit in-

L

ter-

(a) Surius ad diem VII. Martii .

terpretamentum adjicere, & in nos recudere fabam, ad
 rei firmitatem addam quod in MSS. vetustissimis in lau-
 dato S. Domini Archivis servatis legitur, nimirum, B. Re-
 ginaldum S. Thomae Socium, & Confessarium a Sorore
 Angelici Doctoris non modicam auri summam excepisse
 dum Neapoli Lugdunum ad Concilium perrecturus iter
 adsumsit, ex qua pecuniarum summa partem in itine-
 re consumsit, quae vero reliqua fuit, ad Conventum
 S. Domini post S. Thomae obitum detulit. Ex quo vin-
 dicatur adsertum Lovaniensium Professorum ex Ordine
 Eremitarum S. Augustini, quos supra laudavi. Quid enim
 tunc obitare poterat quominus pecuniam deferret? Con-
 stitutio Ordinis. At haec nonne ex rationabili causa di-
 spensat? Cur ergo non fuisse cum tanto viro dispensatum
 a Superioribus est adseverandum? Alia quippe tunc vige-
 bat charitas, prudentia alia, quae ab indiscretis Zeloti-
 bus exulat. Celebre est itidem, quod ex authenticis mo-
 numentis habetur de B. Augustino de Monte Regali Ordini
 Eremitarum S. Augustini, qui ab immemorabili reli-
 giosa veneratione ibidem colitur, nec sine Romanae Se-
 dis gratia, qua cultus probatur, nimirum, plenariae indul-
 gentiae concessae iis, qui Capellam in ejusdem memoriam
 erectam visitant. In inventario quippe, quod in fine vi-
 tae ille perfecit juxta morem Religiosorum omnium, qui
 exactam vitam non colunt (ii quippe, qui in communi
 Apostolico-Monasticam disciplinam servant, nec pecuniae,
 nec reddituum, nec aliorum id genus inventarium con-
 dere possunt) in eoque declaravit quantum sibi deberetur,
 quidque ab debitoribus receperat, unde manifeste
 colligitur ejus ad usum fuisse concessam pecuniam, quam
 nullimode in rem communem redegerat Conventus, alia-
 que pariter in eo adnotata leguntur, quae aliquid plus
 exprimunt communi exactae vitae adversum, sed ex li-
 centia Superiorum indultum sanctitati haud repugnans.
 Ita enim legitur in praefato inventario, quod originale
 ser-

servatur in Archivo laudati Conventus Montis Regalis, quodque praelaudatus Cl. Seranus Sacrae Congregationi super disciplina Regulari obtulit commemoravitque ad vindiciam innoxii depositi Monastici, quod nos iridem propugnamus. „ In Dei nomine Amen. Anno Domini „ millesimo quadringentesimo octuagesimo mensis Aprili die 17. ejusdem mensis decimatertia Indictione. In „ Conventu S. Augustini, &c. Magister Andreas Frater „ Eremitarum in ultimo constitutus fecit infra scriptum „ Adventarium ejus bonis, ut inferius continetur. In „ primis dixit se habere debere ab Augustino Matthaei „ de Collocalvo ducatos sexaginta ad rationem carlenorum sexaginta pro quolibet ducato, de ducatis centum „ tribus, quos dictus Augustinus solvere tenetur de Terris, quas ipse Augustinus habuit de Terris haeredum „ Mariae Leonardi, de quibus habuit, & recepit a dicto „ Augustino ducatos quadraginta tres: De quibus ducatis sexaginta vult, quod Frater Franciscus Pauli habeat, „ & habere debeat ducatos decem ad dictam causam de „ quibus reliquit Uxori dicti Augustini ducatos „ duos, & hoc fecit cum voluntate Fratrum dicti Conventus. Item a Cola Angelutii Petri Angeli ducatos vigintiquinque ad sexaginta, quos omnes ducatos reliquit Conventui S. Augustini, exceptis derelictis supra „ dicto Fratri Francisco, &c. Sequuntur libri, utensia, &c., „ De S. Pio V. Summo Pontifice ex Ordine nostro ad Petri Solium erecto, etsi religiosae paupertatis eximio cultore scribit Johannes Palatius, quod dum adhuc in Claustro maneret, licet tenue, depositum tamen ad occurrendum vel suis, vel pauperum necessitatibus apud alium servabat: „ (a) Romae degens gravissimis etiam cum implicaretur „ curis, numquam ultra decem nummos aureos, nec penes se, sed apud P. Magistrum Vincentium Justinianum „ depositos asservavit, quibus, si quid ex stipendio, vel

(a) Palatius de Gestis Romanorum Pontificum Adnot. in Pio V. §. 3.

„ eleemosynis accessisset , id totum in pauperes erogabat . „ Quinimo (ut firmius obstitam adversario , qui saepe ad id genus monumenta adpellat) id in primaevis Institutis Monachorum est adinvenire . De S. Epiphanio Salaminae Episcopo , dum ad Monasticam vitam transiit , haec refert Johannes Monachus . (a) *Epiphanius cum omnia vendidisset , dedit indigentibus , relictis sibi quadraginta nummis ad Divinos , ac vitales libros comparandos . Et quod magis suspiciendum est , S. Pater Augustinus de suis discipulis , qui in colenda communi vita ei parebant , verbum faciens adserit non damnandum in eis reservatam a quolibet pecuniam ad usum pium , & sanctum . (b) Quod egero cum fratribus meis annuntiabo vobis . Spero enim bona . Omnes mihi libenter obediunt : nec inventurus sum aliquos habere aliquid , nisi aliqua necessitate religionis , non occasione cupiditatis .*

XLIV. Ut vero quod hucusque ex authenticis monumentis probavimus , Doctorum calculo firmemus , in medium proferemus non recentiores Summistas , quos carpit Author novi operis , sed Veteres eosque inlustres Canonum , & Theologiae Magistros , quos Orbis universus suspicit , & jure meritoque commendat . Et quamvis pene innumeri ii sint , qui pro nostra sententia stant , ex eis tamen paucos referre lubet , quorum monumenta in medium producantur , aliis vero dumtaxat indigitatis . Ex nostri Ordinis Scriptoribus primus , qui occurrit , est Petrus de Palude Patriarcha Jerosolymitanus , cujus verba referam infra , ubi de vitalitio proventu verba sum facturus . Alter testis veritatis est S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus , qui etiam ex Cl. Juris Canonici perito Johanne Andrea hanc sententiam firmat . (c) „ Nota secundum „ Joannem Andream in *Novella sup. dict. Cap. cum ad Mo-*
„ na-

(a) Joh. Monach. in Vit. S. Epiph.
Vide Surium ad diem XII. Maji .

(b) S. Augustin. ubi sup. Ser-

mon. CCCLVI.

(c) S. Antonin. in Summ. III. P.
Tit. XVI. Cap. I. de voto Religionis.

„ *naſterium*, quod proprium dicitur quicquid celatur Ab-
 „ bati, ſeu alii ſuo Praelato, vel tenetur contra volun-
 „ tatem Praelati; Si autem Abbas quaedam Monacho con-
 „ cedit, ut eis poſſit uti ad libitum, non videtur dici pro-
 „ prietas, quando de quantitate, & qualitate nil celat
 „ Abbati, nec ſine ipſius ſcientia aliquid recipit, vel ex-
 „ pendit, paratus totum reddere, & dimittere ad juſſum
 „ Abbatis. „ Idque ulterius probat ex Cardinale Hoſtien-
 „ ſe, ex quo pariter oſtendit ſolum dominium adverſari
 „ Monasticae paupertati. Et quidem tanti ponderis eſt haec
 „ S. Antonini autoritas, ut directe feriat adverſarium no-
 „ ſtrum: idem porro ipſiſſimum monumentum laudat N. Na-
 „ talis Alexander (a), quem nobis ille objicit; Idemque
 „ Natalis idcirco probat ex licentia Superiorum licite, & tu-
 „ ta conſcientia poſſe a Monachis ſervari depositum, eſto
 „ ex noviſſimo Tridentini decreto, aliorumque Romanorum
 „ Pontificum Bullis id jure novo vetitum adſeveret; nec
 „ quidem absolute, ſed dum haud incorporatur Conventui,
 „ quare concedit ex eodem deposito Conventui incorporato
 „ poſſe ſubveniri Monachorum, ac Monialium neceſſitati-
 „ bus, ut eum ſerio legenti conſtat, conſtatque pariformi-
 „ ter qua fide ab Oppoſitore S. Antoninus, & Natalis lau-
 „ dentur.

XLV. Tertius, qui poteſt hujusce adſertionis Patro-
 nus laudari ex Ordine noſtro, eſt inſignis S. R. E. Cardinalis
 Johannes de Turrecremata Theologus ſimul, & Canoni-
 ſta celebris S. Antonino coaevus. Expendens enim eximius
 purpuratus Caput XXXIII. Regulae S. Benedicti, quaerit
 primo, quid ſit proprium in eadem Regula interdictum?
 & reſpondet id ſolum cenſeri, ſuper quo nec Papa poteſt
 diſpensare ex *Cap. Cum ad Monasterium*, deinde rem to-
 tam ita luculenter ediſſerit, ut nullus ſuperſit dubitatio-
 ni locus. „ Secundum dubium eſt, an Abbas, aut Praela-
 „ tus poſſit diſpensare cum ſubdito ſuo, quod habeat
 „ uſum

(a) Natal. Alexander. Epiſtola LXXI.

„ usum alicujus rei , ut puta pecuniae , librorum , & si-
 „ milium , licet non possit dispensare circa proprietatem
 „ habendam ? Pro solutione hujus dubii est notandum ,
 „ quod duplex distinguitur usus , videlicet certus & incer-
 „ tus . Certus usus , qui non potest auferri , incertus , qui
 „ est in voluntate alterius , ut auferatur cum ei placuerit .
 „ Loquendo de usu certo secundum hunc modum respon-
 „ detur , quod non potest dispensare . Ratio : semper enim
 „ debet esse voluntas Religiosi subjecta Praelato , ut resi-
 „ gnet quando voluerit ; hinc dicitur . *Extra de statu*
 „ *Monachorum cum ad Monasterium . Non alicui commit-*
 „ *tatur aliqua obedientia perpetuo possidendi tanquam in*
 „ *sua sibi vita locetur , sed cum oportuerit amoveri , sine*
 „ *conditione aliqua removeatur* . Circa autem usum incer-
 „ tum potest dispensare ex rationabili causa , quod patet
 „ ex praesenti Capitulo . Dicit enim S.Benedictus . *Nec*
 „ *quidquam liceat habere , quod Abbas non dederit , aut per-*
 „ *miserit* . Ergo videtur , quod de licentia Abbatis potest
 „ Monachus usum rerum aliquarum habere ex causa ra-
 „ tionabili . „ Videat ergo , qui ita adversus Monachos
 declamat , qualis sit genuinus sensus Regulae S.Benedicti ,
 quam longis tibiis decantat ut nos terreat . Videat qualis
 fuerit germana sententia C. Turrecremata , quem perpe-
 ram , & mutilatum refert , sicut & alios , quos infra ei-
 dem objiciemus . Adnotet insuper , quam procul a vero
 abeat ipse dum adserit sine rationabili causa dispensatum
 proprietarium esse , quum aperte Turrecremata doceat in
 praefato casu grave committi crimen juxta materiae gra-
 vitatem , numquam vero *proprietatis* vitium in eo posse
 notari . Et quod magis ad rem facit , Card. Turrecrema-
 ta , nedum ex laudato Canonici Juris textu , sed etiam
 ex Capit. *Non dicatis* nostram adsertionem , & suam sen-
 tentiam probat : quare quam incassum laudata Capitula
 nobis objiciantur ab Ecclesiaste luce meridiana clarius in-
 notescit : sed de hac re ex professo infra redibit sermo .

Quar-

XLVI. Quartus, qui ex eodem Ordine nostro potest laudari, est Cl. Raphaël de Pornasio, quem paullo ante commendavi, hic enim duplici hac de re edito opusculo ex innumeris momentis monumentisque ostendit licitum esse peculium Monachorum ex Superiorum licentia, & ex rationabili causa reservatum; quinimo nedum adversum non fore Divino, aut Pontificio juri, verum & rationi, & Sacris Canonibus consonum esse velis remisque contendit.

XLVII. Quintus e Praedicatorum familia pariter celeberrimus testis veritatis est Sylvester Prieras Apostolici Palatii Magister, S. Theologiae, & Canonum peritissimus, cujus lubet verba transcribere, ut pateat omnibus quatenus fuerit hujusce sententia, quem nec etiam fideliter refert, qui contra nos certat. Ait enim: (a), Potest, tamen Abbas Monacho, & generaliter Praelatus Religioso concedere usum peculii, vel cujuscumque rei, vel administrationem pro utilitate Monasterii, vel sui necessitate *Cap. Insinuante, qui Clerici, vel vocantes, & secundum Innocentium ibi potest concedere Monacho certos redditus, unde vivat, & secundum Jo: Andream in Regul. non est obligatorium de Regul. Juris lib. VI. valet statutum Monasterii, ut pro indumentis, & aliis necessariis certum quid recipiat quisque Monachorum.*, Quo quid clarius?

XLVIII. Sextus tandem, qui ex nostro Ordine potest laudari, est Johannes de Tabiena e Congregatione Lombardiae etiam Bellarmino testante eximius Theologus, & Canonista. Hic enim ita loquitur: (b), Abbas potest ex causa rationabili dispensare in omnibus observantiis Regulae, praeterquam in substantialibus. Patet in *Cap. Cum ad Monasterium de stat. Regul.* Et quamvis possit secundum eundem Panormitanum in dicto Capitulo, con-

(a) Sylvester in Summ. V. Abbas III.

(b) Tabiena in Sum. V. Abbas X. & V. Religio n. 10.

„ concedere Monacho usum alicujus rei , vel administra-
 „ tionem , non tamen proprietatem , ut puta quod non
 „ possit ei auferri , vel possit uti ad libitum . „

XLIX. Ex exteris vero quis poterit , vel per jocum ,
 inficiari celebriores ex veteribus Canonistis pro eadem
 sententia sterisse ? Ita enim expresse docent Innoc. IV. (a) ,
 Johannes Andreas nuper laudatus , Card. Hostiensis (b) , Glos-
 sa (c) , Butrius (d) , Johannes de Anania (e) , Panormita-
 nus (f) , Angelus de Clavasio (g) , ceterique universim ve-
 teres Canonum Doctores , ex quibus lubet solius Gasparis
 Calderini referre verba , quia Author *Apostolico-Monasti-*
cae disciplinae ad eum adpellat veluti ad insignem suae
 opinionis patronum. Sic enim loquitur Calderinus (h) , „ An
 „ professi possint de licentia Praelati habere libros, vestes,
 „ & pecuniam ad usum suum ? Dico quod possunt, non
 „ per modum usus fructus , sed , in quantum sua exposcit
 „ necessitas, possunt possidere ad usum suum etiam tem-
 „ pore vitae suae , & de eadem licentia talia mobilia po-
 „ terunt , non tamen suo nomine , emere, vendere, & ex-
 „ pendere pro veris suis necessitatibus , non autem alias
 „ pro debito voluntatis . Et ratio est , quia cessante rei
 „ dominio , seu proprietate , & usufructu cessat dicta pro-
 „ hibitio , quia per hoc cessat materia , super qua edita
 „ erat *XVI. Qu. 7.* Et haec diximus de verbo *fig. Abbate* .
 „ Item pro hoc, quod non suo nomine, cessat id, quod po-
 „ test opponi , quod videtur frui : quia nulla Constitutio
 „ vetat , quin res , quae usu consumuntur , ut vestes li-
 „ bri , & pecuniae , pro ejus necessitate possit de licentia
 „ Praelati habere , imo permittitur in dicto Cap. *Non di-*
 „ „ *catis.*

(a) Innocentius IV. in Cap. Insi-
 nuante, qui Clerici, vel voventes.

(b) Hostiensis Cap. cum ad Mo-
 nasterium .

(c) Glossa ibidem .

(d) Butrius n. 2.

(e) Jo: de Anania ibid. n. 2. & 5.

(f) Panormitan. ibid. nu. 2. 8. &
 Cap. Quod quibusdam n. 10.

(g) Ang. de Clavasio in Sum. V.
 Abbas n. 17.

(h) Calderinus Consilio II. de
 Regulis , & Statu Regularium .

„ *catis*. Et facit dictum Apostoli : *visu*, & *tegamento*
 „ *contenti simus*, quod intellexit Hieronymus de profes-
 „ *sis*. XII. *Qu. I. Clericus*, & *Cap. duo sunt*. Et ne dum
 „ potest Praelatus in hoc licentiam dare, imo debet pro-
 „ videre, ut in necessitatibus provideatur. Ad hoc XII.
 „ *Qu. I. Episcopus habeat*, quae necessitates etiam compre-
 „ hendunt libros quoad dociles, ut possint instrui, & alios
 „ docere. *De Magist. super Speculu*. Item suadet ratio
 „ naturalis, ut per se patet, sufficit Extravagans Joan-
 „ nis XII. quae incipit : *Ad Conditorem*. „ Ubi nam quae-
 „ so Apostolicum illud praeceptum concrepantibus buccis
 „ decantatum ? Ubi nam avita semper servata consuetudo
 „ omnium Canonum sanctione firmata ? Ut vero undequa-
 „ que praepediatur fuga adgressori, qui totis viribus insultare
 „ pertentat, variamque contorquet Juris Canonici
 „ textus & Doctorum verba ad rigorem fovendum, quod
 „ itidem addit laudatus Calderinus reticere non decet, prae-
 „ sertim quia ex bene firmatis principiis ex Canonico Jure
 „ depromptis inlationem efformat rem apertius manifestan-
 „ tem. Sic enim subdit : „ Per praedicta patet, quod ces-
 „ sante fraude, de licentia Superioris Praelati potest pro-
 „ fessus Ordinem ex provisione sibi decreta accipere ali-
 „ quam annualem provisionem a Conventu, vel Provin-
 „ cia persolvendam pro vestibus, & aliis personalibus ne-
 „ cessitatibus, & ab illo licite expendi in veras, & non
 „ fictas necessitates fratris, cui facta fuerit dicta provisio
 „ „ annualis pecuniae, quia per hoc non laeditur abdicatio
 „ „ proprietatis, nec illud obstat paupertati, vel mendi-
 „ „ citati. „

L. Non me latet ab erudito adversario laudari aliquos,
 qui in ejus sententiam reapse descendunt, & cum eo propu-
 gnant exactam communem vitam Monachis indictam.
 Sed numquid ne inde potest adversus nos classicum canere
 certum reportaturus ex pugna triumphum ? Canterius in-
 fossa dum ita decertat. Quinam amabo te charissime fra-

M

ter

ter sunt pugiles insignes , & cataphracti milites , quos e veterum castris contra nos depromere potes ? Si unum , aut alterum , nimirum , Dionysium Carthusianum , & Johannem Gersonem excipias , reliquos vere numerare non potes , nec tibi adsciscere in Socios : quum vel ii loquantur de communi vita in posteriori sensu adcepta , ut sub initium expendimus , vel dumtaxat observantiam inculcent non praeceptum adstruant ; etsi quidem adversus Monasticum peculium calamum in gladium acuant , proprietatem eliminant , dominium explodunt , abusum de-
testantur , ut non semel dixi , nec desinam infra clarius explicare : quinimo vel ex eo velim dignoscas te ab scopo errare , quia ii met , quos laudas , novissimi certissimique tui systematis propugnatores , ingenue fatentur ex veteri Canonico Jure , & ex Canonistis , qui ante Tridentinum floruerunt , vindicari ut innoxium peculium Monachorum ex licentia reservatum : & quamvis ad rem hanc comprobendam praesto forent omnes praefati Doctores , qui ingenue hanc veritatem fatentur , quique sunt tibi Amice delecti Patroni (si forte fortuna reapse sunt tales , ut tu ipse eos jactas , & revera non ita esse saepius ostendimus) satis superque sit ad fucum eliminandum N. Franciscus Ramirez Archiepiscopus Brundusinus , qui sincere sine fraude rem hanc aperte testatur , & supra itidem indigitavimus . De authore operis sub nomine Johannis Gersonis olim venditati tu ipse prudenter dubitas , quare ex nomine insignis Parisiensis Cancellarii nullum tibi patrocini-
um consequeris , qui supposititium opus opponis . Dionysius Carthusianus autem etsi eximius fuerit Sacra-
rum Scripturarum interpres , devotissimus Asceta , & vir eruditus , is nequit ad censeri Theologis & Canonistis , quos laudavimus , & qui non semel , ut suam sententiam in Theologicis firmet , plura laudat spuria monumenta , quae sponsa Eruditorum egent .

LI. Ut autem penitius rem hanc adtento oculo rine-
mur ,

mur , indagare oportet Depositi quidditatem , rectoque ratiocinio illud examinare , ut phantasmata , quae adversarius obtrudit , larvas , quas immittit , & spectra , quae objicit , penitus eliminentur , atque ad Solis ortum , umbris , quae terrebant , fugatis , veritas clarescat non sine animae quiete , & conscientiae securitate . Fas utique foret ex laudatis monumentis eam firmare , quum nullus , modo rationis compos , possit conjicere periculum sibi subesse ex eo , quod Canones permittunt , Concilia indulgent , totque selectissimi Theologiae , & Canonici Juris Doctores , iique non Summistae , & laxioris doctrinae vindices , sed solidioris Ethices propugnatores innoxium adseverant . Verum ut Theologico adhibito ratiocinio magis magisque pateat veritas moralis , ita lubet eam ad trutinam revocare . Quid enim est depositum , seu praefatum peculium Monachorum adamussim solidioris Theologiae normam spectatum , nisi pecunia reservata ad subveniendum necessitatibus eorum , qui Monasticen professi , ultra necessarium , & indispensabile tegumentum , alimoniamque ad vitam manutenendam absolute opportunam , pluribus aliis rebus egent ad honestam vitam , eamque juxta christianam charitatem ducendam ? Idcirco enim & nunc , & primitus a viris etiam sanctitate pollentibus fuit reservata pecunia , ut suis , vel pauperum usibus ea suppeteret , & praesto foret , cum vel proximi egestas , vel propria necessitas eam exposceret . At quaeso : quid est ita consideratum peculium istud nisi idipsum , quod Conventus ex communi aerario seorsim servare deberet ad horumce necessitatibus occurrendum ? Estque revera Monasterii , non Monachi peculium , quod a Monacho acquisitum Monasterio plenissime cedit , & a Monasterio servatur : & si quidem ut peculiari Monacho subveniatur , id ex dispositione , & recta oeconomia Superioris , qui eidem ex communi arca occurrere deberet : Monachi nomine in communi arca custoditur , sed ut ad omnem Superioris

nutum sit vel in rem communem redigendum , vel etiam alteri concedendum , quare nec qui deposuit potest resistere ex debito Monasticae paupertatis . Quid itidem si recta lance libes conditionem praesentis disciplinae ? Quum in praesentiarum plura sub uno capite Monasteria regantur , divisique sint Ordines illustriores in varias Provincias , & Congregationes , ex eisque plures quoque Conventus ad unamquamque istarum spectent, nonne saepe in uno Conventu deficit, quod praesto est in altero , quare hic in commune redactum omnino deesset alibi , ex eoque non posset occurrere necessitatibus suis Monachus hic lucrans , & inde alio migrans ? Opportunius ergo Religio ista occurrit Monacho peculium ejus ita reservando , quia dum indiget , & ubi indiget ei subvenit , quod certe praestare non posset ex rigido systemate Ecclesiasticis . Adde iniuper, quod quum fere omnes Mendicantium Ordines adscriptos incardinatosque habeant singulis Conventibus tot Monachos , quot eorum familiam complent , quos propterea *filios* eorumdem Conventuum novimus dictos , necesse est ad facta recta servanda Jura Conventus proprii , ut non alibi expendatur in aliorum usum , quod ad proprium Conventum ex persona Monachi spectat , ut supra libavi , dum ad examen vocavi Constitutionem Ordinis Nostri .

LII. Verum ne unde momentum probandi praesentem thesim adcepi , adcipiat inde aemulus motivum eam reprobandi , quia , nimirum , extranea est causa : iterum ad incudem revocare lubet generale argumentum . Idcirco enim conceditur Monacho depositum , quia Monasterium nequit in omnibus providere cuilibet , sicut cuique opus est , adrenta cujuslibet Monachi conditione , qua de causa permittit , ut ille sibi reservet , qui sibi possit ex licentia Superioris occurrere . Igitur nulla in eo servando deposito proprietas intervenit , quia ex licentia reservatum nonnisi ad nutum Superioris potest expendi : Nullus in superfluo excessus occurrit , quia juxta indigentiam pecunia

nia deposita consumitur, in eumque usum expenditur, qui honestus est, qui religiosus: Totum autem hoc certe nullimode servaretur deposito abacto, & in communem rem peculio illo redacto, ut constat. Ut ergo quod juxta aequitatem oeconomiam & justitiam foret ex rigore a Monasterio praestandum, hoc Monasterium tribuit, dum Monacho depositum in communi arca servatum ad honestum ejus usum indulget: praecipue ut certius ei provideatur, qui magis dignus est, eique commodius occurratur, sive in libris, sive in aliis id genus, etiam ad honestam recreationem, qua relevatus improbum possit resumere laborem, a quo alter, qui recedit, non gravatur, & propterea ea non eget, neque dignus est religiosa recreatione, quae laboranti jure summo debetur. Quum autem ea omnia Monasterium praestare deberet Monacho adquirenti, quia laboranti, dum eidem permittit, ut sibi praestet, nec sine Superioris licentia, ex deposito in communi arca servato, quid aliud Monasterium agit, nisi ex communi penu portionem promeritam reservat, ut quod rectum, quod justum est exsequatur? Et hoc est crimen illud maximum, scelus illud pessimum, quod Frater noster nimio calore succensus detestatur? Avarus nimium filius contra liberalem matrem calamum acuit dum Monachos ita insectatur.

LIII. Sed propius ad ejus castra adcedamus, ut eum ad hominem arguamus. Nec quidem hic eum ex eo carpo, quod supra in eo notavi, dum turpem in eodem antilogiam castigavi, etsi cursim, & ex momento dumtaxat ejus systematis expendendi, quodve (si lubeat tantisper, si liceat obiter ad figuras Veteris Testamenti adpellare, ut adrideam Cl. Declamatori) specimen exhibet pugnae Madianitarum, quos Gedeon nova arte delusit devicit oppressit. De eis namque ita loquitur Divina Scriptura Judicum VIII. *Omnia itaque castra turbata sunt, & vociferantes ululantesque fugerunt... & mutua se caede tran-*

ca-

cabant . Haec , inquam , supra vel digito monstravi , repetere taedet : quod huc spectat iterum libare non piget . Nonne admittit ipse depositum particulare modo iis sit vallatum conditionibus , quas ibi enumerat easque dicit *Theologorum , & Canonistarum unanimi consensione praescriptas* ? Quomodo ergo poterit criminari depositum a nobis propugnatum , quod re vera est Theologorum , & Canonistarum unanimi consensione probatum , ut ex dictis constat , & infra magis patebit ? Quod si hoc nostrum horrescit , quia adversum Apostolicae disciplinae , quomodo suum stabit , a quo eadem Apostolica disciplina recedit , nec unquam in Actibus Apostolorum , numquam in Regulis Patrum , vel umbratilis ejus imago potest adinveniri ? Aut utrumque ut innoxium admittat operae pretium erit , aut utrumque ut detestetur oportet ; quod si unum adstruit , alterum destruit , utroque certe pede claudicat , qui ita incedit .

LIV. Novi bene quid agat charissimus Frater , ut ab hisce compedibus se expediat , qui ita se praepeditum adligatumque intuetur . Rem totam , ut supra dixi , ita involvit , acuit , notionemque depositi tanto verborum involucro obvolvitur , totque subtilibus sudis obarmat , ut rem metaphysice dumtaxat possibilem dicat , in praxi vero ita reapse impossibilem , ut ex ejus systemate prius testudo leporem praeverteret , mare prius vitem feret , priusque locusta pariet bovem , quam simul amico foedere coeant Monasticum peculium , & religiosa paupertas . Sed de hac re supra ubertim , quae addit ad lydium lapidem probare opus est .

LV. Ut atris tetrisque coloribus Monasticum peculium depingat , prius suspicatur de animo , & adfectu reservantis , quem avaritiae idcirco timeret labe pollutum : nec suspicione contentus , in apertam sententiam , certumque judicium de eorundem philargyria descendit . Ad quorundam abusus recurrit , ut universim in reservantibus spi-

spiritum avaritiae, proprietatis labem, fastus, superbiae, inobservantiae, & cetera id genus crimina stigmatizet. Licentiam a Praelatis concessam ad abusum potestatis convertit, in eamque censoriam virgam extendit. Necessitates Fratrum fictitias dicit, quos proinde potius ad mortem actos exoptat inculcat, quam ut vel minimum ab Apostolico-Monastica disciplina deflectant: sannis, & cachinnis excipit incorporationem praefati Monastici peculii cum aerario Conventus: impossibile dicit fore, quod non possint Conventus omnia necessaria Monacho suppeditare; quod si forte fortuna ita sit, sicut adseritur, ut supprimantur Conventus declamat, paucique alantur in reformatis Conventibus Monachi, qui exactissimam communem vitam custodiant. Adgreditur depositum quodcumque Monachorum, etiam si ad summam decem aureorum perveniat, nec ultra excedat, quia e diametro adversum Sacris Canonibus, & voto Monasticae paupertatis. Et tandem, quod magis displicet, ferme ac foret animarum Judex scrutans renes, & corda, finali decreto ex tripode sedens statuit, diffinit neminem Religiosorum peculium servantium paratum esse omnibus se expoliare, promptoque animo cuncta subicere Praelato suo aliter disponenti, vel licentiam revocanti; idque vel ex eo confirmat, quia isti tot post Pontificum Bullas, totque post decreta S. Congregationis renuunt pecuniam suam Conventui incorporare, etsi in arca communi eam repositam habeant, in eaque clavibus a depositariis servatis clausam veluti servandam deponant.

LVI. Verum, bona venia tanti viri, falsa loquitur, esto aemuletur charismata meliora, & dum abripitur zelo, charitatem, & justitiam laedit. Quis enim Christianus audiens poterit ita sinistre de Monachis omnibus suspicari, quorum universim conversatio sancta est, & quamplurimum irreprehensibilis vita? nec de Laïcis quidem, qui opibus redundant, fas est vel id suspicari. An forte fortuna

na

na repugnat ex natura rei servare depositum , & excludere adfectum ? At gratiam Dei evertit , Dei erga divites misericordiam relegat , qui , ut rigorem foveat , ita sentit , & traducit nedum Monachos Beatorum Albo adscriptos , aliosque insignes viros , quos suspicit Catholicus orbis ; quinimo traducit infamat scelestisque adcenfet etiam Veteris Testamenti Heroës , quos legimus divites simul & sanctos ; quum non minus in eis , quam in Monachis ex reposito peculio foret notandus adfectus ad aurum , qui ex eodem Concionatore velut fumus ex igne , rubigo ex ferro , & tinea ex panno confurgit ; nec satis : ita adhaeret divitum cordi , sicut palmes manet in vite , aut saltem ex divitiis velut ex occasione proxima certum imminet animabus periculum delinquendi . Falsissimum , inquam , est ita semper , aut universim id evenire , esto non semel , ex prava habitudine eorum , in viris seculo adhaerentibus id sit reperire : bene autem possunt viri sancti ad sui , pauperumque necessitatibus occurrendum innoxie servare pecunias , ut supra ex V. Beda adnotavimus , nec vel unus , qui vere Theologus , quinimo qui Christianus audit , potest inficias ire , nisi fortasse is sit , qui miseriae spiritu actus , & tanta penuria oppressus nec obulum possedit , illudque tanti facit , ut vel ex eo obtento velut ex invento thesauro tripudians ovet : hujusce conditionis quippe Monachus certe vel ex modico peculio extra se raptus cor ponit in auro , & mammonae deservit . Adposite enim S. Hieronymus expendens illud Christi Servatoris Matthaei VI. *Non potestis Deo servire , & Mammonae* , inquit : (a) *Et tamen non dixit , qui habet divitias , sed qui servit divitiis , &c. Quod si exactius objectionem adversarii librare velimus , certe dignoscemus , quod ille nimis probat , dum ita argutatur . Ex eo quippe inferretur etiam Clericos omnes teneri ad communem vitam , quum etiam isti debeant vitare avaritiae periculum .*

Te-

(a) S. Hieronym. Comment. in Matth. C. VI.

Tenerentur quoque Christiani omnes, imo & universi Adae filii, quia praeceptum est naturale Divinum. Quae etiam ex causa nuperi Scriptoris operi praefigendus foret titulus: *De naturali Divino-Monastica disciplina*: quo quid absurdus, quid ineptius potest excogitari? Quod autem passim offendantur abusus in Religiosis peculium, reservantibus, quid ad rem? Abusus in Sacramentorum administratione: abusus in iudicio forensi: abusus in regimine animarum: abusus in oeconomico gubernio: abusus in Magisterio doctrinae; & ubi nam non est reperire abusus? *Sensus enim & cogitatio hominis prona sunt ad malum ab adolescentia sua*. At numquid omnia laudata ministeria vel ex eo sunt evertenda quia in eis est deprehendere abusus ex malitia exercentium ea? Apage delirium. Apage commentum. Quod suapte natura aut innoxium, aut indifferens est liberrime permitti potest, nec est traducendum.

LVII. Optarem tamen, & summo opere quidem, ut noster Amicus serio perpenderet quod obiter indigitavit, & in pluribus perspiceret quod in paucis non despexit: innumera, nempe, bona ex Monachorum peculio, seu deposito in dies Ordini provenientia, eaque universim, aut saltem universim ex benignitate Superiorum permittentium monasticum depositum. Ab antiquis retro temporibus ad hanc usque diem est observare ex reservato a Monachis peculio fuisse ornatas, perpolitas, adauctas, optimisque libris decoratas pauperum Conventuum Bibliothecas, quae pridem pulvere adpersae, fuligine undequaque consepatae, paucis, iisque despicabilibus codicibus sparsim dejectis refertae videbantur, sed tinea, & blatris undequaque redundabant. Ex Fratrum depositis erectae conspiciuntur, vel perpolitae marmoreae Arae, nobilesque capellae, Ecclesiae itidem aut ornatae, aut aedificatae, aut debito pristinoque restitutae nitore, quae prius despicabiles erant, & ita permanissent nisi ex in-

dustria Monachi satagentis decorem debitum restituere Dei Templo fuisset pecunia collecta & expensa . Ex permissio peculio est in praesentiarum observare Sacristias perpolitas , optima Sacra suppellectili ornatas , argenteisque vasis redundantes ad Dei gloriam , & Divini cultus decorem ; & ibi quidem , ubi prius nil erat conspicere , quam obsoleta , & lacera paramenta , sacra vasa indecora nimium , aliaque universim foetorem spirantia , miseriam redolentia , Deo , Angelis , & hominibus despicabilia . Ex Monasticis depositis observare est nec semel nec raro reparatos Conventus jam jam vetustate labentes , refectiones perpolitas cellas , ceterasque officinas , nonnisi squalorem pridem , & horrorem praeseferentes , quas proinde non Monachi (si fortasse unum , aut alterum necessitate compulsum excipias) sed mures , & serpentes , noctuae , & vespertiliones incolebant , quare omni eliminata spurcitie ad honestam decentemque formam cunctis redactis facta sunt habitacula plurium Monachorum in salutem fidelium , quae erant speluncae latronum . Idque praecipue observare est in iis Provinciis , & Congregationibus , quae juxta primaevam vitam communioemque N.Ordinis consuetudinem filios Conventibus cooprant , & incardinant eisdem alumnos : hi , nimirum , majori erga praefatos Conventus , veluti erga propriam matrem , quae suo eos sinu excepit , amore flagrant sedula cura ut eis occurrant opes & operam conferunt , summoque studio ut iis provideant incumbunt . Horumce si vel numerum percensere , vel catalogum vellem pertexere , longum nimis esset trahere funem , resque ita propatula est cunctis , ut nonnisi in meridie coecutientem opus est dicere eum , qui inficias ire pertentet ; praecipue quum non in Ordine nostro dumtaxat laudata consuetudo adscribendi Conventibus alumnos velut proprios eorundem filios vigeat , verum & in Ordinibus Eremitarum S. Augustini , Carmelitarum , Conventualium , Servorum B. Mariae Virginis , Clericorum

rum Regularium, vulgo Theatinorum; & ut de Monachis aliquid dicam, Casinenfes iis Conventibus adscripti sunt ut filii, in quibus habitum suscipiunt. Haec, inquam, omnia ex Depositis Monachorum, veluti ex proprio limpidoque fonte, saluberrimi rivuli prodierunt: quandoquidem eo ex momento collecta servata adauctaque pecuniarum summa fuit non sine magna oeconomia in praefata opera expensa, quae pecunia si fuisset in rem communem redacta, certo-certius ceteris fuisset divisa, vel in alios usus disposita; praesertim ubi Superiores aut non pollent industria, aut redundant imprudentia, aliove ex capite nesciunt bonum commune promovere. Adde itidem & primorem huiusce rei causam, veluti fontalem originem tanti boni, nimirum, peculiare studium colligendi ex momento providendi, quia, nimirum, permittitur id agere Monacho acquirenti, quod in commune commodum vergit: quare si haec licentia denegaretur, aut nullatenus ita insudarent, aut certe non ita improbum, exercerent laborem, quo videlicet tantae necessitati occurratur. Quid ultra? ne inde citius removeamus pedem ubi moras protrahere oportet. Quod summo opere adnotare debebat Amicus, sed libenter omisit, praetereundum non est, quum res sit magni momenti, cedatque in Dei gloriam, Ecclesiae decorem, fidelium aedificationem, & Regularis observantiae nedum, verum in Divinae legis custodiam. Nonne Monachi, quibus a Praelatis Regularibus conceditur licentia servandi in deposito pecuniam ad honestum religiosumque usum, ex eadem, nec sine permisso eorundem Superiorum, in copiosam stipem pauperibus erogant reservatum peculium, quod quidem a Primoribus Ecclesiae Patribus, etiam divenditis Sacris Ecclesiae vasis, ad alimoniam pauperum jam factum novimus, & ab illustrioribus itidem Monachis Sanctorum albo adscriptis peractum legimus, nec sine commendatione percensetur? Idcirco quippe (res ita nota est cunctis,

praecipue in Regno nostro, ut eam comprobare exemplis in medium laude digna facinora proferendo sit faculas addere Soli) in dies laborant insudant Monachi plurimi, ut occurrant parentibus ad egestatem redactis, ut consanguineis necessitate oppressis subveniant, ut itidem ingenuis familiabus pauperie laborantibus opem ferant; eisque omnibus obtenta etiam ab Apostolica Sede licentia, ubi summa vires Superiorum Regularium excedit, magna liberalitate commendabilique charitate succurrunt: quotve itidem id agunt clam, quorum opera Mundum latent, sed bene novit ille, qui in die iudicii Monachis iis, quibus fortasse ex indiscreto zelo Ecclesiastes anathema dicit, praemium redditurus ajet: *Venite Benedicti Patris mei percipite Regnum paratum vobis ab origine mundi: esurivi, & dedistis, mihi manducare: sitiivi, & dedistis mihi bibere: nudus eram, & cooperuistis me?* Haec, inquam, misericordiae opera, eaque ita communius, ac frequentius patrarentur ne, si ea communis exacta vita coleretur, pro qua ille decertat? Si, inquam, omnia Monachorum peculia actutum physice incorporata Conventibus in rem communem redigerentur? Credat vel Judaeus Apella, sed non ego, praecipue ubi ea non viget Christi charitas, eaque primae Patrum norma, eorum videlicet, quos Sanctorum Acta, & Religiosae Historiae percensent, qui, nempe, Dei spiritu acti etiam propriis manibus laborabant, ut extraneis pauperibus, hospitibus, peregrinis, cunctisque universim indigentibus religiosa liberalitate suppetias ferrent, auxilium, commodum, & victum praestarent.

LVIII. Non ergo prudenter sentit, nec bene ratiocinatur nuperus Author, dum ad promovendam, & sanctam testam custodiendam *Apostolico-Monasticam disciplinam* exoptat contenditque suppressendos potius fore parvos Conventus, quos deformatos adpellat, quam exactam communem vitam labefactandam; adseritque propterea

pterea satius fore si eisdem derelictis pauci Monachi intra reformatam Claustra revocarentur, quibus opportune provideretur, & exactissima bonorum communio servaretur. Nimum quippe, ita sentiendo, detrahit fidelibus, nimum derogat saluti animarum, quinimo temporali commodo, & foelicitati Regnorum invidet, dum ita contendit. Et nonne paucissimi possent hodie Ordini nomen dare, qui proinde in seculo manentes facillime animae suae detrimentum paterentur? ita certe: quia paucissimis pateret aditus ad reformatam claustra juxta suum systema: nec multum refert custodia communis exactae vitae modo divina servantur mandata. Nonne itidem populis deessent opportuni verbi Dei ministri? Dubio procul; iis praesertim in locis, ubi Regularium copia apprime necessaria est ad animarum salutem: in nonnullis quippe locis, praesertim in Castris & Oppidis, ubi pauci, iique indocti ruralesque Presbyteri Seculares degunt, nonne Monachi plebem instruunt, fidelibus Sacramenta ministrant, ceteraque Evangelica opera impendunt? Eo quippe ex momento vel ditiores loci accolae, vel eorum Dynastiae, quinimo Principes, & Reges proprio aere in salutem populorum Monasteria erexerunt, Conventus aedificaverunt, ut Monachis ibidem habitantibus concederent sibi subditos ad horum salutem. Quot insuper domos & familias gravarent qui hodie in deformatis hisce Conventibus degentes nimum relevaverunt Cognatos arte nimum viventes? res propatula est cunctis. Cur ergo ad custodiam Apostolico-Monasticae disciplinae tot bonis privare fideles, Urbes, & Regna? nimum saevit in Monachos, & in Laicos quoque furit, qui ita sentit, esto ex zelo regularis observantiae id statuatur, qui tamen majori bono consulere deberet. Neque Romanis Pontificibus, aut in suppressione parvorum Conventuum, aut in decreto edito de statuendo certo Religiosorum numero in omnibus Conventibus hic insedit animus, nimirum, ut exacta-

bo-

bonorum communio servaretur; praecipue quum haec decreta sint etiam pro iis edita, qui ex praecepto Regulae nequeunt peculium, vel ex licentia servare, ut praecipue sunt Fratres Capuccini, Minores de observantia, &c. Tridentina namque Synodus, Clemens VIII. Paulus V. Urbanus VIII. & Innocentius X. statuerunt, „ ut in singulis Monasteriis, & domibus Regularibus tantus numerus constituitur, & in posterum conservetur, qui vel redditibus propriis Monasteriorum, vel consuetis eleemosynis commode possit sustentari, „ (a): non vero ut ibi exacta communis vita colatur. Et Innocentius X. idcirco suppressendos censuit parvos quosdam Conventus, eos praesertim, qui in Nemoribus, Sylvis, & Montibus constituti scelestis Laicis asyli loco erant, & Monachis discolis occasio laxioris vitae, dissolutionis observantiae, & animarum propriarum ruinae, ut ex ejusdem Constitutione super hac re edita patet. Quomodo ergo vel heinc fas est nupero Authori diris devovere ne dum Regulares Apostolico-Monasticam disciplinam haud servantes, verum & universim parvos Conventus, in quibus ii non vigent abusus, quos detestatus fuit, & jure summo Innocentius X. etsi in eis ex necessitate ea non floreat exacta communio bonorum, quam ille propugnat? Proculdubio ut ethere pascantur cervi opus est adfirmare, si ita lubeat phantasticis chymeris Theologum enutrir. Ut vero patiatu-
telis vulnera facta suis. Idem Innocentius X. quamplures pridem suppressos Conventus Regularibus Ordinibus idcirco restituit, permisitque in eis degere Monachos, quia, nimirum, evocatis inde discolis, aliisque adsignatis vere religiosi Monachis, Deo obsequium praestaretur: nec exacta communis vita fuit ab eisdem ibi aut retenta, aut promissa servari; sed ut Monastica vota exacte, regularisque observantia, quantum fas erat, ibi servarentur cum aedificatione Secularium, & salute Monachorum praefati

(a) Ex Brevi Innocentii X. dat. Romae XVII. Decem. An. MDCXLIX.

ti *Conventus Ordinibus Regularibus restituti fuerunt*, ex eoque praesertim momento eosdem parvos *Conventus iterum Romanus Pontifex Monachis concedidit*, ut nempe pauci religiosae conversationis viri ibi degentes Christiano populo possent verbo, & exemplo prodesse: quae pariter ex causa innumera id genus deformata *Monasteria*, in quibus nullus vigeat intolerabilis abusus, unde nullum profluebat scandalum, etsi nunquam ibi fuerit castodita exacta communis vita, haud quidem fuerunt suppressa, sed servata & custodita, ut patet ex Bullario Ordinis nostri (a), in quo praecipue est legere epistolam Cardinalis Spada ad Procuratorem Generalem Ordinis, in qua per censentur ab eodem Innocentio X. unus supra quinquaginta ex suppressis pridem Ordini nostro restituti *Conventus intra Italiae fines*.

LIX. Ut vero quod intimius est non omittatur, id velim observet qui contra nos stat: nimirum, eam fuisse causam permittendi peculium, ut nempe, aequitas, charitas, justitia, & quies Monachorum serventur. Etiam rigidissimus Vanespen, qui toto conatu (num autem feliciter? qui sapit, iudicet) adgressus est mitiorem disciplinam, omnesque intendit nervos, ut exactissimam vitam communem omnibus praeceptam ostenderet, ingenue fassus est non sine causa sensim sine sensu Monachos a primaevo, quem jactat, rigore deflexisse, quia nimirum infirmis ea, qua par erat, charitate humanitateque haud occurrebatur; quapropter ut in infirmitatibus possent isti aliquod habere levamen sibi reservarunt peculium in ea necessitate expendendum. At non omnem causam Vanespen

(a) Bullar. Ord. Praedicat. T. VI. fol. 169. Bullarium hoc VII. hucusque Tomis comprehensum ab Cl. M. Antonino Bremond concinnatum, & notis criticis adornatum insigne aeternumque monumentum est gloriae Reverendissi-

mi nostri P. Magistri Generalis F. Thomae Ripoli, qui opes & operam adhibuit, ut perficeretur, publicisque juris fieret, hinc obstricta in perpetuum ei erit tota Religio nostra ob insigne facinus, quod Secula commendabunt.

spen exposuit , qui vel unicum motivum , esto non despicabile , in medium protulit . Causa certe multiplex , eaque adtente ponderanda ad peculium ex Superioris licentia servandum praesto adest . I. nimirum , quae a Vanspenio adsignatur . II. Ut studiosi , qui non modicum laborant vel in habendis ad populum cum laude concionibus , vel in cathedris gloriose regendis , vel in id genus honestis occupationibus ad Dei gloriam , & populorum salutem facientibus possent ex labore obtinere solatium , iisque frui commodis religiosis , quae ipsamet Religio , utpote mater provida , & charitatis sinu filios completens , diversimode tamen pro meritorum diversitate , singulis praemia rependens , deberet praestare , at non semper iis , qui vere laborant , ea charitate occurritur , dum in rem communem redigitur peculium , quod horumce studio , & sudore fuit adquisitum . Ut ergo possent hi incoeprum cum laude perficere opus fuit eis permisum depositum , ex quo possent sibi providere , nedum in libris , qui certe non omnes in Bibliothecis prostant (qui autem inibi adservantur juxta Bullas Romanorum Pontificum inde extrahi non possunt , & quidem sanctissimo jure , ut omnes , quum egent libris , eos reperiant , quos fortasse unus , aut alter diu retinet , nec alteri commodat non sine perturbatione communitatis) verum etiam in tabacco , cujus usus hodie ad alimoniam pertinet , & inter necessaria computatur ; nec certe a Conventibus charitative suppeditatur , quia etsi aliquando alicubi detur , certe ad parsimoniam servandam ob paupertatem Conventuum nonnisi infimae conditionis nicosiana distribuitur , quare ad capitis robur veluti opportuno medicamine meliori , majorisque pretii , salubri pulvere eget , qui studio incumbit ; sicut etiam in cocolatae potione , quae inter pharmaca laborantibus necessaria non semel reputatur a viris charitate praeditis , & verè sapientibus : quia , nimirum , qui nimium laborant , & studio sedulam

na-

navant operam levamine isto egent ; praecipue qui in communi mensa parce comedunt , ne graventur , possintque leviori ventre diutius in studio protrahere moras : nec non in alia quacumque honesta recreatione intra cancellos religiosae observantiae , & charitatis fines restricta , quae utique ad salutem , & levamen pertinens a viris prudentibus ultro libenterque id genus Monachis indulgetur : quod totum supra ex Epistola S. Cypriani , & ex doctrina S. Bernardi luculenter firmavimus , constatque ex sententia omnium , qui spiritu Dei aguntur , qui prudentes audiunt , qui juxta Evangelium consulunt , quod infra ex aliis monumentis innotescet . Ne ergo viri isti , quorum opere Religiones emicant , ab proposito revocentur , ne torpeant cum dedecore Ordinis , & eorum damno sanctissime permittitur eis peculium ad honestum hunc finem ex licentia Superiorum reservandum : praecipue , quia in rem communem redacta eorum pecunia studio & labore acquisita non praesto foret eis ad necessitates hasce , quas modo expendi . III. Ne occasio praestaretur discoloris socordibus ignavis & ociosis infordescendi in propria segnitie , & deliciandi ex scelere justissime factum est , ut eis non denegarentur necessaria ad victum & vestitum , sed eis carerent commoditatibus , quae jure summo non otiosis , sed laborantibus respondere debent . Dum enim in Conventibus jactatur illud Jobi alio quippe ex momento scriptum : *Bovæ arabant, & asinae pascebantur* , nonne desides permanent in ocio reportantes commodum ex delicto ? ut ergo resiliant a torpore , ut resipiscant ociosi , eis debet Religio denegare commodum , quod summo jure praestatur Studiosis . IV. Quia revera universim in Conventibus ea non possunt omnia suppeditari , quibus Monachi egent . Et quamvis nimium strepat ex adverso sentiens Frater noster , revera contra lunam latrat ; res enim haec fuit plene examinata , & acu tacta ab eisdem Apostolicae Sedis delectis Ministris , qui ad communem vi-

O

tam,

tam, quantum fieri poterat, aut sartam tectam custodiendam, aut promovendam fuerunt a S. Sede destinati, praecipue è Neapolitanis olim Nunciis postea S.R.E. Cardinalibus Patritio, & Casono. Quanta insuper ex ea exacta bonorum communione in Parthenonibus, & inter Virgines Deo sacras exorta fuerit inquietudo, & perturbatio infra clarescet ex historia genuina certa & indubia, quam referam, nobisque omnibus apprime innotescit. V. tandem quia quum non in omnibus Conventibus ea possit exacta communis vita servari, est in uno aut altero ditiori manuteneri queat, quomodo posset iuste provideri Monacho laboribus fracto in exactae observantiae Coenobio, in eoque adquirenti ex studio pecuniam, indeque sine ullo peculio transmigranti ad Conventum, ubi ea non suppeditantur, quae tamen sibi ex peculio posset subministrare? Ut ergo pax & charitas, iustitia & aequitas infimis hisce temporibus, quibus nimium tepuit religiosorum fervor, manutenerentur, non sine recta oeconomia indultum est peculium ad honestum finem, & ex licentia Superiorum.

LX. Reponet fortasse, opponetque rigidus aemulator saltem aliquas ex praefatis causis ad vitium spectare, quum nonnisi ex defectu tepore & culpa proveniat, quod non omnia in rem communem redacta cui necesse fuerint tribuantur; concludetque proinde, ut non semel repetit, ex divinae charitatis momento repellenda fore motiva omnia ab exacta communi vita aliena, & exactam communionem bonorum esse servandam. Conclusio utique, etsi ratione materiae sancta, sed superogatoria, inlegitima tamen est ex vi formae. Sit quidem ex vitio ex tepore inductum peculium, clumbe tamen non est argumentum, nec ficulneum momentum indulgendi, quum ad bono communi providendum, & ad custodiendum quod sanctius, quod divinius est, permissum fuerit peculium, & ad subveniendum humanae miseriae fuerit depositum indul-

dultum : verbo dicam , ex charitatis fonte licentia proflu-
xit . Et nonne ut communi bono provideretur , nimirum,
ut virtutis aspera semita teratur , utque ab omnibus ar-
duum studii & laboris opus adsumatur , praemium fuit
adpositum a viris sanctis,quo adlecti facillime ad Scholasti-
cam palaestram invitarentur Clerici Monasticen professi ?
Id quidem quum in multis sit observare , acu tangere est
in probatis ab Ecclesia Ordinibus , in quibus studio sedu-
lam navantibus operam , & per omnes Scholasticos ago-
nes exercitatis Magistralis laurea confertur , veluti digna
laborum merces , & promeritum pro studio praemium
decoris ; idque propositum statutum firmatumque fuit ,
ut vel saltem ex eo promoverentur ad capeffendum diffi-
cile opus ii , qui etiam ex debito professionis ad id tene-
bantur adhuc si nullum eis responderet ex labore prae-
mium . Neque ullo modo potest hanc laudibilem Ordinis
nostri , aliorumque Ordinum , praecipue Mendicantium ,
avitam consuetudinem diris devovere adversarius , quam-
vis ipse non sit eo decoris titulo insignitus , quum viri
nonnulli Sanctorum albo adscripti , quos ipse solum exci-
pit, & Magistrali laurea post exantlatos Scholasticos labo-
res fuerint decorati , eandemque lauream in praemium
virtutis statuerint ad labores praemio dignos promoven-
dos . Quum ergo viri sanctitate juxta , & doctrina insignes
compatientes humanae debilitati , ut commune Ordinis
bonum promoverent , praemium digne laborantibus pa-
raverint , nequit Superiorum vitio verti , quod ad indul-
gentiam permiserint peculium laborantibus , ut nempe
ex eo provideri possit iis met , quibus jure summo provi-
dendum foret , sed ex oscitantia ineptia , sit etiam ex ma-
liria , Praelatorum saepius non fuit provisum, etiam dum
hi in commune pecunias contulerunt : Indulium itidem
fuit ex charitatis momento , ut Monachi , qui plus ege-
bant , quia plus laboraverant , sine scrupulo , absque an-
xietate , sine sollicitudine necessitatibus suis occurrerent ,

providerentque . Quod enim majus , quod potius , hoc debet ab habentibus Dei spiritum adtendi . Hoc dicat charitas , quae non quaerit quae sua sunt , sed quae Jesu Christi . Hoc , quod itidem Sanctorum exemplo firmatum , doctiorumque hominum adsertione traditum , & constanti praescriptione fuit munitum , ut innoxium adferatur operae pretium est , ne vel sanctae consuetudines , & moralia certa dogmata pessime traducantur .

LXI. Ut autem tradita doctrina , etsi vera , & luculenta , firmitus stabiliatur , desinatque nos carpere qui aliter sentit , lubet ex M. P. Augustini exemplo , & doctrina vallare , & directe quidem , ne audeat cavillari . Optaverat S. Pater in suo Hipponensi Clero eam bonorum communionem firmare , quae olim Jerosolymis sub initium Ecclesiae fuit a fidelibus Apostolorum Magisterio custodita , quam ipse etiam cum aliquibus Dei servis colue- rat , & quam itidem alii Cleri retinuerant , ex quibus eam ad Monachos convolasse scribit Amicus , jamque senio confectus ad eandem Apostolicam disciplinam suos Clericos ita adstrinxerat , ut nolentes eam servare aut Laicos ad Clericatum non admitteret , aut Clero jam adscriptos Clericatu exauctoraret . (a) „ Modo quia placuit illis , Deo „ propitio , socialis haec vita , quisquis cum hypocrisis „ vixerit , quisquis inventus fuerit habens proprium , non „ illis permitto , ut inde faciat testamentum , sed delebo „ eum de tabula Clericorum . „ Verum cognito postea , quod nonnulli ab incoepto proposito desisterant , & a voto recedentes sacrilegio polluebantur , ab intento recessit , indulgit , temperavit , humaniusque egit ne hypocritae fierent qui Clero adscripti Deo pariter se per votum communis Apostolicae vitae sacrarant . (b) „ Cer- „ te ego sum , qui statueram , sicut nostis , nullum ordi- „ nare

(a) S. Augustinus Serm. olim de Diversis XLIX. nunc CCCLV. de Vita , & Moribus Clericorum .

(b) S. Augustin. Serm. CCCLV. de Vita , & Moribus Clericorum suorum olim de Diversis XLIX.

„ nare Clericum, nisi qui mecum vellet manere: ut si vel-
 „ let discedere a proposito, recte illi tollerem Clericatum,
 „ quia desereret sanctae societatis promissum coeptum-
 „ que consortium . Ecce in conspectu Dei, & vestro , mu-
 „ to consilium : qui volunt habere aliquid proprium ,
 „ quibus non sufficit Deus , & Ecclesia ejus , maneant ubi
 „ volunt , & ubi possunt , non eis aufero Clericatum .
 „ Nolo habere hypocritas . Malum enim est , quis nesciat ?
 „ malum est cadere a proposito , sed pejus est simulare
 „ propositum . Ecce dico , audite : qui societatem com-
 „ munis vitae jam susceptam , quae laudatur in Actibus
 „ Apostolorum , deserit , a voto suo cadit , & a professio-
 „ ne sancta cadit . Observet Judicem , sed Deum , non me .
 „ Ego ei non aufero Clericatum . Quantum sit periculum ,
 „ ante oculos ejus posui : faciat quod vult . „ Quum er-
 „ go ita benigne , & humane se gesserit Augustinus etiam
 „ cum iis , qui Clero adscripti obligaverant se voto , & pro-
 „ missione ad servandam communem vitam , ut , nimirum ,
 „ majus malum impediret , & id egerit Augustinus , qui ma-
 „ gno flagrabat zelo , eoque tempore id egerit , quando
 „ alius devotionis spiritus vigebar in illa Sancta Congrega-
 „ tione , ex qua innumeri prodierunt doctrinae & sanctita-
 „ tis Heröes , quomodo non adstruentur summa prudentia
 „ praediti , charitate magna pollentes Superiores Regulares ,
 „ qui ad compatiendum infirmis , ad subveniendum egen-
 „ tibus , ad eliminanda peccata , & virtutem promovendam ,
 „ ad exturbandum e claustris otium , & sartum testum cu-
 „ stodiendum honestum laborem id indulgent debilibus ,
 „ qui revera se per votum haud obstrinxerunt ad exactam
 „ bonorum communionem tenendam ; eoque tempore ta-
 „ lem exhibent indulgentiam , quando refrixit charitas , &
 „ tepuit fervor antiquus ? Quis , inquam , tam aspere , & in-
 „ humane sentiens Monachos hosce non servantes Aposto-
 „ licam vitam gehennalibus flammis addicet , quando Au-
 „ gustinus etiam obstrictos ex voto ad praefatam discipli-
 „ nam ,

nam , ne gravius peccarent, haud exturbavit e Clericatu , sed permittit si vellent, proprium retinere ? Vel ex eo dumtaxat exemplo , vel ex ea sola commendabili oeconomia, temperare sibi deberet fervidus aemulator ab ardente nimium , quo incenditur , zelo . Primum namque , quod in Religioso statu est adtendendum , praecipuum , quod est servandum , citra omnem dubietatis aleam charitas est , ad quam veluti ad finem ceterae quaeque observantiae regulares , quinimo & ipsa Monastica vota ordinantur , ut Angelicus tradit (a) ; ideoque ad charitatem servandam, nimirum , ad levamen conscientiarum , ad occurrendum Monachorum necessitatibus , & ad cetera id genus exsequenda , quae nonnisi ex charitatis imperio indicuntur , sapientissime Praelati Regulares ita benigne indulgent , ut saepius expendi . Quod si ex altero M. Patris exemplo luceat rem hanc firmare , nonne praesto est ex ipsa met ejus Epistola ad Moniales data, quam adversarius *Regulam* dicit *ad Servos Dei* directam ? Sanctissimus Praeful, qui Virgines Deo sacras ad colendam Apostolicam disciplinam toto conatu hortabatur , & optabat propterea in eis omnimodam expropriationem , etiam a rebus ad usum concessis , praesertim a vestibus , ne fortasse aut superbiae , aut vanitatis , aut alio virio coinquinarentur , non ita tamen ad eandem eas adstrinxit , sed ad murmur & contentiones , idque genus schismata eliminanda , earum infirmitati benigne indulgit , permisitque ut eadem , quae reposuerant , vestimenta resumerent , nec unquam laudabilem ea de causa tolerantiam exprobat . En integrum laudatae Epistolae textum eo spectantem . „ Si fieri potest, „ non ad vos pertineat quid vobis induendum pro tem- „ poris congruentia proferatur , utrum hoc recipiat una- „ quaeque vestrum , quod deposuerat , an aliud, quod al- „ tera habuerat , dum tamen unicuique , quod opus est , „ non negetur . Si autem hinc inter vos contentiones , &
„ mur-

(a) S. Thomas 2. 2. Qu. 186. Art. 7.

„ murmura oriuntur , & conqueritur aliqua deterius ali-
 „ quid se accepisse , quam prius habuerat , & indignam-
 „ se , quae non ita vestiatur , sicut alia soror ejus vestieba-
 „ tur , hinc vos probate quantum vobis desit in illo in-
 „ teriore sancto habitu cordis , quae pro habitu corporis
 „ litigatis . Tamen si vestra toleratur infirmitas , ut hoc
 „ recipiatis , quod posueratis , in uno tamen loco sub com-
 „ munibus custodibus habete quod ponitis . „ Quid ultra?
 Ibidem S. Pater tolerandam fore ex charitatis momento
 rectaque oeconomia dixit aliquarum Sanctimonialium de-
 bilitatem , seu teporem animi , dum ad commoditatem
 quandam , esto non ad necessitatem , plus ceteris ex com-
 muni massa sibi providebant illae delicatiores , quae
 certe sic agendo indictam ab eo communionem bonorum
 non servabant , nec adamussim ab eo praescriptam nor-
 mam vivebant . Sic enim ita scribit : „ Nec debent illae
 „ conturbari , quod eas vident amplius (non quia hono-
 „ rantur , sed quia tolerantur) accipere , ne contingat
 „ detestanda perversitas , ut in Monasterio , ubi quantum
 „ possunt fiunt divites laboriosae , fiant pauperes deli-
 „ catae . „

LXII. Et heinc lubet sub tanto Augustini magisterio
 non aspere insultando , sed modeste respondendo , & ve-
 ritatem clarificando in Sodalem rectudere fabam , eaque
 solum ex causa , ut dignoscat se incidere in scyllam , dum
 cupit evitare charybdim : quod ut affatim elucescat , unum
 pridem sub oculis adpono , quo perspecto , alterum , quod
 sequitur , enunciabo . Peto igitur ab ipso , ut ea qua pol-
 let comitate , me doceat quandonam primo , & primum
 haec exacta communio bonorum fuit indicta ? Sine con-
 troversia respondebit , sicut non semel adseruit , initio
 nascentis Ecclesiae , & sub Sanctis Apostolis in Ecclesia
 Jerosolymitana , sicut Evangelista Lucas in Actibus Apo-
 stolorum percenset . Optume quidem , & veraciter nimis .
 At dum ita suam profert sententiam , enixe iterum rogo
 eum ,

eum, ut adtente perpendat conditionem eorum, qui hanc disciplinam servabant, quomodo ad eam servandam adstringebantur, & a quibus in sancta societate dirigebantur. Quibus enim erant omnia communia, *erat cor unum, & anima una in Domino*, ut ex eisdem Actibus colligit Augustinus in *Regula*. Et eisdem certe non ex praecepto, non ex voto, sed ex devotionis fervore, sanctoque consilio servanda fuit illa disciplina praescripta, ut supra ostendi. Qui autem fideles illos in spiritu regebant Apostoli erant, qui habuerunt *primitias spiritus*, de quibus itidem tunc Jerosolymis degentibus idem Lucas Actorum II. ait: *Fiebat autem omni animae timor, multa quoque prodigia, & signa per Apostolos in Jerusalem fiebant, & metus magnus in universis*. Haec, inquam, omnia prae oculis habeat Amicus, deinde haec ipsa conferat cum tempore praesentis, & videat num ea in omnibus Conventibus adsit copia rerum ad honestam frugalemque vitam ducendam necessaria, sicut primigeniis illis credentibus tunc suppetebat? At haec res parvi momenti est, quod majus est adtente perspiciat. Adpendat obsecro in lance Sanctuarii statum, totius Ecclesiae. Viget ne in Clero, floret ne in Claustris divinus ille amor, qui tunc succendebat fidelium corda? Flagrat ne in cordibus Pastorum charitas illa, quae tunc inflammavit pectora Apostolorum? Emicant ne in Praepositis cum Monasteriorum, tum Ecclesiarum ea gratiarum copia, & dona Spiritus Sancti, Linguarum, Prophetiae, Miraculorum, &c. quibus fuerunt decorati primaevi illi Ecclesiarum Pastores, unde fiebat omni animae timor? O utinam! & ita foret, sed heu! quam variatus est status dum refrixit charitas multorum? Cur ergo in praesentiarum Amicus adigere cogit Monachos ad observandam ex praecepto, & sub interminatione Divini iudicii, sub poena exclusionis a Regno, fulminato etiam Maranatha in contrafacientes, quando primaevi fideles felicissimis illis temporibus sub Magisterio Apostolorum, non-

nonnisi ex consilio ad eam urgebantur, & solum ex devotione colebant eandem? Nimum ergo rigide, valde procul a charitate sentit, qui ita contendit. Absit tamen ut existimet me velle de medio tollere, & penitus abrogare exactam communem vitam ab iis etiam Claustris, ubi Deo propitio altas fixit radices. Compator infirmitati humanae, & nimium rigorem ventilo, dum ita scribo. De reliquo nec per somnium quidem carpo colentes Apostolico-Monasticam disciplinam, sed potius commendo. Qui eam tenent, omni adhibito studio sartam tectam custodiant, sed in spiritu charitatis, sine qua nil sanctum, nil meritorium ad vitam aeternam, etiam si improbum, in ea servanda studium, & laborem adhibeant Regulares: erunt quippe velut aes sonans, vel cymbalum tinniens, ut Apostolus ait. Qui in strictiori observantia manent perseverent in sancta vocatione sua, proficiant itidem in ea, sed praecipue Dei amore succensi ascensiones in corde sua disponant ad industriae sanctitatis facinora exantlandam: eos non revoco a sancto proposito, quin potius ad meliora charismata exhortor urgeo & provoco illos, & ne me inter laxones adenseat fervidus zelator, qui censoria sibi adrogata potestate virgam, ut sibi adridet, in alios quoscumque sibi non velificantes extendit, sciat hunc mihi inesse animum hac in re, nimirum, ut veritatem doceam, rigorem eliminem: nec propterea eum noto, quia in ea communitate degit, ubi exacta communio bonorum servatur: absit hoc a me, & adhaereat lingua mea faucibus meis si propterea non laudem eum: impugno eum dumtaxat quia nimium detrahit aliis. Servet ipse, sed in spiritu charitatis, hanc Apostolico-Monasticam disciplinam, in eaque servanda eam custodiat paupertatem, quam N. S. Pater Dominicus custodivit: verum eodem charitatis spiritu fretus non despiciat Monachos reddentes Deo vota sua in mitiori disciplina, ad quam in professione se adstrinxerunt. Haec (iterum iterumque dico) dum

adnotavi inconvenientia momentum percensui prudentis oeconomiae , & rationabilis dispensationis super mera puraque disciplina Regulari. Et quidem quum adhuc priori illo felicissimo Ecclesiae statu quando omni animae fiebat timor , & dividebatur unicuique prout cuique opus erat , Ananias & Saphira partem pretii ex divendito agro percepti sibi reservarint mentientes in Spiritum Sanctum , quos eapropter ad internecionem usque percussit Apostolorum vertex , quot , heu ! quot in praesentiarum foret adinvenire sacrilegos fures , qui rem sibi conlatam celarent , ut suis necessitatibus , sive fictis , sive veris subvenirent ? Non omnes certe Pastores ea enitent prudentia , non ea flagrant charitate , quae necessaria est ad regendas sibi commissas oves . Quot insuper passionibus praecoccupati sunt adceptores personarum ? quot itidem indiscreti reperiuntur , qui ad angustias usque redigunt sibi subditos ? quot inanibus abrepti scrupulis laqueum injiciunt animabus Christi Sanguine redemptis ? Quum ergo innumeri ii sint, eisque redundant Ecclesiae Claustra , nec ea vigeat in Monachis cordium unitas , quae primitivae Ecclesiae animos conligabat, quot non esset deprehendere abusus ? quot non grassarentur in Monasteriis scandala , ubi universim cunctos adstringeremus ad Apostolicam praefatam disciplinam ? O utinam ! & in Monasteriis illis, ubi viget exacta communio bonorum, ea floreret charitas, discretio, & prudentia , quibus opus est ad custodiendam in spiritu lenitatis Apostolico-Monasticam disciplinam . O utinam ! & in omnibus communitatibus, ubi ea servatur communis vita , ea puritate niterent habitantes in eis , qua emicabant primigenii credentes . Quod propriis oculis vidimus , quod a viris probatae fidei audivimus , quod certo scimus testamur . Non semel Superiores vel passionis , vel alterius criminis vitio detenti , id faciliter denegant indigentibus , quod libenter indulgent ea necessitate haud obstrictis : heinc pedes iter agit qui debilis est & studiosus, equitat

rat vero robustus & piger, vel eo solum ex momento, quia hic est amicus Praelati, ille vero eidem nulla necessitudine junctus. Uni xenia donantur, alteri vel necessaria ad levamen denegantur: discoli non semel commodius tractantur quia contendunt murmurant obloquuntur accusant; dociles vero & piae conversationis homines, quia non conqueruntur, nec quidem in infirmitate, reficiuntur: pannosis lacerisque vestibus hi vestiuntur, illi autem novis optimisque indumentis cooperti incedunt non sine fastu, nec sine aliorum contemptu. Scimus, & certo scimus, quamplures necessitate compulso a Laicis in stipem quaerere quod eis necesse fuerit: scimus sacrilegos nonnullos clam retinere donata, variamque abscondere pecuniam ad subveniendum necessitatibus suis. Novimus etiam alios, qui occasione quaesita praedicandi in distitis regionibus protrahunt iter in adcessu, & recessu, morantur plurimis in locis, vere gyrovagi effecti, ut per menses, & fortasse per annos repetito circulo lautius extra observantiae locum degant, nec patiantur poenam vitae communis, quam profitentur, in itinere pecuniam expendentes, variosque in reddenda ratione casus mentiendo, ut multifariam se excusent. Scimus haec quidem, & alia multa novimus, & quid non audivimus horroris in Parthenonibus Sanctimonialium, ubi sancto sine introducta exactissima communis vita hodie sine animorum concordia absque charitate Dei servatur? *Iliatos intra muros peccatur, & extra.* Ut quid ergo Ecclesiastes ita declamat, & tam aspere infremit contra eos, qui mitiorem disciplinam professi eam servant, quique ita viventes incedunt per viam salutis? Non carpimus non dilaceramus nos alios, sed commendamus Sanctos, comparimus debilibus, excusamus infirmos, & crimina ipsa, quae spongia aceto & lixivio egent, non pandimus non publicamus, sed pallio charitatis oblecta Divino iudicio referamus: quod si in praesentiarum aliquid digito monstra-

vimus, quod displicet, coacti egimus & provocati, non ad ultionem, sed ad vindiciam, non ad confusionem, sed ad exemplum: ut, nimirum, causam rectae oeconomiae adsignaremus; sed haec satis: ad ea, quae objicit noster ex opinione adversarius, ex adfectione Amicus, oportet responsionem adhibere, eamque ad plenariam vindiciam Monachorum, etsi nec causa finiatur iisdem solutis objectionibus, quum alia, eaque plura supersint edisserenda enodanda & vindicanda ad omnimodum causae Monasticae patrocinium & triumphum.

LXIII. Plura objicit nuperus Author, & ut argumentum nostrum ex antiquo Jure petatum infirmet, ea objicit monumenta, quae Jus novum anteverunt. Primo objicit Epistolas Decretales SS. Clementis I. & Urbani pariter I. Romanorum Pontificum: at quum bene noverit id genus Decretales Epistolas universim ab Eruditis inter spuria monumenta recenseri, ingenue fatetur eas supposititias esse ab Isidoro Mercatore VII. Seculi Scriptore primum confictas, & venditatas; ne autem oleum, & operam perdat, plurimum eas valere adserit quia, cujuscumque sint veteris Scriptoris genuinum opus, *plura continent documenta, & Evangelio consentanea, & antiquitate veneranda*, ut idem Amicus ait.

LXIV. At quomodo tanta veneratione digna ea adserit spuria monumenta ad rem praesentem firmandam, quum intra terminos ejusdem rei eam Pseudo-Clemens vendiderit fabellam, quam nec circulatorum jactant in foro, & Pseudo-Urbani commentum cachinnis excipiendum proferat? Ille omnibus Clericis indictam Apostolico praecepto bonorum communionem adserit, ideoque eis necessariam dicit ad salutem. Hic autem adfirmat Clericos omnes voto se obstrinxisse ad Apostolicam eam disciplinam servandam. En prioris verba: *Communis vita omnibus scilicet Clericis necessaria est, & maxime his, qui Deo irreprehensibiliter militare cupiunt, & vitam Apostolorum,*
& di-

& discipulorum eorum imitari volunt. Quapropter haec vobis curvenda mandamus, & doctrinis & exemplis Apostolorum obedire praecipimus, ut ab Apostolicis Regulis non discedatis, sed communem vitam ducentes adimplere satagatis. En posterioris verba: Quicumque vestrum vitam communem susceptum habet, & novit se nihil proprium habere, videat ne pollicitationem suam faciat irritam, sed quod Domino pollicitus est fideliter custodiat, ne damnationem, sed praemium sibi acquirat. Quis enim unquam vel leviter in Ecclesiastica historia eruditus adferuit unquam, aut praceptum fuisse universim Clericis datum de communi exacta vita servanda, aut ab eisdem voto fuisse promissam Deo hanc Apostolicam disciplinam, & quidem prioribus illis Ecclesiae Seculis, quibus Clemens & Urbanus laudati floruerunt? Gerrae eae sunt & nugae, quas universim derident emunctae naris Critici, etiamsi adstruant pluribus in Ecclesiis, sed posteriori aetate, eam fuisse ex devotione retentam disciplinam; notumque sit omnibus, quod qui primus in suo Clero voto eam firmare studuit, Augustinus, ab incoepto & proposito destitit, ne Clericorum suorum conscientias oneraret, ut paullo ante vidimus. Non inficior quidem ab Gratiano in suo *Decreto* easdem Decretales Epistolas, sicut & alia id genus supposititia monumenta laudari, ex quo veteres Canonistae easdem transcripserunt; sed bene novi & a recentioribus Criticis ad fabulas eas amandari, & a veteribus, quibus non dum Criticae artis splendor inluxerat, aliter explicari laudata monumenta, & longe quidem a proposito Concionatoris: quapropter ad effugiendum rigorem, quem hic venditat, verbum praeceptivum in eisdem expressum benignius interpretantes, consilium indicare, non rigorosum praeceptum continere dixerunt, ut supra ex Card. Turrecremata observavimus.

LXV. Objicit II. Decretum Concilii Lateranensis III. sub Alexandro III. celebrati Anno 1179. „Monachi ne-
 „qua-

(CXVIII.)

„ quaquam habere permittantur peculium . Qui vero pe-
„ culium habuerit , nisi ei ab Abbate fuerit pro injuncta
„ administratione permissum, a communione removeatur
„ Altaris , & qui in extremis cum peculio inventus fuerit,
„ & digne non poenituerit , nec oblatio pro eo fiat , nec
„ inter fratres recipiat sepulturam . Quod etiam de uni-
„ versis Religiosis praecipimus observari , scilicet quod
„ non habeant peculium seu proprium „ : nec non Decre-
tum Concilii Lateranensis IV. sub Innocentio III. celebra-
ti Anno 1213. ita statuentis : „ Prohibemus districte sub
„ obtestatione Divini judicii , ne quis Monachorum pro-
„ prium aliquando possideat , & si quis habuerit pro-
„ prium aliquid incontinenti resignet . Si vero post haec
„ proprietatem aliquam habere aliquis fuerit deprehen-
„ sus , regulari monitione praemissa de Monasterio expel-
„ latur , neque ulterius recipiatur , nisi poeniteat secun-
„ dum Monasticam disciplinam. Quod si proprietates apud
„ quemquam fuerit inventa in morte , cum eo in si-
„ gnum perditionis extra coemeterium in sterquilinio
„ subterretur , sicut B. Gregorius in Dialogo narrat se fe-
„ cisse . Unde si quidquam alicui fuerit specialiter desti-
„ natum non praesumat illud accipere , sed Abbati , seu
„ Priori , vel Cellarario assignetur ; nec eximet Abbas ,
„ quod super habendo proprio possit cum aliquo dispen-
„ sare . Quoniam abdicatio proprietatis , sicut & custo-
„ dia castitatis adeo est annexa Regulae Monachali , ut
„ nec Summus Pontifex possit indulgentiam concedere . „
Quibus laudatis idem Sodalis variam traducit Cl. N. Pas-
serinum Procuratorem Generalem Ordinis , & Canonici
Juris peritissimum recte interpretantem bina laudata
Concilia ; inde in confirmationem suae adsertionis in me-
dium profert textum Regulae S. P. Augustini . *Non dicatis*
aliquid proprium , sed sint vobis omnia communia , &c. re-
latum in Capit. *Non dicatis* , nec non alia Concilia Pro-
vincialia , quae ex N. Natale aliisque exscripsit , praeser-
tim

tim ab autore Anonymo , quem supra indigitavi , eaque certo certius nil aliud inculcantia , quam id ipsum , quod fuerat a laudatis Synodis Generalibus Lateranensibus praescriptum. Opponit pariter omnium Monachorum Regulas, ut praesentem disciplinam stigmatizet veluti laxitatem ferro & igne castigandam. Et tandem integrum textum S. Thomae 2. 2. qu. 188. art. 7. qua Angelicus probat paupertatem spectare ad essentiam status religiosi, ex quo, cum pauca dumtaxat verba faciant ad rem, ea transcribo. *Quia Religio ad perfectionem charitatis ordinatur, quam perficit amor Dei usque ad contemptum sui, habere aliquid proprium perfectioni Religionis repugnat*, nec non Opusculum XIX. ejusdem S. Doctoris, in quo idem tradit Angelicus, & solummodo quomodo debeat esse haec paupertas expendit, nimirum, quod *fit actualis, quae fit per abjectionem rerum temporalium*, idque probat ex illo Matthaei XIX. & Lucae XIV. additque itidem, quod *actualis paupertas in penuria rerum consistit*. Ex quibus monumentis, veluti jam reportasset de omnibus hostibus triumphum, laetus canit insultatque ex adverso sentientibus Theologis; quinimo ait „ quod risu, & sibilo excipit Angelicus distinctionem illam, quae in Monachorum pecuniis dominium civile separat ab usu, non quod haec distinctio optima ex se non sit, sed quod ad protegendum Monachorum peculium commentitia est, &c.,

LXVI. Verum elumbes nimium stramineasque fore praefatas objectiones bene norunt Eruditi omnes nullo praejudicio detenti: quinimo non ignobiles, iique veteres Canonistae, recentioresque adhuc Theologi ex iis met duobus Lateranensibus Conciliis probare conati sunt licitum utrumque peculium, quia, nimirum, & licentia Abbatis permissum, ut ex eisdem Synodis indulgetur: quod interpretamentum etsi mihi non adrideat, in reverentiam tamen tot insignium Doctorum impugnare non audeo. Ut autem res tota clarescat, & ad umbilicum usque perducta

ducta veritatem manifestet, historiam lustrare lubet, ex ea-
 que mentem laudatorum Pontificum in binis Lateranensi-
 bus Synodis expressam manifestare; causam videlicet eorundem decretorum expendendo: idque vel ex eo ad rem facere existimo, quia hoc est veri probatique Theologi munus, & aliter agere mere pureque Synodos laudando est aquam in cribro portare, nisi sit etiam aliquando pro pane porrigere scorpionem, quod non semel Heterodoxi peregerunt. En historiam, & causam decretorum. A primaeva disciplina, & a paupertatis observantia delapsi Monachi, & Canonici Regulares paullatim in abusus declinando in eam usque devenerunt laxitatem, & corruptelam, ut Prioratus, Praeposuras, sive etiam minores id genus obedientias sibi adpropriaverint, & aliquando toto tempore vitae, sive quidem per fas, sive per nefas, sive nimirum a S. Sede extorta licentia, sive etiam ea non obtenta, ut habetur in *Extrav. de Confirmat. utili vel inutili Cap. V. & VI.* Et ita quidem sibi adpropriaverunt, ut facta divisione fundorum Monasterii, sibi adsciverint singuli id genus Monachi, vel Canonici Regulares possessiones & praedia, diviserintque ea ab communi massa, seu ab aliis Monasterii fundis, quapropter ea praedia sibi assignata adscripta & adpropriata sibi fructificabant, seu ex eorum peculiaribus redditibus illi sibi providebant, sed laute nimis contra fas, & contra jus opiparam inde sibi mensam parantes, & seculari luxu vivendo, non secus ac quilibet secularis ex proprio fundo percipiens fructus, & ad sui lubitum vivens, ut aperte constat ex Historia Ecclesiastica XII. Seculi, & manifeste patet ex *Extravag. de Offic. Judic. Ordin. Cap. VII.* „De Obedientiis & redditibus, „ quorum curam gesserunt, pecunia congregata, Clau- „ strum abhorrentes per curias Principum, & Potentum „ discurrere non verentur: „ additque ulterius Petrus Blesensis, qui eo Seculo floruit, in pejorem idcirco devenisse laxitatem, ut nec Monachi umbratilem praesferrent ima-

imaginem Religiosi status sic ditati redditibus Monasterii sibi adpropriatis. (a) *Delectabile quippe est in Monacho, ut sub quocumque coloris habitu, honore, aut titulo potestatis habeat feuda, servos & ancillas, homagia & fidelitates, ut hominibus angarias & perangarias extorqueat, onera publica, functiones imponat, &c.* idque genus innumera monumenta hunc Monachorum abusum contestantia, quae prostant apud Eruditos de Monachorum Historia, aut Ecclesiastica re agentes, & consuli possunt apud Cl. Ludovicum Thomassinum (b), quem nullatenus Ecclesiastes potest in suspicionem vocare: ex quo pariter colligere est nonnulla Regularia beneficia ex praefato abusu facta fuisse secularia. Ut ergo hunc detestabilem abusum eliminarent Romani Pontifices varia idcirco ediderunt decreta ad impediendum excessum. Statuerunt propterea: „ Ne alicui committatur aliqua obedientia, „ perpetuo possidenda, tanquam in sua sibi vita locetur, „ sed cum oportuerit amoveri sine contradictione aliqua revocetur: „ ut habetur in *Extrav. Monachi C.VI.* Praeceperunt quoque, „ ut in nullo Monasterio ad Prae- „ bendas recipiant de cetero Abbates & Monachi Clerici „ cos Seculares. Nec hi, qui jam recepti sunt, vocem, „ vel locum in Capitulo, Dormitorio, vel Refectorio „ sibi vindicare contendant, seu Monachorum coetibus „ importune se praesumant miscere: sed Beneficiis sibi „ contenti concessis, conversentur honeste, opportuna „ obsequia in Monasteriis fideliter impendentes, nihilque „ ultra in temporalibus, aut spiritualibus exigant in ipsis Monasteriis, vel usurpent: „ ut habetur in *Extravag. De Monachor. statu Cap.VIII.* Sic optime caventes ne Monachi ad seculares mores transmigrarent, & ne bona Monasterii transfirent ad Clericos Seculares. Ut vero secu-

Q

rim

(a) Petrus Blesensis in Epist. floruit autem Blesensis Anno 1177. Vide etiam Dandinum Alteserra-

in Ascetico Lib.X. Cap.8.

(b) Thomassin. de Benefic. P.III. Lib.II. Cap.27.

rim ad radicem mitterent vetuerunt primum ne Monachi seorsim ab aliis, & soli in Villis & Grangiis degerent sub praetextu administrationis, & curae feudorum, ut praecipue constat ex Epistola Alexandri III. *ad Burdigalensem Episcopum* data, qua jubet, ut Monachos suos cogat, vel Prioratus suos Minusculos Clericis Secularibus commendare, vel Monacho, cui eos conferent, addere socium semper Monachum. *In quibusdam Prioratibus habitant solitarii. Ideoque mandamus quatenus ipsorum Abbates, seu Priores, ut vel ipsos ad Claustrum revocent, facientes in ipsis Ecclesiis deserviri per Clericos Seculares; vel alios Monachos eisdem adsociant, cum quibus vitam possunt ducere Regularem, monitione praemissa per censuram Ecclesiasticam compellas.* Deinde, ut proprietatem omnem e Monasteriis, Monachisque exturbarent prohibuerunt omnino, ne Monachi Praepositoras, & Obedientias sibi adsciscerent proventus illarum sibi adpropriantes, sed ita exercerent munus, sicut ab Abbatibus eis imponebatur: quae vero pecunia ex eisdem fundis percipiebatur, expenderent tantum pro administratione ejusdem feudi, seu Praepositorae, non secus ac in praesentiarum Procuratores & Syndici exigentes Conventuum proventus, non nisi quod pro munere debent, expendere possunt, nimirum in restaurationem domorum, &c. quod autem supererat, Abbati traderetur in communi Monasterii arca servandum: Si vero, ut prius, Monachi perceptos ex Praepositura proventus sibi adsciscerent, ut sacrilegi fures, non nisi poenitentia peracta reciperentur in vita, & ut segreges ab Ecclesia non sepelirentur in communi Coemeterio morientes sine emendatione. Haec autem omnia sic recte librata, quid ad rem cum deposito, seu peculio, quod vindicamus? Numquid ne quod ex licentia Superioris, eaque revocabili ad nutum, ad honestum finem servatur, nec sine licentia potest expendi, & dumtaxat in usus necessarios, peculio illi ad censetur, quod laudatæ

Sy-

Synodi damnant , & summo jure, utpote sacrilegum furtum ? capram leoni comparat qui ita sentit , nec a limine Theologiam Canonicumque jus salutasse conspicitur qui utrumque pessime confundit , cum lolio triticum miscens . Forte fortuna quia peculii nomen praefert , *proprium* debet dici *depositum* , & proprietarius qui servat ? toto ab ostio aberrat qui in eam descendit opinionem . Peculium seu *proprium* dixit Romanus Pontifex , quod sibi Monachus adpropriabat . Quid est enim proprietas theologico , non concionatorio modo expressa expensa-que , nisi dominium illud utendi , & disponendi de re sua in quoscumque usus lege permisos ? Ita quidem Theologi, ita Canonistae omnes nemine discrepante docent. Dum ergo peculium damnarunt laudatae Synodi, nec sine causa addiderunt explicationem ejusdem per *res proprias* , illud diris devoverunt , quod hoc dominium importat , quodve sibi adrogaverant olim Monachi , ut nuper fuit expensum declaratumque : hoc quidem furti judicio condemnandum jure merito dicit Augustinus in *Epistola* , seu *Regula* laudata : *Si quis rem sibi collatam celaverit furti judicio condemnatur* : quia , nimirum , Monasterium, apud quod manet jus , proprio jure privat Monachus ita celando , sive res sit Monasterii , sive sit ex Monachi labore , quum iste quidquid acquirit Monasterio adquirat . Et quidem dum Ecclesiastes ita loquitur , nonne asciam suis met cruribus adlidit ? Non refragatur in quibusdam circumstantiis fas esse servare depositum debitis conditionibus servatis : Atqui ex eo peculium est *proprium* : Ergo dum ita indulget depositum indulget *proprium*. *Proprium* destruit paupertatem : Ergo ipse ut licitum permittit quod est omnino nefas . Quod si ex eo non erit peculium illud in Jure damnatum , quod ipse permittit , quomodo damnati fursuris erit peculium , quod nos vindicamus , quum sit ejusdem naturae cum eo a nobis permissio , etsi istud amplio rem quendam modum rei substantiam non

laedentem importet? utroque claudicat pede dum ita varius incedit. Similiter nonne dum ita sentit Ecclesiastes Pontificiam potestatem laedit, & pessumdat Supremi Ecclesiae Hierarchae facultatem? Certo certius, ut ex ratiocinio, quod ille non servat, clarissime constat. Depositorum Monasticum a nobis innoxium propugnatum ideo ab Amico diris sacratur, quia hoc est ipsissimum peculium, seu *proprium* in laudatis Lateranensibus Synodis scriptum. Atqui super proprio, seu super proprietate nec Summus Pontifex dispensare potest, ut in Synodo Innocentius III. definit. Ergo nec Romanus Pontifex etiam ex suprema potestate operans potest Monacho concedere, ut retineat cum licentia praefata depositum ad licitos usus reservatum, ut nos adstruimus. At hoc nonne directe enervat inficiatur evertit Pontificiam potestatem? qui Thyresia coecior non est id clarissime videt. Quis autem, vel Theologaster, vel Pseudo-Canonista in cum devenit scrupulum, nisi forte helleboro egeat, vel sit à Castris Heterodoxorum? Cur itidem Concionator, dum de Monastico peculio, seu de deposito loquitur, illud denegat Monachis in Sancta Congregatione manentibus, & libenter indulget Monachis extra Claustra degentibus? Nonne Monachus tam intra quam extra Monasterium manens ad substantialia suae Religionis servanda tenetur, quinimo etiam Episcopi ad eas observantias adstringuntur, quae proprio muneri non repugnant? (a) Dum ergo peculium idem est ac *proprium*, Ecclesiastes cum Monacho dispensat super proprietate, super qua nec Summus Pontifex potest dispensare, non secus ac dispensare nequit super custodia castitatis: quod quam sit alienum a vero, omnis, qui Christianus audit, non ignorat. Vel ex hac ratione, quam Innocentius III. ibidem adposuit, poterat charissimus frater acu tangere rem aliter esse ac rigor ei insinuabat; debebatque vel ex eo non carpere, sed laudare

(a) Vide S. Thomam 2. 2. Qu. CLXXV. Art. 8.

dare Cl. Passerinum, qui adposite nimis sapienterque docuit nullum jus ab laudatis Synodis fuisse statutum, quo depositum Monachorum nigro theta signaretur, sed id dumtaxat fuisse vetitum, quod professioni Monasticae suapte natura adversabatur; nimirum, proprietatem fuisse eliminatam, dominium nempe illud, quod Monachis omnino repugnat. Qua de causa Theologi omnes, cunctique Canonistae, qui aut coaevi, aut supiores, vel posteriores Alexandro III. & Innocentio III. fuerunt, luculenter adseruerunt aliam fuisse mentem laudatorum Pontificum iis in decretis efformandis; nec aliam, quam nos protulimus, dum aperte docuerunt licitum fore depositum ex licentia Superiorum permissum. Inter eos emicant Innocentius IV. Henricus de Saguio, seu Card. Hostiensis, Johannes Andreas, Petrus de Palude, S. Antoninus, Abbas, Turrecremata, & alii supra laudati. Sed ut quid ad hosce confugio, ut ad hominem arguam Amicum, quum ad eum fuisset propriis armis transfigendum eos praesto habeam Doctores, quos ille Hyperaspistas habet suae adsertionis, Lezanam, nimirum, Natalem Alexandrum, aliosque universim adferentes ex Jure Communi, & praecipue ex laudatis duabus Oecumenicis Synodis non fuisse Monachis hoc peculium interdictum? Ex eis tamen duos lubet in medium producere, quos nuperus author suos existinat fidos Acharas, nimirum, Hyacinthum Donatum Laynensem, & Illustrissimum Archiepiscopum Brundusinum Franciscum Ramirez. Prior enim postquam adseruit antiquo jure communi non fuisse vetitum peculium Monachis, ita subdit: (a) „ Neque his obstat *Concilium Lateranense*, quod refertur in *Cap. Monachi 2. de statu Monachali*, in cujus principio dicitur: *Monachi peculium non permittantur habere*, quod etiam repetitur in *Cap. Cum ad Monasterium eodem Titulo*, ibi: *Ne quis Monachorum proprium aliquo modo possideat*. Nec idem,

„ quod

(a) Laynensis Tom. III. Tract. XV. de voto paupertatis qu. 9.

„ quod dicitur in fine dicti Capituli *Cum ad Monasterium*,
 „ ibi: *Nec existimet Abbas quod super habenda proprietate possit cum aliquo Monacho dispensare*, &c. Quia Regulares, ut advertunt praecitati Doctores, per recensita verba non vetantur habere peculium ex justa causa, quoad usum facti, dependenter a voluntate Superiorum, & ad nutum illorum amovibile; bene tamen sine causa, independenter, irrevocabiliter, aut cum plenaria potestate disponendi de re quoad totam substantiam, & proprietatem, & hoc merito dixerunt, quia possidere primo modo non est contra substantiam paupertatis, secus autem secundo modo, ut constat ex decisio-
 „ *hinc supra qu. 1. & 2.* „ Posterior vero ira loquitur.
 „ (a) Secunda Assertio proponitur & probatur -- Seclusis Ecclesiae praeceptis, & attento solo voto paupertatis, non tenentur Regulares ad vitam communem, idest, possibile est adimplere votum paupertatis quoad substantiam absque vita communi -- Est communis sententia tam Theologorum, quam Canonistarum. . . . -- Assertio vero probatur I. ex Cap. *Monachi* de statu Monachorum, ubi permittitur Monachis peculium aliquod pro injuncta administratione, licet ad nutum Abbatibus amovibile. Et Cap. *Finali Qui Clerici, vel voventes* approbatur professio sub conditione permanendi in propria domo cum tota profitentium substantia, quoad usum tantum illius. Vide Azorium Tom. I. Instit. Moral. lib. 12. cap. 9. quae. 2. Cordubam in summ. qu. 52. part. 2. Navarrum comment. 2. de Regul. n. 14. Lezzana ubi sup. cap. 6. num. 18. ergo absque communi vita, quae supradicta excludit, ut infra videbimus, potest salvari substantia voti paupertatis. „ Probat itidem aliis rationibus id ipsum, & tandem concludit solum ex novo Jure Tridentini, & Clem. VIII. esse indictam hanc exclusionem peculii: quinimo ex ipsomet Tridentino, ac ex
 Bul-

(a) Ramirez Opusc. de vit. com. pag. 54. & sequ.

Bulla Clementis VIII. probat primitus nullum fuisse jus prohibens peculium praefatum . Haec , inquam , quum adferant , quum doceant primipili vitae communis propugnatores , iique Thomistae , quos laudat Amicus , quomodo hic poterit adferere derisam fuisse a S. Thoma distinctionem usum inter & dominium ? quomodo hic audet tam dire traducere Clariss. Passerinum , cui morem , gerere omni ex capite debebat ? Se ipsum accusavit qui alios judicavit .

LXVII. Ad textum Regulae , seu Epistolae S. P. Augustini , qui etiam refertur a Gratiano in Cap. *Non dicatis XII. qu. 5.* & de quo etiam supra verbum fecimus , dicimus , quod ibi dumtaxat prohibetur *proprietas* in Sacris Canonibus proscripta , quaeque directe adversatur voto paupertatis , videlicet dominium rei , vel ejus usus juris , seu certus , & a Superiore inrevocabilis , non vero *proprietas* late , & abusive dicta , quae potius dici debet adplicatio rei a Superiore facta subdito cum potestate revocandi eam ad sui libitum , quaeque vulgo adpropriatio dicitur , nec ullum dominium , aut usum fructum , seu usum juris importat , sed solummodo usum facti . Ne autem explicationem hanc veluti ex nostra propria penu depromptam despiciat doctissimus Ecclesiastes , duos dabo ejusdem textus interpretes , non Summistas quidem , sed insignes Theologos , quos etiam ipse , ut par est , excipere debet . Primus , qui ita sentit , est N. B. Humbertus de Romanis V. Ordinis Magister . Explicans enim hoc Caput Regulae per disquisitionem ita rem totam exsolvit , ut nec umbratile dubium possit ultra inrepere . (a) „ I. Circa quintum „ quæritur , utrum possit Praelatus dispensare cum subdito super proprio habendo ? R. quod non , quantaecumque sit auctoritatis , nec etiam Papa *Extra de stat. Monach.* Cum ad *Monasterium* , ubi sic dicitur : Non „ extimet Abbas , quod super habenda proprietate possit „ cum

(a) B. Humbertus Cap. XVIII. in Reg. S. Augustin.

(CXXVIII.)

„ cum aliquo Monacho dispensare. Et quia abdicatio pro-
„ prietatis, sicut custodia castitatis adeo est annexa Re-
„ gulae Monachorum, ut contra eam nec Summus Pon-
„ tifex potest licentiam indulgere. -- II. Utrum cum Reli-
„ gioso possit dispensari circa usum rei? R. duplex est
„ usus, certus, qui non potest auferri, & incertus, qui est
„ in voluntate alterius, ut auferatur cum ei placuerit.
„ Circa primum non potest dispensari: semper enim de-
„ bet esse voluntas Religiosi subiecta Praelato, ut resignet
„ quando voluerit. Circa incertum potest ex causa ratio-
„ nabili. Sed quae vocabitur causa rationabilis? R. du-
„ plex potest esse causa dispensandi in his; scilicet neces-
„ sitas, & utilitas: „ &c. Alter, qui nobis patrocinium
„ praestat, est B. Jordanus de Saxonia infra itidem laudandus,
„ qui ita mentem S. Patris exponit. (a) „ Hanc enim vim
„ habet licentia Superioris, quod ubi ipsa accesserit, res
„ non censetur propria, sed communis: eo enim ipso,
„ quod res in potestate Praelati ponitur in rem commu-
„ nem redacta censetur, & poterit Praelatus eam praebe-
„ re cui voluerit. Debet etiam Frater in animo suo sic es-
„ se dispositus, quod si Praelatus rem illam, non sibi, sed
„ alteri conferret, hoc ipse aequanimiter toleraret, &
„ tunc vere tenet rem illam ut communem, & non ut
„ propriam. Probantur haec ex gestis S. P. Nostri Augu-
„ stini in *Sermone praellegato 2. de communi vita Clerico-*
„ *rum*, ubi ipse plures personas, quae peculium habue-
„ runt, excusat a proprietate, & salvat eos per hoc, quod
„ de suo scitu, & licentia habuerunt, sicut apparet ibi-
„ dem de Patritio Nepote suo Subdiacono, Valente, Se-
„ reno, & Eradio Diaconis, & Leporto, ac Barnaba
„ Presbyteris -- Ex quibus manifeste apparet, quod si quis
„ professus Regulam S. Augustini aliquod peculium habe-
„ bat, sive profectitium, sive adventitium, idest, sive
„ ex successione haereditatis, aut artificio sibi obvenerat,
„ dum-

(a) B. Jordanus de Saxonia Lib. III. de Vitis Fratrum Cap. 13.

„ dummodo de certa scientia, & expressa licentia sui
 „ Praelati recipiat, & teneat tali animo, quod ad volun-
 „ tatem Praelati paratus esse velit hoc in rem commu-
 „ nem redigere omni hora, quando Praelato placuerit,
 „ talis nullatenus transgressor Regulae, aut suae profes-
 „ sionis violator esset censendus., Huc etiam spectant
 quae supra adnotavi ex S. Antonino, B. Humberto, Card.
 Turrecremata, & aliis, quae consulat Lector, ne actum
 iterum agam. Et ex his, quae hucusque dixi ex Docto-
 rum sententia plene expenduntur reliquae Synodi, quas
 nobis objicit nuperus Auctor, quem impugnamus. Et qui-
 dem si recte intelligantur, si adtente lustrentur laudata-
 rum Synodorum verba nil aliud prohibent, nil aliud veti-
 tum Monachis adstruunt, quam *proprietaem*: huic & nos,
 & quotquot Theologi ne dum, sed & Christiani audiunt,
 anathema dicunt.

LXVIII. Ad Regulas Patrum, quas in medium profert
 Amicus, ut ex eis nos ventilet, dicimus eas utique nos
 excipere reverenter, nec quidem ad Passerini solutionem,
 etsi non despiciendam, ut eam contemnit Concionator,
 confugere, sed ingenue rem confiteri. Si enim quid in
 eis praescribatur rimari velimus, certe sola proprietas eli-
 minatur, haec Monacho interdicitur, haec diris devove-
 tur, hanc quoque in eisdem interdictam adnotarunt Theo-
 logi primi nominis, ut hucusque diximus expendendo
 Regulas SS. Benedicti & Augustini, quibus aliae id genus
 adfines sunt. Si autem disciplinam adtendamus veterum
 Monachorum, haud inficias imus aliam fuisse eam, & omni-
 no a praesenti diversam, sicut extra dubitationis aleam est
 alium fuisse statum aliamque conditionem eorum, ut su-
 pra ostendimus: quare ne recoctam adponamus cramben,
 ab ea re in praesentiarum abstinemus, id solum in genere
 reponendo adversario, quod supra objecimus. In quod-
 cumque ergo latus ille se vertat numquam poterit nos
 accusare. Scio quidem ipsum nobis objicere abusum p rae-
 R sen-

sentis status, & laxitatem Monachorum, quos vel ex eo carpere ferire contendit, quia in ea est sententia nullam contra legem, vel positivam, posse invalescere consuetudinem, & quae adstruitur, ad abusus esse ablegandam. Sed de hac re breviter in calce operis sermo erit postquam novam Tridentini legem expenderit. Quod si adamussim pristinam Monachorum disciplinam voluerit cotendere, se ipsum & Ecclesiam ut accuset oportet: quandoquidem nunquam priscis Ecclesiae Seculis Monachis fuit permissum habere funda & redditus, aliaque id genus immobilia bona, quibus nunc redundant praesertim ex Tridentini permissione. Sed quia iterum de Monachorum Regulis agendum erit post pauca, sufficiat haec adnotasse, ut infra demus quae ad uberiores notitiam sunt opportuna.

LXIX. Ad monumenta ex S. Thoma deprompta confarcinata nobisque objecta facilis est responsio, eaque tam obvia, ut ex ejusdem Angelici textu absque ullo commentario colligatur. Quid docet S. Doctor? Ad essentiam paupertatis spectare actualem abrenunciationem omnium temporalium bonorum. Optume quidem, neque ullus unquam inficias ivit. At ubi nam, amabo te charissime frater, docuit Angelicus peculium ex licentia, & honesto fine ad licitum usum permixtum huicce abrenunciationi fore adversum? Nullibi profecto, esto a capite ad calcem omnia S. Doctoris opera lustres, nec inrevolutam vel unam paginam sinas. Revera Monachus, qui peculium habet, actualem paupertatem servat, quia actu caret dominio illius, & quod reservat totum est communitalis, nec minimum quid ejus expendere potest, nisi ex licentia Superioris, eaque revocabili ad nutum. Similiter ubi nam idem S. Doctor habet ea, quae adseris ab eo primum tradita juxta tuum systema. *Nimirum privatas pecunias Religionis perfectionem funditus evertere?* Angelicus utique proprias pecunias possidere adversum dicit statui perfectionis, sed quanta sit differentia proprias pecunias inter, & ad

& ad usum ex licentia concessas, seu *privatas* juxta tuum systema, qui Theologus audit bene novit, etsi in Lexico Concionatorio Synonymae sint ambae voces. Sed optassem dignissime Sodalis, ut integrum textum S. Thomae laudasses, qui, nec punctis intermediis adjectis ad denotandum omissum, integrum ad tui sensum formasti Centonem, & quod magis displicet, priora S. Thomae verba apprimine necessaria non sine studio omisisti, quae quidem integre reddam, ut vel ex eis unusquisque dignoscat quam longe abeat S. Thomas ab intento tui operis. Ibi enim quaerit Angelicus. *Utrum habere aliquid in communi diminuat perfectionem Religionis?* Cui quaesito, ut ex contextu patet, adhibet responsum, seu Conclusionem, quae in eadem Summa cum notis Joh. Nicolai (qua ego utor) legitur. *Perfectioni Religionis repugnat divitias, vel facultates proprias habere, non autem eas in communi ad necessarios vitae usus possidere.* Ex hac autem S. Thomae adsertione nonne funditus evertitur rigor tuae opinionis? Religiosus, qui peculium servat, in communi habet, communitati est addictum incorporatum depositum: non ad usus vanos, sed eos licitos & necessarios servat: Igitur perperam nimis S. Thomam in tui systematis Patronum laudas. Sed videamus modo quomodo Angelicus hanc suam thesim expendat & probet. Ait enim „ Respondeo dicendum, quod „ sicut supra dictum est (qu. 184. art. 3. & qu. 185. art. 6.) „ paupertas non consistit essentialiter in paupertate, sed „ in Christi sequela secundum illud Hieronymi in Mat- „ thaeum (cap. 19.) *Quia non sufficit tantum relinquere,* „ *jungit Petrus quod perfectum est, scilicet secuti sumus.* „ Paupertas autem est sicut instrumentum, vel exerci- „ tium perveniendi ad perfectionem: Unde in Collatio- „ nibus Patrum Abbas Moyses dicit: *Jejunia, vigiliae,* „ *meditatio Scripturarum, ac privatio omnium facultatum* „ *non perfectio, sed perfectionis instrumenta sunt.* Est au- „ tem privatio omnium facultatum, sive paupertas, per-

„ fectionis instrumentum , in quantum per remotionem
 „ divitiarum tolluntur quaedam charitatis impedimenta:
 „ Quae sunt praecipue tria: Quorum primum est sollici-
 „ tudo , quam secum divitiae afferunt . Unde Dominus
 „ dicit Matth. XIII. *Quod autem seminatum est in spinis ,*
 „ *hic est qui verbum Dei audit , & sollicitudo seculi istius ,*
 „ *& fallacia divitiarum suffocat verbum .* Secundum au-
 „ tem est divitiarum amor , qui ex divitiis possessis auge-
 „ tur . Unde & Hieronymus dicit super Matthaeum , quod
 „ *quia divitiae habitae difficulter contemnuntur , non dixit*
 „ *Dominus (Matth. 19.) impossibile est divitem intrare in*
 „ *Regnum Coelorum , sed difficile :* Tertium autem est ina-
 „ nis gloria , vel elatio , quae ex divitiis nascitur secun-
 „ dum illud Psalmi 48. *Qui confidunt in virtute sua , & in*
 „ *multitudine divitiarum suarum gloriantur :* Horum er-
 „ go trium primum a divitiis separari non potest totali-
 „ ter , sive sint magnae , sive parvae . Necessè est enim ho-
 „ minem aliququaliter sollicitari de acquirendis , vel conser-
 „ vandis exterioribus rebus . Sed si res exteriores non
 „ quaerantur , vel habeantur nisi in modica quantitate ,
 „ quantum sufficiunt ad simplicem victum , talis sollicitudo
 „ non multum impedit hominem , nec perfectioni repu-
 „ gnat Christianae vitae . Non enim omnis sollicitudo
 „ a Domino interdicatur , sed superflua & nociva : Unde
 „ super illud Matthaei VI. *Ne solliciti sitis animae vestrae*
 „ *quid manducetis , &c.* dicit Augustinus in lib. de Sermo-
 „ ne Domini in monte : *Non hoc dicit , ut ista non procu-*
 „ *rentur , quantum necessitatis est , sed ut non ista intuean-*
 „ *tur , & propter ista faciant , quidquid in Evangelii prae-*
 „ *dicatone facere jubentur .* Sed abundans divitiarum
 „ possessio abundantiorē sollicitudinem ingerit , per
 „ quam animus hominis multum distrahitur , & impedi-
 „ tur ne totaliter feratur in Dei obsequium . Alia vero
 „ duo , scilicet Amor divitiarum , & elatio , seu gloria-
 „ tio de divitiis non consequuntur nisi abundantes divi-
 „ tias:

„ tias : differt tamen circa hoc , utrum divitiae abundan-
 „ tes , vel moderatae in proprio , vel in communi ha-
 „ beantur . Nam sollicitudo , quae circa proprias divitias
 „ adhibetur pertinet ad amorem privatum , quo quis se
 „ temporaliter amat : Sed sollicitudo , quae adhibetur cir-
 „ ca res communes , pertinet ad amorem charitatis , quae
 „ non quaerit , quae sua sunt , sed communibus intendit : „
 Ex quibus verbis S. Thomae connexis cum posterioribus ,
 quae adversarius summa fretus potestate transcribit , non-
 ne id unum , quod ad praesens spectat , colligitur , nimi-
 rum , de essentia paupertatis esse exclusionem proprietatis ?
 Id universim docent Thomistae , id Theologi omnes ,
 & ii etiam , quos pro se aemulus laudat , ut supra non semel
 ostendi : Ex qua pariformiter deducunt tunc contra vo-
 tum paupertatis Monachum delinquere , quum possidet
privatum , & ad sui lubitum expendit pecuniam veluti ex
 plenario jure de illa disponens . Constat itidem , quod per-
 fectio Religionis non sit paupertas , sed charitas , ad quam
 paupertas velut instrumentum , seu medium ordinatur . At
 quum ex eodem Angelico ex momento ejusdem charitatis
 major vel minor possit esse paupertas , & variationem ac-
 cidentalem subeat , ut juxta conditionem , & quidditatem
 Religiosi Ordinis possit hoc medium conducere : Conse-
 quens est , quod potiori jure variatio disciplinae circa idem
 paupertatis votum licite possit admitti : quare summo ju-
 re vindicatur ab omni accusatione peculium laudatum
 a Superioribus ad charitatem servandam permissum , ut
 supra ostendi . Sed si intentum S. Doctoris (quod revera
 primum & praecipue est attendendum) in laudato arti-
 culo perpendatur , quid ad rem pro venditatio rigore to-
 tum , quod in eo tradit Angelicus Praeceptor ? Dum in
 communi permittit peculium Monacho etiam illud in-
 dulget , quia communitati cedit , quod Monachus refer-
 vat , & quod hic expendit ex communitatis licentia , & in
 illius commodum facit . Docet itidem Amicus non licere
 Mo-

Monasteriis in superflua disperdere pecunias , quod ex S. Magistro adnotavit C. Cajetanus cujus verba ille transcripsit . Sed haec quid ad scopum ? etiam Monachum graviter peccare adserimus si in superflua pecunias consummat , esto ex licentia Superioris , qui non est dissipator , sed conservator bonorum Conventus . Non inficias eo ex aliis monumentis S. Doctoris colligi majorem strictioremque paupertatem ad majorem perfectionem conducere : At ne fortasse inde licet inferre praeceptum Monachum adstringens ad eam strictiorem tenendam observantiam ? Qui per transennam vidit Moralis Theologiae non codices , sed umbilicum eorum , fortasse id sine dubio adseverabit . Qui S. Thomae Summam nondum perlustravit , sed in pluteis repositam de longe prospexit indubitanter adseret : at non ita certe qui in Monastica disciplina est apprimè versatus , qui penitiora Theologiae adyta penetravit , qui in Scholasticis seriisque exercitationibus dies consumsit & annos , quique S. Thomae opera sedulo perlegit . S. Doctor docet Monachum ex vi professionis teneri ad tendendum in perfectionem , sed eam dumtaxat , quae in observantia votorum sita est , & ad observantiam suarum Constitutionum , ita ut ubi non adest expressum in Regula praeceptum solum ex contemptu lethaliter peccet , ut supra affatim ostendi . Idque universim docent prioris , & posterioris aetatis Theologi , praesertim ii , qui Thomisticae audiunt , iique omnes , qui solidam sequuntur doctrinam nulla Janseniana fuligine adpersam . Quod ergo perfectior sit conditio eorum , qui exactam communem vitam colunt (modo in eis regnet pax , prudentia , & charitas Christi) non contradico , non reclamo ; At quod ex adverso in mitiori disciplina viventes sint scelesti , violatores voti , sacrilegi , & aeternalibus flammis addicti scelus est vel mussitare , calumnia est suspicari : quod si fortasse vel ex zelo , & inadvertentia id ab aliquo proferatur , corrigendus est , & severe quidem , ne ita traducat Religio-

giosos omni gloria dignos. At quod tandem charissimus Sodalis ex S. Thoma colligit, nimirum, distinctionem domini civilis ab usu, esto ex se bonam, in materia voti ritū excipiendam fore, festivum nimis est & fabulosum. Ubi nam Angelicus hanc exceptionem in Monastica paupertate firmat, qui universale principium sine ulla exceptione admittit & docet? Quid insuper tam commune, tam celebre in Scholis Thomistarum, quam laudata generalis distinctio nulla exceptione admissa? Quis unquam ex discipulis S. Thomae, sive Nostratibus, sive exteris in S. Thomae textu omnibusque operibus ejus potuit unquam somniatam hanc exceptionem adinvenire? quis aliquando eam vel digito monstravit? Solus Ecclesiastes lyncaeis praeditus oculis in S. Thoma vidit quod nullus Thomistarum unquam potuit observare. Et quod magis mirabile est: nec vel ipsi communionis bonorum in Monasterio servandae Patroni, quos Concionator laudat, hanc potuerunt in Angelico doctrinam subodorari: Solus hic nuper auctor emunctissimae naris homo plene odoratus in balsamo putorem novit patefecit segregavitque: solus hic Theologorum Argonauta aureum vellus cunctis absconditum invisum cunctis improbo studio potenti brachio arte virili invenit manifestavit eripuit jactavit.

LXX. Sed tempus est, ut ad alteram Dissertationis nostrae partem serio labore perficiendam transeamus, nimirum, ad explicandam vindicandamque alteram peculii speciem, quam Monachis omnino interdictam Amicus adserit, livellum videlicet, seu annum censum, vel vitalitium proventum: sive vitalitius hic census sit ex dispositione Monachi, qui ante professionem eum sibi reservavit, sive sit ex haereditate, vel quocumque alio modo etiam post professionem ei advenerit. Et quia de eo bifariam loqui possumus, vel nimirum adtento jure communi & antiquo, vel perspecta nova Lege Tridentini, eique Posteriorum Pontificum, ut eandem servemus methodum, quam

quam tenuimus de prima peculii specie loquendo : primo, nimirum, quidditate voti seorsim spectata, & antiquo Canonico Jure adtento, deinde vero recentiores Tridentini, & Sequiorum Pontificum Constitutiones operosius perpendendo, ut veritas clarius elucescat : in praesentiarum nonnisi antiquo Jure ad lancem Sanctuarii evocato licitum fore livellum ostendemus, non secus ac nuper ex eodem Jure innoxium vindicavimus depositum Monachorum: ut deinde ad incudem revocando novum Jus, utrumque peculium, livellum, nempe, & depositum non vetitum sed permissum probatumque ex eodem novo jure demonstramus.

LXXI. Et quamvis ex hucusque recensitis momentis monumentisque plene vindicari possit, & uti innoxius probari vitalitius hic census, quum par sit ejus, & depositi ratio, eademque sit conditio utriusque; ad majorem tamen claritatem firmioremque vindiciam distincte, & seorsim de eo lubet verba facere, novisque rationibus propugnare fas est hunc vitalitium censum. Quum enim a Sacris Canonibus peculium Monacho permittatur, cur non etiam indulgendus est vitalitius proventus, qui pariter peculii nomine recte usurpatur exprimitur communique significatione declaratur? Sicut enim ex peculio deposito, servata tamen Monastica forma, Monachus nullum super eo dominium acquirit, quia Superiori illud subjicit, in illius manu resignat, totumque Monasterio cedit; heinc non potest vel quidquam ex eo disponere sine licentia Superioris: ita etiam ex vitalitio censu nullum sibi jus adsciscit qui illud sibi reservat, vel cui advenit, sed Conventui totus incorporatur, eique, etsi ex persona Monachi, de jure cedit; qua de causa potest pleno jure (servata tamen Regulari lege) Superior illum in alios disponere usus, nec ullatenus potest Monachus conqueri, reclamare non potest. Quinimo quia vitalitius proventus totus & absolute Monasterio cedit, nonnisi Syndicus, Pro-

cu-

curator , sive Cellararius nomine Conventus ex persona Monachi comparet , exigit , omnesque juridicos actus in foro judiciali exercet ad recuperandum illum , sive ad compellendum Laicos , aliasve personas , quibus onus incumbit solvendi praefatam annuam summam , ut notum est omnibus , qui hujusce rei , & praxis vel levem notitiam obtinuerunt . Nullum igitur praejudicium adfert Monasticae paupertati vitalitius hic proventus , qui ab Amico traducitur , & adsimilatur sacrilego pretio ab Anania , & Saphira clam retento , Apostolique celato .

LXXII. Et nonne ejusdem conditionis est vitalitius hic census , ac annua merces vita durante respondens publico Professori perpetuam cathedram regenti ? qui nodum in scirpo quaerit , & ex quadam subtili metaphysica distinctione cavillos ad argutandum adinvenit , solus & dumtaxat caespitare audebit , secus autem qui veritati operam navat , eamque ingenue profitetur ; quinimo si scrupulosius fas sit rem hanc ad trutinam revocare aliquid plus est adinvenire in salario hoc , quam in vitalitio censu ; quum illud directe Professori addicatur ob agones in Universitate exantlatos , hicque percipiat , & huicce directe solutio fiat ; quare ipsius nomen in Regiis , publicisve apochis exprimitur , eique solvenda pecunia praescribitur , ut constat ex Actis , & praecipue observare est in hac nostra Neapolitana Studiorum Universitate Orbi universo percelebri : At ex adverso , esto ex Monachi persona , nonnisi Monasterio adscribitur vitalitius census , & quae in Tribunali defertur fides perceptae pecuniae , nisi sit Monasterii publica autoritate , aut approbatione facta , locum non habet , & inter chartulas igni addictas adnumeratur . Quum ergo fas sit Monacho cujuscumque conditionis sit Cathedram moderari (quidquid contra Mendicantes oggannierit Guillelmus de sancto amore a Romana Sede proscriptus) & iterum eis recte

respondeat annuum honorarium, quod totum in beneficium Monasterii cedit, cur illicitum erit habere livellum intra religiosae paupertatis cancellos restrictum? Nonne itidem Regularibus Canonicis adhuc in Monasterio degentibus, aliisque id genus, aut ordinario jure, aut ex speciali gratia S. Sedis potest illaesa paupertate conferri beneficium simplex, ex cujus Titulo fructus beneficiales respondeant ei, qui tamen revera Monasterio adquiruntur eique incorporantur? Cur ergo nequit eodem modo respondere Monacho vitalitius proventus, qui pariter Monasterio sit adscriptus? Reclamat adversarius, eoque ex momento inficiatur, quia Monachus ex eo fructus percipit, & annuum proventum ipse consumit. At quaeso expendit ne propria facultate? cedit ne pleno juri Monachi adquirentis? habet ne super illo usum juris, vel certum usum facti? Minime gentium: etiam qui laxioris ethices Doctores audiunt hoc totum execrantur. Si quid Monachi expendunt, si quid consumunt, id nonnisi ex licentia Superioris, eaque revocabili ad nutum faciunt: perceptam exinde pecuniam totam in capsam communem conferre tenentur, jus omne in Monasterium devolvitur, eique acquiritur, & incorporatur, non secus ac quodlibet aliud peculium, sive ex Concionis Ministerio, sive quocumque alio ex titulo proveniens. Abs re igitur, & sine ullo theologico ratiocinio diris devovetur ab eo, qui contra reclamat.

LXXIII. Adcedit quoque Doctorum calculus, & Sanctorum praxis, eorumque adprobatio ad vindicandum livellum, non secus ac ad depositum propugnandum, ut nuper vidimus, adcessit. Et ut ex sententia Doctorum, qui ante Tridentinum scripserunt, rem hanc exploremus, omnes quotquot Canonici juris peritissimi, quotquot primi nominis Theologi de Monastica paupertate scripserunt, innoxium adieruerunt livellum, & nullatenus re-
li-

ligiosae paupertati adversum: praeceteris autem ita docuerunt Panormitanus (a), Bartolus (b), Innocentius IV. C. Ostiensis, Johannes Andreas, & Butrius (c), alique supra laudati. Ex nostris autem C. Turrecremata (d), Sylvester (e), Raphaël de Pornasio (f), alique, ex quibus lubet laudare testimonium Cl. N. Petri de Palude, qui inclinante jam XIII. Seculo lucem vidit primam, anno nimirum 1275. vel 1280. & licentiarus fuit Parisiis Anno 1314. Anno autem 1317. Parisiis publicam regebat Cathedram Magisterii laurea decoratus, & tandem Anno 1329. ad Patriarchalem Jerosolymitanam Ecclesiam a Johanne XXII. R. P. fuit evectus (g). Hic enim ad Generalem Magistrum Ordinis F. Hugonem Vauceman Campanum rescribens super consulto num Fratres Praedicatores possint annuos redditus habere? inter cetera ita scripsit. „ Quia in Consti-
 „ tutionibus Praedicatorum cavetur, quod in casibus par-
 „ ticularibus pro loco, & tempore Praelatus in eis valeat
 „ dispensare: sicut irreprehensibiliter Praelati Ordinis di-
 „ spensant in carnibus comedendis, sic etiam possunt di-
 „ spensare in possessionibus, & redditibus habendis a Con-
 „ ventu, & personis sine transgressione Constitutionum,
 „ imo auctoritate illarum. Nemo autem peccat in hoc,
 „ quod auctoritate legis facit. Sed si Praelatus dispensa-
 „ ret sine causa rationabili esset merito puniendus. Causa
 „ autem rationabilis in talibus est necessitas, quae non
 „ habet legem, inde non subditur legi. Unde si frater
 „ aliquis non potest habere necessaria ad victum, & ve-
 „ stitum, ac libros ad studendum, & praedicandum neces-
 „ sarios, ad quod Ordo noster est principaliter institu-

S 2

„ tus,

(a) Panormitanus in Cap. Monachus, & Cap. Cum ad Monasterium.

(b) Bartolus in Authentic. Ingreff. Cap. de Sacrosanct. Eccles.

(c) Innocent. IV. C. Ostiens. Butr. & Joh. Andr. in Cap. Insinuan-

te, qui Clerici, vel voventes.

(d) Card. Turrecremata ubi sup.

(e) Sylvester V. Religio 2. q. 28.

(f) Pornasius Tract. de Paupertate Religiosa.

(g) Jacobus Echard Script. Ordin. Tom. I.

„ tus, ex quaesitis consueris in Ordine causa rationabilis
 „ videtur, quod quantum est necesse illi, cum ipso di-
 „ spensetur. „ Quinimo ita certum est hanc fuisse vete-
 rum Theologorum, & Canonistarum sententiam; ut vel
 ii recentiores Theologi, qui post Tridentinum scripse-
 runt, ex horumce testimonio, & adsertione docuerint
 haud fuisse livellum prohibitum jure antiquo, eandem-
 que sententiam universim Theologos, & U. J. Doctores
 primitus tradidisse, ut praecipue videre est apud Sua-
 rez (a), Sanchez (b), Azorium, Ledesma, aliosque, quos
 refert, & sequitur Augustinus Barbosa (c), & constat ex
 decisione Rotae 772. n. 2. p. 1. *diversorum*.

LXXIV. Altera autem pars de licito usu livelli ab
 exemplis, & calculo Sanctorum petito, nec non ex variis
 monumentis firmato posset luculenter ostendi; ne autem
 adversarius caput exceptionis adponat, sufficiant pauca,
 quae subdam. Scribit enim Cl. Parthenopaeus Caesar En-
 genius (d) ex Regesto Caroli I. Anno MCCLXXII. Ind. 1.
 fol. 1. haberi S. Thomae de Aquino, dum in studio Neapoli-
 tano legeret, honorarium unius unciae auri quolibet men-
 se ab eo Rege constitutum fuisse, in cuius rei memoriam
 ad januam Gymnasii nostri Neapolitani ad S. Dominicum
 marmor adpensum est cum hac epigraphe. *Viator huc in-
 grediens siste gradum, atque venerare hanc imaginem, &
 cathedram, in qua sedens Magister ille Thomas de Aquino
 de Neapoli cum frequente, ut par erat, auditorum concursu,
 & illius Seculi felicitate, admirabili doctrina Theologiam
 docebat. Accersito jam a Rege Carolo I. constituta illi mer-
 cede unius unciae auri per singulos menses R. F. V. C. in An-
 no MCCLXXII. D. SS. FF.* idque pariter tradunt Nico-
 laus Toppius (e), aliique Scriptores Regni, & constat ex

au-

(a) Suarez Tom. III. de Relig. lib. 8. Cap. 14. n. 4.

n. 2. de Statu Monachorum.

(b) Sanchez Lib. VII. in Decalog. cap. 22. n. 5.

(d) Engenius Neapol. Sacra. pag. 268.

(c) Barbosa in Capit. Monachi

(e) Toppius in Biblioth. Script. Neapol. Lit. T.

authenticis monumentis . At de honorario hoc Angelicum Doctorem ex Superiorum licentia in finem honestum , etsi non ex necessitate , disposuisse , ita clarum est , ut de eo , vel leviter dubitare sit in meridie coecutire . De eo namque ita scribit Tholomaeus de Luca ejus auditor , & testis ocularis . „ Etiam quod vidi de ipso ad indicium „ sanctitatis ejus tacere non debeo . Cum enim ego cum „ ipso venirem de Roma declinavit Molariam ad castrum „ Domini Richardi Cardinalis , ibique praefactus Doctor „ infirmatus est de tertiarum , Socius vero suus frater Rainaldus de continua gravi , & cum non apparerent in „ eo signa critica , Medici D. Richardi male judicabant „ de ipso . Tunc venerabilis Doctor accepit reliquias „ Agnetis , quas ex devotione secum ferebat de Urbe , & „ jussit dicto Fratri , quod super se poneret , & haberet fidem plenam in eis , quod & fecit , & curatus est ultra „ spem omnium Medicorum . Propter quam causam disposuerat singulis annis facere festum solemne de ipsa „ (B. Agnete) cum bona refectione Fratrum . Quod & illo „ anno fecit Neapoli , sequenti vero transivit ad Deum . „ Ex eo igitur honorario id statuit peragendum , quod ex Superiorum licentia fas ei erat disponere , alioquin haud sic absolute , & nulla adposita conditione proposuisset in honorem S. Agnetis id agere , quod illo anno fecit . Confectum ergo erat pariter tempore S. Thomae viris sanctitate inlustribus ex vitalitio proventu aliquid ex permissione Superiorum in finem honestum disponere , etsi non ad absolute omnimodeque necessarium usum , ut praecipue constat ex illa honesta fratrum recreatione , quam S. Doctor , veluti ex voto , in die S. Agnetis quotannis peragendam statuit , quaeque certe profluebat ex devotione liberalique animo S. Doctoris , etsi virtute pauperrimi , sed non miseriae spiritu acti , quem miseriae spiritum fortasse acu tangere est in iis , qui nos vellicant . Quum ergo hoc

li-

(a) Tolomaeus, seu Bartholomaeus de Luca Lib. XXIII. Cap. 10.

licuerit S. Thomae, in eoque laudetur a viris insignibus cur traducitur in nobis? De B.Andrea de Monte Regali, quae supra tradidimus ad firmandum peculium primi generis, opportuna & nimium quidem sunt ad firmandum secundi generis peculium, nempe livellum, quum ex eodem supra relato ejus inventario constet habuisse vitalitium censum ex haereditate, & legato: quare ea ibi tradita repetere supervacaneum nimis est, & inutile. Cetera autem, quae possem laudare, exempla prae temporis angustia ex authenticis monumentis eruere facile mihi non fuit, & dum de Novo Jure post Tridentini Concilii, aliorumque Pontificum Sanctiones verbum habuero, aliqua non omittam, quae certe non audebit adversarius ita facilliter respuere. Sicut nec fas ei est anathema dicere Statutis Inlustrium Ordinum, quae a viris sanctis edita fuerunt. Sufficiat hic tantum adnotasse, quod refert & probat B.Jordanus de Quedlinborch a Saxonia Ord. Eremitarum S.Augustini sub dimidium XIII. Seculi scientia non minus, quam sanctitate celebris, & in Cathedra Magdeburgensi eximius Professor, nec non praeclarissimus Scripturarum Interpres, ac fervidus Ecclesiastes, summopere idcirco commendatus nedum ab Johanne Trithemio, aliisque Catholicis Scriptoribus, verum & ab Guillelmo Cave, aliisque Heterodoxis Criticis: Laudatus enim Author morem reservandi sibi vitalitium ea aetate consuetum fuisse Monachis etiam commendatione dignis, refert, & consuetudinem adprobat. Sic enim scribit: (a) „ Erat „ quidam Frater Valens Lector in Ordine, cui cum tam de „ patrimonio suo, quam ex donatione fidelium amico- „ rum notabilis pecuniae summa venisset, volens tam „ suae necessitati in parte, quam Ordini de thesauro per- „ petuo providere, magnam ejus pecuniae partem impen- „ dit in libros bonos, quos ipse de licentia Provincialis „ comparavit, redditus nomine Conventus assignans, & „ tra-

(a) B.Jordanus Lib.III. de Vitis Fratrum.

„ tradens instrumenta , & litteras super hoc confectas ad
 „ manum illius Conventus absolute sine conditione ali-
 „ qua , seu pacto . Quo pacto Provincialis ex officio suo
 „ cum consensu Prioris , & Conventus ordinavit , quod
 „ Procurator Conventus redditus illos deberet recipere
 „ annuatim , & tradere illos dicto Lectori ad usus suos ,
 „ quoad viveret , expendendos ; eo vero de medio subla-
 „ to iidem redditus deberent servire Librariae ejusdem
 „ Conventus ad perpetuum librorum augmentum . Super
 „ qua ordinatione idem Provincialis confici fecit patentes
 „ litteras suo , & Prioris , & Conventus sigillis roboratas ,
 „ quas tradidit praefato Lectori &c. Sive ergo hujus-
 „ modi redditus a Parentibus , vel propinquis , seu amicis
 „ Fratri alicui donentur , sive etiam de bonis ab Ordine
 „ concessis per se , vel per alium comparentur , semper
 „ procuret , ut redditus illi Conventui incorporentur , non
 „ personae , ut cum ipse usu eorum de licentia , eo mo-
 „ do , quo dictum est , potitus fuerit , ipso rebus huma-
 „ nis exempto , redditus hujusmodi perpetuo remaneant
 „ ad Conventum . Et sic erunt tria bona . Primo , quia
 „ Fratri in necessariis providetur pro quanto redditus ser-
 „ viunt usui suo quoad vivit . Secundo , quia Frater ab
 „ onere extorquendi relevatur . Plerumque enim reddi-
 „ tus male solvuntur , & saepe contingit eos judicialiter
 „ extorqueri , quod melius , efficacius , & decentius , fie-
 „ ri potest nomine Conventus , quam nomine singularis
 „ personae . Tertio quia memoriale post Fratrem relin-
 „ quetur . „

LXXV. Idem peculium Statutis Ordinum Regularium
 confirmatur ; & ut ab Ordine nostro exordiamur . In Ca-
 pitulo Generali Perusii celebrato Anno 1478. Ordinatione
 XI. ita statuitur . „ Item ordinamus , quod Fratres , qui
 „ obtinuerunt perpetuationes , aut originarii fieri in aliis
 „ Conventibus , infra annum eligere possint unum dum-
 „ taxat Conventum , & non plures . Quodque bona im-
 „ mo-

„ mobilia Fratribus hujusmodi , seu eorum Conventibus
 „ contingentia pertineant ad primos Conventus , mobilia
 „ vero ad Conventus electos. „ Ex quo constat , quod
 longe ante consueverat permitti vitalitius redditus ex bonis immobilibus proveniens , quum hinc inter bona fratris numerentur , & statutus dumtaxat ordo divisionis adtendatur , ut res jam in Ordine probata recte disponatur . Similiter in Constitutionibus nostris *Dist. II. de Studentibus Cap. XIV. §. VI. lit. N.* idem statuitur , & de bonis immobilibus iterum fit sermo , & probatur laudatum Capitulum Perusinum , ut patet ex Glossa . Quinimo addita solum distinctione inter ea , quae haereditario jure obveniunt Fratribus , & ea quae haereditario jure adquiruntur : nimirum , quod priora semper pertineant ad Conventum originalem , secundi generis vero , quia praesupponuntur comparata studio & lucro Fratrum , pertinere decernuntur ad Conventum , cujus actu filius erat dum fato cessit Frater , de cujus bonis divisio fieri debet . In Constitutionibus saepe laudatis Eremitarum S. Augustini ita distincte clare & expresse permittuntur vitalitii proventus , ut nullis fas sit hanc licentiam in dubium revocare , ut ex supradictis constat , praecipue ex *Addition. Cap. XX.* „ Item nullus Frater
 „ Ordinis nostri habens possessionem aliquam extra locum
 „ cum Ordinis , sive ex Testamento , vel patrimonio de-
 „ relictam , vel etiam emptam , in eadem stare possit ultra
 „ triduum. „ Constat idipsum ex aliis earundem Constitutionum textibus , & ex iis , quae nuper laudavimus , monumentis B. Jordani de Saxonia , & B. Andreae de Monte Regali . Idem quoque permittitur in Constitutionibus Servorum B. M. Virginis , quas infra laudabo , ex eisque verba transcribam , ne inutili labore eandem reordiar telam . Sicut etiam infra eodem ex momento laudabo Constitutiones Fratrum B. M. de Monte Carmelo sub Urbano VIII. correctas , & ad formam decretorum Tridentini , Clementis VIII. &c. moderatas & adauctas , in quibus adhuc post
 talia

talìa decreta vitalitius census ex immobilibus bonis proveniens permissus legitur , sed modo ibidem expendendo juxta Passerini doctrinam . Et quod nunc , vel obiter potest hic adnotari , id unum est , quod in eisdem adhuc ab antiquis retro temporibus eadem omnino lex statuta fuit circa bona fratris defuncti , ac in nostris Constitutionibus offenditur : quare non minus ex nostris Constitutionibus , quam ex illis quod hucusque adserui confirmatur .

LXXVI. Ex quibus omnibus ita dilucide & clare adversus Amici systema firmatur causa Monachorum , ut qui primitus ab eo accusati denunciabantur filii irae , filii vindictae , filii gehennae , ex jam dictis dignoscuntur filii Regni , penitus eliminato scandalo , quod fidelium mentes invaserat . Quomodo enim , bone Deus ! dici potest aeterno igni addictus , a beata requie exclusus qui sequitur sententiam in praxi tutam , quam tenuere Sancti Ecclesiae fastis adscripti , quam laudant viri summi , & docuerunt primores Theologiae , & Canonici Juris Doctores , iique doctrina ne dum , sed pietate insignes ? Aliter enim sentire , aliter contendere velle non est Catholici piique Doctoris , sed asperi vitiligatoris Janseniana fuligine adpersi , amaro & mordaci dente dilaniantis hominum conscientias ad perniciem animarum . Absit tamen ut horumcebulonum coetui adnumerem charissimum Fratrem , esto ex consueto declamandi more nimium ad censum , qui proinde acrius , quam par erat , calamum in Monachos acuit , tetrisque nimium atrisque coloribus eorum conversationem depinxit , dum abusus impugnavit , & pro severiore disciplina certavit . Ex zelo excessit , parco fervori , sed non adprobo quae ita exardescens adversus pios & doctos scripsit : animum excuso , propositum non vellico , sed opus in iis castigo , in quibus excessit . Quapropter ad majorem vindiciam Monachorum , nobiliorumque veritatis triumphum , iterum ad incudem revocare lubet ea , quae fortasse validioris argumenti speciem

T

prae-

praefecerunt adversus utrumque peculium hucusque a nobis non segniter vindicatum, & ab adversario non sine strepitu objiciuntur : heinc cuncta, esto non semel objecta, per epigraphen percensebo ; & singillatim, nec apice immutato, transcribam ea celebriora, quae adversus nos laudat, monumenta Novi Juris, Tridentini Concilii, nimirum, aliarumque Synodorum, nec non eisdem Posteriorum S. R. E. Pontificum ad Clementem XII. usque, nec non decreta Sacrae Congregationis. Referam itidem quos nobis opponit Theologos, quos inter ad censet etiam eos, qui laxioris Ethices Patroni audiunt, ut majori impetu, validiorique brachio invadat. Et quia nec hisce contentus iterum iterumque nos stimulare pertentat ex objecta ei consuetudine, veluti ex abusu in nos repellendo pilam, nobisque insultando, denuo & saepius Patrum Regulas, & veterum Monachorum conversationem e diametro adversam objicit, haec eadem non silebo, ut omnia ordine suo retundam. Nec mirum si pluries eadem vel indigitata pertractavero, ut plenius rem totam exsolvam, quia saepius id ipsum adversarius opponit : ut ergo adposite, & pro virili tandem evertam, quae pluries in medium profert, non taedet eadem ad nauseam usque ab eo repetita, nec argumento variato relata, nova responsione refellere.

LXXVII. Sic enim Ecclesiastes *pag. 52.* scribit dum Tridentini legem adversus nos laudat, *II. Primum Caput (Sess. 25.) pro Regularium reformatione ea praecipit, quae Regulares adamussim servare tenentur, estque hujus tenoris*
 „ Quoniam non ignorat S. Synodus, quantum ex Mona-
 „ steriis pie institutis, & recte administratis in Ecclesia
 „ Dei splendoris, atque utilitatis oriatur, necessarium
 „ esse censuit, quo facilius ac maturius, ubi collapsa est,
 „ vetus & regularis disciplina instauretur, & constantius,
 „ ubi servata est, perseveret, praecipere, prout hoc de-
 „ creto praecipit, ut omnes Regulares tam viri, quam
 „ mu-

(CXLVII.)

„ mulieres ad Regulae , quam professi sunt , praescri-
„ ptum , vitam instituant & componant , atque ut in pri-
„ mis , quae ad suae professionis perfectionem , ut obe-
„ dientiae , paupertatis , & castitatis , ac si quae alia sunt
„ alicujus regulae , & ordinis peculiaria vota , & praece-
„ pra , ad eorum respective essentiam , nec non ad com-
„ munem vitam , victum , & vestitum conservanda , per-
„ tinentia , fideliter observent , omnisque cura , & dili-
„ gentia a Superioribus adhibeatur tam in Capirulis Ge-
„ neralibus & Provincialibus , quam in eorum visitationi-
„ bus , quae suis temporibus facere non praetermittant ,
„ ut ab illis non recedatur : cum compertum sit ab eis non
„ posse ea , quae ad substantiam regularis vitae pertinent ,
„ relaxari . Si enim illa , quae bases sunt & fundamenta
„ totius regularis disciplinae exacte non fuerint conserva-
„ ta , totum corruat aedificium necesse est . -- *III. Ca-*
put II. „ Nemini igitur Regularium tam viro-
„ rum , quam mulierum liceat bona immobilia , vel mobilia cujus-
„ cumque qualitatibus fuerint , etiam quovis modo acquisi-
„ ta , tamquam propria , aut etiam nomine Conventus
„ possidere vel tenere , sed statim ea Superiori tradantur ,
„ Conventuique incorporentur . Nec deinceps liceat Su-
„ perioribus bona stabilia alicui Regulari concedere ,
„ etiam ad usumfructum , vel usum , administrationem ,
„ aut commendam . Administratio autem bonorum Mo-
„ nasteriorum , seu Conventuum ad solos Officiales eo-
„ rumdem ad nutum Superiorum amovibiles pertineat .
„ Mobilium vero usum ita Superiores permittant , ut eo-
„ rum suppellex statui paupertatis , quam professi sunt ,
„ conveniat , nihilque superflui in ea sit , nihil etiam quod
„ sit necessarium eis denegetur . Quod si quis aliquid quid-
„ quam tenere deprehensus , aut convictus fuerit , is bien-
„ nio activa , & passiva voce privatus sit : atque etiam
„ juxta suae Regulae , & Ordinis Constitutiones punia-
„ tur -- *IV. Caput III.* „ Concedit Sancta S , nodus omni-
„ bus

„ bus Monasteriis , & domibus tam virorum , quam mu-
 „ lierum , & Mendicantium , exceptis domibus Fratrum
 „ S. Francisci Capuccinorum , & eorum , qui Minores de
 „ Observantia vocantur , etiam quibus , aut ex Consti-
 „ tutionibus suis erat prohibitum , aut etiam ex privile-
 „ gio Apostolico non erat concessum , ut deinceps bona
 „ ex praedictis , quibus auctoritate Apostolica similia bo-
 „ na possidere permixtum erat , eis spoliata sint , eadem
 „ omnia illis restituenda esse decernit . In praedictis au-
 „ tem Monasteriis , & domibus tam virorum , quam mu-
 „ lierum bona immobilia possidentibus , vel non possi-
 „ dentibus , is tantum numerus constituatur , ac in poste-
 „ rum conservetur , qui vel ex redditibus propriis Mona-
 „ steriorum , vel ex consuetis eleemosynis commode pos-
 „ sit sustentari . Nec de cetero similia loca erigantur , sine
 „ Episcopi , in cujus Dioecesi erigenda sunt , licentia prius
 „ obtenta . „ Deinde subdit Concilia Provincialia post
 Tridentinum coacta , quae eandem Oecumenicae Synodi
 legem confirmant , nimirum , Cameracense Ann. 1595.
 Mediolanense III. sub S. Carolo Borromaeo eodem anno
 coactum . Meclinenſe 1570. & Audomarenſe celebratum
 Ann. 1583. quae retulit primum N. Natalis , deinde ex eo
 transcripsit Anonymus Auctor libri , cui titulus *De bonis ,*
quae ex vita communi profluunt .

LXXVIII. Postquam variam exagitavit Cl. Petrum
 Passerinum expendentem Tridentini mentem , ut suum
 systema firmet nuperus Author subdit pag. 64. decretum
 Clementis VIII. seu declarationem Tridentini editam An-
 no 1599. hoc videlicet modo . I. „ Quo Tridentini Conci-
 „ lii decreta de paupertatis voto custodiendo fidelius ob-
 „ servantur : Praecipitur ut nullus ex Fratribus , etiam si
 „ Superior sit , bona immobilia , vel mobilia , aut pecu-
 „ niam , proventus , census , eleemosynas , sive ex Con-
 „ cionibus , sive ex lectionibus , aut pro Missis , tam in
 „ propria Ecclesia , quam ubicumque celebrandis , aliove
 „ ip-

„ ipsorum iusto labore , & causa , & quocumque nomine
 „ acquisita , etiam si subsidia consanguineorum , aut pio-
 „ rum largitiones , legata , aut donationes fuerint , tan-
 „ quam propria , aut etiam nomine Conventus possidere
 „ possit ; sed ea omnia statim Superiori tradantur , & Con-
 „ ventui incorporentur , atque cum ceteris illis bonis ,
 „ redditibus , pecuniis , ac proventibus confundantur ,
 „ quo communis inde victus & vestitus omnibus suppeditari
 „ possit. *II.* Neque Superioribus , quicumque illi sunt ,
 „ ullo pacto liceat eisdem Fratribus , aut eorum alicui bona
 „ stabilia etiam ad usumfructum , vel usum , administra-
 „ tionem , aut commendam , etiam depositi , aut custo-
 „ diae nomine concedere . *III.* Eorum vero , quae ad ne-
 „ cessitatem concessa erunt , nullus quicquam possideat
 „ ut proprium , neque ut proprio utatur . *IV.* Qui in
 „ praemissorum aliquo deliquerit poenas ne dum a Con-
 „ cilio Tridentino praescriptas ; sed alias quoque multo
 „ graviores Superiorum arbitrio imponendas , incurrat .
 „ *V.* Nulla quorumcumque Superiorum dispensatio , nulla
 „ licentia , quantum ad bona immobilia , vel mobilia Fra-
 „ tres excusare possit quominus culpa , & poenae ab
 „ ejusdem Concilii decretis impositae , & ipso facto in-
 „ currendae obnoxii sint , etiam si Superiores asseverent
 „ hujusmodi dispensationes , aut licentias concedere pos-
 „ se , quibus in ea re fidem minime adhiberi volumus .
 „ *VI.* Fratrum vestitus , & supellex Cellarum ex communi
 „ pecunia comparetur , & omnino uniformis sit fratrum ,
 „ & quorumcumque Superiorum , statuique paupertatis ,
 „ quam professi sunt , conveniat . Nihil etiam quod sit neces-
 „ sarium alicui denegetur . *VII.* Quaecumque Fratrum ve-
 „ stes , sive laneae , sive lineae , omnisque alia supellex in ali-
 „ quem commodum Conventus locum deferatur , ibique
 „ ab uno , vel duobus Fratribus huic muneri deputatis di-
 „ ligenter custodiantur , ut inde Superioris arbitrio , prout
 „ cuique opus fuerit , subministrari opportune possint .

„ *VIII.*

„ *VIII.* Omnes etiam Superiores , quicumque illi sint ,
 „ eodem pane , eodem vino , eodemque obsonio , sive , ut
 „ ajunt , pietantia in communi mensa , prima vel secun-
 „ da , nisi infirmitatis causa impediti fuerint , vescantur ,
 „ neque singulare aliquid , quo privatim quisque in cibum
 „ utatur , ullo modo offerri possit ; si quis in ea re pecca-
 „ verit , nihil ea die alimenti percipiat , nisi panem &
 „ aquam . *XI.* Superiores omnes etiam Generales , vel
 „ qui redditus , aut praestationes particulares ratione offi-
 „ ciorum habent , eorum accepta , & expensa in libro di-
 „ stincto fideliter , & diligenter adnotari curent , neque
 „ in alios usus , quam ratione officii sui necessarios , quic-
 „ quam expendant . Cum vero contigerit ipsos in aliquo
 „ Conventu commorari eam pecuniae quantitatem in
 „ commune conferant , ex qua sibi , & iis , qui secum erunt ,
 „ victus ad praescriptum Regulae , & Constitutionum
 „ suppeditetur . *X.* Nullus ex Superioribus locorum admi-
 „ nistrationem bonorum , aut aliarum rerum , dispensatio-
 „ nemque pecuniarum , & reddituum sui Conventus per se
 „ ipsum habere , sive exercere possit ; sed universum id
 „ onus tribus Fratribus ejusdem Conventus a Generali
 „ ita demandetur , ut unus rerum , & bonorum , reddituum-
 „ que colligendorum , ac exigendorum curam habeat . Al-
 „ ter tanquam depositarius pecunias , ac cetera ab illo col-
 „ lecta , & exacta fideliter asservet : alius de pecuniis , &
 „ rebus a depositario acceptis Priori , & Fratribus , ac
 „ Conventui universo de necessariis , mandante tamen
 „ ipso Priore non secundum proprium affectum , sed juxta
 „ charitatis regulam , veluti bonus dispensator provideat ,
 „ officiorum hujusmodi confusione penitus interdicta .
 „ *XI.* Ceterum hi tres tam impensi , quam accepti singu-
 „ lis mensibus Superiori locali adhibitis etiam duobus vel
 „ tribus fratribus ejusdem Conventus probatoribus re-
 „ rumque usu peritis rationem reddant . Deinde ipsi met
 „ rursus praesentibus Priore , & peritis praedictis Gene-
 „ rali

„ rali cum advenerit , denique ipse Generalis in quolibet proximo Capitulo Generali , saltem coram tribus Judicibus ab ipso Capitulo ad hoc constitutis , illorum omnium , universamque suae administrationis , tam publicae , quam privatae rationem reddere teneatur , cujus etiam exemplum authenticum ex Actis Capituli describatur , ad hoc ut ad omne mandatum nostrum , vel Sedis Apostolicae Romae transmitti possit . „

LXXIX. Deinde pag.66. laudat declarationem S. Congregationis , quam refert Prosper Fagnanus in *Comment. ad Cap. Monachi de statu Monachorum Cap. I.* sicut & aliud decretum , quod idem Fagnanus ibidem refert n. 63. & 64. flagellatque iterum N. Passerinum explicantem Clem. VIII. decretum , & subdit deinde pag. 72. „ Urbanus VIII. in decreto de Regular. Apostatar. ejectione Clementis VIII. Constitutionem confirmat . „ Ut infecta semina „ inquit „ e quibus pravi ejusmodi fructus potissimum prodeunt , deinceps ne serantur in vinea Domini , censuit innovandas , & sanctissimi auctoritate innovat Constitutiones , & decreta generalia S. M. Clem. VIII. ad Regularem Reformationem , ac Novitiorum receptionem , professionem , atque institutionem spectantia , districteque praecipit Superioribus , ut illa exacte observent , atque ut observentur efficiant . „ Post pauca ibidem refert decretum Innocentii X. editum Anno 1649. „ Inter cetera , quae ad Regularem disciplinam instaurandam conservandamque Sacrosancta Tridentina Synodus salubriter decrevit &c. Quapropter ad ejus usum inducendum fel. record. Clemens VIII. Paulus V. & Urbanus VIII. Romani Pontifices praedecessores nostri varia decreta ediderunt . Sed quia nihilominus sive ob injuriam temporum , sive ob Superiorum incuriam , sive ob alias causas illorum executio protracta est , non sine gravi Monasteriorum in spiritualibus , & temporalibus „ de-

„ detrimento , & Religionum jactura , idcirco nos &c. „
 nec aliud refert , sed incunctanter laudat aliud decretum
 ejusdem R. P. editum Ann. 1654. quod incipit : *Ad propa-*
gandum relatum a Fagnano in 2.p. III. *Decret. Cap. Rela-*
tum Ne Clerici vel Monachi , quo inhibetur ne Novitii re-
 cipiantur ad habitum , nisi sub expressa conditione com-
 munitatis servandae juxta Tridentini decreta & Clemen-
 tis VIII. Constitutionem . „ Sub exacta tamen vita ad prae-
 „ scriptum Regulae , non obstante quavis laxiori consue-
 „ tudine , seu potius corruptela in contrarium introducta ,
 „ servataque forma Sacrorum Canonum , Concilii Tri-
 „ dentini , & Constitutionum Apostolicarum , ac praeci-
 „ pue decretorum S. M. Clementis Papae VIII. „ Idem de-
 cretum confirmatum subdit ab Alexandro VII. Ann. Do-
 min. 1655. nec non ab Innocentio XI. in Constitutione edi-
 ta An. 1679. quae incipit : *Cum nos alias* , & immediate post
 Decretum Innocentii XII. tenoris sequentis . „ Sanctissi-
 „ mus in Christo Pater & Dominus noster Divina Provi-
 „ dentia Innocentius Papa XII. pro paterna charitate &c.
 „ Ut Regularis in iis disciplina ad Religiosorum salutem ,
 „ & totius Christiani Populi aedificationem utilitatem ,
 „ quae facta testis custodiatur , ac vigeat ac sicubi collapsa
 „ est , adjuvante Domino reparetur , constituit , & decla-
 „ ravit se licentiam recipiendi Novitios in singulis appro-
 „ batis Ordinibus benigne concessurum . . . dummodo ta-
 „ men , quae pro Regulari vita recte instituenda , tam-
 „ a Sacrosancta Tridentina Synodo , quam a praedecesso-
 „ ribus suis Romanis Pontificibus , praecipue vero felicitis
 „ recordationis Clemente VIII. in decretis generalibus
 „ pro Regularium reformatione , nec non Innocentio X.
 „ & Alexandro VII. pro Novitiorum receptione , & pro-
 „ fessorum educatione salubriter constituta sunt , quibus
 „ omnibus firmiter inhaeret Sanctitas Sua , eaque , qua-
 „ tenus opus sit , confirmat , & renovat . „ Actutum sub-
 dit decretum S. Congregationis , quod ejusdem est tenoris ,
 ejus-

eiusdemque expressionis . Addit deinceps idem fuisse ab Clem.XI. executioni mandatum denegata licentia ad habitum recipiendi Conventibus illis , in quibus laxior disciplina vigeat , quamplurimis idcirco eorum ad exactae communis vitae observantiam revocatis , & se testem ocularem huiusce rei adserit . Tandem *pag.76.* laudat Breve Benedicti XIII. qui dum Anno 1726. Provinciae Lombardiae fratres Congregationis S.Sabinae univit ad censuitque , causam huiusce unionis adsignavit , ut , nimirum , iidem Fratres Sabinensis Congregationis in eam cooptati Provinciam possent communem exactam vitam in aliis eiusdem Provinciae Conventibus promovere , ut constare ait ex verbis laudati Benedicti XIII. „ Quod Apostolicae sollicitudinis officium ad propagandam Regularem disciplinam &c. Votis autem eiusdem Pontificis (Innocentii XII.) observantiae latius dilatandae exitus minime obsecundavit . Floruit enim Regularis disciplina , & S.Sabinae Congregatio optimis exemplis Religiosae virtutis abundavit ; sed per novam illam regiminis formam potius intra Congregationis fines conclusa , quam ad totius Provinciae utilitatem amplificata observantia est . Nos proinde &c. pro conservanda & dilatanda per totam Lombardiae Provinciam severiori disciplina has Regulas praescribimus , atque ut perpetuo observentur districte praecipimus , & mandamus . Primo . Vita communis , & rigor observantiae Regularis . . . perpetuo retineatur , & quam fieri potest maximo perfectionis studio custodiatur , & observetur . „ Cujus observantiam confirmatam adserit ab Clem.XII. qui dum eisdem Fratres Congregationis S.Sabinae iterum ab ea Provincia avulsit , & in pristinum statum remisit , idem momentum , eandemque causam renovationis huiusce adsignavit , quod fuit Benedicto XIII. momentum unionis , nimirum , observantiae vitae communis , ut constat ex verbis eiusdem

dem Clem. XII. „ Fratres omnes ad Regulae , quam pro-
 „ fessi fuissent , praescriptum , vitam instituire , & com-
 „ ponere , atque illa , quae communem vitam , victum ,
 „ & vestitum concernerent juxta Concilii Tridentini , &
 „ Recol. Mem. Clem. Papae VIII. praedecessoris itidem
 „ nostri decretorum tenorem , fideliter , & inviolabiliter
 „ observare omnino tenerentur . „ Haec , inquam , sunt
 quae nobis objicit , & certe non levis momenti , sed quae ma-
 turo egent examine , quaeque ut sigillatim ad lancem San-
 ctuarii revocentur oportet , constetque proinde rem aliter
 se habere ac nuperus Scriptor contendit ; utque eadem
 teneatur via , quam tenui dum ex veteri Jure haud proscrip-
 ptam probavi mitiorem , quam propugno , disciplinam ,
 prius itidem nunc de peculio primi generis , nempe de de-
 posito , deinde de secundi generis peculio , videlicet de li-
 vello , agam , ut utrumque innoxium ex novo Jure osten-
 dam sincere laudata monumenta expendendo , & ad obje-
 ctiones responsionem opportunam adhibendo .

LXXX. Et quidem ex laudata Tridentini sanctione
 haud labefactari nostram sententiam perspicuum est , si pe-
 nitius & serio Tridentini verba librentur . Verum quia
 varia est Doctorum opinio circa sanctionem laudatae Sy-
 nodi , sit ne illa novum reapse Jus ab Oecumenico Concilio
 procusum , an vero antiqui Juris renovatio , & confirmatio ?
 utramque sententiam saltem digito prius monstrare non
 taedet , ut inde omni remoto obice quod incoepi ad um-
 bilicum usque perfectum compleam . Ex Tridentini decre-
 to non fuisse novum Jus conditum docuerunt quamplures
 non ignobilis notae Theologi , & Canonistae , qui animum
 & mentem Venerabilium tot Patrum in Spiritu Sancto
 congregatorum perpendentes adseruerunt , quod sicut eo-
 rum cura & studium in ceteris decernendis potissimum
 enituit , ut veterem disciplinam , ne dum temporum va-
 rietate , sed etiam qua doemonis arte , qua hominum ma-
 litia

litia antiquatam renovarent confirmarentque ; ita pariter quia religiosa paupertas ex Regularium desidia, variisque in claustris grassantibus abusibus labefactata nimium erat, ut ea ad normam antiqui Juris sarta tecta custodiretur Canones laudatos ediderunt. Quapropter ajunt, quod quum ibidem Concilium permittat Monachis retinere bona cum mobilia, tum immobilia, modo ea non sint superflua, dum iterum mobilia & immobilia eisdem retinere prohibet, certe nil aliud interdicit, quam possessionem & proprietatem, secus vero usum facti : eorumque crimen detestatur, qui fucato Conventus nomine sine licentia Superiorum ea retinentes proprietatem & dominium sibi adrogabant : quapropter consulto subdidit laudata Synodus : *statim ea Superiori tradantur, & Conventui incorporantur* : idipsum porro firmans renovansque, quod fuerat ab Innocentio III. decretum in *Cap. Cum ad Monasterium* : ibidem enim laudatus Pontifex pariter statuit, ut *si quidquam alicui fuerit specialiter destinatum, non praesumat illud accipere, sed Abbati, vel Priori, vel Cellarario assignetur*. Jubet itidem Tridentinum, ut omnia Monachorum bona Conventui incorporantur ; & quid, ajunt, sic praecipiendo S. Synodus indicit, nisi ut ea bona Praelato tradita, ab eoque adceptata Conventui cedant, hicque habeat plenum jus, plenumque dominium super omnibus Monachorum bonis, a quibus jus omne, omnisque proprietas eliminatur per professionem religiosam ? Certe nil aliud est incorporari, quam adceptari a Superiore nomine Conventus, eique rem adceptatam adscribi, ut praesertim constat de rebus Ecclesiae donatis, ab eaque adceptatis, quae protinus idcirco eidem addicuntur incorporantur. At hoc novum certe non est, sed avitum Sanctum celebre ab antiquis retro temporibus in Ecclesia statutum ; itaut ad essentiam paupertatis spectare, super qua nec Pontifex possit dispensare, in Lateranensi IV. Con-

cilio fuerit definitum (a). Cetera autem, quae ibidem Concilium statuit circa religiosam paupertatem ipsissima sunt, quae in pluribus veteribus Ecclesiae sanctionibus statuta sunt: ita ut si veterum Canonum verba, & Tridentini formulae simul conferantur, ita similia reperientur eandem Ecclesiae formam praeseferentes & disciplinam, ut vultu uniformes Eurimedontem & Licormam, matrisque adspectui similes olim Poeta cecinit.

*Cuncta pares, dulcisque labor sua nomina natis
Reddere, & in vultu genitrici haerere suorum.*

Quod infra clarissime constabit, praecipue ex testimonio Cl. Cornelii Musso Episcopi Bituntini. At ex adverso alii ejusdem subsellii Theologiae, & Canonici Juris periti (b) novum Jus fuisse conditum a Tridentino adserunt, ut religiosa paupertas exactius custodiretur: quia, nimirum, id fuit a S. Synodo adpositum, idque de novo statutum, quod in antiquo Jure fuit omissum; idque ostendunt ex verbis illis Tridentini: *Nec deinceps liceat* &c. Hisce igitur sententiis praenotatis quis non advertit facillime me posse ab hac tam ardua quaestione expedire si priori adhaererem sententiae, eamque ardentius propugnarem, sicut reapse illam existimo probabilior? Jam ex antiquo Jure utrumque petulum vindicavi, quare nullum facefferent negotium ne dum Tridentini lex, verum & ipsa, quae postea fuerunt a Romanis Pontificibus edita, decreta ad laudatam Tridentini legem sartam rectam custodiendam. Verum quia revera vincendi mihi animus infidet, pugnandi cura non displicet, eaque dumtaxat, quae ad

(a) Authores, qui pro prioris adser-tione laudantur, sunt Navarrus, de Grassiis, Antonius Perez, A' S. Faulto, Fagundez, Villalobos, Barbo-sa, Riccius, Bordonus, Vidal, Pey-rinus, Miranda, Tamburrinus, Ledesma, Caramuel, & alii plures.

Vide Barbof. & N. Fasserinum ubi infra.

(b) Authores posterioris senten-tiae sunt Suarez, Azorius, Petrus Navarrus, Molina, Lessius, V. Tho-mas a Jesu, Vasquez, Lezana, N. Do-natus, & alii. Vide Laym. ubi infra.

ad veritatis manifestationem tendit : qua de causâ libenter victas dando manus Authori Dissertationis de Apostolico-Monastica disciplina posteriori sententiae adhaereo , ex eaque itidem probandum adsumo neutrum ex praefatis peculis fuisse a Tridentino proscriptum , & utrumque eodem ordine servato propugno .

LXXXI. Quid enim novi statuit Concilium , nisi , ut bona omnia , sive mobilia ea sint , sive immobilia , statim Superiori tradantur , & Conventui incorporentur , quorum proinde nec usum juris , nec usufructum habeat Monachus , sed ea omnia per Officiales Monasterii ad nutum amovibiles administrantur ? Verum haec omnia ad unguem observantur lege depositi firmata , dum , nempe , illud traditum Superiori in arca communi servatur , non sine licentia , & nonnisi per Officiales expenditur in usus licitos , & non superfluos . Nulla igitur proprietatis labe polluitur Monachus depositum servans , nec ullo modo depositum reluctatur sanctioni Concilii Tridentini . Quum itidem Concilium statuerit , ut necessaria suppellex Monacho non denegetur , sed omni , quâ par est , charitate occurratur eidem , id reapse praestatur servata lege depositi , quia , nimirum , ut supra etiam dixi , idcirco permittitur , ut aliquid pecuniae in communi arca servetur , ut ex ea Monachi necessitatibus subveniatur , non secus ac ex communi massa teneretur suppeditare pecuniam ; adeoque eam ipsam a Monacho reservatam in communi deposito Conventus ei praestat , dum ut reservet Monacho permittit . Utque rem brevius , sed veritate servata , perstringam , ostendamque nullimode violari Tridentini legem ex deposito , sic probabo . Quia ut sapienter advertit Illustrissimus N. F. Franciscus de Arauxo pridem in Salmanticensi Universitate Primarius Professor , deinde Episcopus Segobiensis summae probitatis vir , qui misso Infulis nuncio ad pristinam claustralem paupertatem rediit , & tantae eruditionis fuit , ut Hesperiae lumen fuerit adpellatus

tus (a), Concilium Tridentinum in laudato loco tria Monacho prohibuit . I. possidere immobilia . II. possidere ut propria mobilia . III. retinere apud se pecuniam . Dum autem depositum admittitur, immobilia non possidentur, mobilia nullo modo ut propria possidentur, cum pecunia tradita Superiori, & in communi arca servata ita ad nutum Superioris servetur, ut non sine licentia possit expendi, & quae traditur licentia possit ad nutum revocari . Nullo igitur pacto Tridentini lex violatur dum depositum custoditur .

LXXXII. Verum quia circa incorporationem omnem movent lapidem qui contra nos sentiunt, & praecipue nuperus Author, qui nullimode sibi suadere potest quomodo pecunia haec reapse Conventui incorporetur, quae in communi arca servatur pro Monacho, & non in communes usus applicatur: varium circa hujusce disciplinae custodiam explicare fas est Religionum usum, eumque universim propugnare . Consuetum est Coenobiis multis pecuniam a Monacho quomodocumque adquisitam confundere, & realiter permiscere cum reliqua Monasterii, seu communi usui destinata pecunia; sed in libro Conventus, sive particulari, sive communi adnotare ex Monacho perceptum, & ita ex eo introitum conficere, sicut ex ceteris Monasterii proventibus, & eleemosynis perceptis &c. introitum adnotare ibidem est consuetum, hoc videlicet modo . *Recepimus ab N. N. o. o. o.* : quum vero Monacho necessitas occurrit, ex eadem communi pecunia suppeditare eidem, toties quoties necessitas exigit, usque ad summam ab eo depositam, & in communi pariter libro cum ceteris Monasterii expensis adnotare, videlicet : *Dedimus eleemosynaliter F.N. pro suis religiosiis necessitatibus o. o. o.* & ita servatum reperies a nostra humili Congregatione, quod non sine commendatione observarunt Nuncii Apostolici in Neapolitano Regno dum de communi vita negotium

(a) Francisc. Arauxo de Ecclesiastic. Stat. Qu. XXIX.

gotium ageretur sub Innocentio XII. Aliis autem Ordinibus haec est consuetudo circa deposita Fratrum, nimirum, in eadem arca communi seorsim deponere pecuniam singulorum, quibus ea servanda conceditur, verum diversimode ibidem eam servant, nempe in loculis distinctis, iisque in eadem arca, clavibus a depositariis retentis, clausam servant, vel in peculiari libro describunt singulorum peculium, idque reapse confusum, sed in peculiari itidem arcula repositum, eaque in communi capsâ inclusa & servata; qua in re etiam solet varia consuetudo adesse: quidam enim eam arculam clave obserant, alii vero non, omnes tamen eam in communi capsâ custodiunt, hancque duabus, vel tribus clavibus obseratam a depositariis, seu capsariis custoditam habent. Quomodocumque autem praefatum peculium in communi arca servetur reapse commiscetur cum aerario Conventus, eidemque Monasterio physice incorporatur, quia, ut supra dixi, res in Monasterii jus transiens, eique addicta reapse illi incorporatur. Ut autem qui nobis adversatur acu tangat verum esse quod diximus, idque conforme Venerabilium Patrum Tridentinae Synodi menti, quamvis plura praesto forent Doctorum momenta, unum proferam monumentum, omni veneratione dignum, quo res tota clarescat, eliminetur rigor, & quae in Passerinum, aliosque inlustres viros criminatio adcessit, procul abigatur: quod certe monumentum si nupero Scriptori innotuisset, is certe non ita rigide scripsisset, neque sic acriter sodalem suum, quem summa veneratione laudare debebat, stigmatizasset: hoc autem, quod depromam, monumentum est adprobatio depositi, quin etiam & livelli facta post Tridentinum a S. Sedis delectis Ministris, eaque a Romano Pontifice proprio calculo firmata. Quum enim a fel. record. Xysto V. fuissent destinati Visitatores Provinciae Regni O. N. Stephanus Tit. SS. Marcellini, & Petri Presbyter Cardinalis Aretinus, & Frater Felicianus Episcopus S. Agathae Gothorum,

rum, qui postea etiam fuit S.R.E. Cardinalis Laurerius, ut demandatam sibi spartam exsequerentur laudati Apostolici Visitatores Provinciam lustrarunt, cunctas illius consuetudines ad incudem revocarunt, utque ad meliorem frugem, strictiorem nempe observantiam, florentissima illa Provincia promoveretur varias ediderunt ordinationes, quas Xystus V. probavit confirmavitque, & ut Romae ederentur mandavit, quod reapse actum est, extantque adhuc in praesentiarum hoc titulo distinctae: *Ordinationes pro Conventibus Ordinis Praedicatorum Provinciae Regni Neapolitani jussu S.D.N.D. Sixti Papae V. editae, & a Sua Beatitudine approbatae. Anno Domini 1588. -- Romae apud Vincentium Accoltum.* At in eisdem Ordinationibus mentem Concilii Tridentini circa depositum, & vitalitium laudati Apostolici Visitatores rem aliter se habere, ac adversarii contendunt, luculenter manifestarunt Tit. *de vitanda Bonorum proprietate*, quam declarationem de verbo ad verbum transcribere non taedet.

„ Ut autem proprietas malorum omnium radix penitus
 „ extirpetur a vobis, omnes census, proventus, redditus,
 „ pecunias, & bona quocumque nomine acquisita Fratrum Monasteriis, quorum sunt filii, applicamus, &
 „ applicata esse praesenti Constitutione declaramus, juxta
 „ decretum S. Concilii Tridentini *Seff. XXV. Cap.2. de Reg. & Monial.*, & Constitutionem Capituli Generalis
 „ Bononiae Ann. 1564. habiti, quorum verba sunt haec:
 „ -- Nemini Regularium tam virorum, quam mulierum
 „ liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita,
 „ tanquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere, vel tenere: sed statim ea Superiori tradantur, Conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere etiam ad
 „ usum Fratrum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum,

„ rum , seu Conventuum ad solos Officiales eorundem
 „ ad nutum Superiorum amovibiles pertineat . Mobilium
 „ vero usum ita Superiores permittant , ut eorum supel-
 „ lex statui paupertatis , quam professi sunt , conve-
 „ niant , nihilque superflui in ea sit : nihil etiam quod
 „ sit necessarium , eis denegetur . Quod si quis aliter
 „ quidquam tenere deprehensus aut convictus fuerit , is
 „ biennio activa & passiva voce privatus sit : atque etiam
 „ juxta suae Regulae , & Ordinis constitutiones punia-
 „ tur . -- Unde Bononiae in praedicto Capitulo Generali
 „ Anno Domini 1564. celebrato , in quo haec Constitu-
 „ tio Concilii Tridentini fuit publicata , ita statutum fuit.
 „ -- Ne quid in Fratribus nostris vestigium proprietatis
 „ supersit , omnibus nostri Ordinis professoribus denun-
 „ ciamus , quod omnia bona immobilia , & quicumque
 „ annui redditus , vel proventus undequaque advenire
 „ soleant , communi nostri Ordinis utilitati incorporata,
 „ & applicata sint , sicut etiam Nos , praesenti decreto ,
 „ applicamus , & incorporamus , & illis Conventibus no-
 „ stri Ordinis applicata censeantur , quibus secundum ju-
 „ ra , & nostras Constitutiones potissimum debentur .
 „ Quod si in hac causa dubium acciderit , cui Conventui
 „ applicari debeant , Reverendissimus Generalis , vel Su-
 „ perior Praelatus illius Provinciae , aut Congregationis
 „ quid in hac parte faciendum sit de maturo discretorum
 „ consilio quamcitus decernat . -- Quare Syndici omnes
 „ census , proventus , & bona Fratrum particularium
 „ hujusmodi deinceps colligant , & Caplariis ad usus Mo-
 „ nasteriorum consignent . Conceditur tamen ad tempus ,
 „ ut Syndici census hujusmodi infra summam quinquaginta ducatorum existentes integre , & si praedictam
 „ summam exceßerint , tantum quinquaginta Fratribus ,
 „ quorum erant , dent : qui sane Fratres statim atque eas
 „ pecunias a Syndicis acceperint , Praelatis praesentent
 „ in deposito communi asservandas ; nec eis uti possint
 „ nisi

„ nisi in necessitatibus suis, & de licentia Praelati, cui
 „ singulis vicibus exponenda erit necessitas hujusmodi
 „ sub poena perpetuae privationis suorum Officiorum
 „ absque spe veniae, & convicti de proprietate, praecipitur
 „ Praedicatoribus, ut eleemosynas, quas ex praedican-
 „ di labore acceperint, eas integre Praelatis suis prae-
 „ sentent, & Praelati Capsariis pro usu Monasteriorum
 „ tradant: Conceditur tamen ut quarta pars Praedicatori
 „ dari possit, quae in communi deposito asservetur, &
 „ non dispensetur, nisi ut supradictum est de iis, qui ha-
 „ bebant census. Idem de Confessariis intelligatur. Quum
 „ autem Praedicatores profecturi sunt ad loca sibi desti-
 „ nata ad concionandum Conventus ipsi teneantur illis
 „ providere de viatico, & rebus ad iter hujusmodi neces-
 „ sariis. „ Quum autem ex declaratione duorum S.Sedis
 Ministrorum in Apostolica visitatione, eaque probata
 calculo Romani Pontificis, alia fuerit Tridentini mens in
 laudato decreto, eaque nobis haud adversa, quinimo propi-
 titia, quis vel rigidus aemulator poterit ea de re amplius
 contendere, aut caespitare? repetendum huic foret quod
 olim Augustinus ait: (a) *Roma rescripta venerunt causa
 finita est*. Et quod magis magisque hinc adnotandum oc-
 currit ad majorem facti notitiam, clarioremque adsertio-
 nis nostrae firmitatem, id procul dubio est, quod majore
 promeretur reflexionem, illius, nimirum, temporis
 felicitas, illiusque aetatis, qua Apostolica visitatio, &
 declaratio fuit peracta, conditio memorabilis: tunc enim
 eleemosynae, quae verbi Dei praeconibus, praesertim
 in Neapolitano Regno, respondebant, copiosae erant,
 commodiusque illis occurrebant populi, & Confessarii
 in Religiosam stipem poenitentes ubertim munera largie-
 bantur & aurum, ut ex parte notum est nobis, & quod
 reliquum est magisque amplum Patres nostri narraverunt
 nobis, & quibusnam haec latent si vel priora tempora
 me-

(a) S. Augustinus Serm. II. de verbis Apostoli.

memoria pervolvant, vel interrogent majores suos? At eo tunc feliciori tempore tanta charitate tantaque benignitate S. Sedes charitatis thronus, & clementiae solium, providit Concionatoribus, Confessariisque, ut nimirum, ne dum ad meram necessitatem, sed ad honestam etiam commoditatem cuncta suppetere eis. Quomodo ergo tam misere sentit qui eos impugnat? Dominus liberalis, & servus avarus.

LXXXIII. Eodem quoque modo, quo expendimus Tridentinam Synodum, explicare itidem oportet decisiones omnes Sacrae Congregationis, quum haec nonnisi quod Tridentinum statuit exsequendum curaverit, ut una voce testantur Theologi, & Canonistae, quos infra nostrae sententiae Patronos laudabimus; ex quorum aliquibus, qui Tridentino adfuerunt, ulterius constabit hanc ipsissimam fuisse Patrum illorum in laudato decreto mentem, & sententiam, quam nuper expendimus. Et ita pariformiter explicantur Synodi Provinciales post Tridentinum coactae, quae certe non eam communem vitam servandam inculcarunt, quam nuperus Author dicit necessariam ad salutem, sed quae a Sacris Canonibus supra laudatis praecepta ampliori explicatione fuit a Tridentino indicta. Et en itidem adhibitam explicationem textui Constitutionum nostrarum, quam exspectabat Amicus, quum laudati Apostolici Visitatores ad mentem Tridentini, & Capituli Generalis Bononiensis Ann. 1564. statuta efformantes peculium utrumque certis circumscriptum limitibus indulserint; adeoque dum in Constitutionibus laudatis dicitur: *Bona Fratris defuncti pertinent ad Conventum, cujus est filius*, non indicitur communio exacta bonorum, quam ille propugnat, sed quae a nobis servatur regularis vita communis, haecque vindicatur ex praefato decreto Apostolicae visitationis. Vindicatur itidem ex aliis declarationibus Sacrae Congregationis, quas refert Nicolius (a),

(a) Nicolius V. paupertas num. 5.

nimirum, die 3. Februarii 1579. & 26. Maji ejusdem anni, 4. Novembris 1580. & 24. Maji 1582. & 22. Januarii 1591. quibus statutum fuit, ut quod datur Moniali consignetur Abbatisſae, ut expendatur in usus ejusdem Monialis, & quod superfluum est pro Monasterio. Et, ut refert Cl. Cardinalis de Luca (a), ita saepius fuit decisum a S. Rota, cujus varias itidem decisiones videre est apud Cl. Nicolaum Seranum Priorem Generalem Ord. Eremitarum S. Augustini: (b) *Nimirum Decisionem 772. num. 22. part. 2. divers. Decis. 217. num. 12. part. 2. etiam divers. Decis. 241. num. 4. & Decis. 306. num. 1. & 2. part. 1. Rec.* in quibus omnibus laudata Rota decidens juxta dispositionem veterum Canonum etiam post Concilium Tridentinum manifeste declaravit haud obesse legibus ejusdem S. Synodi quod nos propugnamus.

LXXXIV. Quid insuper si addas Constitutiones, sive Statuta Inlustrum Ordinum Regularium post Tridentinum edita, quibus deposita permittuntur, modo juxta Tridentini legem in communi arca servantur? Non leve adcedit munimen, nec stramineum robur ad vallandam tam lucidam veritatem. In nostris Capitulis Generalibus, iisque dubio procul a Rom. Pontifice probatis, permittitur nobis retinere depositum ad occurrendum propriis necessitatibus absque ullo onere physice confundendi pecuniam a Fratribus adquisitam cum aere communi. In Capitulo namque Gener. celebrato Vallisoleti Anno 1605. sic decernitur *confirmat. 2.* „ Confirmamus illam de Depositis, „ ut videlicet, qui pecunias undequaque habuerint, te- „ neantur sub poenis proprietariis debitis infra terminum „ vigintiquatuor horarum eisdem Praelato suo praesenta- „ re, & de ejus licentia in communi deposito ponere, „ quod in moderata pecuniarum quantitate permitti po- „ terit,

(a) C. de Luca Discept. LVII. de Regularibus.

(b) Seranus in libello supplici

dato S. Congreg. super Disciplina Regulari §. IX.

„ terit , attenta tamen personarum , & occasionum qua-
 „ litate : tempus vero , & usum Priorum arbitrio relin-
 „ quimus , quorum conscientiam in diem Christi aggra-
 „ vamus , ut invigilent , ne Fratres pecunias aliter ex-
 „ pendant , quam eorum religiosa necessitas , vel com-
 „ moditas tulerit . „ Quod etiam fuit confirmatum Ro-
 mae Ann. 1608. *confirm. 6.* Idque pariter legere est in Capi-
 tulo Generali coaëto Romae Ann. 1569. *ordinat. 24.* & in
 pluribus aliis posterioribus , quae ex consilio omitto , ne
 taedio adficiam legentes . Idem quoque legere est in
 Constitutionibus Ordinis Eremitarum S. P. Augustini
 etiam post Tridentinum a Gregorio XIII. R.P. ad examen
 demandatis duobus insignibus S.R.E. Cardinalibus Alcia-
 ti , nimirum , celebri Canonici Juris Doctori , & N. Justi-
 niani pridem Ordinis Generali Magistro eximio Theolo-
 go , ab eisque probatis , ut constat ex epistola Cardinalis
 Savelli praeposita eisdem Constitutionibus . In eis quippe
 disertissime , & sine ulla ambage laudatis Fratribus depo-
 siti usus permittitur . *P.II. Cap. XV. de Morientibus n. 13.*
 ubi ita praescribitur . „ Si vero Frater tempore mortis ali-
 „ quas pecunias de licentia sui Superioris pro libris emen-
 „ dis , vel quovis alio in Deposito , vel alibi habuerit ,
 „ quotquot illae sint ad Conventum suae professionis de-
 „ volvantur , nisi essent in quantitate contemnenda . „
 Reliqua vero , quae ex eisdem Constitutionibus laudanda
 occurrunt , infra in medium proferentur ad rem totam fir-
 mandam , ne frustra idem lapis saepius revolvatur . Sicut
 etiam infra laudabo Constitutiones Fratrum Minorum
 Conventualium etiam longe post Tridentinum a S.Sede
 probatas , in quibus expresse permittitur depositum , quod
 vindicamus . Sicut & Constitutiones Fratrum S. Mariae de
 Mercede Redemptionis Captivorum probatas ab Innocen-
 tio XII. in quibus expresse depositum permittitur , ut infra
 constabit . In Constitutionibus Ordinis Servorum B. Ma-
 riae Virginis editis probatisque pridem ab Gregorio XIII.
 Ann.

Ann.1579. deinde ab Urbano VIII. An.1643. iterumque editis jussu Cardinalis Sacchetti Protectoris, *De administratione bonorum Cap.XXIV.* permittitur, ut ex „ pecuniis propriis quavis ratione debitis etiam, ex patrimonio sibi tempore professionis reservatis, vel labore & „ industria propria acquisitis, utpote praedicationibus, „ lectionibus, & similibus -- vel ponatur in deposito, vel „ fundetur in bonis stabilibus nomine Monasterii. Ex redditibus tamen dictorum bonorum valeant, & possint „ Superiores Religionis necessitatibus eorum subvenire, „ quorum intuitu venerat capitale. „ Quid ultra? Paulus V. concessit Clericis Minoribus Regularibus, ut possent ex licentia Superiorum non in communi arca, sed apud se depositum retinere, ut legere est in eorum Constitutionibus *Decreto 56. circa paupertatem.* „ Sufficiat licentia Superioris pro retinenda apud se, vel apud alios pecunia, vel aliquid simile ad suos, vel aliorum usus applicanda, seu expendenda, sive congruenti tempore, „ restituenda cum debita Superioris licentia, & qui secus „ fecerit ut proprietarius habeatur. „ In Constitutionibus Fratrum B.Mariae de Monte Carmelo recognitis & correctis decreto Capituli Generalis Rom. 1625. cui praesedit Cardinalis Mellinus ejusdem Ordinis Protector. *Par. I. Cap.XXII* ita decernitur de bonis Fratrum in alienis Conventibus demortuis *num.3.* „ Volumus, quod libri, & bona, quae Studentes in aliena Provincia habuerunt, suis „ Provinciis, & Conventibus restituantur, & si quis emisserit professionem in aliquo Conventu, & deinde se transferit ad manendum per longum tempus ad alium, & „ ibi moram traxerit per decennium, vel ultra: quod in „ morte illius, bonorum sibi ad usum concessorum remanentium mobilium, duae partes sint illius Conventus, „ ubi traxit longam moram, & tertia pars illorum bonorum sit Conventus, ubi professionem emisit. Si vero „ talis Frater non compleverit in alio Conventu decennium,

„ nium , sed per duos , vel tres annos permanſerit , & ibi
 „ mortuus fuerit : tunc duae partes erunt Conventus cu-
 „ jus eſt filius , & tertia pars illius Conventus , ubi mor-
 „ tuus fuerit : Immobilia vero bona , ſive quae tempore
 „ profeſſionis habebat , ſive quae poſt profeſſionem quo-
 „ quo modo adeptus eſt , ſint ſemper ejus Conventus , in
 „ quo emiſit profeſſionem , & cujus eſt filius . Quod ſi ac-
 „ ciderit profeſſum in uno Conventu affiliari alteri Con-
 „ ventui tunc omnia bona immobilia , quae habebat an-
 „ te affiliationem , ſint Conventus , cujus erat filius : re-
 „ liqua ſint Conventus , cui eſt affiliatus . „ En nullam
 in eis praefcriptam Communitatem exactam . En quoque
 inter bona pecuniam , & quod magis eſt , vitalitium ex im-
 mobili fundo . *Et P.III. Cap.XI. §.3.* expreſſe peculium
 permittitur eiſdem Fratribus . „ Item ordinamus , quod in
 „ arca communi concludatur quantum pecuniae fratres
 „ noſtri , vel lectionibus , vel praedicationibus acquiſive-
 „ rint , vel eis quovis modo donatum fuerit , & habea-
 „ tur ratio eorum , qui vel dignitatibus , vel doctrinis , vel
 „ aliquo decore praefulgent . Ubi enim hominum habe-
 „ tur ratio promiſcua perit ordo , & exurgit confuſio .
 „ Et qui virtutibus non ſunt pares paribus etiam prae-
 „ miis afficiendi non veniunt ; ut qui eas acquiſiverunt in
 „ ſuis neceſſitatibus non defraudentur . „ Quomodo au-
 tem tot poſt inuſtria monumenta nuperus Author Tri-
 dentini legem nobis opponens nos poſtulat ut violatores
 Sacrarum legum , & veluti a Romana Communionem ex-
 torres ? injuſte , nimirum , nos laeſit , qui nimium ſuo ri-
 gori indulſit . Parcat illi Deus .

LXXXV. Jure ſummo igitur quotquot eruditi Cano-
 num , & Theologiae vere Doctores , qui etiam longe poſt
 Tridentinum ea de re ſcripſerunt , ut innoxium permife-
 re depositum , ſeu peculium primi ordinis hucusque pro-
 pugnatum . Et quamvis plures certe poſſem laudare , eos
 tamen reticeo , quos aut rigidus Scriptor vellicat , & in-
 la-

laxitatis suspensionem vocat (num jure, an injuria à qui sapit judicet, quum taedeat in diverticulum secedere ad vindiciam, & examen eorum) aut etiam quos propriis oculis non lustravi, pertimescens semper ea in re absolute, & sine addito Authoris, apud quem alios laudatos vidi, referre Doctores, ne dum alios judico me ipsum condemnem: quare sat mihi erit vel digito monstrare eos ab aliis relatos, quos tamen qui cupit adeat, quum mihi non suppetat tempus, qui currente ne dum, sed volante calamo scribo, ut citius vindicem stigmatizatos Monachorum Ordines, & vix intra spatium quatuor circiter mensium (variis itidem distractis occupationibus Supremæ Potestatis præcipientis jussu facturis) quaecumque hoc opusculum concinnavi. Nobiliores igitur, quos laudo, loco eorum operum adnotato, non peregrinante oculo legi, sicut & monumenta cuncta, quæ in hoc opere profero, ut legenti patebit. Inter eos autem, quos hic laudo, principem dabo locum Martino Navarro, viro & admirabilis æscesis, & eximiae doctrinae, quem etsi mollioribus Casuistis adcesseat recentior aemulus, contra fas quidem, & contra jus, universim tamen solidioris Ethices Doctores extensis vulnis eum excipiunt, & inter primipilos laudandi eorum systematis Patronos ultro libenterque recensent. Et quamvis Cl. N. Natalis in supra laudata *Epistola* adseruerit eum hac in re fibulas dilatasse, id tamen solum in Navarro notavit Alexander, quod ei displicuit, nimirum, quia Navarrus ut suos excusaret Canonicos Regulares nullam servantes vitæ communitatem, qui ex distributis inter se Monasteriorum proventibus, ad sui libitum, nec sine consensu Praelatorum, sibi providebant, innoxios eos a crimine dixit. Verum quanti fecerit Natalis Navarrum, quem Roma suspexit, admirata est Gallia, Hispania glorificavit, Orbis universus commendavit, ibi declarat ubi ex professo de eo verbum habet, & judicium de illius doctrina proferret, quod exarare fas est ad vindiciam tanti viri. Ait enim:

enim : (a) „ Martinus Azpilcueta Navarrus Ordinis Ca-
 „ nonicorum Regularium S. Augustini Roncaevallis pro-
 „ fessor , vir non minus pietate , quam juris utriusque
 „ scientia commendabilis , Tolosae , Salmanticae , Co-
 „ nimbricae summo cum applausu docuit . Tanta ejus
 „ fuit doctrinae vis , & auctoritas non vulgi opinione
 „ collecta , sed publico totius Reipublicae Christianae te-
 „ stimonio comprobata , ut ejus sententia certa quaedam
 „ lex , & quasi oraculum sit habita . Romam profectus
 „ Pio V. Gregorio XIII. Sixto V. Pontificibus Maximis
 „ charissimus fuit . „ Quanti itidem fuerit ab eodem nu-
 „ pero Scriptore factus Navarrus infra constabit , ubi eum
 „ laudat in sui patrocinium , ex eodem ore calidum & frigi-
 „ dum simul exhalans , quare omni ex capite tantum virum
 „ primo loco laudare summi est juris . Sunt igitur pro no-
 „ stra sententia ex exteris cum Theologis , tum Canonistis
 „ Martinus Navarrus (b) , Augustinus Barbosa (c) , Card. de
 „ Luca (d) , Jacobus de Grassiis (e) , Franciscus Suarez (f) ,
 „ Emmanuel Rodriquez (g) , Johannes Azorius (h) , Paulus
 „ Layman (i) , Ludovicus Miranda (k) , Antonius Cordu-
 „ ba (l) , Laurentius de Peyrinis (m) , Gaspar Passarellus (n) ,
 „ Leonardus Lessius (o) , Ludovicus Beya (p) , Bartholomaeus
 „ a S. Fausto (q) , Bartholomaeus Mastrius (r) , Nicolaus Se-

Y

ra-

(a) Natal. Alexander Hist. Ec-
 cles. Sec. XVI. Art. 4.

(b) Navar. Comment. 2. de Re-
 gularibus .

(c) Barbosa in Cap. Monach. &
 in Collect. ad Concil. Trid. Sess. 25.

(d) Card. de Luca disc. 57. de
 Regularibus .

(e) De Grassiis I. P. Decis. lib. 3.
 cap. 5. n. 53.

(f) Suarez T. III. de Religione
 lib. 8. cap. 14.

(g) Rodriquez T. 3. q. 29. art. 12.

(h) Azorius Instit. Moral. lib. 12.
 cap. 10.

(i) Layman lib. 4. Tra&. 5. cap. 7.

(k) Miranda T. I. qu. 28. art. 8.
 & Tra&. de Monialibus .

(l) Corduba in Summa Quae-
 stion. LIV.

(m) Peyrin. de subdit. qu. 2. de
 voto paupertatis .

(n) Passarell. Privileg. Minim.

(o) Lessius de Justit. lib. 2. Cap. 4.
 dub. 5. n. 35.

(p) Beya IV. P. Casuum Cas. 17.

(q) A' S. Faust. de voto paupert.

(r) Mast. Theolog. Moral. de
 vot. paup. disp. 14. q. 1.

ranus (a), & insignes Lovanienses Eremitani S. Augustini Wyants, Clenaerts, & Desirant (b), qui adversus Zege-
rum-Bernardum Vanespen scripserunt, Johannes Cabassutius (c), Johannes Pontas (d), Thomas-Franciscus Rotarius (e), Franciscus Sylvius (f), Cajetanus de Alexandris (g), alique plures consulendi apud Barbossa, & Passerinum, ex quibus tamen aliquos infra dabo quum in Sagittarium re-
torquebo sagittam. Ex Nostreis autem sunt Ludovicus Lopez (h), Franciscus de Arauxo (i), Johannes Baptista Conradus (k), Franciscus Lopez Texeda (l), Petrus Passerino (m), Hyacinthus Donatus Laynensis (n), Paulus Nazarius (o), Johannes Hieronymus Cinedus (p), Martinus Wigandt (q), & Petrus de Ledesma (r), a quo etiam laudatur quidam Johannes Gallo, qui Concilio Tridentino interfuit, testaturque nunquam Patribus laudatae Synodi hunc inhaesisse animum damnandi praefatum pec-
culum, quibus solummodo cura fuit collapsam Monasti-
cam disciplinam reformandi juxta decreta utriusque Late-
ranensis Concilii, & solummodo injungendi, ut in com-
muni arca cujuslibet Monachi ad necessitates reservata pec-
cunia

(a) Seran. in libello supplici.

(b) Hos autores non habui ad manus, eorum adserta legi apud Vanespen Vindic. Dissertat. Canon. de Simonia, & peculiaritate: ubi eisdem respondet.

(c) Cabassutius Theor. Juris Canonici Lib. I. Cap. 22.

(d) Pontas T. I. Dictionar. Cas. Conscient. Dispens. vot. Religion. Cap. 3.

(e) Rotarius Theolog. Regul. de vot. paupert.

(f) Sylvius Resolut. Var. Opusc. VI. Religiosus 3.

(g) de Alexandr. Confessar. Monialium de voto paupert.

(h) Lopez Instructor. P. II. C. 4.

& 5.

(i) Arauxo Lib. VIII. de Pau-
pert. Cap. 15.

(k) Conradus Respons. Cas. Con-
scient. Quaest. 59. in Additione.

(l) Texeda T. I. Controv. Mor.
Tract. 2. contr. 2.

(m) Passerinus De Statibus T. I.
Qu. 186. Art. 8.

(n) Donatus T. III. de vot. pau-
pertatis Tract. XV.

(o) Nazarius de Stat. & obligat.
Religiosorum pag. 80. & sequ.

(p) Cinedus Paupert. Religios.
declarat.

(q) Vigandt. Tribun. Confessar.

(r) Ledesm. de Statib. cap. 4. con-
cl. 3. dub. 13.

cunia deponeretur ; & meo quidem iudicio vel ex eo ad evidentiam usque demonstratur adfertio, & testimonium laudati Theologi, quia Cl. Cornelius Musso Episcopus Bituntinus, cujus Theologicam eruditionem, eximiamque dicendi facundiam non semel admiratâ est Tridentina Synodus, cui interfuit, in sua celeberrima Synodo Bitunti coacta, dum ad Sanctimonialia sermonem, & ordinationes habuit, indixit quidem eis ut communem vitam servarent juxta consuetam praescriptamque priorem formam communem. (a) „ Sit commune cellarium, „ commune vestiarius, commune refectorium, & omnino tam singulis, quam omnibus sint omnia, & singula „ communia, & juxta Apostolicam regulam nulla dicat „ sub quovis praetextu aliquid esse proprium : „ verum ad exactam eam communionem bonorum, & physicam confusionem pecuniarum cum Monasterii pecunia haud eas adstrinxit, nec quidem ita fore agendum dixit : quod certo certius egisset in executionem Tridentinae Synodi si inibi haec lex lata fuisset ; sed dumtaxat ad habendam in communi pecuniam ad earum necessitatibus occurrendum necessariam, eamque sub clave ab unica Officiali servandam indixit. „ Sciant filiae meae, sciant id, quod „ unaquaeque sibi archa retinet, non esse suum, sed Monasterii, atque ideo quaeque in commune ponat, quod „ commune, non suum est ; neque clavem deferat Monialis, quae clavem alicujus rei, nisi officialis sit, habere non debet. „ Ubi, ut constat, eliminata proprietate conceditur depositum, illudque servata Tridentini lege indulgetur in communi aerario reservatum. Et haec satis ad explicationem Tridentini Concilii nobis objecti.

LXXXVI. Ad decretum autem Clementis VIII. eisdem nobis oppositum respondeo, quod laudatus Rom. Pontifex (sive solam Tridentini legem firmaverit, sive ad eandem factam rectam custodiendam praescripserit etiam

modum in praxi tenendum) nullatenus vel depositum eliminavit, vel vitalitium (de quo latius infra) proscripsit, sed dumtaxat proprietatem illam averruncare studuit, quam jure summo Tridentina Synodus condemnavit, quia paupertatis voto directe adversam, normamque adhibuit ad Monasticam paupertatem custodiendam: quapropter solum de novo praecepit, ut Monachorum pecuniae per Officiales collectae per eosdem in usus Monachorum expenderentur, ut declaravit expresse Innocentius X. ab ipsomet aemulo nostro laudatus. Hic enim in decreto edito Ann. 1629. ita loquitur: „ Inter cetera, quae „ ad Regularem disciplinam instaurandam, conservan- „ damque Tridentina Synodus salubriter decrevit &c. „ Quapropter Clemens VIII. Paulus V. & Urbanus VIII. „ Romani Pontifices praedecessores nostri varia decreta „ ediderunt. „ Quum ergo Clemens VIII. ad Tridentini legem custodiendam decretum ediderit quomodo vetuit depositum ab Tridentino permissum? Quomodo Clemens VIII. velificans Tridentinae legi non secus ac Paulus V. diris devovit peculium istud, quod hic Clericis Minoribus Regularibus in ampliori forma concessit? qui mica rationis pollet evidenter cognoscit perperam ad eum confugere adversae sententiae Patronos ut fucum faciant nobis innoxium adserentibus depositum in communi arca ex licentia Superiorum, & ad honestum finem servatum: quapropter idemmet N. Laynensis, qui nupero Scriptori est fidus Achates, diserte adstruit ex mente Tridentini, Clementis VIII. & Urbani VIII. depositum Monachis indultum, ut sit innoxium, in communi capsula fore servandum (a). Clarefcit itidem & luculentius haec veritas ex ipsomet Clemente VIII. qui in *decreto de largitione munerum* diserte enunciat particulare depositum veluti rem omnino consuetam Religiosis omnibus, nec ullo modo detestatur, sed nec de eadem pecunia ita reservata munera

(a) N. Donatus ubi sup. pag. 290. col. 2.

nera posse impendi statuit atque decernit : ita enim ibidem loquitur de istis Regularium pecuniis : „ quae quo-
 „ vis modo acquisitae in commune omnino conferendae
 „ sunt . . . nec si forsan privatim , & nominatim cuilibet
 „ Religioso a suis Superioribus , vel a propriis affinibus ,
 „ propinquis , familiaribus , amicis , aut benevolis , vel
 „ a piis Christi fidelibus , etiam eleemosynae , aut cha-
 „ ritatis , & illius propriae personae intuitu attributae , seu
 „ quoquo modo per quemlibet Religiosum suo Monaste-
 „ rio , Domui , ac loco acquisitae , eique **UT AD SUUM**
 „ **LIBITUM DISPONAT PER SUPERIORES CON-**
 „ **CESSAE FUERINT.** „ Constat iridem idipsum ex Ca-
 pitulis Generalibus in Ordine nostro coactis post Clemen-
 tis VIII. decretum & a S.Sede probatis ; nimirum , Vene-
 tiis 1592. *ordinat.9.* & Valentiae 1596. *confirmat.5.* „ Con-
 „ firmamus quod pro voto paupertatis , uti decet , servan-
 „ do , & vitio proprietatis penitus eradicando sancte sta-
 „ tutum fuit , potissimum , quod deposita nonnisi in mo-
 „ derata quantitate , ad determinatum , idque breve tem-
 „ pus , vel usum concedatur . „ Liquet pariter ex Consti-
 tutionibus Servorum B. M. V. post decretum laudati Cle-
 mentis VIII. editis , & supra indigitatis , nec non ex
 Constitutionibus Eremitarum S. Augustini , quas refert lau-
 datus Prior Generalis ejusdem Ordinis Nicolaus Seranus
 saepius , sed nunquam pro merito commendatus , Theologus
 primi nominis , quem Roma suspexit , & Orbis litterarius
 jure summo admiratur . Sed praecipue infra constabit ex
 decreto Urbani VIII. pro Minoribus Conventualibus post
 pauca laudando . Quid ultra ? ita expresse fuisse decisum
 a S.Rota , nec semel quidem , sed saepius , refert Regni
 nostri fidus Card. de Luca ubi supra , nimirum , *Decisio-*
ne 606. coram Cavalerio n.6. Et Decis. 584. coram Buratt.
 Neque ullum faceffit negotium quod recentior Ecclesiastes
 objicit nobis , nimirum , admisso deposito non servari quod
 Clem. VIII. mandat , confundi , nimirum , & incorporari
 Con-

Conventui Regularium pecunias . Quandoquidem , ut supra vidimus , revera Conventui incorporantur Monachorum bona quum Superiori praesentata, ab eoque adceptata omnino Conventui cedunt . Confunduntur pariter reapse dum simul cum aliis Conventus pecuniis in communi arca servantur . Hic enim fuit sensus , haec fuit mens Clementis VIII. quae solum est attendenda in Legibus , ut ex Capitulo *ad explendum de verborum significatione* habetur, idque ex regula S. Gregorii Magni ibidem relati dicentis: *Rogo non verbum ex verbo , sed sensum ex sensu transferre, quia plerumque dum proprietas verborum attenditur sensus veritatis amittitur* . Adde, quod quum leges correctoriae juris communis ita sint explicandae , ut quanto minus fieri potest corrigant L. *praecipimus* XXXII. C. de *Appellat.* & L. I. C. de *inofficiosis dotibus* , & ex Cap. Cum expediat de *electionibus* in VI. docentque expresse Suarez (a), & Salas (b), dum Clemens VIII. per praefatam additionem Concilii Tridentini decretum circa peculium Monachorum correxit , certe innoxium illud vindicavit , intactumque reliquit , sed modum adposuit, quo servaretur illud , nimirum , in communi arca tribus clavibus observata, iisque ab Officialibus deputatis servandis ; quodque nec reciperetur , nec expenderetur pecunia nisi per Monasterii Officiales . Revera igitur peculium istud confunditur & incorporatur , dum ita custoditur in arca , & ad necessarium usum Monachorum expenditur . Quapropter ne dum Franciscus Suarez, qui post decretum Clementis VIII. scripsit, innoxium adfernit peculium istud, idque vindicatum confirmatumque voluit ex pluribus Sacrae Congregationis declarationibus , sed idem met Johannes Baptista Lezana, quem nuperus Author inter singulares sui systematis Patronos adsciscit , dum vindicat depositum in iis Conventibus consuetum , ubi ex causis permittitur , adstruit

ad

(a) Suarez Lib. VIII. de Legibus
Cap. 27.

(b) Salas Tract. de Legibus Disp. VII. Sect. 6.

ad observantiam Clementini decreti fore in communi arca deponendam pecuniam , eamque in ea sic obserata clavis custoditam nonnisi per Officiales esse expendendam: itaut hoc modo fervetur incorporatio , & confusio praescripta ; heinc inter causas , quas adstruit ad praefaram pecuniam sic reponendam in arca , & expendendam per ministros delectos , tertia est ista : (a) ,, quia alias non
 ,, salveretur illa confusio , & incorporatio bonorum Religiosorum cum bonis Monasteriorum , quam Concilium ,
 ,, & praedicti Summi Pontifices intendunt . Praesertim ,
 ,, quia si huiusmodi bona pendeant hoc modo quoad administrationem solum ab Officialibus Monasterii non
 ,, solum tollitur occasio proprietatis Religiosis , sed etiam
 ,, censentur esse in potestate Superioris , & ex eius voluntate administrari , quod maxime etiam Concilium &
 ,, Pontifices intendunt . Sorbus *in compend. Privileg. Mendic. v. paupertas ad finem* , Navarrus *lib.3.de restit.cap.1. p.1. in nova editione dub.1. num. 161. Lessius 2.de iustitia Cap.4. dub.5. n.31*. Et hic obiter nota Lezanam non ita auxiliares porrexisse manus nostro postulatori , sicut ipse jactat , sed de hoc iterum infra : & hic nota etiam alium Patronum nostri adserti ab eodem Lezana laudatum .

LXXXVII. Ut autem penitus obmutescat qui nimio incensus zelo non cessat contra nos clamare , omneque ei praepediatur effugium , quid Neapoli acciderit tempore Clementis VIII. occasione exactae communis vitae , quam in Monasteriis Sanctimonialium introducere satagebat Cardinalis Gesualdus Archiepiscopus Neapolitanus , quidve tunc decreverit laudatus Clemens VIII. narrare lubet , ut res tota clarescat , praecipue quum momenta omnia sint authentica eaque extent in Archivo Neapolitanae Archiepiscopalis Curiae , ex quo extracta mihi legenda permisit pro sua , qua pollet , comitate D. Carolus Blasco Eminentiss. Card. Spinelli a supplicibus libellis , qua sanguinis nobilitate,

(a) Lezana Summ. Quaest. Regul. Cap. VI. n. 25. pag. mihi 56.

tate, qua eruditionis copia, qua morum suavitate inlustris, mihiq; summa necessitudine junctus. Quum enim tempore Alphonsi Neapolitani Archiepiscopi Cardinalis Gesualdo Sixto V. in Pontificio Throno sedente die 2. Junias Anno 1589. varia promanassent decreta a Sacra Congregatione pro reformatione Sanctimonialium Neapolitanae Urbis, quae authentica extant in laudato Archivo, eaque inter duo spectantia ad communem exactam vitam promovendam in Neapolitanis Parthenonibus Cap.45. & 46. expressa, quorum primo praecipiebatur, ut si quae Deo Sacrae Virgines „ hujusmodi sanctam, & „ regularem vivendi rationem elegerint, & omnia bona, „ redditusve quovis modo ad usum concessa, vel reservata a se abdicaverint, & Monasterio cesserint, Abbatissa, Priorissa, vel aliae Praefectae Monasteriorum renunciationem hujusmodi recipere omnino teneantur, „ & ex Monasterii bonis, & redditibus, seu introitibus „ in his, quae ad victum, & vestitum, & reliquam vitae sustentationem pertinent, illis praecipue providere, & ita opportune omnia subministrare, & nulla re „ indigere permittantur., Altero vero ita praescribatur. „ In Monasteriis, in quibus similiter retinentur hactenus „ provisiones, & subventiones, & non omnia in communi conferuntur, concedatur licentia accipiendi aliquam „ subventionem, de manibus tamen Abbatissae, seu Praefectae Monasterii, sive Depositariae ad nutum tamen „ Abbatissae, sive Praefectae praedictae pro suis Religiosis „ necessitatibus, quae vero supersunt Abbatissa erogare „ teneatur in communes usus Monasterii; Ac Ordinarii, „ sive Superiores Monasterii quotannis exigant rationem „ a Depositaria, & Abbatissa, seu Praefecta praedictis de „ hujusmodi provisionibus, subventionibus, & depositis, & in eas transgredientes graviter animadvertant., „ dictu facile haud est quam graviter fuerint conquestae Moniales novo hoc onere gravatae, cae praesertim, quae ad
sui

fui lubitum profundere pecuniam consueverant ex quadam animi liberalitate, & fastu quodam (ut reticeamus, quae resistebant, ne ad pauperiem Monasteria redigerentur, quum deinceps nulla foret, quae vitalitium censum confundendum jam ex praefato decreto sibi reservaret, & Monasteria ex communi massa omnibus providere deberent) quapropter majori prae Monachis rigidioreque reformatione egebant : (sicut reapse nunc egent, eodem ex momento, quum excedant in expensis, esto ex eodem generositatis momento; praecipue quae ex nobiliori statu ad Sacra Gynecaea convolarunt) reclamarunt, exturbataeque nimium, ut in hisce similibusve casibus accidere solet, consanguineos etiam perturbarunt. Ut eis consuleret laudatus Card. Gesualdo rem detulit ad Gregorium XIV. qui Sixto V. post breve etiam tempus Pontificatus Urbani VII. successerat, a quo promanavit decretum tenoris sequentis : „ Millesimo sexcentesimo. Die „ sexta Maji. Facta relatione Sanctissimo D.N. decrevit. „ Ad primum, & secundum, ut curet Illustrissimus D. Cardinalis Archiepiscopus decreta reformationis Apostolicae inviolabiliter servari, & executioni mandari, praefertim de duplicibus cratis ferreis in Capitulo 3. & quae „ de vita communi 45. & 46. disponuntur: hoc addito, ut „ Moniales teneantur praestationes omnes ipsis assignatas Superioribus fideliter notificare, & consignare in „ certo libro notandas, & per communes officiales Monasterii exigendas ad hoc ut in usum ipsarum Monialium pro singularum religiosarum necessitatibus de mandato Abbatis, seu alterius Superioris per Ministros publicos, & communes Monasterii in totum, vel pro parte, ut opus erit, quotannis erogentur... Alexander Cardinalis Florent. -- locus sigilli -- Bernardinus Episcopus Averfanus Secret. -- „ Nec tamen cessavit quassatio : ea propter iterum ad novum Pontificem Clementem VIII. in locum demortui Gregorii XIV. successum scripsit Card. Gesual-

fualdo, obtinuitque temperamentum laudatae sanctionis
 a Clemente VIII. qui ampliolem Monialibus licentiam
 concessit, ut constat ex Epistola ejusdem Cardinalis Flo-
 rent. ad Cardinalem Gesualdo italico sermone conscrip-
 ptam, quam in latinum sincere translatam hic transcribo-
 „ Intus -- Illustrissime, & Reverendissime Domine ob-
 „ servandissime -- Idem SS.D. observare voluit, & ad exa-
 „ men revocare scripturas a Domin. V. Illma missas, &
 „ nomine Monialium datas super observantia decreto-
 „ rum Reformationis Monasteriorum istius Civitatis;
 „ cumque clara nimium sint Capitula 45. & 46. Genera-
 „ lium Ordinationum Sanctitas Sua ea vult observari, ut
 „ sonant, & quod nulla ibi obligatio addatur ubi non ex-
 „ tat. Et circa difficultatem, quae sita est circa novissimum
 „ decretum editum die sexta Maji 1600. quomodo in
 „ praxi sit observandum? Beatissimus Pater Dominat.
 „ V. Illust^{issimae} declarandum injunxit, quod liceat Ab-
 „ batissae, & Superiorissae cujuslibet Monasterii permit-
 „ tere Monialibus, ut unaquaeque earum ex subventioni-
 „ bus, quae eisdem Monialibus dantur, aliquid expende-
 „ re possit absque eo quod per manus Officialium eroge-
 „ tur, & sine onere aliam de eis rationem reddendi: sum-
 „ ma autem haec erit scuti unius quolibet mense pro mi-
 „ nutis causis, dummodo reliquum decreti, uti jacet,
 „ observetur. Et quum Sanctitas Sua ad communem vi-
 „ tam adstringere haud intendat eas, quae ante reforma-
 „ tionem professae eam vivendi formam voluntarie non
 „ elegerint, sicut nec eas obligat dictum Capirulum 45.
 „ tamen jubet, ut in posterum neque ad habitum,
 „ neque ad professionem aliqua recipiatur nisi sub inte-
 „ gra reformatione, & observantia vitae communis, &
 „ ita in quolibet casu Dom. V. Illust^{issima} praecipere
 „ non dedignetur, ut executioni mandetur mens Suae
 „ Sanctitatis, & manum ei deosculor -- Romae die 4. Mar-
 „ tii 1602. Dominat. V. Illust^{issimae}, & Reverend^{issimae} --
 „ Hu-

„ Humillimus Famulus Cardinalis Florent. -- Foris -- Ad
 „ Illustrissimum, & Reverendissimum Dominum meum
 „ observandissimum Dominum Cardinalem Gesualdo --
 „ Neapolim -- adest sigillum. „ Quamvis vero ita benigne se gessisset Clemens VIII. & indulgentius fuisset moderatus decretum prius editum, quia tamen haud licentiam indulgit induendi Monasticum habitum, & emittendi solemnem professionem iis in Monasteriis, in quibus laudata communis vita recepta non erat; sed iterum decretum confirmavit, quo cavebatur ne ulla Virgo ad Monasticam vitam admitteretur sine onere jurandi & observandi praefatam regularem disciplinam, non cessavit quassatio, amaritudo perduravit in Monialibus ne dum jam professis, quae socias in sancta congregatione habere non poterant, verum & in puellis, praesertim nobilibus, quae Claustrum & Monasticam vitam non recusabant, quinimo exoptabant, sed tanto oneri collum submittere renuebant: & quod majus est, quod praecipuum, dolor praesertim Parentum, & Cognatorum animos invasit dum filias, aliasque sibi sanguine junctas aut non poterant in Monasteriis collocare, aut nolebant eas adigere ad statum, quem temporis decursu respuissent: quare ad laudatum Pontificem Clemen. VIII. iterum recurrendi unanime fuit Optimatum nostrorum consilium & votum, & ut res tandem eis pro voto cederet in pacem quietemque communem laudati sex Viri Civitatis Primores Electi, adsentiente, & probante etiam tunc temporis Pro-Rege, Legatum Civitatis nomine Romam miserunt Neapolitanum Patritium D. Caesarem Miroballo Marchionem Bracigliani, qui Sanctissimo Patri rem totam exponeret, factum aperiret, statumque Neapolitanae Urbis Monasteriorum expenderet, & precibus nomine Civitatis porrectis ab eo obtineret facultatem, seu licentiam recipiendi ad habitum, & admittendi ad Monasticam professionem in eisdem Monasteriis Virgines laudatas sine onere jurandi communis exactae vitae

observantiam, servato tamen modo utendi deposito, & vitalitio censu, quem in suo priori rescripto statuerat laudatus Clemens VIII. Ut fuit statutum sic fuit executioni mandatum: protinus Romam petiit inlustri Marchio, prudentia, & dexteritate in arduis peragendis negotiis dotatus, rem totam aperuit Rom. Pontifici, preces adhibuit, supplicationes addidit, reque bene perpensa a laudato Romano supremo Hierarca petita licentia fuit concessa, & pax exoptata illuxit, ut patet ex decreto sequentis tenoris. „ Sanctissimus Dominus Noster Clemens Papa VIII. „ Ad tollenda dubia, & difficultates ortas super executione, & observantia Capitulum 45. & 46. Constitutionum super regimine Monialium Civitatis Neapolitanæ declaravit, ac decrevit Capitulum 45. observandum fore totum, ut jacet, in Monasteriis, in quibus jam fuit introducta, & acceptata a majori parte Monialium vita communis; in aliis vero, in quibus retinentur hæctenus provisiones, & subventiones, in illa parte tantum, in qua mandatur, ut si quæ Moniales hujusmodi Sanctam, & Regularem vivendi rationem elegerint, & eorum bona a se abdicaverint, & Monasterio cesserint, Superior Monasterii renunciationem hujusmodi recipere, & ex Monasterii bonis in his, quæ ad victum & vestitum, ac reliquam vitæ sustentationem pertinent, illis providere teneatur: Moniales vero, quæ post easdem Constitutiones receptæ fuerint, vel in posterum admittentur in iisdem Monasteriis, in quibus subventiones retinentur, nullatenus invitæ cogantur ad vitam communem, etsi teneantur observare Capitulum 46. cum declarationibus inde secutis sub die 6. Maji 1600. & quinta Martii præsentis anni 1602. Illæ autem Moniales, quæ in eisdem Monasteriis reperiiebantur professæ ante Constitutiones, quibus idem Capitulum 46. observare non placuerit, privatae sint omnino voce passivæ, donec re- „ si-

„ fipifcentes tam ſanctum inſtitutum acceptaverint . Eaſ-
 „ dem porro Conſtitutiones omnes innovans Sanctitas
 „ Sua mandavit in ceteris omnibus ipſas obſervari , &
 „ executioni demandari. Romae die 26. Junii 1602. -- Ale-
 „ xander Cardinalis Florent. -- locus ſigilli -- Hierony-
 „ mus Agucchius Secretarius . „

LXXXVIII. Ex quibus omnibus ſic fideliter relatis ne-
 dum quae haecenus dicebam , ſed plura , quae inferuntur,
 eaque nobis faventia, confirmantur, quae omnia promere
 fas eſt ad plenius noſtrum muniendum adſertum . Cer-
 tum ergo in primis eſt nunquam Clementi VIII. animum
 inhaeſiſſe interdicendi univerſim Monachis quodcumque
 peculium , etiam depositum ex cauſſa ſervatum , quum
 ipſe temperaverit prius editum decretum , & Monialibus
 ipſis , quae in eodem ſemper manere debebant Monaste-
 rio , indulſerit ne dum retinere peculium in capſa com-
 muni , ſed etiam vitalitium cenſum , exigendum licet per
 Officiales Monasterii ; & , quod magis adnotandum eſt ,
 expendendi ſingulis menſibus determinatam illam ſum-
 mam pro communibus neceſſitatibus, iſſique obviis leviori-
 buſque . Cum enim , inquam , ita benigne ſe pridem
 geſſerit laudatus Pontifex cum Monialibus Neapolitanae
 Urbis , quorum Monasteria univerſim non egent , & tunc
 temporis dubio procul opulentiora erant, quàm fieri poteſt,
 ut poſtea decretum pro *Regalarum Reformatione* edens vo-
 luerit Monachis interdicere etiam in communi capſa, & ad
 licitum uſum reſervatum peculium praecſcripto etiam mo-
 do expendendum, quando major altiorque cauſſa urget di-
 ſpenſandi cum Monachis, quam cum Monialibus, ob labores
 ab iſtis exantlandos, quos illae ſuſcipere nequeunt? quis ſi-
 bi ſuadebit unquam tam prudentem expertumque ni-
 mium Pontificem, ceu illum, qui per plures annos ante ſu-
 premum faſtigium praefuerat Congregationi Episcoporum
 & Regularium , voluiſſe ita rigide agere cum Monachis,
 quorum Conventus univerſim, aut fere generatim, opibus
 non

non redundant, in eisque plurimis, ut occurratur necessitatibus Fratrum, ii mendicare coguntur, eosque voluerit ad exactam communem vitam servandam adstringere, qui juxta propriam conditionem saepius in vita alio commigrare tenentur, & ibi non semel degere, etsi in munere laborioso, ubi in pane arcto, & potu brevi vitam ducere debent? Valde levis est corde, aut nimium hebetis mentis, qui ita facillime credit ea, quae suadere conantur qui nobis insultant.

II. Advertat velim recentior Ecclesiastes nec de essentia paupertatis fore Apostolico-Monasticam disciplinam, nec de necessitate praecepti Divini necessariam esse ad salutem, posseque ex adverso simul cum voto Monasticae paupertatis consistere utrumque peculium, alioquin nunquam Clemens VIII. indulgentiam concessisset recipiendi ad habitum, & ad solemnem professionem admittendi puellas ad Monasterium convolantes ubi utrumque peculium permittebatur, quum super abdicatione paupertatis, non secus ac super custodia castitatis, nec ipse Romanus Pontifex dispensare possit, ut ad nauseam usque ex Canonico Jure diximus. III. Observet ille, iterum opto, nunquam a Concilio Tridentino fuisse latum praeceptum de exacta communi vita, quum nunquam laudatus Clemens super eo decreto dispensaverit, sed dumtaxat super decretis S. Congregationis, seu super Constitutionibus editis pro reformatione Monasteriorum Monialium Neapolitanae Urbis: in cujus rei signum nec per somnium Tridentinum nominavit, &, quod magis ponderatione dignum est, nec verbo *dispensationis* usus est Supremus Pastor, sed verbo *declarationis*, & *decreti*. Sartas rectas custodivit Tridentini Sanctiones: quod praecipue ad custodiam paupertatis spectabat retinuit: quod extraneum & superrogatorium erat non praecepit. In communi, nimirum, servandum esse peculium iterum praecepit, non esse exigendas, nec expendendas annuas adsignatasque praestationes, nisi per Officiales, addidit; sed nullum indixit debitum communis

nis exactae vitae servandae. Longe igitur Clemens VIII. ab rigore venditatio ivit, & nonnisi per violentiam pertrahere conatur in alienum sensum ejus decretum qui nos sine causa traducit: praecipue quia vel ex eo mitior disciplina vindicanda est, quia adtenta hominum conditione praesentis status debilitate & tepore ad charitatem servandam (quae est Religionis scopus & finis) a viris quae sapientia, quae pietate inlustribus eadem fovetur: idque non oscitanter, sed serio nimis ponderavit Clemens VIII., ideoque mentem S. Sedis aperiens explicavit, declaravitque quomodo sit religiosa paupertas ex praecepto servanda ab iis, qui nullo modo ad exactam omnibusque numeris absolutam bonorum communionem sponte se jurejurando adstrinxerunt: neque aliter, ut dixi, Inlustrissimus Ramirez nobis objectus sensit, ut legenti ejus opusculum innotescit. Imo ita cautus fuit laudatus Clem. R. P. in imponendo onere, seu firmando decreto c. 46. de retinendo in communi deposito, exigendoque per officiales annuo adsignato proventu, & per eosdem expendendo, ut non quidem anathematis mucrone confoderit Sanctimonialia inobservantes, non maledictionis fulmine percusserit eas, sed temporali poenae subjectas dixerit decreveritque, ne nimium conscientias oneraret, quas tamen adstringebat ad observantiam Apostolicae Constitutionis.

LXXXIX. Ad decretum Urbani VIII. eadem est solutio adhibenda, qua Clementis VIII. decretum explicavimus, quum nonnisi laudati Clementis R. P. decretum commendet: quinimo nisi fucum facere quis velit, ut confiteatur oportet, ex Urbano VIII. potius firmari depositum Monasticum, quum ipsius plene meminerit in decreto moderativo alterius decreti Clem. VIII. *de largitione munerum*, in quo concessit Regularibus ut ex gratitudinis momento, aliove simili honesto possent ex pecuniis sibi ad usum concessis munera largiri, & in eo sensu Decretum Clem. VIII. explicavit. „ Declarat (Urbanus VIII.) mu-
„ nera

(CLXXXIV.)

„ nera a Religiosis utriusque sexus tribui posse ex causis
„ gratitudinis, conciliationis, benevolentiae, ejusque
„ conservationis erga ipsam Religionem, vel Conven-
„ tum, aliisque de causis ex sui natura actum virtutis &
„ meritum continentibus, modeste tamen, & discrete,
„ & dummodo id non fiat nisi de Superiorum localium
„ licentia, ac etiam cum consensu majoris partis Con-
„ ventus, si talis consensus de jure, vel ex Constitutioni-
„ bus, seu consuetudinibus cujusque Religionis respective
„ in hujusmodi casibus requiratur. „ Sed luce meridiana
„ clarius alterum, quod praesto est, monumentum ex ipso
„ met Urbano VIII. ejus mentem explicat, & objectionem
„ exsufflat. Quum enim in novis Constitutionibus Fratrum
„ Minorum Conventualium ab eo probatis ad memoriam re-
„ vocasset Decreta Concilii Tridentini, & Clementis VIII. eo-
„ rumque executionem praescripsisset, ad mentem quidem
„ eorum depositum, modo, & conditionibus expensis, laudatis
„ Fratribus indulgit hoc modo -- „ Pecuniae vero, aliaeque
„ res quaecumque Fratrum intra vingintiquatuor horas
„ tradantur Superiori in commune Conventus aerarium
„ reponendae, triplicique clave custodiendae, quarum
„ una penes Guardianum pro tempore existentem, duae
„ vero aliae penes duos alios fratres singulo quoque anno
„ per Conventum eligendos, conserventur; Ex quibus
„ subministrato exhibitori in quantum religiosae ejus ne-
„ cessitates (status valetudinis, laborumque ratione ha-
„ bita) expostulare videbuntur, reliquum penes aera-
„ rium remaneat, & arbitrio duarum ex tribus partibus
„ Capituli, seu Congregationis Provincialis singulis annis
„ faciendae erogetur. Quod vero a Superiore ipsi tradi-
„ tum fuerit, vel undecumque ad ejus manus pervenerit,
„ memorato Superiori de eo rationem ad omnem ejus
„ nutum reddere teneatur, sub poena contrafacientibus
„ privationis activae, & passivae vocis per triennium
„ qualibet vice, aliisque arbitrio Superiorum ipso facto
„ in-

„ incurrendis -- „ Sacra Congregatio Apostolicae visita-
 „ tionis superscriptum decretum de abdicanda propieta-
 „ te in particulari de mandato SS. D. N. Urbani Divina
 „ Providentia Papae VIII. per plures sessiones examina-
 „ vit, & tandem die Veneris 13. Julii 1627. illud cum
 „ omnibus in eo contentis probavit, & inter ceteras Con-
 „ stitutiones hujus Religionis Conventualium inferi, &
 „ exequi mandavit. In quorum fidem &c. -- A. Episco-
 „ pus Bellicast. Secrer. „ Hisce igitur monumentis bene-
 libratis quis poterit in praesentiarum nos impetere veluti
 Pontificiarum Legum ab Clem. VIII. & Urbano itidem
 VIII. editarum contemtores, nisi hic de eorum numero sit,
 qui Coelo sereno nec Solem intuentur in Coelo micantem?

XC. Quapropter absre nimium contra nos laudatus
 Author urget Decretum ejusdem Urbani VIII. *de celebra-
 tione Missarum*, quo cavetur ne plures in Monasterio de-
 gant Religiosi, quam ii, quibus in victu, vestitu, medicami-
 nibus, aliisque id genus ad religiosae vitae necessitatem
 pertinentibus possit ex communibus Monasterii proventi-
 bus, & eleemosynis adventitiis provideri, & infert super-
 fluum esse depositum ad necessitatibus fratrum subvenien-
 dum, sed physice confundendum fore cum communi aera-
 rio, ex quo plene provideatur omnibus: quod si sufficientes
 non sint Monasterii redditus ad eos commode alendos di-
 minuendam fore familiam. Nec satis: adserit derelinquen-
 dum hunc fore Conventum, ut in alio *Reformato*, ubi Apo-
 stolico Monastica disciplina ad unguem servatur, ii habitent,
 quos Monasterium alere potest. Abs re, inquam, laudatum
 decretum objicit nobis, quum in eo Urbanus dumtaxat ad
 satisfaciendum perpetuis Missarum oneribus tot requirat
 in quolibet Conventu Religiosos, quot ibi ex communi-
 bus proventibus ali possint, ne videlicet ex defectu ali-
 moniae debitae, & consequenter etiam Religiosorum,
 seu ex illorum minori numero, eisdem oneribus haud ex-
 secutioni mandatis, justitia fidelitas & Religio pessum-
 dentur,

dentur , ideoque mandat ut tot recipiantur onera Missarum , quot possint inibi satisfacere numero competenti degentes Religiosi . Sed haec quid ad rem cum Monastico peculio , quod propugnamus ? Pessume itidem infert , quod in Conventibus praecipuis ea sit observanda regularis disciplina , quia inibi omnia necessaria suppeditantur : quandoquidem non semper in eodem Conventu possunt vivere Monachi , qui proinde alio transmigrantes nil eo deferre possent , unde sibi opportune & religiose providerent ; tum etiam quia in istis magnis Conventibus quoque non semel ea urgeat necessitas , saltem religiosae commoditatis , iis praecipue debitae , qui plus laborarunt , & constat ex facto exposito Clementi VIII. nuper recensito , & ex testimonio duorum illustrium in Regno nostro Apostolicae Sedis Nuntiorum postea S.R.E. Cardinalium Patritii , & Cassoni , qui Neapoli (ubi innumeri fere extant Religiosorum Conventus , & eos inter plures magnifici) cognita Monachorum necessitate , & cujusque status conditione bene librata , hanc Apostolico-Monasticam disciplinam haud posse adamussim servari S.Sedi notum fecerunt , & eo quidem tempore , quo ad observantiam ejusdem Regularis adigebantur , ut notum est cunctis . Ut quid ergo nos iterum iterumque vexat indiscretus zelator ? Ait curam Deo committendam fore , abjiciendam a religiosis viris sollicitudinem omnem , omnemque timorem , ideoque ex hac in Deum confidentia hilariter physice ab omnibus confundendam fore pecuniam , nec obulo quidem , etiam in communi arca servato . Sed ad haec respondet non *Summista* quidem , sed Theologorum Princeps Augustinus : (a) *Cum autem possumus non debemus tentare Deum nostrum , quia & hoc , quod possumus , ejus munere possumus . Et cum hinc vivimus , illo largiente vivimus , qui largitus est , ut possumus . Et ideo de istis necessariis solliciti non sumus , quia cum haec possumus agere , ille nos pascit , & vestit ,*

(a) S.P.Augustin. Lib.de Opere Monachorum Cap.XXVII.

fit, a quo pascuntur homines, & vestiuntur. Cum vero haec non possumus agere, idem nos pascit, & vestit, a quo aves pascuntur, & lilia vestiuntur. Quoniam nos pluris sumus illis. Sed de hac re ubertim supra est actum, & non sine fastidio iterum loqui fas est, quia zelator pluries eundem revolvit lapidem, utque scandalum nobis paret, scandalum subdit oriri ex depositis Monachorum: at scandalum istud evertimus dum ex communi Theologorum advertimus scandalum istud esse scandalum adceptum, non datum, ideoque neque ad nostram vindictiam hac in re firmanda verbulum addere lubet, ut aliis objectionibus solutionem adhibeamus.

XCI. Decreta igitur Alexandri VII. Innocentii X. & Innocentii XI. sicut & declarationes, seu ordinationes Sacrae Congregationis eadem, qua nobis obijciuntur, facilitate declarantur, nobisque haud obesse luculenter probamus: quum laudati Romani Pontifices, selectique S.R.E. Cardinales in eisdem nil aliud praeceperint, nilque praeceptum firmarint, aut declararint, nisi quod antea traditum indictum praeceptumque fuit a Tridentina Synodo Clemente VIII. & Urbano VIII. quare nonnisi proprietatem eliminare studuerunt. Et quamvis videantur eliminare peculium, illud solummodo vetant, quod sub plenaria potestate Monachi cadit, concessum, nimirum, ad incertum usum, & cum omnimoda potestate illud expendendi, aut de eo ad sui libitum disponendi, & ita Sacrae Congregationi super disciplina Regulari respondit laudatus Prior Generalis Nicolaus Seranus, dum ei praefata monumenta obijcerentur, protulitque propterea laudatas sui Ordinis Constitutiones etiam a nobis supra relatas, easque iterum examinatas editasque a Capitulo Generali Romae coacto Anno 1679. nec non in altero itidem Generali Capitulo celebrato pariter Romae Anno 1665. cui praefuit Cardinalis Alrieri ejusdem Ordinis Eremitarum S.P. Augustini Protector ab Innoc. XI. Delegatus, quique eidem propria

manu subscripsit ad munimen & robur . Sed ad maiorem certitudinem veritatis lubet in medium proferre quod ad rem nostram facit, nimirum, Decreta pro instauranda vita communi in Congregatione Augustiniana Observantiae Lombardiae auctoritate Apostolica edita tempore Innocentii XI. ejusque auctoritate adprobata: quod, inquam, monumentum, vel ex eo authenticum existimo, etsi relatum ab eodem Cl. Generali Priore Serano, quia ab eo fuit S. Congregationi delatum ad vindiciam Monastici depositi . Ea, inquam, inter Decreta *Num.* 17. hoc legitur statutum . „ Si quem Religiosorum ob malam valetudinem, „ vel ob aliam rationabilem, & legitimam causam a Monasterio alieno discedere, & ad Conventum suae filiationis de Superioris licentia migrare contigerit, pecuniae, quae ex illius persona, seu ejus intuitu Religioni undecumque obvenerunt, & quae in communi Arca Monasterii, unde discedit, reperiuntur, a Priore ipsius Monasterii mittantur statim ad Priorem Conventus praedictae suae filiationis? qui eas illico ponat in communi deposito Monasterii hujusmodi ad hoc ut ex illis de mandato Prioris per ministros publicos, & communes Conventus primum succurratur magna cum charitate indigentibus ipsius Religiosi, si peculiari aliqua necessitate prematur, deinde etiam reliquorum Fratrum, & ipsius Monasterii urgentibus necessitatibus, si quae occurrant, accedente tamen consensu Capituli dicti Conventus, & licentia P. Vicarii Generalis in scriptis obtinenda, & non aliter, nec alio modo . „ Et Sacra Congregatio, cum universim omnino praefata decreta probasset, hoc itidem inter eadem non infimum obtinens locum quoque adprobavit . En adprobationem . „ Sacra Congregatio super statu Regularium praefata Decreta pro instauranda vita communi in Congregatione Augustiniana Observantiae Lombardiae per manus delata, accurateque perpenſa, uti conformia Regulae S. Augusti- „ ni,

„ ni , nec non Decretis Concilii Tridentini , ac Summo-
 „ rum Pontificum Clementis VIII. & Urbani VIII. hac de
 „ re editis praesenti decreto unanimi Patrum consensu
 „ approbavit , & confirmavit , atque ab omnibus , ad quos
 „ spectat , observari praecepit , statuitque , ut quicumque
 „ illa recipere & observare renuerit , aut contempserit ,
 „ eo ipso inhabilis sit & censeatur ad dignitates , gradus ,
 „ & officia in posterum obtinenda . Datum Romae die
 „ 23. Martii 1678. -- V. Card. Carpineus -- Loco † Sigil-
 „ li -- P. Fagnanus Secretarius . „ Alexander VIII. itidem
 „ & Innocentius XI. probarunt confirmaveruntque Consti-
 „ tutiones Fratrum S. Mariae de Mercede (in quibus disertis-
 „ sime depositum permittitur , ut infra patebit) sicut expre-
 „ se meminit Innocentius XII. in sua Bulla confirmativa ea-
 „ rundem Constitutionum , quae incipit : *Ex injuncto nobis* ,
 „ quam infra laudabimus .

XCII. Quia vero Innocentius XII. videtur nobis plus
 quam alii RR. PP. adversus , operosius in ejus mente , &
 decretis expendendis immorandum est . In communi ex-
 acta vita commendanda , quin etiam in Regulari observan-
 tia , & Monastica disciplina promovenda operam non le-
 vem adhibuisse laudatum R. Pontificem Urbis nostrae in-
 lustre decus , & Ecclesiae Universalis insigne jubar , nemo
 est qui ambigat : at in votis fuisse omnes adstringendi ad
 eam exactam bonorum communionem procul ab ita ve-
 ro . Quandoquidem adprobans decreta S. Congregationis
 super disciplina Regulari edita Ann. 1695. & inhaerens
 menti suorum Praedecessorum , quibus nullimode insedit
 animus derogandi peculiaribus Ordinum Regularium Sta-
 tutis id unum confirmavit , quod illi praescripserunt ad
 formam Tridentini decreti saepius commendati : quapro-
 pter iterum jubens , ut depositum seu Monasticum pecu-
 lium in communi arca servaretur , illud ita cuicumque
 Monasticen professio indulset , sicut eidem fuerat ab Ordinis
 Constitutionibus permissum ; in cujus rei evidentiam lu-
 bet

bet ejus verba referre , quae dubium omne repellunt . Quum enim meminisset decretorum Clementis VIII. & Alexandri VIII. ita subjunxit : „ Quibus omnibus firmiter in-
 „ haeret Sanctitas Sua , eaque , quatenus opus sit , confir-
 „ mat , & renovat , salvis tamen in hac parte singulorum
 „ Ordinum Statutis , seu aliis Ordinationibus ab Apostoli-
 „ ca Sede in forma specifica post eadem decreta forsitan
 „ approbatis , aut editis . „ Non ergo omnes Regulares ad-
 strinxit ad eam Apostolico-Monasticam disciplinam , qui
 eos expresse excepit , quorum Statuta depositum indulgent ,
 ut praesertim de Mendicantibus nonnullis supra est actum ,
 & de aliis post pauca sermo redibit . Qui Clementis VIII.
 & Alexandri pariter VIII. decretis adhaesit quomodo sin-
 gulis voto paupertatis obstrictis onus servandi exactam
 bonorum communionem imposuit , quando ex laudatis
 RR. PP. nullum est colligere onus eam servandi , ut supra
 vidimus ? Omnes igitur solum ad Regularem communem
 vitam juxta Tridentini legem de deposito in arca servan-
 do , nec expendendo sine licentia Superiorum , &c. Inno-
 centius XII. praefato decreto obstrinxit , omniaque Statu-
 ta Regularium Ordinum plene firmavit , cum ea , nimirum ,
 quae post Tridentini legem , & Clementis VIII. decre-
 tum erant edita , aut probata ; tum ea , quae antea , & longe
 prius condita fuerant , ut constat ex particula *seu* , quae ,
 & disjunctive , & alternative usurpatur , ut ex *L. i. subla-
 ta ff. ad Trebell.* colligunt & docent Bartolus , Baldus , So-
 cinus , Alexander , & alii , quos refert & sequitur Barbosa .
 Et nonne idem SS. Pontifex expresse probavit confirma-
 vitque Constitutiones Ordinis S. Mariae de Mercede seu
 Redemptionis Captivorum longe prius editas , & probatas
 a Gregor. X. Johan. XXII. Martino V. Calixto III. Julio III.
 Paulo II. Gregorio XIII. Xysto V. &c. & deinde ab Alexan-
 dro VIII. & Innocentio XI. moderatas adauctas & confir-
 matas ? Constat ex Brevi ejusdem Innocentii dat. Romae
 apud S. Mariam Majorem die VII. mensis Decembris 1691.

At

At in eisdem Constitutionibus depositum certis limitibus restrictum directe permittitur *Distinct. III. Cap. de voto paupertatis* „ Sub excommunicationis majoris poena praesentibus constitutione sancimus, ne quis Fratrum professorum „ aliquid proprium habeat : neque pecunias , neque vasa „ aliqua aurea, vel argentea , neque illa expendat , neque „ consumat absque sui Praelati licentia ; neque rursus „ quidquam sine Commendatoris venia vendat, aut emat- „ Si quid vero ex hujusmodi bonis alicui Fratri donatum „ fuerit ab amicis , vel consanguineis , aut quibusvis aliis : „ quacumque ratione id receperit , intra spatium viginti- „ quatuor horarum Praelato proprio manifestet , ut in „ communi deposito custodiatur , & pariter intra dictas „ horas id absque licentia non consumat -- Praecipimus „ autem Praelatis sub poena privationis officii , ne a sibi „ subditis , ex his , quae in communi deposito habent , „ quidquam , vel in minima quantitate , neque ad brevissimum tempus , sumant , aut mutuo petant -- Attendunt autem Fratres nostri, quod singulis annis semel „ omnia , quae in usu retinent , Commendatoribus suis „ exponant , & realiter exhibeant, eorum dispositioni relinquendo , & specialem licentiam utendi eis accipiant „ a Praelato „ : & plenius infra ita dilucide peculiū in deposito servandum permittitur , ut de ea re dubitare sit in meridie coecutire . Nonne itidem Innocentius XII. bene libratīs veteribus Eremitarum S. Augustini Constitutionibus saepius laudatis instante Cl. saepius itidem commendato Nicolao Serano Priore Generali ejusdem Ordinis permisit , ut in praefato Ordine ad habitum reciperentur Novitii sine onere servandi exactissimam communem vitam , modo legem depositi juxta decretum Tridentini , & Clementis VIII. factam tectam custodirent ? Notum est ex laudato supplici libello , notum est ex facto , & res ita propatula est cunctis , ut nemo sit qui ignoret . Nos etiam facultatem amplam , nec vel ad breve tempus impeditam ,
adhuc

adhuc tempore Innoc. XII. obtinuimus a Sac. Congregatione super disciplina Regulari recipiendi novitios ad habitum, esto nonnisi exactissimam communem regularem vitam, non vero Apostolicam servemus in Congregatione nostra S. Mariae Sanitatis, ut supra indigitavi, nostramque vivendi normam probarunt commendaveruntque Apostolici Nuncii postea S. R. E. Cardinales Patritius, & Casonus, ad praefatam Visitationem super disciplina Regulari, & communi vita servanda delecti.

XCIII. Neque ullum facessit negotium quod Amicus de Clem. XI. Pontifice Maximo, & recolendae memoriae nobis opponit: quum nullum habeamus ab eo editum, circa hanc rem novum decretum, sciamusque insuper tantum Pontificem re bene cognita nullum ultra movisse lapidem: quinimo, ut a PP. Minimis fide dignis excipi, idem met Clem. XI. Correctori Generali ejusdem Ordinis super hac re dubio, eumque consulenti oretenus indulgit, ut deposita in communi arca servata permetteret. Indulxisse pater eundem fel. record. Clementem XI. Fratribus S. Johannis de Deo, ut possent in deposito sibi ad religiosum usum reservare pecuniam infra constabit ex Constitutionibus ejusdem Ordinis ibi laudandis. Quod vero Clemens XII. fautor fuerit laudatae communis vitae eam commendando, quid ad rem? Commendo etiam ego, commendant quotquot pii doctique audiunt, modo in charitate Christi servetur: & dum haec commendatur, & laudantur etiam illam colentes, non damnatur aliorum vita, nec ad tartara detruduntur qui non obstricti ex Regula, vel ex juramento illam non servant. Ut autem totum magis clarescat exemplis illustrium Virorum comprobare lubet. Et quamvis Amicus declamet & protestetur se nullum admittere, quem Romana Cathedra solemniter apostolici Sanctorum factis haud adscripserit, ut libentius possit reclamare & insultare: tamen quia in sui systematis munimen ipse quoque alios sibi adsciscit Patronos, quos
nun-

nunquam Ecclesia sacris admovit Aris: id genus testes dabo, quos tamen Roma suspexit, veneratus est Christianus Orbis, eorumque idcirco nomen in benedictione, & gloria est. Et quamvis plures ii sint, ex eis tamen paucos, praesertim nostrates, seligo, quorum authentica monumenta lustrare licuit temporis angustia detentus, dabunt alii doctiores alios, quos nec poterit repellere Amicus. Ex nostris igitur quatuor consulto eligo, quia notissimos Orbi, & Amico haud ignotos, nimirum, Cl.N. Dominicum Gravina S.Mariae Sanitatis alumnum, quem supra laudavi, quique tempore Urbani VIII. floruit, hujusce quidem in communi arca reservatum depositum praecipue ex annuo honorario Primariae Cathedrae Theologiae in Neapolitana Universitate, & ex proventibus Neapolitani Theologorum Collegii, cui fuit cooptratus, & inter participantes Magistros adscriptus, prostantque idcirco in Bibliotheca S.Mariae Sanitatis quamplures selectique libri ad ejus usum concessi ab eo emti *ex proventibus Collegii*, ut ipse in fronte manu propria adnotavit, & reliquum ex libris *Capsae* ejusdem Conventus est observare. F.Gregorium Areytza filium Conventus mei S.Spiritus Provincialem Terrae Sanctae Socium fel. mem. Jo:Baptistae de Marinis M. O. aliisque innumeris insignitum muneribus, libris publici juris factis Orbi notissimum non minus, quam Sanctimonia vitae, quem propterea Carolus II. Hispaniarum Rex Episcopum Arianensem nominavit, sed ad Infulas adceptandas inducere nequivit humilimum virum Clausstralis vitae, & regularis observantiae amantissimum. F.Thomam M.Ferrari ejusdem Conventus filium S.R.E. Cardinalem amplissimum, qua purpura, qua scientia, qua probitate morum Eminentissimum ab Innocentio XII. prius Magistri Apostolici Palatii munere, deinde Cardinalitia dignitate insignitum, & sub Clemente XI. fato functum. Et F.Raphaëlem Philamundi S.Mariae Sanitatis filium, Oratorem insignem, non ignobilis notae

Theologum , eruditionis maximae virum , ut ex Operibus Typographicis formis demandatis constat , & quod magis est , quod praecipuum , exactae regularis observantiae tenacissimum , quem ex Custode Bibliothecae Casanattensis , ac Apostolici Palatii Catechista Clemens XI. ad Sveffanam regendam Ecclesiam adsumsit . Hosce quidem inlustres Viros , dum in Claustro viverent , depositum servasse in communi arca , & ad honestum finem , nec sine licentia Superiorum , luculenter constat ex libris , qui vulgo *Capsae* dicuntur , & qui *de introitu & exitu* inscribuntur , quique apud nos extant , notumque est omnibus nobis , qui cum eis sumus conversati , vel qui a Majoribus fide dignis exceperunt . Postremus , quem laudare decet , est inclytus e Congregatione Clericorum Regularium Heros de S.R.E.& litteraria Republica optime meritis , quem Roma venerata est , & Orbis Universus jure merito suspexit , quem Heterodoxi itidem Scriptores commendant , Cl. Cardinalis Joseph Thomasius , quem , etsi prae humilitate reluctantem , ad sacram purpuram Clemens XI. laetante Urbe gaudente Orbe adsumsit , & sub eodem R. Pontifice , ut pie creditur , ad Superos evolavit , tanto post se relicto virtutum odore , ut in Sacra Rituum Congregatione ejus Acta solemnii judicio examinentur . Hic enim , ut in ejus vita est legere , & constat ex Processu Beatificationis , in communi arca reposuit semper quas ex cognatis , opibus nondum , sed primaria nobilitate inlustribus , excipiebat pecunias , easque illinc Superiorum permissu excipiebat ad stipem in pauperes erogandam , ad emendos libros , ad typis mandanda insignia , quae edidit , opera &c. non secus ac nos innoxie fieri posse defendimus , & ex honesto itidem fine in communi arca Conventus quomodocumque obvenientem pecuniam reservamus .

XCIV. At nec umbratenus quidem Benedicti XIII. monumentum , quod objicit nuperus Author , nobis oblustari perspicuum est , si occasionem , & momentum laudati

Bre-

Brevis recta lance libremus, historiam & factum expendendo. Ut fratres Congregationis S. Sabinae, quorum Conventus evulsi primitus fuerant e Provincia Lombardiae, eidem Provinciarum Reginae cooparentur, eidemque horumce Conventus restituerentur, optabat, & inculcabat laudatus Benedictus XIII. ex eadem gloriosissima Provincia ad purpuram, & inde ad Pontificium Thronum evehctus: renuebant illi, & obiciebant exactae communis vitae observantiam, quam in Congregatione colebant, nec in Provincia laudata servare eis fas erat: ut objectionem hanc retunderet, & luculenter ostenderet se non laesurum Pontificia decreta, vel ex eo cooprandos eos dixit Fratribus laudatae Provinciae (in qua tamen viget observantia communis vitae juxta Ordinis Statuta, & ut a nobis propugnatur) ut exactam, quam colebant in Congregatione communem vitam, in eadem Provincia dilatarent; idque ita certum est, ut nemo nostrum sit qui ignoret. At quod laudato Benedicto XIII. nunquam animus fuerit indicendi praeceptum observantiae exactae communionis bonorum, ut praefatus author contendit, & praepostere idcirco laudatum Benedicti XIII. Breve commemorat, iis solum latet, qui nec ejus oris speciem, vel depictam, viderunt: nobis autem, quibus fors fuit & videndi tam Venerabilem Pontificem, & etiam ante supremam dignitatem cum eo familiariter conversandi oppositum expresse luculentissime constat, quod ut innotescat oppositori, & fucus in fumum abeat, pauca de tanto Pontifice recensere lubet, ut ex actis, dictisque, quinimo ex animo ejus aperte manifestato, res tota clarescat. In primis dum Ven. Pontifex adhuc in clauetro maneret, juxta Pontificia decreta hucusque expensa & depositum, & vitalitium proventum retinuit. II. Ad Cardinalitiam dignitatem evehtus, & inde ad Insulas promotus eandem vivendi rationem, quam in clauetro tenuerat, in aliis ita commendavit propugnavitque, ut etiam suo aere novis typis dandum Pornasiam

num opusculum Beneventi curaverit, eoque ex momento, nimirum, ut ex tanto Theologo vindicarentur Monachi, qui tunc accusabantur. III. Ad Petri Solium laetante Urbe, plaudente Orbe exaltatus, ut amorem, quem adhuc in Pontificia dignitate erga charissimum suum Praedicatorum Ordinem fovebat, magis magisque notum faceret, varia in favorem ejusdem Privilegia, variasque epistolas dedit, & praesertim instantibus Generalibus Comitiis (in quibus ad clavum Ordinis regendum fuit adsumtus Reverendissimus P.M.F.Thomas Ripoll, quem D.O.M. pro felicitate Ordinis per plures annos sospitem reddat) Breve edidit ad Patres Capitulares Anno Jubilaei MDCCXXV. congregatos directum, in eoque mentem suam aperuit circa omnia, quae ut in eodem Capitulo aut prohiberentur, aut statuta pridem confirmarentur, aut etiam non dum ordinata praescriberentur; sed ea inter nec quidem nominavit communem vitam, verbum nullum de ea habuit. IV. tandem ita SS. Pontifex depositum Monachorum ne dum, verum & vitalitium proventum ut innoxium supposuit, & facto probavit, ut vel le vel de hoc dubitare sit nugas, & fabulas venditare: quandoquidem in Brevi dato Romae Nonas Martii Anno 1724. quod incipit: *Postulat humilitati nostrae*, dum praescribit quid agendum sit ab omnibus Universim Regularibus ad Episcopatum, vel alias dignitates adsumtis, inter cetera jubet ut mobilia omnia, omnemque suppellectilem, & pecuniam, quae in claustro ex Superiorum licentia ii habebant, secum non deferant, sed omnia in proprio Conventu relinquunt. En ejus verba, ex quibus luce meridiana clarius colligere est utrumque peculium Monachorum vel praesuppositum ut licitum, vel etiam adprobatum a Benedicto XIII. „ Cupientes insuper, ut „ omnis ansa, & occasio quibuscumque alienis, extra „ neis, aut subdolis praedictarum litterarum interpreta- „ tionibus praecidatur, Ordinumque Regularium quo- „ rum-

„ rumcumque praefatorum indemnitati plenius etiam ,
 „ atque uberius consultum sit , motu , scientia , & pote-
 „ statis plenitudine similibus , omnibus , & singulis Re-
 „ gularibus personis cujuscumque Ordinis , Congregatio-
 „ nis , ac Instituti , ut praefertur , quae a Nobis , & a Ro-
 „ man. Pontifice pro tempore existente , ad Patriarcha-
 „ tus , Archiepiscopatus , Episcopatus , vel quascumque
 „ alias Praelaturas , & dignitates Ecclesiasticas in poste-
 „ rum assumuntur , tenore praesentium strictissime inter-
 „ dicimus , ac inhibemus , ne secum asportare , propriis-
 „ que usibus applicare audeant libros , PECUNIAS , CRE-
 „ DITA , DEPOSITA , & bona Mobilia seu IMMOBI-
 „ LIA , cujuscumque generis , & speciei , quae eos tem-
 „ pore sue promotionis PENES SE , VEL ALIOS habe-
 „ re contigerit ; exceptis dumtaxat scriptis propriis , in-
 „ dumentis , & Breviario ; sed ea omnia , statim ac suae
 „ promotioni consenserint , & antequam consecrationis
 „ munus suscipiant , Superiori locali , & Capitulo Coeno-
 „ bii , Conventus , aut Domus , ubi degunt , integra ,
 „ & intacta absque ulla prorsus diminutione , cum eorum
 „ notula , seu inventario bona fide confecto RESIGNA-
 „ RE teneantur , ut illi postmodum Coenobio , Conven-
 „ tui , vel Domui APPLICARI possint ac debeant , cui
 „ juxta CONSTITUTIONES , & CONSUETUDINES
 „ cujusque Ordinis , Congregationis , ac Instituti , AP-
 „ PLICANDA esse constiterit &c.

XCV. Quid ultra ? Sedente laudato Benedicto XIII. in
 Petri Solio , Anno , nimirum , 1726. Fabritius Cardinalis
 Paulutius ejusdem Summi Pontificis Vicarius Generalis
 Urbis adprobavit novas Constitutiones Clericorum Regu-
 larium Ministrantium infirmis *Vigore Constitutionis Gre-*
gorii XIV. confirmatoriae ejusdem Ordinis impressae in
Bullario T.II. in ordine 17. in qua tribuitur facultas alias
de novo condendi Regulas , quae ab Urbis Vicario approbatae
cenferentur Apostolica auctoritate confirmatae . Sed dum-

cas

eas adprobavit nec verbulum habuit de exacta communi
 vira servanda , quinimo in eisdem sic probatis clarissime
 est adinvenire oppositum . Ibidem enim *Par.I. de votis
 solemnibus* Cap.1. *de voto paupertatis* , solummodo ad re-
 ponendum in communi arca notulam eorum omnium ,
 quorum usum habent , absque onere physice reponen-
 di in eadem pecuniam jubetur : quare ex licentia Su-
 periorum laudati Clerici , quod retinent depositum , in-
 propriis cameris servant . Sic enim ibi decernitur . „ No-
 „ ftri omnes cujuscumque dignitatis & gradus , infra
 „ quindecim dies a promulgatione , & intimatione prae-
 „ sentium Constitutionum numerandos , conferant in
 „ communem arcam earum respective Domorum , in
 „ quibus degunt , exactam , & obsignatam notulam earum
 „ rerum , quae ipsis in proprios usus adhibendae conce-
 „ duntur . Quam sane notulam quatuordecim die festo San-
 „ ctissimae Conceptionis renovandam decernimus , tum
 „ etiam in casu singularis incrementi , vel jacturae earun-
 „ dem rerum , priori tamen notula tunc recuperata . „
 Et quod de peculiari etiam summa , seu de pecunia eisdem
 ad usum concessa , & nunquam physice commixta cum
 aerario Domus , ibi sermo sit clarescit ulterius ex P.IV.
 Cap.4. n.3. ubi sic legitur . „ Spolia eorum , qui in iis Do-
 „ mibus decesserunt , in quibus tanquam advenae con-
 „ fuetam pro victu mercedem solvunt , ad eam familiam ,
 „ cui , antequam discederent , adscripti erant , pertinere
 „ omnino decernimus . Domui vero , in qua e vita mi-
 „ grarunt , quicquid pro pharmacis , aliisque sumtibus in-
 „ firmitatis causa impensum fuerit , omnino reficiatur ,
 „ cum duo Julii , praeter alimenta , ceteris expensis non
 „ suppetant . „

XCVI. Ex quibus omnibus hucusque laudatis monu-
 mentis clarissime colligitur adhuc post Tridentinum lici-
 tum esse alterum peculii genus , nempe , livellum , quod
 praecipue colligere est ex illo Xysti V. pro Provincia Regni,
 nec

nec non Clementis VIII. pro Monialibus Neapolitanae Urbis, & Benedicti XIII. nunc transcripto. Quod si ad maiorem rei claritatem ex Tridentino etiam rem velimus rimari: quid Sancta Synodus Monasticen professis vetuit suo decreto, nisi possessionem rei immobilis, etiam ex licentia Superiorum, & peculii perceptionem, aut consumptionem sine licentia Superiorum? Id evidentissime ex eadem est notum. At vitalitius proventus neutrum ex vetitis a Tridentino secum admittit, utrumque excludit: siquidem immobile, seu fundum, ex quo provenit fructus, a Monacho non possidetur, sed statim ac acquiritur Monasterio cedit, ei incorporatur, & super illo Monasterium habet civile jus, & dominium omne: qui ex eo provenit fructus, seu annuus proventus, nomine Monasterii exigitur, & a Monasterio conceditur ad usum Monachi, & ad usum facti, eumque, ut saepe diximus, revocabilem ad nutum Superioris ex cuius licentia solum potest aliquid disponere in licitum honestumque. Nullimode ergo Tridentino adversatur, qui livellum retinet juxta modum a nobis praescriptum, & praecipue dum a Syndico, seu Procuratore Conventus exigitur annuus redditus, hic in communi capsa reponitur, & non sine debita licentia expenditur. Quapropter Theologi, & Canonistae omnes, quos supra laudavimus Patronos peculii primi generis, vitalitii proventus sunt etiam propugnatores, si paucos dumtaxat excipias, Mastrium, videlicet, NN. Ludovicum Lopez, Paulum Nazarium, & unum aut alterum ex eodem Catalogo Doctorum, ut observavi eorum opera lustrando; quinimo qui fortasse absolute videtur contra sentire, ex necessitate livellum concedit: quia, nimirum, quum non omnia, quae ad Monachi religiosam necessitatem faciunt, in Monasterio praestentur, vitalitio hic eget, ut sibi provideat, ex eoque sibi occurrat.

XCVII. Quapropter falsum est quod nuperus Author de nostro Hyacintho Donato Laynensi adfirmat, fuisse, nem-

nempe, ab isto adsertum livellum Tridentini decretis adversum; nimisque diminute, nec fideliter ejusdem verba transcribit. Non inficias eo laudatum Laynensem retulisse pridem utramque circa livellum opinionem, & utramque sincere exposuisse, & simul respondisse argumentis, quae prior sententia livello favens in medium promebat. At numquid ex eo in posteriorem hanc sententiam negantem manibus pedibusque descendit, quia eandem retulit postremo loco, & dissolvit argumenta eorum, qui pro livello non prohibito a Tridentino certabant? Minime gentium: qui aliter aut sentit, aut docet, certe vel falli, vel fallere cupit: quare dum ita sibi faventem Laynensem recentior Ecclesiastes laudavit, id certo accidit, quia eum vel alienis, vel alienatis oculis legit; ut ergo veritas elucescat integrum ejusdem Donati textum laudandum censiui. Immediate enim post verba ab Amico relata. Quærit pag.284.col.2., *An ergo Monialis habens annuos redditus, ut supra, censenda sit infernalis, & damnata? Q.II. Cui quaesito ita responder. „ Negat Navarrus Com.3. de Regul. „ n.26. qui tamen scripsit post Tridentinum, fuitque vir „ doctissimus, ac timoratissimæ conscientiae, ubi ad „ intentum multa refert, & praecipue quia plurimae fuerunt Ecclesiae, & etiam hodie sunt, in quibus hujusmodi status servatur, absque ulla nota damnationis; „ durum enim videtur concedere, quod tot viri adeo „ eruditi, & moribus probatissimi, tanto tempore, & „ tot Confessarii, & tot Episcopi, & Archi-Episcopi, „ quin etiam & tot Papae, qui fuerunt in tali statu, fuerint damnati & quotidie damnentur -- Ad quod item „ facit, quia nec Regulares de Observantia S.Francisci, „ vel Capuccini reperiuntur, qui non habeant aliquid „ proprium, suis usibus a Superioribus deputatum, ut „ puta Breviarium, vestes, cingulum, calculos precatorios, calceos, & similia ad victum, & vestitum necessaria: eadem ergo ratione, qua Praelati possunt prae-*

„ dicta

„ dicta concedere , possunt etiam concedere , ut eis liceat
 „ aliquid amplius tenere ratione aegritudinis , vel studii ,
 „ vel muneris legendi , seu docendi , concionandi , &
 „ alia , quae prudenti viro iusta videantur : attentis ta-
 „ men conditionibus loci , temporis , & personae ; &
 „ merito haec dicit , quia ubi subintrat necessitas , lex
 „ locum non habet : necessitas enim quod non est licitum ,
 „ licitum facit. *Cap. quod non est licitum IV. de Regul. jur.*
 „ -- Confirmatur , quia non est , qui iuste neget , Praela-
 „ tum posse alicui sibi subdito concedere licentiam fa-
 „ ciendi eleemosynam , quam ipse met Praelatus facere
 „ posset ; & eadem ratione , qua potest eam dare uni ,
 „ potest dare duobus , vel tribus , & facere singulos eorum
 „ administratores singulorum aureorum tot quotannis in
 „ eleemosynas , & usus pios ; in quos ipse met Praelatus
 „ posset illos sancte impendere : ergo eadem ratione , &
 „ authoritate potest illis concedere , ut expendant in
 „ eleemosynas , & pios usus illos met redditus , seu pe-
 „ cunias , quae ab eisdem pervenerunt Monasterio : eo
 „ fortius , quia pecuniae , sive redditus incerti , seu amo-
 „ vibiles ad nutum Superiorum concessi , respectu Reli-
 „ giosi , cui conceduntur , annumerantur inter bona mo-
 „ bilia : aliter non dicerentur amovibiles ; at Tridenti-
 „ num *cit. loc.* quoad bona mobilia non negat Praelatis
 „ facultatem concedendi illa subditis , religiose tamen ,
 „ amovibiliter , ac prudenter , ibi : *Mobilium vero usum*
 „ *ita Superiores permittant &c.* Ergo id , quod prius -- Con-
 „ firmatur , quia non est verisimile , etiam si simus in Re-
 „ ligione reformata , Concilium voluisse obligare eos Re-
 „ ligiosos , vel Religiosas , quae commode sustentari non
 „ possunt , sine huiusmodi peculiis : ergo sub eadem bo-
 „ na fide absque ulla culpa , possunt huiusmodi peculia
 „ continuari , & possidentes tolerari a Praelatis , praeci-
 „ pue quando huiusmodi concessio , & permissio innititur
 „ iustae necessitati , quae , ut dictum est , legem non ha-

„ bet -- Confirmatur ex doctrina Suarez *1.3.de Relig.18.de*
 „ *pauper.C.14.n.13.in fine*, ubi loquendo de redditibus Mo-
 „ nialium dicit: *Duo ibi distinguenda sunt, scilicet jus perci-*
 „ *piendi tales redditus, & ipsi met redditus, seu pecuniae: ex*
 „ *his enim duobus solum jus inter immobilia bona computa-*
 „ *tur: illud autem certum est, si sit verum jus civile, non posse*
 „ *esse in persona ipsius Monialis, neque ad hoc posse Praela-*
 „ *tum aliquam licentiam dare, quia esset proprietas quaedam:*
 „ *oportet ergo, ut vel illud jus, quasi adhaereat Mona-*
 „ *sterio, & non personae; vel certe ut non sit proprium,*
 „ *jus civile respectu Monialis; sed solum obligatio in con-*
 „ *scientia in eo, qui solvit pensionem ad reddendam &c.*
 „ haec ille. Ex quibus apparet quod possidere redditus,
 „ seu pecunias, quae annuatim ex affectu alicujus stabili-
 „ solventur Monialibus, de licentia Superiorum, non est
 „ contra Concilium, si proprietas, & dominium illius
 „ stabiliis resideat penes Monasterium; ergo non sunt in-
 „ malo statu hujusmodi possidentes, de licentia Superio-
 „ rum, ut dictum est supra. -- Ex quibus peritissimus Ro-
 „ driquez *I. P. Summ. Cap.90. de Novit. Concl. 4. nu. 9. &*
 „ *2. p. Cap.31. de Relig. nu.2. Concl.2. Valentia 2.2. Disp.1.*
 „ *Qa.4. punct.3. Vega 2.Tom. Summae. Cap.32. Cas.19. &*
 „ *Lezana 1.p. Sum. Cap.6. de paupertate num. 21.* dicunt,
 „ quod in illis Monasteriis, in quibus vel ob nimiam
 „ paupertatem, qua premuntur, vel ob malitiam, sive
 „ incuriam, aut negligentiam Superiorum non potest ob-
 „ servari vita communis dandi singulis, & omnibus Re-
 „ ligiosis ea, quae sunt ipsis simpliciter necessaria secun-
 „ dum decentiam status, potest permitti Religiosis ali-
 „ quod peculium etiam rei stabiliis, annuus redditus, vel
 „ census, & in ordine tantum ad usus simpliciter neces-
 „ sarios, & amovibiliter a voluntate Superiorum, si ali-
 „ ter commode vivere non possunt; tum quia haec habe-
 „ re, modo praedicto, non est contra naturam voti pau-
 „ pertatis, aut juris communis, sed solum contra prae-

„ cepta Ecclesiae, Concilii Tridentini, & Summorum
 „ Pontificum; praecepta autem Ecclesiastica non obli-
 „ gant cum morali impossibilitate, qualis censetur esse
 „ in casibus propositis; ergo. Tum item quia Tridenti-
 „ num, & praefati Summi Pontifices post illud prohi-
 „ buerunt Religiosis praedicta omnia, quatenus vel sup-
 „ ponebant Monasteria, vel Superiores ipsorum conce-
 „ dere, & de facto dare singulis Religiosis omnia neces-
 „ saria ad vitam, & decentiam status, vel praecipiebant
 „ illis, ut ita facerent, ut constat ex mente, & verbis
 „ ipsorum decretorum: ergo in casu posito, quando Mo-
 „ nasteria non possunt Religiosis providere de necessariis
 „ ad vitam & decentiam status, vel de facto non provi-
 „ dent, cessat lex Ecclesiastica obligare. Nam deficiente
 „ principali praesupposito cadit supraedificatum. Tum
 „ tandem, quia tam Monasteria, quam ipsorum Super-
 „ iores tenentur subditis providere de necessariis ad vi-
 „ tam, & status decentiam: ergo Monasteriis, aut Su-
 „ perioribus deficientibus dare praedicta, subditi necessi-
 „ rantur aliunde quaerere; unde dici solet, quod abun-
 „ dantia facit observantiam. -- Quae praedicta omnia
 „ intellige vera sublati tamen abusibus, fictionibus, ac
 „ simulationibus, & dummodo annui census ob praedi-
 „ cta Religiosis concedendi, registrentur in Registro re-
 „ rum Monasterii, & per Syndicum, seu Procuratorem
 „ ejusdem annuatim exigantur, & eleemosynaliter conce-
 „ dantur subdito ad praefatos necessarios usus, & mone-
 „ tae exactae superstitites ponantur in deposito, a quo
 „ non extrahantur, nisi servatis legibus communis
 „ depositi, de quibus infra: Cum jus administra-
 „ tionis bonorum Monasterii sit tantum apud Officia-
 „ les ejusdem, & non apud fratres subditos, ut dictum
 „ est ex Tridentino *Cap. 2. Sess. XXV. de Regularibus.* „
 Et hic explicit integer articulus, seu integrum Quaesitum:
 quo sic integre fideliter, & de verbo ad verbum transcri-

pto nonne sententia nostra magis magisque firmatur ex
 iis met, quos Recen tior laudat, ut nos oppugnet ? qui cer-
 te modicum sapit clare dignoscit, quod vel heinc harena
 cedit, qui variis stipatus militibus invulnerabilis, ut Gae-
 neus, & alter Hercules videbatur, quod quidem clarius
 elucescet ex paullo post, & infra addendis.

XCVIII. Ut iterum nostram sententiam exsufflet, eam
 vel ex caespitatione Primipili propugnatoris corruere ad-
 ferit, quare ita de Passerino scribit „ Magister Petrus Pas-
 „ serinus (*Tom.I. de hom. stat. qu. 186. de vot. paupert. in-*
 „ *spect. 11. n. 304.*) ubi omnium Scriptorum cavillationes
 „ in peculiorum favorem excogitatas in unum colligit,
 „ minime tamen calculo suo probat, sed ut proprii acu-
 „ minis periculum faceret, atque disputandi nimio forte
 „ pruritui indulgeret peculiorum causam longius ceteris
 „ pertractavit, ea tamen animi trepidatione, ut videas
 „ summum virum in utrumque latus sese vertere. At cum
 „ vir esset non minus doctrina, quam probitate conspi-
 „ cuus, nunquam contra, sed semper quo ad licuit pro
 „ veritate stetit. „ Haec, inquam, Ecclesiastes de Ge-
 „ nerali Ordinis Procuratore, quem non desinit encomio
 „ extollere. Et quis non crederet ejus testimonium esse Sy-
 „ billae folium, quum ita libere scribat ? At pace tanti viri
 „ sit dictum, sunt ephesiae litterae. Passerinus namque
 „ semper sibi constans, & pro veritate scribens, ab ipso la-
 „ re pro utroque peculio firmiter stetit. Et quamvis loco ab
 „ authore laudato (non *num. 304.* sed *num. 327.*) scripserit:
 „ Haec dixi tamen non resolvendo, & proponendo, quae
 „ mihi circa hanc difficultatem occurrerunt consideran-
 „ da. Et quia censeo hujus difficultatis resolutionem esse
 „ a Superioribus expectandam, quae mihi visa sunt con-
 „ deratione digna circa textum Concilii judicavi propo-
 „ nenda: „ tamen numquid ne hic Passerinus palum fi-
 „ xit, & imposito digito ori suo nec verbulum addidit,
 „ ut suam caespitationem manifestaret ? Qui Passerini opus
 num-

numquam legit fortasse ita censebit ; & forte fortuna ab oppositoris naribus prae gaudio tripudiantis conspiciat decidit , dum ad haec verba pervenit : heinc quae sequuntur non perlustravit , alioquin certissime non ita scripsisset . Quid pro , & contra hanc sententiam poterat depromi in medium adtulit Passerinus pridem , & ideo dixit , quod non resolvendo , sed proponendo ea ipse dixerat : sed incunctanter protinus actutum immediate suam sententiam resolvendo subjunxit *numer. 328.*

„ Quibus sic praemissis , & nihilominus stando in rigore
 „ secundae sententiae considerandum est , quid importet
 „ administratio rei stabilis : nam haec si sit plena , im-
 „ portat facultatem colendi rem , ut fructificet , & colli-
 „ gendi ex ea fructus , & de fructibus disponendi ad libi-
 „ tum . Itaque primo hinc colligitur , quod facultas di-
 „ sponendi de fructibus jam collectis non est administra-
 „ tio rei stabilis : quia fructus inter mobilia bona compu-
 „ tantur , unde sine sollemnitatibus juris alienari possunt ,
 „ *Extrav. Ambitiosae de rebus Ecclesiae non alienandis .*
 „ Concilium in hac secunda parte non prohibet admini-
 „ strationem fructuum jam collectorum , & exactorum ,
 „ & sic non prohibet usum peculii rei mobilis de licentia
 „ Superioris . Restat igitur ut Concilium ad summum
 „ prohibeat solum facultatem colligendi , & exigendi fru-
 „ ctus ex re stabili fructifera . Quamobrem contra Conci-
 „ lium non est , si Superiores facientes , ut annui reddi-
 „ tus Religiosorum exigantur per ordinarios Officiales
 „ Conventus , fructuum collectorum usum postea conce-
 „ dant Religiosis ; quia hic usus non est rei stabilis admi-
 „ nistratio . *Suarez d.cap. 14. n. 13. & 14.* Nec obstant de-
 „ clarationes Sacrae Congregationis supra recensitae *nu-
 „ mer. 310.* nam , ut supra adnotatum est , in illis casibus
 „ vel Moniales nomine proprio possidebant redditus il-
 „ los , vel eosdem a Conventu ex pacto aliquo exigebant ,
 „ & illorum administrationem habebant exigentes fru-
 „ ctus ,

„ ctus , & eos ex pacto , vel ut proprios recipientes . Alias
 „ vero quod fructus jam collectos recipere de manu Ab-
 „ batissae ad usum revocabilem ad nutum , non sit contra
 „ Concilium , habetur ex alia declaratione recensita
 „ num. 309. in qua continetur , quod contra Concilium
 „ est administrare stabilia , & habere mobilia superflua :
 „ igitur quum pecunia , vel fructus sint mobilia , si non
 „ sint superflua , illa habere de licentia Superioris non est
 „ prohibitum per Concilium . „ Et num. 333. „ Colligitur
 „ secundo ex dictis , quod non de facili locum habere
 „ potest , quod habet *Lezana d. cap. 6.* excusans usum pec-
 „ culii , aut annuorum reddituum ex eo , quod Conven-
 „ tus non provideant Religiosis de necessariis . Quia ad
 „ hujusmodi necessitates sublevandas non est necessaria
 „ administratio rei immobilis , seu usus peculii immobi-
 „ lis , sed sufficit usus reddituum , qui colligantur per of-
 „ ficiales Monasterii , & sint Incorporati Conventui ,
 „ quod non est contra legem Concilii Tridentini , etiam
 „ retenta secunda sententia . Approbo tamen doctrinam
 „ ejus in hac parte , quam ex *Valentia 2.2. disput. p. qu. 4.*
 „ *p. 3. Vega Tom. 2. Cap. 32. cas. 19. Rodriguez tom. 1. in 2.*
 „ *edition. cap. 90. n. 9. conclusion. 4.* confirmat , & idem te-
 „ nent Coton. *d. l. 4. contrav. 6. num. 82. Donatus Tom. 3.*
 „ *Tract. 15. qu. 11. Tamburrinus de Jure Abbatiss. disp. 8.*
 „ *qu. 2. n. 14. Antonius a Spiritu Sancto d. tr. 3. n. 76.* quod
 „ cum Superioribus , & Monasteriis praeceptum sit , ut
 „ juxta decentiam status religiosi provideant Religiosis
 „ de necessariis , si Superiores , vel quia non possunt , vel
 „ quia nolunt , non observant legem vitae communis ex-
 „ actae ex parte eorum redditur subditis impossibilis ob-
 „ servantia vitae communis exactae , & lex ad impossi-
 „ bilia non obligat . Unde haec interpretatio non epikiae ,
 „ ut interpretatus est Suarez *d. c. 14. n. 12.* sed innititur im-
 „ possibilitati observantiae legis , quae certe est in subdi-
 „ tis , ubi Superiores illis non tribuunt necessaria „ &c.
 quae

quae alibi referemus . At in iis, aliisque , quae ex propria sententia adserit Passerinus , nonne apertissime pro nostra sententia stat , etiam adserta nova Tridentini lege, novoque jure ab eadem Synodo super hac re condito ? qui tam crassae minervae non est , ut nesciat inter laevam & dexteram discernere bene novit quam sinistre Amicus laudet Passerinum .

XCIX. Expensis igitur Tridentini decreto, aliorumque Summorum Pontificum Sanctionibus clarissime itidem constat contra fas , & contra jus ab Authore praefato traduci Superiores Regularium Ordinum , apud quos exacta communis vita non servatur , & velut sacrilegos , & perjuros accusari , eo quod in petenda a S.Sede licentia recipiendi Novitios ad habitum jure jurando testentur apud eosdem servari communem vitam a Tridentino praescripta , & a S.Sede confirmatam . Sacramento quidem custodito , veritate retenta rem ingenue exponunt , fideliterque id enunciant , quod juxta Tridentini legem , & decreta S.Sedis apud eos juxta Constitutiones propriorum Ordinum servatur ; idque perspicuum est S.Sedi , quum laudati Ordines haud sint locati in Concavo Lunae , aut in imaginariis spatiis , ut omnino eorum observantia , & consuetudo servandi laudatam communem vitam Sanctae Sedi sit incognita . Res propatula est cunctis , & certo certius S.Congregationi ea manifestius innotescit ; quapropter dum licentiam impartitur eisdem , facto iterum iterumque & continuata serie indulget : nisi forte Ecclesiae vellet etiam vitio ejusdem S.Sedis vertere ignorantiam hujusce rei , ut plenius accuset innumeros pietate & doctrina inlustres Superiores .

C. Sed tempus est , ut ad veritatis trutinam revoce-
mus ea , quae nuperus Author nobis opponit, monumen-
ta Doctorum , ut suam sententiam firmet , nosque eisdem-
met armis feriat , quibus nostrum systema propugnare co-
namur : quo peracto ad aliorum, quae nobis objicit , exa-
men

men deveniamus. Primus, quem nobis opponit, ille est, qui ab eo dicitur *pag. 128. in emolliendis divinae legis praeceptis nulli secundus*, vir alioquin doctissimus, Caramuel, nimirum, & eo quidem ex momento strepente tuba illius verba repetit, ingeminat, ut vel ex ipso mollioris Ethices Patrono propugnata subsistat, & praecepta dignoscatur exacta communio bonorum. Caramuel pro ventilato systemate? Pape! & quis non verebitur, quis non contremiscet vel ad hujusce unius occursum, quum eo character ab oppositore distinguatur? Medius Fidius: tua est pila charissime Frater: oleas ergo & palmas, lauros & coronas ut tibi tribuamus fas est; tibi que propterea subjugemus fasces & colla. Caramuel *in emolliendis conscientis nulli secundus* omnibus indictam, & ex praecepto servandam exactam vitam communem adstruit, & possumus ultra pugnare? Quod olim Archidamus inquit ut primo vidit Trinacriae efformatam catapultam: *Hercules actum est de virtute viri (a)*, opus est in praesentiarum repetere, & cedere bello. Caramuel pro te? vicisti Frater: ut tibi occurram ovantique triumphum canam oportet. Verum antequam tibi pronus offeram palmas indulge mihi aequissime censor, ut lustrem Caramuelis loca, saltem ubi de Regularibus agit: ex tuis met verbis suspicandi praesumptio adsurgit, ex aliis, quae non fideliter retulisti, iuste dubitandi vel de errore, etsi non de fraude, momentum occurrit, nec poteris denegare quod omnes leges omniaque jura permittunt. Ubi nam quaeso doctissime Pater id habet Caramuel, ut ocus eum consulam, & quid dixerit propriis oculis videam, qui proprio ore cogor palinodiam canere? *In Regula D. Benedicti n. 620.* e tripode sedens serio vultu, elatoque supercilio dicis. Grates tibi de indigitato loco rependo: Consului legi perpendi librum omnibus obvium. At eo lustrato, ut ad te iterum conversus dicam oportet: ludis ne an illudis dilecte

So-

(a) Plutarchus Apoph. fol. 102.

Sodalis ? adsunt utique quae laudas verba , sed aliena nimium ab intento , longe multum ab operis scopo . Caramuel utique docet Monachos teneri ad servandam communem vitam in posteriori usurpatione , quam hucusque vindicavimus : secus autem illam , quam Apostolico-Monasticam dicis , ibique jure summo flagellat Monachos, Canonicosque Regulares , qui sese inter distributis Monasterii proventibus sibi ad libitum unusquisque providet , ex eisque plures sibi in commendam , aut administrationem adsciscunt etiam possessiones , & immobilia bona , ex quibus nempe plures vel in Galliis , vel in Hispaniis proficere Conventus usque in hodiernum diem audivi a viris apprime doctis , & ex eo genere fuisse eos, quos Navarrus in *Com. de Regularibus* tuctur, ut ex ejus opere constat, & habetur ex aliis, qui idcirco Navarrum hac in re non commendarunt ; ideoque jure oprimo Caramuel ait non excusari eos, etsi ad proprium palliandum abusum adserant, *quod tempore suae professionis non servabatur in Monasterio* communis ea vita, quam Concilia omnia , omnesque Ecclesiasticae leges praecipunt , & quam novissime in Tridentino , ceterisque Roman. Pontificum decretis novimus confirmatam . At ubi nam eo in loco , quinimo in omnibus suis operibus pro Apostolico-Monastica hac disciplina Caramuel decernat ? E diametro oppositum docet , nobiscum plene sentit , & ultra addit . Quandoquidem ibidem *Disput. LXI. de huculis Religiosorum* disertè eos licitos adstruit , innoxia , quin etiam consueta sanctissimis viris adfirmat Monastica deposita , eaque retinenda sine scrupulo adhuc post Tridentinum : quia ab eo non novum jus fuit conditum , sed vetus confirmatum *Cap. Monachi* &c. Et *Cap. Cum ad Monasterium* : & quod ita luculenter tradit , docet ex Navarro , Sanchez , Villalobos , Sà , Fabro , Bartholomaeo a S. Fausto , Tannero , aliisque a nobis supra laudatis . Quid ultra ? Idem confirmat ex Bulla Clementis VIII. *de largitione munerum* , ubi „ Pontifex faci-

„ differentiam inter bona communitatis , & particula-
 „ riam Religiosorum „ : deinde impugnat authores opi-
 „ nionis nobis adversae , & de nostra hac ipsissima subdit:
 „ Haec opinio praeter utilitates positas „ (eas, nimirum,
 „ quas supra enumeravimus) „ docet Religiosos esse indu-
 „ strios, nunquam ignavos , & semper optime occupa-
 „ tos : fugat otium , quod plurimum peccatorum est prin-
 „ cipium : beat homines juxta illud Psalmi 127. *labores*
 „ *manuum tuarum quia manducabis , beatus es , & bene-*
 „ *tibi erit .* Accedit , quod habuisse oculos Christum , &
 „ alios Apostolos probaverimus *num. 229.* unde si & illi ,
 „ nos sine scrupulo etiam possumus . „ Quid insuper Ca-
 „ ramuel non addit ? Dum *disp. LVIII.* agit de Bulla Cle-
 „ men. VIII. ea , nimirum , quam supra laudavimus de *Re-*
 „ *form. Regularium* &c. eam adserit non fuisse receptam ,
 „ quod etiam probat : quia in Germania , Belgio , & aliis
 „ locis , quae Visitatoris objens munus lustravit , nec no-
 „ men quidem laudatae Bullae ibi reboasse invenit . Et tan-
 „ dem *Disput. LXI.* clarissime absque ullo verborum invo-
 „ lucro innoxios adserit annuos proventus , sive vitalitios
 „ census . „ Item potest Abbas licite permittere , quod Re-
 „ ligiosus habeat quoad usum (non quoad proprietatem)
 „ redditus annuos in usus honestos , revocabiles tamen
 „ ad suam voluntatem . „ Haec , inquam , & alia ibi Ca-
 „ ramuel habet . Quomodo ergo cum inter primores suae
 „ sententiae Patronos nobis objicit nuperus Author ? Ut fu-
 „ cum faceret veritati , & nova arte deluderet ex adverso
 „ pugnantes . Sed *frustra jactitur rete ante oculos pennato-*
 „ *rum .* Proverbior. l. quare ut jure summo veritatem tuear
 „ ceteras in ejus opere extrantes detegam falsitates (fortas-
 „ se sine culpa , quia vel alienis , vel alienatis oculis legit
 „ authores) & ut Monachorum causam juste vindicem in-
 „ justitiam facti explodam (res ita est : fortasse alius fuit
 „ ejus scopus , finis alius , aliisque ei animus insedit) Et
 „ quamvis displiceat mihi heinc offendere Amicum , ab in-
 „

coc-

coepto cessare non debeo : sibi imputet qui nos sic provocavit . Amicus Plato , Amicus Socrates , sed magis amica veritas .

CI. Alter, quem nobis opponit idem Amicus, est N. Raphaël de Pornasio . At quis non obstupescit quum haec in eo legit ? Nonne hic est ille Raphaël , quem saepius rejicit utpote expressum luculentum nostrae causae Patronum ? quomodo ergo ad illum recurrit velut ad judicem veritatis , quem prius repudiavit ceu testem falsitatis ? Arte quidem simul deprimit & elevat , destruit & aedificat ; ut , nimirum , ex eo met nostro vindice nos ipsos adgrediatur . At quid laudatus Pornasius habet , unde credit Author nostram impetere sententiam ? Docuit in Monasteriis , ubi omnia ad utilitatem necessitatem commoditatemque Monachis suppeditantur , non licere eisdem loculos habere . Optume quidem : verum docuit , sancta suasit . At quid haec ad rem nostram ? Superflua tunc foret pecunia , sine justa causa servaretur , & nonnisi ad factum , avaritiam , & consequenter contra paupertatis votum ; ideoque ab Pornasio praefati loculi damnantur . At quid ? est ne hic quaestionis status ? Rite recteque de Socio nostro dici potest , quod olim de alio id genus homine ab Amico non dissimili eleganter , & acute inquit Poëta :

Delphinum syrtis appingit , fluctibus aprum .

Laudat iterum ille S. Antoninum , C. Turrecremata , Silvestrum , C. Cajetanum , Seraphinum Capponi carpentes eos , qui Regularem vitam non servant . Et hoc itidem nos docemus , ita sentimus . At quid haec cum Apostolico-Monastica vita , quam ille pro aris & focis , ut dici consuevit , propugnat , eamque haud servantes ad tartara detrudit ? longe quidem prior illa disciplina a posteriori recedit . Illa ex necessitate , haec ex consilio : praecepta prior , supererogatoria posterior est , ut sub initium adnotavimus , & non semel repetendo insinuavimus : de

Regulari communi vita illi loquuntur, secus vero de peculiari Apostolica disciplina. Et nonne ex superius laudaris horumce Doctorum monumentis diserte ostendimus innoxia Monachorum deposita ? Notum est cunctis : incassum ergo Amicus laudat eos, qui nobiscum sentiunt. Ex eisdem Theologis carpentibus in Monachis abutis ventilat Author communem Regularem vitam, & conatur heinc adstruere praeceptum servandae exactae communionis bonorum. At quaeso quam probata syllogistica arte, fas est ita argumentari ? quo pacto licet ei ab extremo ad extremum transire ? Quod olim Aristoteles (a) docuit laudans illud Homeri

A fumo navim simul, atque a fluctibus arce

Consilium nempe vel Circis, vel Calypsus adhortantis Ulißem, ut neque nimium littori vicinus navigaret fumum securus, neque se profundo crederet pelago, sed in medio secaret viam, quod ibi periculum sit a saxis, & vadis, hinc ab undis; hoc itidem in via spiritus tenendum praescribunt quicumque veri Theologi, & Spirituales Patres audiunt, ut, nimirum, charitate duce, comite prudentia medium teneatur iter, ab utroque extremo declinando: Sed qui vel nimio abrepti zelo, eoque non secundum scientiam, ignem spirant in perniciem animarum, vel qui vano concussi timore ibi trepidant ubi non est timor, inconsulte agunt, & optantes vitare laxitatis charybdim incidunt in scyllam tutiorismi illius, cui Ecclesia in Jansenianis patronis anathema dixit. Et ne clarissimum venerandumque Ordinis nostri monumentum reticeam, memorandum existimo, quod S. P. N. Dominicus consulto nimium ad quietem pacem, & salutem filiorum Constitutiones nullimode adstringentes ad culpam efformarit. Ab scopo igitur aberravit Ecclesiastes, qui certe non modica monumentorum copia sibi comparata, seu communium locorum sylva sibi adposita, eaque concinnata (ut

sic-

(a) Aristoteles Lib. II. Ethicorum.

fieri consuevit in Concionibus efformandis) ex concordantiis verborum , quae apud Theologos reperiuntur : nimirum *V. paupertas* , *V. vita communis* , *V. proprietas* , & id genus similia , ea ut placuit objecit , modo sonarent , esto non consonarent , ad sui intentum . At hoc charissime Frater non est Theologi , non Canonistae est , non denique Summistae , etsi sit Concionatoris : quare extra chorum canis dum haec nobis opponis .

CII. Sic pariformiter quid ad rem nostram , quid ad Oppositoris intentum facit Capitulum Ordinis Praemonstratensis ? laudat illud Cap. *Cum ad Monasterium* ex Innoc. III. & vitam communem ex eo , atque ex Concilio Tridentino indictam praecepit , nec ullum ultra verbum addit . Hoc quoque omnes Constitutiones Regularium , Capitula Generalia omnium Ordinum insinuant indicunt praecipiuntque . Cur ergo Praemonstratense Capitulum veluti singulare monumentum nobis clamando objicit Arabius tibicen ? ligna in sylvam ferre satagit . Quomodo autem , aut quid praecipiant Innocentius III. & Tridentinum ex supra dictis affatim constat . Lubentissime ei damus N. Joh. Excuriam , qui adserit non posse Monachis indulgeri usum peculii ad sui beneplacitum , ut faciant de eo quidquid velint . Concedimus in Patronum N. Joh. de Neapoli adserentem debere Monachos excutere manus a *proprio* , aliosque id ipsum docentes ; sed moneo Fratrem meum , ut adtendat *proprium* non Concionatorio , sed Theologico criterio fore examinandum . *Proprium* enim est illud , *quod retinetur contra voluntatem Abbatis , vel ceditur Abbati* , ut ex Johanne Andrea docent Card. Turcremata , S. Antoninus , & universim Canonistae omnes , repetuntque Theologi ex S. Thoma , & Scoto , nec est qui vel latam palcam , vel transversum unguem ab ea definitione recedere audeat . At hoc *proprium* quis unquam permisit ? Uberrimè supra ostensum est utriusque peculii usum a nobis expensum , & vindicatum omni proprietatis labe

labe carere. Eodem quoque modo ac nos locuti sumus, loquitur Conradus dum adferit vitalitii census usum *indeterminatum* solum ex Summi Pontificis licentia posse permitti. Sed quae diserte idem Conradus de depositis, aliisque proventibus docet ibidem non sunt omittenda, ut dignoscatur qua fide ab Amico laudetur. Ait enim : „ Consuetudo recepta inter Moniales deponendi apud „ depositariam constitutam per Abbatissam peculia laborum, & eleemosynarum, ut eis tribuantur ad expendendum pro suis necessitatibus contingentibus, adhuc potest in observantia teneri, quia non repugnat eidem decreto Concilii Tridentini, haec enim, quae nobis favent, aemulus noster reticet, & ex industria, quod certe non sine clamore in aliis *Summistis* reprehendit; heinc re vera de eo repeti potest vetus adagium *ipsa olera ollu legit*; ex eoque praesertim, quia non semel sed saepius, ne dicam, semper id agit, ex authoribus sibi adversis detruncando verba, & mutilas quasdam sententias depromendo, quae ad sui scopum quadrare conspiciunt, etiam si ea ad rem non faciant, ut ipse contendit, quod praecipue est observare in Tamburrino, Navarro, Passerino, Laynense, Johanne Siri, aliisque, e quorum coetu alios fideliter transcriptos ei objecimus, alios, eosque quamplures solum indigitare sufficit nobis, quum jam noti sint omnibus, & quam longe ab ejus systemate sentiant, nemo, qui sapiens audit Theologus, ignorat: Pudet quidem in Socio dilectissimo illud notare vitium, quod nec gratanter in aliis aliquando castigavi: Sed quia Spiritus Sanctus jubet Ecclesiastici IV. *Pro anima tua ne confundaris dicere verum*, in vindiciam Regularium Ordinum, quos ut propriam animam ex charitatis momento diligo, aliqua itidem, aegre licet, in eodem notare cogor, ut unusquisque dignoscatur quam injuste accusentur Venerabiles Monachorum Societates.

CIII. Ut Monachos omnes non servantes vitam commun-

munem inrevocabili decreto ad inferos ableget praecipue tamen Praelatos ad eam non adstringentes subditos , ita favens declamat *pag.198.* „ Denique consequentiam tuam „ concedunt vel ipsi benigniores Theologi , qui probabili- „ listae appellantur . Thomas Sanchez in Decal. lib.7. „ cap. 19. num. 27. *Tertio deducitur non esse in bono statu „ Praelatum , qui non nititur Religiosos vivere in commu- „ ni .* (Valentia in 2. 2. qu. 4. disp. 2. p. 2.) *Quarto sequi- „ tur esse in malo statu tam Praelatos , quam subditos, qui „ non agunt vitam communem* (Pellizarius tract. de Mo- „ nialibus cap. 4. sect. 1. q. 4.) *Sicut Praelatus Regularium „ non est in bono statu si non nititur Religiosos in communi „ vivere , sic nec sunt in bono statu subditi resistentes* (Le- „ zana Qu. Regul. Cap. 18. n. 14.) *Praelati qui non curant „ suos subditos vivere in communi absque peculio non sunt „ in bono statu conscientiae* (Peyrin form. Praelatorum „ Cap. 3. n. 19. litt. K.) *tolle communitatem , & Religio non „ est Religio, sed confusio: non status perfectionis, sed damna- „ tionis , si longiorem Catalogum videre cupis consule II. „ Dissertationem (cap. 4. 5. & 6.) item II. (cap. 2. & 3.) ,* „ Sed heu! quam infideliter, perperam, & detruncata laudat monumenta eorum, quos refert, & omnes probabilistas di- cit ; eisque etiam ad censet Lezanam , quem supra ab eorum coetu sejunxerat (en in eo antilogiam, quam in Sum- mistis ipse carpit, neque hic tantum , sed pluries eam in eodem est observare) quare de verbo ad verbum itidem exarare oportet quae docent Authores ab ipso relati . Thomas Sanchez namque ita scribit . „ Tertio deducitur „ non esse in bono statu Praelatum , qui in quantum po- „ test absque gravi scandalo non nititur in communi vi- „ vere , ac superfluos usus vitare , nec esse in bono statu „ subditos resistentes , non quia nequeunt sufficienter vi- „ vere , sed quia volunt abundare , & liberius disponere , „ quia est contra paupertatis votum . Sic D. Anton. 3. p. „ tit. 16. c. 1. §. 11. *fin.* Sylvest. ver. Religio 6. q. 7. *fine.* „ Qui- bus

bus verbis nonne Sanchezius suam exprimit mentem , &
 de qua communitate loquatur diserte ostendit ? qui non
 caligat in Sole clare videt hunc longe nimis abire a scopo
 nuperi Authoris, qui propterea illius textum interpolatum
 refert , ut resistentem hostem in gregarium sibi militem
 adsciscat , & meminisse debebat laudatus Author quid ipse
 de hoc Sanchezio , Diana aliisque pag. 102. dixerat ex
 N. Natale Alexandro , nimirum , quod ii in materia pau-
 pertatis nimium laxae fuerant locuti , *fibulas in hac MA-*
TERIA nimis laxasse videntur : Quomodo ergo eum sibi
 in rigoris adsertorem modo laudat , & commendat nobis
 obijciens eum , qui ultra ea , quae nos diximus alia
 insuper addit , quae non admittimus , etsi in praesentia-
 rum de iis agendum non sit ? Nimium ergo defecit , qui
 ita Sanchezii detruncata verba transcripsit . Valentia au-
 tem ita loquitur : „ Quarto sequitur esse in malo statu
 „ Religiosos , tam Praelatos , quam subditos , qui non
 „ agunt vitam communem. Hoc autem intelligitur quan-
 „ do ex communibus redditibus possunt sufficienter vive-
 „ re , alioquin jure naturali licebit unicuique sibi provi-
 „ dere procurando PROPRIUM , si aliter non possit vive-
 „ re . Ita recte excipit Sylvester ubi supra . Quare quod
 „ Concilium Tridentinum ubi supra cap. 2. prohibet ne
 „ Religiosi habeant ad usum res immobiles , intelligitur
 „ supposito , quod possit illis ex communibus provideri
 „ sufficienter . „ Et consequenter nonne aperte reluctatur
 oppositori ? etiam *proprium* concedit non habenti unde
 sufficienter vivat , & indulget eodem ex momento quod
 Tridentinum prohibet , nempe ad suum proprium usum
 habere res immobiles . Igitur quando a Conventu non pos-
 sunt suppeditari omnia ; quae ad necessitatem utilitatem
 & religiosam commoditatem pertinent , adtenta cujusque
 conditione , licitum est habere peculium . Et adnotandum ,
 quod Valentia ibi explicat textum S. Thomae , & de ea
 communi vita loquitur , quae a nobis propugnatur , quae-
 que

que adseritur praescripta, ac praecepta utroque Canonico Jure, antiquo, videlicet, & novo; secus autem de illa, quam Ecclesiastes Apostolico-Monasticam dicit. Pellizarius quoque longe diversa scribit ab eis, quae sic diminute refert noster Sodalis. En Pellizarii verba. „Difficultas
 „est an Moniales adstringi possint ad amplectendam vitam
 „communem casu quo Praelati velint de novo illam
 „inducere? R. videri posse, & colligitur ex Sanchez
 „lib. 7. mor. cap. 19. n. 27. asserente cum S. Antonino, ac Syl-
 „vestro, quod sicut Praelatus Regularium non est in bono
 „statu, si in quantum potest absque gravi scandalo
 „non nititur Religiosos in communi vivere, ac super-
 „fluos usus vitare, sic nec sunt in bono statu subditi resis-
 „tentes, non quod nequeant sufficienter vivere, sed
 „quod velint abundare & liberius disponere: hoc enim
 „adversatur voto paupertatis. Quae assertio confirmari
 „potest ex doctrina, quam tradunt plures DD. apud eun-
 „dem Sanchez sup. lib. 6. cap. 2. n. 26. nullam scilicet consue-
 „tudinem valere contra Regulam prout includit tria vo-
 „ta substantialia Religionis: ideoque si ea reformetur
 „per legitimam potestatem teneri eam servare etiam
 „Religiosos ante professos, quae utique procedunt in
 „praesenti casu de Monialibus, sicque cogi poterunt am-
 „plecti vitam communem, si alias ex communibus bonis
 „suppeditetur decens sustentatio. „Ex quo textu
 „quot sphalmata sunt in nostro Socio corrigenda? Verba
 „Sanchezii detruncat, & mutila iterum Pellizario adjudicat.
 „Similiter hunc adserit loqui de Apostolico-Monastica
 „disciplina, quando reapse loquitur de communi regulari
 „vita, quam saepius adseruimus Monachis indictam.
 „Quod vero huic regulari communi vitae non adversetur
 „etiam livelli usus Pellizarius paullo ante adseruit, ut
 „constat ex ejus verbis sincere relatis. „Quaeres III. An
 „Moniales non obstante voto paupertatis retinere possint
 „annuos redditus ex bonis parentum assignatos, & qua-
 „les?

„ les ? -- Respondetur posse , modo sint moderati ; idque
 „ ex consuetudine inducta permittentibus Praelatis ipsa-
 „ rum Monialium , eo quod illarum Monasteria non ha-
 „ beant sufficientes redditus , quibus necessaria ad vi-
 „ ctum, ac vestitum tempore sanitatis, ac infirmitatis sup-
 „ peditentur , & alias iis non suppetat tempus , ut suo la-
 „ bore manuum possint supplere talem defectum ; cum
 „ hoc tamen , ut usus talium reddituum sit dependens
 „ a Superiore , & serventur quae hac de re disponuntur
 „ a *Concilio Tridentino Sess. 25. Cap. 2. de Regularibus* . Ita
 „ *Miranda qu. 9. de Monial. Art. 1. Azorius tom. 1. lib. 12.*
 „ *Cap. 9. qu. 2. Barbosa de offic. Episcoporum allegat. 103. nu. 5.*
 „ *Tamburrinus in supplem. qu. 6. & alii* -- Dixi sub initium
 „ responsionis *modo sint moderati* , ut innuerem absque
 „ concessione Sedis Apostolicae non posse Moniales deti-
 „ nere annuos proventus excedentes statum , ac conditio-
 „ nem Regularem ; idque ex vi Concilii Tridentini , quod
 „ cum veter concedi Regularibus mobilia superflua pro-
 „ hibet item , ne eis concedatur peculium superfluum ;
 „ sicque eorum Praelati nequeunt iis concedere redditus
 „ immoderatos , etsi moderatio , quae in praesenti ma-
 „ teria attenditur , admittere possit aliquam latitudinem
 „ juxta statum , gradum , ac conditionem Monialium
 „ prout indicabimus infra *cap. 4. qu. 10.* -- Quando autem
 „ in *Concilio Tridentino loc. cit.* dicitur : *Nec deinceps li-*
 „ *ceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere*
 „ *etiam ad usumfructum , usum , administrationem , vel*
 „ *commendam* ; intendit Concilium ibi solum prohibere ,
 „ ne Regulares habeant redditus ut proprios , ac irrevoc-
 „ cabiles per Praelatos , ac sine horum licentia distrahen-
 „ dos , ut exponit Barbosa ; non autem quod Regulares
 „ nullo modo habeant annuos redditus , sicut bene ad-
 „ vertit , & probat Sanchez lib. 7. *Moral. cap. 22. n. 11. ex*
 „ *Navarro, Sà, Rodriquez, Graffio, & aliis* . , Idem quo-
 „ que dicas de Peyrino , qui loco a nobis relato aperte
 „ ad-

admittit utrumque peculium , idque innoxium adstruit Regularibus etiam post Tridentini, & Clementis VIII. decretum : quare ita apertum est loco ab Authore opposito (non lit.K. sed lit.Z.) Peyrinum de sola Regulari communitate, non vero de Apostolico-Monastica loqui, ut velle de eo, vel leviter, dubitare sit in Sole tenebras quaerere, quum ibi declamet contra Praelatos non recipientes hospitio fratres itinerantes , quos propterea vel cogunt in cauponiis commorari, vel magno pretio redimere se, unde quia denegant eis debitum victum communitatem laedunt . Alia plura forent ex eodem Peyrino adnotanda ad recudendam in relatores fabam , sed ex consilio omitto , quum taceat in extraneorum lectione consumere tempus , qui praecipue ex Nostratibus haud fideliter laudatis ab adversario cum repellere cupio , ut omnibus innotescat quae sit ejus , quaeve Theologorum Ordinis sententia , sicque reapse ejus lemures manesque omnes in fumum abeant veritate detecta falsitate abacta . Verum quia aliqui sunt extranei quorum mentem explanare oportet , lubet de iis saltem breviter habere sermonem antequam ad Nostrates deveniam .

CIV. Non inficior quidem inter oppositos nobis externos Theologos veneratione dignos fore V. Thomam a Jesu , Lezanam, & Mastrium, (citra invidiam aliorum, quos etiam suspicio , sit dictum .) At numquid ex eis licet impetere praesentem thesim ? Si recta lance librentur profecto acu tangeretur eos nullimode nobis adversari . Et nonne laudati Theologi adstruunt posse ex necessitate Monachis peculium indulgeri , seu ab eis idcirco posse deposita servari ? Citra omnem dubitationis aleam : ideoque nobiscum conferunt manus contra oppositorem . Eo quippe ex momento nos utrumque peculium permisimus , ut, nimirum, adtenta cujusvis conditione possit ei suppeditari quod necessarium est ad ejus honestam commoditatem, utilitatem , & praecipue ad necessarium victum , nec

Conventus possit ita charitative occurrere eis, sicut mater charitativa filiis suis subministrat omnia, quae ad necessarium victum, & vestitum ne dum (horumce conditione adtenta) sed etiam quae ad eorum utilitatem commoditatemque decentem requiruntur. Quando autem quilibet Conventus omnia haec Monacho subministrat, neque nos indulgemus, neque ullus, qui Christianus Theologus audit, alterutrum ei peculium permittit. Ad quid enim deservirent Monacho vel pecuniae reservatae, vel annui proventus (modo non reservarentur ad opera religionis, vel pietatis obeunda, in quo casu etiam ab adversario depositum permittitur, & vocatur ab eo executio Apostolicae disciplinae) nisi ad fastum superbiam & avaritiam fovendam, aut ad minus ad superfluum omnino veritum a Tridentino, quin ex ipso paupertatis statu omnino dedecens & criminosum? Quod vero Religiosi teneantur etiam esurire sitire egere nuditatem pati omnemque aliam subire miseriam, ut Apostolico-Monasticae vitae sarta Testa custodiant, alienum omnino est a lege Dei, & charitate Christi. Opus quidem esset supererogatorium (modo sit charitate & prudentia rectum) quod posset consuli, sed non obligatorium, quod proinde indicare ut praeceptum non est Christiani Theologi, sed rigidi vitiligatoris de coetu eorum, qui imponunt onera gravia & importabilia, contra quos clamant Scripturae, Patres, & Synodi omnes, & luculenta est nimis sententia Spiritus Sancti Proverb. XXX. *Qui fortiter premit ubera ad eliciendum lac exprimit butyrum, & qui vehementer emungit, elicit sanguinem.* Quapropter etsi commendemus exactam communem vitam, praeceptam tamen non adstruimus. Quamvis non inficias eamus teneri Superiores omnem adhibere curam, ut eadem sarta testâ custodiatur ubi jam fuit adceptata, vel recepta: eamque ad servandam stricto jure, & sub gravi teneri eos ad subveniendum omnibus, & magna quidem discretione sine ulla personarum adceptione,

ne, sed bene considerata uniuscujusque conditione, non secus ac Pater filiis, quos charitate ordinata diligit, conformiter difformiter providet; ad eam tamen servandam, vel adceprandam haud adstringere posse subditos, qui renuunt eam inire vitam, quam numquam juramento, aut voto promiserunt, iterum iterumque adfirmamus. Scandala quidem perturbationes & schisma non pauca orirentur ex indiscreto zelo, & praesertim quando in aliis Conventibus, quò possunt, aut tenentur Monachi commigrare, eadem exacta bonorum communio servari non potest. Non enim Romanis Pontificibus insedit animus perdendi Monachos, qui sunt portio valde nobis Ecclesiae Christi, sed salvandi eos, ideoque sancte statuerunt, quod iis in Conventibus, ubi exacta communis vita, & strictior regularis observantia viget, volentes, & sponte inibi degentes manuteneantur, renuentes vero ibidem non adsignentur: Leges sanctionesque varias circa depositi observantiam ediderunt, ut saltem hoc modo regantur, qui strictiorem disciplinam subire aut non possunt, aut rationabiliter nolunt. Verbo dicam: abusus averruncarunt, laxitatem proscripserunt, sanctiorem vivendi formam commendarunt, sed necessitatem & praeceptum non imposuerunt. Hanc ergo rectam semitam nosterimus, hanc tenemus uti veram, & solidam momentis monumentisque insignibus comprobata.

CV. Ut ergo ad Nostrates veniamus, festivum nimis est, quod primo notandum in Dissertatione de Apostolico-Monastica disciplina occurrit. Duos in Ordine nostro commendamus ejusdem cognominis Theologos, nimirum, Ludovicum Lopez authorem *Instructorii Confessoriorum*, aetate priorem, & Franciscum Lopez de Texeda authorem *Controversiarum Theologiae Moralis*. Sed author ejusdem Dissertationis ex eisdem simul conflatis monstrum confecit, quod fortasse ad terrorem nobis objecit, cognomine itidem unius aliquando vitiato. *Pagina*

na quidem 97. *Franciscus Lopez de Texeda* (*lib.2. Traët. 2. contröv. 7. dub. 2. num. 27.*) immediate post *Ludovicus Lopez* (*2. part. Instructorii Conf. Cap. 5.*) pagina vero 125. *Ludovicus Lopez de Texada* (*lib. 2. Traët. 2. contröv. 7. dub. 2. num. 24.*) Sed haec revera parvi momenti sunt, esto non omittenda, ut quod inde subdit magis monstrosum adpareat, & novum commentum omnibus clarius innotescat. Textum ergo *Francisci Lopez de Texeda*, quem laudatus author transcribit, hinc pingere lubet, & deinde quid sit adtente observandum ad acu rangendum, quod nuper indigitavi. Utique *Texeda* priori laudato loco dicit. „ Religiosi tenentur ex merito suae professionis, „ & status de communi vivere, & contenti esse cum his, „ quae a Religione ministrantur, & memores esse debent „ differentiae, aut distantiae status Religionis a statu secularium „ & posteriori loco idem habet, quod ille transcribit, estque prior pars adserti. „ Addo Religionum „ Praelatos ex meritis officii teneri debitam adhibere diligentiam, ut religiosi subditi vitam transigant in communi, & ideo tenentur valde esse solliciti de necessariis „ illis conferendis pro victu & vestitu, quare si illa non „ tribuant cum commode possint, peccant mortaliter, „ & sunt indigni Praelatorum officio, quia tribuunt an- „ sam Religiosis, ut peculia quaerant, & votum laudabile paupertatis infringant. „ Haec, inquam, ut noster Socius scribit, ibi *Texeda* docet: & si non plene, aliquomodo autem ad intentum nostri Sodalitis facere videntur; ideoque haec solum ille transcribit: quae vero *Texeda* subdit arte reticuit, ut vincere posset. Sed heinc monstrum: heinc fraus (esto non ex animo) quum laudatus *Lopez* solummodo communem Regularem, non Apostolicam vitam insinuet, & quae damnat peculia, ea sunt, quae paupertati repugnant, *propria* nimirum, non ea quidem, quae hucusque vindicavimus, unde ad veritatem manifestandam priora, quae hic reliquit, indigitare fas, & posteriora,

riora, quae omisit, transcribere oportet, ut quid revera docuerit Texeda omnibus innotescat. Quaerit ibi: *An attentò jure antiquo Religiosis fuerit interdictum habere annuos redditus, seu peculium, & quid Concilium Tridentinum disposuerit circa illud?* Et immediate *num. 21.* exponit causam dubitandi: *num. 22.* absolute docet jure antiquo fuisse Monachis licitum peculium: *num. 23.* idem probat adtentam etiam lege Tridentini, & ex Navarro suam sententiam firmat: *num. 24.* ea habet, quae exaravimus, nimirum, debitum subditorum in paupertate servanda, & Superiorum onus in providendo eis: *num. 25.* expendit quid sit superfluum Religiosis, & ex Petro Ledesina distinguit statum & conditionem variam Monachorum, qua adtentam, bene subdit posse aliquando uni esse superfluum, quod alteri est opportunum, & maxime conveniens: *num. 26.* statuit: exceptis *Minoratis, & Capacinis, & his, qui speciali suae Religionis constitutione haereditariae successionis omnino incapaces sunt*, posse Religiosos omnes institui haeredes: *num. 27.* idem docet de legatis Monacho factis, &c. Sed *Dubio I.* ubi quaerit: *Utrum sit contra votum paupertatis, quod Religiosi habeant peculium, id est annuos redditus ex voluntate Superioris ad nutum revocabiles?* ita luculenter quae diximus tradit, & addit alia insuper, ut omnino enervet quae recentior Ecclesiastes scribit: quapropter vel ex hoc solo, quem ipse laudat, potest exsufflari. Postquam enim exposuit motivum dubitandi, & sententiam nobis adversantem retulit, protinus suam sententiam adposuit dicens. „ Ceterum opposi- „ tam sententiam omnino esse tenendam puto cum *Le- „ desma Sum. t. 1. de Sacr. Poenit. cap. 13. diff. 13. Villalobos „ Sum. tract. 35. dub. 30. n. 2. Cenedo de paupertate Religio- „ su dab. 9. Navarro Cap. Non dicatis nu. 14. & 18. & Cap. „ Nullam num. 24.* & probatur, quia habere annuos redi- „ tus ex licentia Superiorum conceditur nunc Religiosis „ etiam in Religionibus capacibus habere bona immobi- „ lia,

„ lia, quod tamen condemnare absque temeritate dici
 „ nequit. Secundo, quia Religiosos habere annuos re-
 „ ditus per voluntatem Superiorum omnino amobiles
 „ non repugnat voto paupertatis. Et ideo bene advertit
 „ Navarrus, non posse Religiosis permitti, ut habeant
 „ annuos redditus tanquam proprios, & suos. Ergo
 „ a contrario sensu permitti potest, ut illos habeant amo-
 „ biles per voluntatem Praelati, & dependenter semper
 „ a consensu ejus; itaut cum illi placuerit possit illos tol-
 „ lere; imo id constat ex verbis Concilii Tridentini, præ-
 „ cipue ex illis: Non liceat Regularibus *mobilia vel im-*
 „ *mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis*
 „ *modo acquisita, tanquam propria.* Ergo si illa habeant
 „ non tanquam propria, sed solum dependenter ex vo-
 „ luntate Praelati, non repugnat verbis Concilii -- Ad
 „ rationem autem dubitandi respondetur Concilium pro-
 „ hibere Religiosis habere annuos redditus, & peculium
 „ tanquam propria, & independenter a voluntate Prae-
 „ lati; non vero, ut amobilia ad nutum ejus. Cenedo
 „ vero asserit loqui Concilium de peculiis illicitis, & su-
 „ perfluis, non vero de justis, & necessariis, nam ad
 „ concedenda peculia illicita, & superflua Religiosis nul-
 „ la potest adesse justa & necessaria causa, ut legitime
 „ fiat talis concessio. Circa declarationem Cardinalium
 „ respondet Sanchez de *Matrimonio t.3. lib.8. dub.2. n.10.*
 „ declarationes Cardinalium esse tantum doctrinales, &
 „ ideo non necessario illis standum est. Ceterum ego ali-
 „ ter dico, Cardinales interpretari Concilium juxta men-
 „ tem ejus, quae est a nobis tradita; & ideo cum Con-
 „ cilium non statuat novum jus, sed dumtaxat confirmet
 „ antiquum, atque cum in antiquo concedatur Religio-
 „ sos posse habere peculium ad usus justos, & ex justa
 „ causa, ut constat ex *Cap. Monachi*, Congregatio Car-
 „ dinalium juxta Concilium interpretanda est, ut scilicet
 „ Religiosi possint habere annuos redditus, & peculium ad
 „ „ usus

„ usus licitos , & honestos , non quidem tanquam pro-
 „ pria , sed ut amobilia secundum Superiorum placitum ,
 „ & dependenter ab eorum voluntate . Quare dicendum
 „ est non repugnare voto paupertatis Religiosum habere
 „ ex licentia Praelati annuos redditus , ut expendat illos
 „ in usus proprios necessarios , nec in eo peculio inveni-
 „ tur aliquid , quod repugnat voto paupertatis , quia
 „ a Religioso nullum acquiritur jus firmum , sed solum
 „ licentia ad usum , vel possessionem factam dependens
 „ semper a voluntate alterius . „ Haec , inquam , omnia ,
 quae habet laudatus Lopez , nonne clare evidenterque de-
 monstrant paucula ea verba a Postulatore excerpta , nobis-
 que objecta perperam laudari , ut fucum faciat veritati ?
 nonne constat Lopezii adsertionem longe alium habere
 sensum ab eo , quem Amicus jactat , ut sua confirmet ?
 qui Tiresia coecior non est ea videt , modo quae nos re-
 tulimus , & ille omisit , Texedae verba , conlustrat .

CVI. Objicit item Concionator Paulum Nazarium ,
 non ignobilem ejusdem nostri Ordinis Theologum ; sed
 perperam certe , utque res omnibus propatula fiat , ejus-
 dem Nazarii verba referre non piget , esto superius de eo-
 dem etiam verbum fecerimus eum obijciendo contradicto-
 ri . Primo enim , ut doceat nullimode depositum , seu pecu-
 lium primi generis fuisse a Tridentina Synodo Monachis
 interdictum ita dicit . (a) „ Dico primo Decretum Sacri
 „ Concilii Tridentini intelligendum esse de proprio pri-
 „ mo modo dicto , quod scilicet vero dominio , & vera
 „ proprietate possidetur , & de tertia specie proprii secun-
 „ do modo sumpti , ut Rodericus advertit tomo tertio
 „ quaestionum Regularium quaeft. 39. art. 10. „ Quae au-
 tem sit ista tertia species ? idem ibidem sic explicat : „ Ter-
 „ tia species est ejus peculii , quod alicui datur in ejus
 „ commodum , & damnum , cum facultate disponendi
 „ in quoslibet usus etiam profanos , eo scilicet modo , quo

F f

„ po-

(a) Nazar. de Stat. & obligat. Religiosor. dub. 2. pag. 80. & 81.

„ potest homo secularis disponere de rebus suis vere pro-
 „ priis. „ Et infra dum peculium ex justa causa posse Mo-
 „ nachis indulgeri adstruit, subdit: „ Quae autem sit justa
 „ causa, cum nullo jure sit determinatum, relinquatur
 „ viri prudentis arbitrio definiendum; qui considerata
 „ personae qualitate, loco, & tempore, & utilitate ex hu-
 „ jusmodi concessione resultante, & rei concedendae
 „ quantitate, & fine cum ceteris circumstantiis de con-
 „ cessionis bonitate, vel malitia judicabit. Nam Reli-
 „ gioso publice in universitate legenti multi necessarii
 „ sunt libri, ac multae cibi, potus, vestium, & habita-
 „ tionis, & aliorum similium ad salutem corporis in affi-
 „ duis gravissimisque laboribus conservandam utilium,
 „ commoditates, quae ceteris ejusdem instituti Religiosis
 „ sub levioribus oneribus in Conventu laborantibus non
 „ sunt necessariae. „ Quod etiam ante Nazarium cum
 „ adnotaverint Theologi omnes primi subsellii, prae cete-
 „ ris advertit Franciscus Lopez *ubi supra* de Religione Do-
 „ minicana in individuo loquens, ubi ait quod „ supellex --
 „ quae respectu simplicis, & recentis Religiosi est super-
 „ flua, & repugnans religiosae paupertati, respectu ta-
 „ men Magistri, aut Patris gravis, seu Prioris est necessa-
 „ ria, & valde conveniens statui talis personae, &c. Haec
 „ autem omnia quomodo cohaerent systemati nostri Soda-
 „ lis, qui sibi tales adsciscere conatur Patronos? Seipsum
 „ idcirco ut in puteo constrictum declaret operae pretium
 „ est quum ita scribit. Plura itidem in eo notare possem,
 „ ut in eo graecam fidem castigarem; sed quia daedaleum
 „ remigium exopto, qui rem totam ocus complere sata-
 „ go, ut confestim vindicetur universus Regularium coe-
 „ tus, & evanescat scandalum omne, quod fortasse ex le-
 „ ctione operis Amici potuit invadere animum eorum, qui
 „ non plene in re Monastica sunt versati, ab eis abstinco,
 „ quae tamen vel leviter eruditus quilibet dignoscere potest
 „ ex dictis: ex quorum vel uno, velut ex ungue leonem, po-
 „ tuisset

tuisset quilibet dignoscere cujus sint fidei quae ille refert, in eoque animadverti, sed plura detegere opus fuit, ut rei veritas claresceret cunctis. Obiter tantum hic adnoto etiam N. Johannem Syri (de quo obiter etiam supra) longe ab Amici systemate ire, ceu illum, qui cum Mastrio, & Fabro depositum juxta decretum Urbani VIII. in favorem Minorum Conventualium admittit, & loquitur in sententia S. Antonini (heinc *Antoninus Redivivus* ejus inscribitur opus) quem nobis favere supra ostendimus: adnoto etiam vel cursim plures ab Amico laudari Authores, eosque ipsissimos, quos uti *Summistas* traducit, praesertim Antonium a Spiritu Sancto, & ita in medium producit, fere ac horumce opera forent Archilochi melos. O utinam & Sodalis noster esset unius labii, & sermonum eorumdem! Sed transeamus ad alia, & festinanter properemus ultra, ne ibi protrahamus moras, ubi sistendi nulla necessitas urget, satis superque est indiguisse quod quilibet ad orium observare potest.

CVII. Opponit nobis Amicus F. Thomam M. de Oliveriis Provinciae Regni alumnum, & jam diu in Conventu S. Brigittae Novitiorum Magistrum, qui jam aetate grandaevus, & meritis onustus, ut pie creditur, ad Superos evolavit; & ex eo nos stimulare contendit, quia, ut adserit, piissimus hic vir, ut Summorum Pontificum decretis pareret, suos Novitios professioni proximos adigebat ad juramento spondendam exactam communem vitam, quam reapse sacramento promittebant, eo urgente, in solemni professione. At bullatas venditat nugas dum hunc virum, nobis dum erat in vivis, charissimum, testem & fidejussorem sui systematis laudat: Etsi dormiens testis nec nobis prodesse possit qui non suffragatur Amico, veritatis tamen testes sunt innumeri ejusdem Provinciae alumni pietate juxta & doctrina celebres, qui ab eo in laudato Novitiatu fuerunt educati, & ab eodem Magistro ad habitum fuere recepti: hi enim super hac re in-

terrogati ingenue confessi sunt , quod laudatus F. Thomas Maria de Oliveriis solummodo eosdem jamjam professuros hortabatur , ut eam ubique colerent observantiam , quam in Novitiatu servaverant , & quod memores professionis suae vota Deo redderent adamussim Regulam & Constitutiones Ordinis , cui se per vota obstringebant , at de adserto juramento nec verbum quidem habebat. Et revera nec pietas ferebat , nec prudentia dictabat , ut ad suppositum Sacramentum suos adstringeret Novitios , quum in florentissima Regni Provincia, ex qua innumeri prodierunt sanctitatis , & omnigenae litteraturae insignes Herōes , etsi Regularis communis vita fervetur, Apostolico-Monastica disciplina tamen non servatur : quomodo igitur ad eam servandam praestito juramento poterat adligare Novitios professionem emissuros vir ille tam commendabilis , quem jure merito laudat Amicus ? Si autem adserviisset fuisse ab eodem Oliverio hortamentum adhibitum Novitiis , ut vitam communem sartam tectam custodirent, quando eadem fuisset aut universim recepta, aut praecepto mandata , lubentissime ei adsentiremur , nec ad rem faceret adsertum , sed quia aliter sentit , aliter sapit , in parietem impigit .

CVIII. Objicit iterum adversarius Regulas Monasticas, earumque textit elenchum , ut ex eis communem exactam vitam cubitalibus litteris praescriptam ostendat , nec veterum Patrum Statutis contentus objicit etiam recentiores Regulas, praesertim Mendicantium, ex eisque ita rem dilucidam fore declamat , ut demonstrationem Theologicam (si superis placet) in medium producat , qua triumphum plene reportet : pag. 129. „ *Quarta demonstratio -- Prima* „ *propositio* . Omnes Regulares vovent vivere secundum „ suam respective regulam . *Secunda propositio* . Omnes „ Regulae tum Monachales , tum Mendicantium vi „ tam communem gravissime praescribunt . Ergo om „ nes , qui reipsa vitam communem deliberato animo

„ 16-

„ rejiciunt , votum solemne transgrediuntur , non secun-
 „ dum , sed contra Regulam ex animi sententia viven-
 „ tes . „ Verum quam infelicitè ad Veterum Monumen-
 ta , & ad recentiores Regulas adpeller : quam futilis sit
 argutatio , quam demonstrationem vocat , esto speciem
 quandam praesferat validi argumenti , bene novit qui
 vere est eruditus , & praecipue ex aliis dictis fallacia in-
 notescit . Nec existimet Amicus , quod ad repellendam
 objectionem ex Veterum monumentis petitam ad Cl. Pas-
 serini castra confugiam . Insigni Theologo eximioque
 Canonici Juris perito qua par est reverentia morem ge-
 ro , quum non modicum , nec levem Ordini splendorem
 adtulerit operibus publici juris factis laudatus Ordinis
 Procurator Generalis , sed ejus responsione in praesentia-
 rum non utor , ut cataphractum militem tot stipatum So-
 ciis , quin & ducibus , quot sunt Regulae Monachales , fir-
 miori brachio repellam . In primis quum Amicus ad Scho-
 lasticorum confugerit arcem , eorumque munitus armis
 contra nos decertet , enixe rogo eum ne inde recedat , quò
 confugit , sed ut Theologicis terminis rem totam expen-
 dat , qui bene novit Theologicam demonstrationem ef-
 formare . Quid enim in laudatis iis Monachorum Regu-
 lis , quas profert , Sancti Institutores prohibent ? Proprie-
 tatem certe , ut ex terminis ibidem expressis apertissime
 constat . At iterum quaeso : cum ita res se habeat , nihilque
 saepius in eisdem Regulis repetitum sub ingeminata prohi-
 bitione reboët , quam *proprium* , quid cothurnus cum
 clava ? Detestamur & nos *proprium* , iratis diis devove-
 mus illud : nec quidem nos dumtaxat , sed ii etiam , qui
 molliores audiunt Casuistae , ii pariter , qui ab Amico
Summistae dicuntur , *proprio* anathema dicunt . At ubi
 nam est reperire *proprium* in utroque peculio Monacho-
 rum hucusque vindicato ? Tam in deposito , quam in li-
 vello licentia Superioris adest , honestus elucet finis , ma-
 teria est licita : ubi ergo aut *proprium* , aut proprietas in-

Ve-

Veterum Regulis vetita? Ad nauscam usque pluries ex Theologis & Canonistis ostendimus quid sit dominium, quid usus, & quinam usus sit Monachis prohibitus: cur ergo iterum nos accusat, quum in neutro peculio sit adinvenire dominium, aut usumfructum, sed solummodo usum facti, & usum incertum revocabilem ad nutum, quem Canones Concilia Theologi & Canonistae universim permittunt? Non enim apud Theologos Synonyma sunt *proprium* absolute tale, & concessum ad usum proprium, seu personae, cui res ad incertum permittitur usum, esto synonyma sint apud Ecclesiastas, quibus mos fuit res ipsas potius ex nomine, quam ex formali significato, usurpare, ut saltem quasi probabile argumentum efforment. *Proprium* igitur illud est, quod vel celatur Abbati, vel sine illius licentia expenditur, aut quocumque alio modo alienatur: quomodo ergo ex laudatis Regulis audet nos impetere Theologici larva contestus? Dum ergo in Scholasticorum tentoriis manet, necesse est, ut antequam clasticum canas deiciat tubam, ne fortasse vel a gregariis ipsis ex adverso pugnantibus, *Summistis*, nempe, fannis & eachinnis exceptus cupressum pro lauro stringat. II. Dato, quod in Veterum Patrum Regulis expresse sine ambage & luculentissime praecipiat exacta communis vita, quid nobis in praesentiarum cum illis? Quia primitus illi hanc servarunt Apostolico-Monasticam disciplinam, ideo ne ex praecepto hodie nos illam servare debemus, etiam si nulla foret admittenda explicatio, & glossa Regularum illarum? Certe nihil ad fides. Recolat charissimus Frater quae sub initium operis diximus, & acu tanget quam sit dispar conditio Veterum Monachorum, & eorum, qui in praesentiarum eximia varietate Ecclesiam Dei circumdant. Primaevae Monachis fere universim Coenobium unum, statio firma, conversatio severa, providentia aequalis, disciplina temporis consentanea longe a praesenti tempore aliena erat: nulla ergo eis necessitas aderat ad commune, vel par-

particulare bonum peculium servandi . At quum in praesentiarum longe diversa sit ratio , conditio alia , & praecipue charitas illa non vigeat in Claustris , quae olim in primigeniis Monachis efflorescebat , dum primo ad eos simul cum exacta communione bonorum transmeavit spiritus ille , qui Jerosolymae credentes , & deinde Clerum inflammavit : cur ergo variata disciplina , rerum conditio mutata , Ecclesiae itidem addito vel permissionis , vel licentiae , vel indulgentiae calculo , ita contra innoxios Monachos declamat , ut ex Veterum monumentis demonstrare contendat eos gehennalibus flammis addictos ? Peccat utique in forma , & figura , qui sic argutatur . Recolat itidem charissimus Sodalitas quae in Ordine , cui nomen dedit , variam subdere mutationem primorum Statuta circa possessiones etiam in communi habendas , ut videat quantum longe abit a scopo . Certe ab initio praedia , & fundamulta , possessionesque non paucas ex Magnatum liberalitate , piorumque largitione obtinuisse Conventus nostros memoriae tradiderunt Scriptores omnes Synchroni , & superiores , qui S. P. Dominici acta memorarunt ; easque possessiones fuisse ab Honorio III. firmatas in approbatione laudati Ordinis compertum est ex duplici ejusdem Rom. Pontificis Bulla . At nonne S. Pater Anno partae salutis 1220. in Comitibus Generalibus Bononiae habitis eisdem possessionibus plene nuncium misit ? Amicus noster alibi ex professo docet , pluraque addit . Renunciavit idem possessionibus praefatis , omnibusque redditibus Ordo noster cum integro Generalissimo Capitulo Parisiis An. 1228. Praeside B. Jordano , qui in munere Generalis Magistri immediate S. P. Dominico successit , vixitque haec consuetudo in Ordine ad finem usque XIII. Seculi . At nonne deinceps ea variam subiit vicissitudinem ? Ex tunc enim adtentata varia temporis circumstantia , variataque Ordinis conditio ex Conventuum copia , & multiplicitate Provinciarum , vel ex oeconomia , & epikeia Ordinis , vel ex

in-

indulgentia Romanorum Pontificum, praecipue Calixti III. Nicolai V. Xysti IV. aliorumque fuit cum pluribus Conventibus dispensatum, ut possessiones in communi haberent; & tandem Tridentina Synodus *Seff. XXV. Cap. 3.* nobis, ne dum, verum & aliis itidem, sive Mendicantibus, sive non Medicantibus (exceptis Minoribus de Observantia, & Capuccinis) idem fuit plene indultum. Quum ergo in re tanti momenti, tam sancta, & apprime conformi Apostolicae disciplinae, quam pro aris, & focus S. Pater promovit indixit, maledictione sua itidem fulminata in contrafacientes, confirmavitque universus Ordo, jam ex causa fuerit dispensatum, eademque dispensatione potiatur Ecclesiae in sua Venerabili Congregatione, cur postea variationes alias, etiam ex causa commendabiles, traducit, & ex Veterum Regulis veluti ex immutabili Lege Decalogi nobis anathema dicit? Sit ergo Amicus labii unius & sermonum eorundem, ut sit commendabilis cunctis nulli despicibilis nulli exosus. Quod si ita ei lubet nos impetere ex veteribus monumentis, pariformiter nobis fas erit contra eum retorquere sagittam, & ex ipso suo met ore eum damnare licebit. Tenemur ne ex priscis Patrum Regulis communem exactam vitam servare? Tenemur ne primaevas institutiones ad unguem servare, nec transversam paleam declinare ab eis? Igitur ex eisdem met Regulis in unoquoque Conventu tenentur omnes Monachi (paucis dumtaxat exceptis, hosque inter adnumerato etiam doctissimo Ecclesiae) labori manuum operam dare, unde sibi provideant & stipem pauperibus erogent: Tenentur vivere sine redditibus sine fundis, etiam in communi, praecipue qui primaeva Statuta Praedicatorum Ordinis se tenere jactant: Tenentur Praedicatores pedes iter agere, eleemosynas haud recipere in mercedem a Populis, sed contenti victu in frugali mensa a fidelibus praestando Apostolicum munus obire: hoc enim Apostoli fecerunt, hoc solemne fuit & consuetum prioribus

bus Patribus nostris . At Ecclesiastes ibi vivit , tibi (sine crimine quidem) in communi possessiones & fundae servantur: rheda vectus ad suum ministerium vadit: eleemosynas percipit sicut & ceteri omnes: cur ergo hisce, quibus ita communicat, postea anathema dicit ? Haec ne est forma veri zelotis aemulantis charismata meliora ? Parcat mihi , dum ex necessitate sic arguo : acrius, quam par est, declamat , irrationabiliter nimis strepit Amicus, & sine ullo ratiocinio argumentatur . Nos quidem neminem accusamus , nullum judicamus , quum bene sciamus ex Divino eloquio , quod omnes adstabimus ante Tribunal Christi , qui judicabit orbem terrae in veritate & aequitate , & reddet unicuique juxta opera sua : laudamus itidem Monachos severiorem disciplinam servantes , conversationem eorum commendamus : cur ergo nobis insultat Amicus ? Probabiliorem quidem nos sententiam tenemus : pascimus haedos nostros juxta tabernacula Pastorum , Patrum doctrinam theologico criterio perpensam sectantes , quum illi nonnisi phylargiriam , & proprietatem in Monachis sint execrati: Insigniorum S.Theologiae, & Canonici Juris Doctorum sententiam amplectimur : vere igitur Christiane agimus : prudenter operamur: conformiter ad rationem , & legem : Sine causa ergo nos accusat , & contra Thomistarum sententiam scribit qui rigidiore scholae adhaeret .

CIX. At quae addit ex recentioribus Regulis , praecipue Mendicantium , ita procul recedunt a vero , ut ex eisdem petita demonstratio sit aperta sophistica cavillatio , & minor propositio, in qua vis tota erat sita , nunquam fuit ab eo probata, nec poterat unquam probari . Et nonne (ut missas faciam Regulas SS. Augustini , & Benedicti, quarum intelligentiam expositionemque saepius ex Cll. Viris protulimus) in Mendicantium Statutis, sive ex RR. Pontificum gratia , sive ex decretis laudatorum Ordinum in Generalibus Comitibus , iisque a S. Sede probatis, oppositum

directe clarescit? De Ordine Praedicatorum pluries verbum fecimus, & quae produximus monumenta cum antea, tum post Concilium Tridentinum rem totam ad evidentiam usque demonstrant. Constitutiones Ordinis Minorum Conventualium, & quae *Alexandrinae*, & quae *Urbanae* dicuntur, contra adversarium clamant, nec ab eodem unquam fuerunt vel a limine salutatae. Pro Ordine Eremitarum S.P. Augustini ita sunt dilucida argumenta & monumenta, quae praecipue congeffit Cl. Seranus, & nos haud omisimus ea referre, ut in rem judicatam transeat quod fortasse ex nescientia contenditur. Ordinis Carmelitarum Constitutiones, easque probatas, sicut & Constitutiones PP. B. Mariae de Mercede, & Servorum B.M.V. jam protulimus contra postulatorem: Quomodo ergo in Minori propositione adstruit Regulas omnes, etiam Mendicantium, praecipere communem exactam vitam? Quid S. Franciscus de Paula praescribat in sua Regula, dum vel tangere pecunias verat, optime expendit e Minimorum familia. Maximus Theologus Laurentius de Peyrinis, nimirum, id vetitum a S. Fundatore ad fastum averruncandum, ad removendum scandalum: quapropter utroque cessante motivo cessat lex, licetque PP. Minimis tangere, deferre, & ex licentia servare pecunias aeneas, argenteas, & aureas, quod praesertim eis ab Clem. XI. fuit indultum, ut supra indigitavi. A veritate igitur procul nimium abit Amicus dum ex objectis Mendicantium Regulis nos stimulare pertentat.

CX. Ut autem magis magisque retundatur audax Sodalis objectio, ex aliis itidem Fratrum Statutis, iisque a S. Sede probatis, cum arguere lubet. In Constitutionibus namque Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum confirmatis ab Alexandro VII. R. P. etsi regularis communis vita praescribatur, sed ea, quae est ad normam Concilii Tridentini, Clem. VIII. &c. nunquam tamen Apostolica ea disciplina, seu exacta communis vita, quam Ecclesiae decantat, indicitur. Nec dubium est quod haec nostra com-

communis vita indicatur, & adamussum ad laudata RR. PP. & Tridentini decreta : quandoquidem *lib. I. Cap. III. de paupertate* dum expenditur illud *sine proprio vivant*, quod indicitur in *I. Textu* Regulæ ejusdem Ordinis, quam servandam Sanctis Fundatoribus Johanni de Martha, & Felici de Valois tradidit Innoc. III. non quidem juxta sensum Ecclesiasticis, sed juxta Theologorum, & Canonistarum, quos laudavimus, intelligentiam explanatur. „ Proprium autem juxta Sacros Canones appellamus quidquid Praelato celatur, occultatur, vel contra ejus voluntatem, tenetur; & dicitur proprium quasi a communitate separatum, & quomodo evitetur proprietatis vitium ibidem expenditur, nimirum, dum in inventario (quod quotannis Feria V. in Coena Domini fieri mandatur) describuntur cuncta Fratribus ad usum concessa; idque in communi arca servatur: similiter quum Praelato petenti Fratrum cellas lustrare claves earum confestim, & sine reluctantia traduntur: e contra vero proprietarii declarantur vel hanc descriptionem bonorum negligentes, vel renuentes claves Praelato petenti tradere. Nec dum finis: postquam varia Fratrum bona, seu eis ad usum concessa, expressa fuissent, ad omnem evertendam ambagem clare & distincte utrumque peculium a nobis propugnatum libere permittitur, de eo aperte fit sermo, omnisque cavillatio exhibetur. Eodem quippe *lib. I. Cap. LIV. de suffragiis Fratrum defunctorum* haec adnotantur, quae omnem praeripiunt adversario fugam. §. 10. „ Bona Fratrum defunctorum, hoc est, quae ab illis aliquando fuerunt acquisita, in tres aequales partes dividantur, quarum prima in deposito Conventus reservetur ad fundandos census, vel emenda bona stabilia pro communibus expensis uniuscujusque Provinciae juxta dispositionem Provincialis, & Diffinitorum. Secunda vero pars ad illam domum pertineat, in qua quilibet decedit, dummodo saltem per quatuor annos ibi commoratus

(CCXXXVI.)

„ fuerit : Sin autem ad domum suae professionis simul
„ cum tertia parte , quae superat , pertinebit ; nisi de-
„ functus in inventario , aut ante illud expresse , & in
„ scriptis declaravit se in alio Conventu talia bona acqui-
„ sivisse , vel concionando , vel ibidem stando : tunc enim
„ ad talem Conventum debent omnia pertinere , excepta
„ illa parte , quae pro expensis communibus Provinciae
„ in quocumque eventu debet reservari . „ Et §. 12. „ Bo-
„ na haereditaria semper sint illius domus , pro quo Re-
„ ligiosi professionem emiserint , neque aliquo modo ex
„ supradictis dividantur , sed in integrum ad domos sua-
„ rum professionum pertineant , & si mobilia fuerint , &
„ quae in nummos redigi possunt ; fiat de illis quod in
„ §. 10. hujus Capituli dictum manet de bonis acquisitis , sub
„ eisdem poenis ipso facto incurrendis contrarium facien-
„ tibus . „ Et id genus plura , quae consulto missa facio ,
ut ad alia Regularium Ordinum Statuta gressum faciam. In
Constitutionibus Ordinis Hospitalaris S. Johannis de Deo
novissime editis Romae A. 1718. probatisque a fr. Clemen-
te XI. ut constat ex epistola Cardinalis Parracciani ejus-
dem Ordinis Protectoris ad Fratres ejusdem Ordinis data
Cap. XXX. Adnotat. lit. H. praescribitur non posse ab Re-
ligiosis ejusdem Ordinis vel apud se , vel apud alios
extra Ordinem servari pecuniam quomolibet prove-
nientem , sive ex vitalitio censu , sive ex eleemosynis , sive
ex dono , sive ex industria &c. sed statim in deposito esse
reponendam juxta decretum S. Congregationis die 13.
Aprilis 1685. ab Innocentio XI. probatum die 10. Maji
ejusdem Anni §. *Ut Religiosa paupertas (a)* , in cujus calce
de utroque peculio sic decernitur . „ Quodque statim pe-
„ cuniae deponantur in communi arca depositi , nec illis
„ uti possit , nisi de licentia Superioris localis , & ad Re-
„ ligiosos tantum usus sub poenis &c. „ Et reapse ita in-
exsecutionem Apostolicarum Ordinationum utrumque pe-
cu-

(a) Vide etiam Bullarium Ordinis Hospitalaris pag. 304. col. 1. §. 17.

culium retinent Fratres laudati Ordinis , & in communi capsa secretis loculis pecuniam ad religiosos usus servant , ut apprime notum est mihi . In Constitutionibus Fratrum Eremitarum S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis, quas Urbanus VIII. probavit confirmavitque , ita praescribitur *Cap. X. de voto paupertatis .* „ Neque pecunia, neque „ ulla alia re ut propria utantur , sed quidquid habent „ Superioribus tradant , & nomine ac ad favorem sui „ Conventus investiantur , & cum ceteris ejus bonis , seu „ redditibus incorporetur , & confundatur , fructus autem , redditus exinde provenientes per Procuratorem „ ipsius Conventus exigantur , & in ejusdem commune „ depositum deferantur ; tum de licentia Superioris , ac „ de manu Depositarii Regularis ipse quantum , & quatenus opus fuerit , & non amplius , recipiat , ac in suas „ dumtaxat religiosas necessitates applicet , applicatorumque quoties ab eodem Superiore requisitus fuerit , „ rationem reddat ; residuum vero in communes ejusdem „ Conventus necessitates erogetur . „ Quapropter hic ab initio invaluit in eis mos utrumque , nimirum , peculium ex licentia servandi, & in usus honestos consumendi. Haec itidem in omnibus Ordinibus, quos hucusque laudavi, consuetudo viget cum circa depositum, tum circa livellum, & utrumque ab Superioribus debitis circumseptum limitibus indulgetur : aliique itidem Ordines , quorum Statuta lustrare non potui , eundem retinent morem , ut notum est mihi, notum est cunctis. De Congregationibus Clericorum Regularium , & qui *Minores* dicuntur , & qui *Ministrantes infirmis*, ubertim sermo est habitus, ex eorumque Constitutionibus dilucide constat fas eis esse depositum adhuc in propriis cellis ex Superiorum licentia retinere . Fas quoque est ex eorum Generalibus Comitibus retinere tale peculium cum PP. seu Clericis Regularibus Congregationis Somaschae, tum PP. Congregationis Matris Dei, ut ab eisdem excepi, quibus proinde idem est mos servandi in communi de-

deposito pecuniam quomodocumque obvenientem, eaque
 ad necessitatem, religiosamque commoditatem ex Super-
 iorum licentia expendendi. Idipsum ex eorum Constitutionibus a S. Sede probatis apertissime colligitur indultum
 Clericis Regularibus S. Pauli Decollati ex decreto Capituli
 generalis Anni 1689. „ In quolibet Collegio habeatur Ar-
 „ ca communis distincta ab Arca Procuratoris, pro depo-
 „ sitis particularibus, quae habeat duas claves, quarum
 „ una sit penes Superiorem, altera penes alium a Procu-
 „ ratore Collegii, eligendum a Capitulo locali: Quod
 „ si aliquis Sacerdos, aut Clericus deprehensus fuerit re-
 „ tinere pecuniam apud se, vel apud alium, sive ex nostris,
 „ sive extraneum sine Superiorum licentia, irremissibiliter
 „ puniatur poena privationis activae & passivae: „ Quare
 utrumque peculium a nobis hucusque propugnatum reti-
 nent, ut ex decretis PP. Generalium ejusdem Congrega-
 tionis in S. Visitatione editis observare mihi licuit. Super-
 rest ergo solum, ut de Regula S. Cajetani Thienaci ver-
 bum faciamus. ad absolutissimum reportandum ex hoste
 triumphum. Apostolicus quidem vir, & Sanctissimus Pa-
 triarcha, ut praesertim contra nebulones Divinam Pro-
 videntiam vituperantes verbo & opere pugnaret, stabili-
 bus bonis etiam in communi habendis nuncium misit, at
 sine ullo ligamine sine ullo praecepto, sed solum ex vir-
 tutis amore. Sic enim legitur in Constitutionibus ejusdem
 Ordinis *P. II. Cap. I.* „ Etsi neque per professionem, neque
 „ per Sacros Canones prohibeamur annuos redditus in
 „ communi possidere: per Concilium autem Tridenti-
 „ num id nobis sit concessum: nihilominus (voluntarie
 „ tamen, ut nullo unquam vinculo adstringamur) ab
 „ illis abstinemus, quo a secularibus negotiis liberiores
 „ paupertatem Christi Domini, Apostolorum, & multi-
 „ tudinis illorum, quibus cor unum, & anima una fuisse
 „ legitur, imitemur: illud habentes in memoria: *Noli-*
 „ *te solliciti esse quid manducetis, aut quid bibatis scit*
 „ *enim*

(CCXXXIX.)

„ *enim Pater vester quia bis omnibus indigetis.* „ Verum ,
quod laudatis Patribus Theatinis nefas sit aut depositum ,
aut livellum debito servato modo , habere & retinere ,
plusquam falsum est , & certe adversarius si vel a limine
salutasset decreta Comitiorum Generalium ejusdem in-
clyti Ordinis non ira libere scripssisset , praecipue si eorun-
dem decretorum Pontificiam adprobationem lustrasset .
Ibidem enim *P.II. Cap.2. de Tribus Religiosis votis* ex de-
creto Capituli Generalis Ann.1592. ita legitur : „ Nemo
„ apud se pecuniam habeat vel in sua cellula quoquo pa-
„ tro retineat , etiam de Praepositi sui facultate , quam
„ concedere nemini possit : sed Patri Praeposito , vel uni
„ ab eo constituto , quam primum tradat . „ Et ex decre-
to Capituli Generalis An.1621. „ Ad omnem proprietatis
„ notam , vel suspicionem tollendam cautum est , ne quis
„ annuos census , sibi , vel pro se , quovis obtentu , testa-
„ menti , donationis , professionis , ac quovis alio prae-
„ textu legatos , per semetipsum exigit , aut solus ipse ,
„ dum sibi solvuntur , recipiat ; sed solutio ipsa fiat vel
„ coram Superiore , vel in ejus manibus immediate . „
Vigetque hic mos apud laudatos PP. Theatinos , ut prae-
sertim in Card. Thomasio observavimus , de quo etiam re-
fert Author vitae suae (a) , & constat ex Processu Beatifi-
cationis , quod quamvis in professione sibi livellum non
reservaverit , id non ex praecepto Regulae , sed ex virtu-
tis , singularisque ascesis momento egit , dum citra violatio-
nem Legis id agere quibat : & observare est in aliis etiam
insignibus viris , quorum conversatio sancta est , & inrepre-
hensibilis vita , sicut & in innumeris aliorum Ordinum , si-
ve Mendicantium , sive non Mendicantium Regularibus ,
quos Orbis universus laudat , Romana Sedes commendat ,
solus Amicus in generali sua Thesi traducit .

CXI. Ut claudamus tandem rivos oportet , quia sat
prata biberunt : sed antequam terminum ponamus operi ,
quod

(a) In vita Card. Thomasio Cap.II. & in Processu fol 3183.

quod Frater noster veluti certum Theologiae dogma statuit , ut evertamus non incongruum est ; praesertim quia inde nos ventilare non desinit . Ad primaevam illam Apostolico-Monasticam disciplinam nos revocans , eamque omnino servandam fore contendens, Praelatos omnes tartareo igni addictos ait , si Apostolico-Monasticam disciplinam omittant invehere in Claustra , & subditos omnes criminosos dicit si negligant ad priorem illam sanctam redire vitam ; nec proinde eos dicit excusabiles, quia in professione huic oneri se haud obstrinxerunt , vel quia contraria invaluit consuetudo : & quidem falso ductus principio , quia , nimirum , communio exacta bonorum pertinet ad essentiam voti paupertatis, aut saltem est ejusdem Religiosi status conditio indispensabilis, contra quam proinde nulla potest consuetudo firmari , & quae adstruitur , ad abusus est amandanda . Hoc enim ; quod novissimo loco discutiendum reliquimus , multifariam posset everti ; verum ne in littus deferam arenas , satis sit ad ejus adsertum penitus enervandum communis adsertio Theologiae , & Canonici Juris peritorum per contrariam consuetudinem primaevum jus , esto Ecclesiasticum , abrogari ; & tunc praecipue , quum ea fuerit praescriptione firmata , modo tamen ea aut contra Divinum , aut adversus naturale jus introducta non fuerit ex hominum culpa , ut supra ubertim vidimus , & probavimus in medium productis variis id genus consuetudinibus , quae hodie contra priscas Ecclesiae leges invaluerunt , praecipue in materia jejunii Ecclesiastici . Quum ergo exacta communio bonorum ad disciplinam Monasticam , non ad essentiam voti paupertatis spectet , neque ad ejusdem status quidditatem , aut conditionem indispensablem , ut non semel supra adnotavimus , nonne vel ex eo profligatur adsertum nostri aemuli , qui consarcinatis innumeris Patrum & Theologorum sententiis alio certe spectantibus , & accommodatio sensu , juxta morem Concionatorum , ad rem praesentem

sentem firmandam aptatis nos impetere conatur? At quia varia sibi procurat effugia, nec ea in re lubet frustra consumere tempus, praecipue quum res nota sit etiam iis, qui vel a limine Theologiam, aut Canonicum jus salutarunt, primum ex eodem, quem semper sibi praefigit, Coriphaeo, videlicet ex Prospero Fagnano, ejus objectionem diluam, & quidem non ex generali thesi ad hypothesim per ratiocinium descendendo, ne sophisticis iterum nos adcenseat, sed ex illius peculiari ad rem nostram faciente adsertione: deinde ex aliis insignibus Theologis ex professo de eadem re verbum facientibus id ipsum firmabo. Fagnanus enim, etsi pro aris, & focis, ut dici consuevit, hanc exactam communem vitam propugnasset, promovisset, eamque declamasset adamussim Tridentini decretum, & Sanctiones Romanorum Pontificum servandam fore ex praecepto, non inficiatus est tamen adversus eam invalescere posse contrariam consuetudinem praescriptione firmatam, qua stante etiam Pontificia decreta non obligant in conscientia: sic enim loquitur ubi eadem Pontificia decreta in medium profert. (a), Neque vero „ hoc casu, quod nunquam temere fieri solet, objici potest, quod decreta Clementis VIII. non sint in usu, si „ quidem omnino cessat hoc subterfugium, cum decreta „ ipsa fuerint postea innovata a Paulo V. item a Gregorio XV. in *decretis de Apostat. & ejed.* & nuper a S.D.N. „ Urbano VIII. in *decretis de celebrat. Missar.* explorati „ enim juris est contra decreta Apostolica non usum „ minime suffragari, nisi sit temporis annorum quadraginta cum scientia & patientia Papae, ut notat Praepos. in §. *Leges num. 3. 4. dist.* & sapius resolvit Rota, ut „ patet *decis. 197. n. 3. & 4. & decis. 213. num. 2. & decisio-* „ *ne 221. n. 4. part. 1. & decis. 387. num. 6. part. 3. recent.* Et „ adde quod scripsi in *C.I. a nu. 47. usque in finem de regu.* „ *& pace.* „ Falsum est igitur vel ex ipso Fagnano Soda-

H h

lis

(a) Fagnanus in Cap. *Monachi Extra de Stat. Monachor.*

lis nostri adfertur. Sed advertat ille, quod etsi ex hac regula possemus eum refellere rigida venditantem, & ex hoc momento repellere quae contra nos scribit; tamen ea in praesentiarum haud egemus regula ad patrocinium causae nostrae, quum luculentissime probaverimus adammus Pontificia decreta communem regularem vitam ab iis retineri, qui ad exactam communem vitam, seu ad Apostolico-Monasticam disciplinam sese non obstrinxerunt; sed ex eo laudandum duximus Fagnanum, ut ad hominem, sicut dici consuevit, argueremus zelotem. Quapropter non ex eo excusabiles dicimus Moniales, aut etiam Monachos illos, qui in professione quum juraverint se observaturos *exactissimam* communem vitam, eam servare postea contemnunt blandientes sibi, quod dum se Deo per vota sacrarunt ea non servabatur disciplina, cui sese per jusjurandum explicite, & expresse obstrinxerunt: peccant quidem id genus Regulares, & inexcusabiles sunt, non quidem ex praecepto Ecclesiae obstricti; sed ex promissione juramento firmata, quod quum violent sacrilegi sunt judicandi, nisi forte fortuna necessitate, eaque vera, compulsi aliter sibi debeant providere, ut ex V. Thoma a Jesu, Lezana, Suarez, aliisque universim Theologis constat. Et de his quidem Regularibus, qui se per juramentum obstrinxerunt ad exactam communem vitam loquitur N. Brundusinus Archiepiscopus Franciscus Ramirez, quem haud fideliter laudat Amicus, & perperam certe objicit nobis; sed de hac re quum supra itidem verbum fecerimus, ultra loquendi necessitas nulla obstringit. Verum longe nimium abit ab id genus juramento Sacramentum, quod Regularium Ordinum Superiores praestant dum a Sacra Congregatione licentiam ad habitum Novitios recipiendi petentes jurant apud se communem vitam servari: non quidem de *exactissima* communionem bonorum apud se servata testimonium jurejurando firmatum perhibent, sed de communi vita regulari juxta formam

mam videlicet suorum Ordinum, quorum Statuta sunt a S.Sede probata, cui proinde quum res tota innotescat, nonne sanctum justum rectumque est juramentum? aliter velle rem interpretari est aperte criminari, sed de hac re pariter supra est actum, satis sit ergo ex hac occasione digito remonstrasse.

CXII. Alia, quae spondimus, monumenta plura dubio procul possent in medium adduci, sed satis superque erit duo anecdota, eaque valde suspicienda proferre, ex quibus, & quae hic adserit nuperus Scriptor, & quae itidem addit, nempe haud posse aliquem in conscientia eam ingredi Religionem, in qua exacta communio bonorum non servatur, & teneri Superiores ad eam in deformatis (seu eam non colentibus Apostolicam disciplinam, ut ex sua phrasi) introducendam; itaut eam nolentes acceptare, ad habitum, & professionem non admittantur, plene confutentur. Quum enim tempore Sixti V. ut supra diximus, haec fuisset contentio exorta, & percrebuisse tempore Clementis VIII. ideoque Neapoli turbae magnae fuissent in Monasteriis, & Urbe tota excitatae ob reformationem, quam in eadem Monasteria invehere satagebat Cardinalis Gesualdus, hic ut rem ex consilio virorum inlustrum perageret, super quibusdam articulis tunc in controversiam revocatis consuluit duos Cll.Theologos Societatis Jesu, Cardinalem Bellarminum, videlicet, & Petrum Alagona Poenitentiarium S.Petri de Urbe, qui ambo peculiari calculo adseruerunt posse tuta conscientia teneri quod directe adversatur systemati Contradictoris, nimirum, per legitimam consuetudinem praescriptione firmatam cessare obligationem legis positivae, etsi ex praecepto Regulae; & solum contra substantialia vota eam militare non posse: excusandas itidem eas fore, quae juxta has consuetudines vivebant, nec peccare illas, quae ad hasce deformatas Religiones pervolabant, &c. ut constet ex iis, quae hic transcribam de verbo ad verbum ex

utriusque autographo , quod in laudato Archivo Archiepiscopalis Neapolitanae Curiae servatur , nimirum -- *Votum P. Alagona* . „ I. Moniales tenentur simpliciter servare
 „ vota essentialia suae Religionis , & ea omnia , quae
 „ sunt necessaria ad observantiam talium votorum essentialium -- II. Tenentur etiam servare illa omnia , quae
 „ praecipiuntur sub praecepto in Regula ; excusantur tamen
 „ in aliquibus casibus , ut si non jejunant Feria VI. sicut erat praeceptum : vel si non gestant cilicium nudis
 „ carnibus , & similia , quando consuetudo inobservantiae per spatium quadraginta annorum cum bona fide
 „ sit praescripta ; quoad alia vero , quae sunt extra vota , nec sunt sub praecepto , excusantur saltem a mortali --
 „ III. Moniales , quae dum profitentur , jurant , & promittunt servare reformationem ordinatam a Summo Pontifice , obligantur ratione promissionis , & juramenti , sub peccato mortali illam servare , quia juramentum est justum , licitum , & in materia gravi : secus si
 „ materia contenta in observantia esset levis , & parvi momenti . -- Si promiserunt , & juraverunt , animo tamen non observandi , adhuc tenentur observare , quia
 „ non possunt separare promissionem ab obligatione . -- V. Si non intendebant promittere , sed ficto animo juraverunt , licet vi juramenti non obligentur in conscientia , tamen cogi possunt observare reformationem promissam ratione scandalii , & ratione praecepti : Summus tamen Pontifex potest reformare Monasteria , & Moniales tenentur obedire . -- Item si Moniales promittunt , & jurant reformationem , habentes in animo eam servare , eo modo , & forma prout aliae Moniales ejusdem Monasterii observant , quae tamen revera non observant omnia , tenentur adhuc reformationem animo servare -- Ultimo si Moniales affirmant nolle servare praedicta , ad quae tenentur in foro conscientiae sub peccato mortali , non possunt absolvi a Confessario
 „ tan-

„ tanquam impenitentes : & Confessarii eas temere ab-
 „ solventes sunt sacrilegi . „ Hoc iudicium P. Alagona suo
 „ calculo probavit Cl. Cardin. Bellarminus , hoc modo , ut
 „ ibidem in autographo legitur . *Existimo Doctrinam hanc*
 „ *esse veram & solidam , & conformem meliori parti Docto-*
 „ *rum &c. qui de his rebus scribunt. Card. Bellarminus .* Si-
 „ milis formae est iudicium ejusdem Cardinalis Bellarmini,
 „ videlicet : „ Ad primum , si ea , quae non observantur ,
 „ sunt necessaria ad observantiam substantialium , non
 „ possunt excusari quae ea non servant ; nam eadem est
 „ ratio de his , ac de substantialibus : substantialia autem
 „ non possunt ullo praetextu a Regularibus non observa-
 „ ri , ut patet ex Innocentio III. *Cap. Cum ad Monasterium*
 „ *de statu Monachorum , & ex Concilio Tridentino Ses-*
 „ *sion. XXV. Cap. I. de Reformatione Regularium , & ex*
 „ *Doctoribus , qui allegantur a Sylvestro V. Religio III.*
 „ *qu. 12. --* Si vero non sunt necessaria , distinguendum
 „ videtur : nam vel inobservantia Regulae roborata est
 „ consuetudine quadraginta annorum cum bona fide , vel
 „ non . Si non est ita roborata , non excusantur ab obser-
 „ vantia , quia Regula est in suo vigore , & obligat . Vi-
 „ de Navarrum *Cap. XII. num. 50.* Si vero consuetudo in-
 „ observantiae est legitime praescripta , videntur posse
 „ excusari illae , quae Religionem sic relaxatam invene-
 „ runt ; nam primo talis Religio sic relaxata , in qua ta-
 „ men servantur omnia substantialia , est vera , & bona
 „ Religio , ergo potest eligi , & qui in ea vivunt sunt in
 „ statu perfectionis . Secundo , qui profitentur aliquam
 „ Regulam , non promittunt servare singula , quae sunt in
 „ Regula , sed vivere secundum illam Regulam , ut do-
 „ cet S. Thomas 2. 2. *qu. 186. art. 9. ad 1.* Vivit autem se-
 „ cundum Regulam qui servat substantialia , & reliqua ,
 „ quae sunt in usu illius Religionis ; consuetudo enim
 „ declarat saepe Regulas , saepe etiam abrogat : ut no-
 „ tum est ex *Cap. Final. de Consuetud.* Tertio Concilium
 „ Tri-

„ Tridentinum docet *Sess. XXV. Cap. I.* Religionem non
 „ posse relaxari quoad substantialia : ex quo colligitur
 „ posse tolerari relaxata quoad alia . Quarto quia oportet
 „ teret damnare integras Religiones , in quibus non ob-
 „ servantur aliquae Regulae primi Instituti ; Ecclesia ta-
 „ men eas non damnat , sed reformat quoad substantialia,
 „ & tolerat in ceteris — Ad secundum nullum est dubium,
 „ quin teneantur servare reformationem a se promissam
 „ & juratam ; & si non faciant , mortaliter peccent . Nam
 „ iuramentum illud fuit licitum , & iustum de re grata
 „ Deo , & in materia gravi ; proinde perjurium illi con-
 „ trarium esset peccatum mortale . Hoc tamen intelli-
 „ mus non de singulis articulis reformationis , sed de arti-
 „ culis in materia gravi ; sicut enim qui jurat se recitatu-
 „ rum unum Rosarium , non est perjurus si omittat unam
 „ Ave Maria , quia parum pro nihilo reputatur . Vide
 „ Cajetanum 2.2. *qu. 89. art. 7.* & Navarrum *Cap. XII. n. 10.*
 „ Ita Moniales , quae non jurant singulos articulos seor-
 „ sim , sed in genere totam reformationem , non sunt per-
 „ jurae si deficiant in aliqua re modica &c. -- Cardina-
 „ lis Bellarminus &c. „

CXIII. Hisce ergo tam luculentis solidisque inlustrum
 Virorum Monumentis aliquid addidisse nonne est decer-
 pisse ? Ea porro ex causa nec inlationes ex eis deducere ,
 nec ampliori verborum circuitu rem nostram firmandam
 censeo , sed incunctanter finem operi impono , quod tam
 celeri manu fuit conscriptum , dictatumque , ut de eo di-
 cere possim quod olim de alio id genus opusculo ab se
 composito S. Hieronymus inquit : (a) *Extemporalis est di-*
ctatio , & tanta ad lumen lucernulae facilitate profusa , ut
notariorum manus lingua praecurreret , & signa , ac fur-
ta verborum volubilitas sermonum obrueret , quod ideo
dixi , ut qui non ignoscit ingenio , ignoscat vel tempori . At
dum finem pono opusculo , quod iudicio , & correctioni

S. R. E.

(a) S. Hieronym. Epist. XLVII. de vitando suspecto contubernio .

S. R. E. Ecclesiarum omnium Matris & Magistrae submitto , non desino exhortari , & per nomen Domini Nostri Jesu Christi obsecrare omnes Monasticen professos, ut memores conditionis suae vota Deo reddant , & sicut Domino promiserunt, sic vivant in Sancta Societate, ad amissim, videlicet, Regulae, & sanctarum laudabiliumque consuetudinum . Qui inibi degunt, ubi exacta communio bonorum servatur , eam teneant , & in charitate Dei conservent , manentes in ea vocatione , qua vocati sunt : *qui enim custodierint iusta iuste iustificabuntur* . Sapientiae VI. Qui vero eam servant regularem communem vitam , quam propugnavi , non inde sibi largius indulgeant , ut quod ad necessitatem conceditur , in vanitates consumatur ; abusus, si qui grassantur , exterminent, superflua devitent, inutilia detestentur : Superiores vero , quos Dominus posuit custodes super muros Jerusalem, non taceant die, ac nocte : contra vel minimum insurgentem in suo Monasterio abusum clament , obsecrent subditos arguant increpent in omni patientia & doctrina : non enim sunt destructores , sed Conservatores Communitatis , & suorum subditorum animas de eorum manibus requirit Dominus . Et quia Apologeticum scripsi , ex quo faciliter potuit laedi Amicus, & Frater noster , sciat dilectissimus Sodalis, quod non ad vindictam , sed ad vindiciam scripsi , commenda- vi zelum , modum non servatum laudare non potui , errores, quos in eo carpsi , quia errores hominum sunt , & menda Scriptorum , non ad confusionem ejus , sed ad veritatis notitiam detexi : non insedit mihi animus laedendi , quem summopere veneror , doctissimum virum , sed dumtaxat innoxios ceteros fratres meos vindicandi : quare eum enixe rogo , ut mihi indulgeat , qui non ut pungerem eum , sed ut alios solarer , ab eoque vellicatos tuerer , vim vi repellere fui coactus . *Si in defensione mei (addam ego , & universi fere Monastici status) aliqua scripsero , in te culpa sit , qui provocasti , non in me , qui scribere*

(CCXLVIII.)

bere compulsus sum, cum Hieronymo (a), iterum eum adloquens rogo. Non enim te ut hostem repello, quem mihi charitate junctum Fratrem corde complector, & professione Socium sincero animi adfectu prosequor: sententiam tuam non sequor, & rigidae, quam jactas, opinioni nullatenus adhaerere possum: Ex opinione *adversarium* dumtaxat te aliquando dixi, non ex similitudine, & vel ex eo praecipue tibi restiti, obstitamque, quia quae ex zelo, sed non secundum scientiam, scripsisti, in dedecus cedunt omnium Regularium Ordinum. Quapropter (iterum te rogans, tibi bene optans, tibi vale dicens, cum eodem Bethleemitico Doctore (b) claudio rivos) *si pacem desideras arma depone, blandienti possum acquiescere, non timeo comminantem; sit inter nos una fides. Et illico pax sequetur.*

F I N I S .

IN-

(a) S. Hieronym. Epist. XCII. ad Augustinum.

(b) Idem Apolog. advers. Rufinum.

I N D E X

A

- A** *Lagona (Petri) iudicium de peculio Monastico ex consuetudine permisso .* pag.244.
- B.** *Albertus M.peculium Monachis ex licentia permittit .* p.68.
- Alexander VII.** *non obstrinxit ad Apostolico-Monasticam disciplinam .* p.234.
- B. Andreas a Monte Regali** *vitalitium , & depositum servavit .* p.82.
- S. Antoninus** *depositum vindicavit .* p.84.
- De Apostolico-Monastica disciplina Titulus in ad-**
versario castigatur . p.10. & sequ.
- Apostolicorum Actuum Cap.II.** *expenditur .* p.2.& seq.
& 112.
- Areylza (Gregorius)** *depositum ex licentia retinuit .*
p. 193.
- S. Augustinus** *ex causa suis Clericis peculium permisit .* p.128.
- S. Augustinus** *rigidum propositum de communi vita servanda moderatione temperavit .* p.108.
- S. Augustini Regula ad Servos Dei data , an genuinum ejus opus ?** p.29. & seq.
- S. Augustini Regulae textus circa praeceptum vitae communis** *expenditur .* p.35. & sequ. & p.41. & seq.
& p.127.
- Augustinianorum Constitutiones .** *Vide Eremitarum S. Augustini .*

B

- B**ellarmini (Roberti) Cardinalis iudicium de consuetudine peculii . p.245.
S. Benedicti Regula quomodo praecipiat communem vitam ? p.39. & seq.
Quomodo obliget eam profitentes ? ibid.
Benedictus XIII. utrumque peculium Monachis indul- sit . p.194. & seq.
Bona provenientia ex peculio Monachorum . p.92.

C

- S.** Cajetanus quid praescribat in Regula ? p.138.
Caramuel falso relatus . p.209.
Carmelitarum Constitutiones peculium permittunt . p.166.
Clemens VIII. non praescripsit exactam communem vitam . p.171. & seq.
Clemens XI. indulgit depositum . p.192.
Clemens XII. nullum ea de re decretum edidit . p.192.
Clericorum Regularium Constitutiones utrumque peculium permittunt . p.166. 198. 237. & sequ.
Concilia permittunt peculium Monachis . p.67. & seq.
Conradus (Johannes) falso relatus ab oppositore . p.214.
S. Cypriani doctrina circa distributionem sportularum . p.27.

D

- D**epositum Monachis licitum quale sit ex adversario ? p.49.
Qua-

I N D E X.

- Quale ex nostra sententia ?* p.54.& seq.
Permissum in Veteri Canonico Jure . p.67.& seq.
In Novo Jure non vetitum . p.154.& seq.
Disciplina , etsi Apostolica, variationem subire potest .
 p.18. & seq.
Doctores falso relati ab adversario . p.209. 211. & seq.
Doctores , qui permittunt peculium Monachis . p.85.
 139. 169.
Dominium quale compatibile cum paupertate ? p.58.
S.P.Dominici discretio commendatur . p.212.
Donatus (Hyacinthus) Laymensis falso relatus ab ad-
versario . p.200.

E

- S. Epiphanius sibi pecuniam reservavit pro libris .* p.84.
S. Eremitarum S. Augustini Constitutiones utrum-
que peculium permittunt . p.75.144.188.

F

- F. Errari (Thomas) Cardinalis depositum habuit .*
 p.193.
S. Franciscus de Paula cur prohibeat suis tangere pe-
cunias ? p.234.

G

- G. Ravina (Dominicus) Apologias pro Regulari-*
bus scripsit . p.2.& seq.
Depositum servavit . p.193.

H

- F**ratrum Hieronymianorum, seu B. Petri de Pisis
Constitutiones peculium indulgent. p.237.
Fratrum Ordinis Hospitalaris, seu S. Johannis de
Deo Constitutiones depositum permittunt. p.236.

I

- I**nnoctentius X. quare parvos Conventus suppressit?
p.102.
Non obligavit ad exactam communem vitam. p.187.
Innoctentius XI. quid praescripsit Regularibus? p.188.
Innoctentius XII. an praeceperit omnibus Monachis ex-
actam bonorum communionem? p.189. & seq.
B. Jordanus de Saxonia pro utroque peculio scribit.
p.128.

L

- L**ateranense utrumque Concilium III. & IV. quomodo ad
communem vitam Monachos adstringat? p.119.
Lopez (Franciscus, & Ludovicus) falso relati ab
adversario. p.221. & seq.

M

- M**edium tenendum in via spiritus. p.212.
Mendicantium Constitutiones non obligant ad
exactam communem vitam. p.233. Vide eas sigillatim.
FF.

I N D E X.

- FF. S. Mariae de Mercede Constitutiones peculium
permittunt .* p.190.
*Minorum Conventualium Constitutiones idem conce-
dunt .* p.77.& 184.
Monachatus an ab Apostolis institutus ? p.11.
Monachi sanctitate insignes depositum servarunt. p.78.
 & 239.
Veterum Monachorum Regulae expendantur . p.129.

N

- N** *Atalis Alexander quid de deposito sentiat ?* p.85.
Nazarrus (Martinus) Azpilcueta vindicatur .
 p.169.
*Nazarius (Paulus) perperam ab Oppositore lauda-
tus .* p.225.

O

- D** *E Oliveriis (Thomas) non fideliter laudatus ab
Amico .* p.227.

P

- P** *Afferinus (Petrus) falso relatus ab adversario .*
 p.204.
Paulus V. depositum indulget . p.166.
*Paupertas Religiosa non est conjuncta cum exacta com-
munione bonorum .* p.74.& seq.
Pecuniae quomodo vetitae in Evangelio ? p.16.& seq.
Philamundi (Raphaël) laudatus . p.193.
S.Pius V. peculium ex licentia retinuit . p.83.
 Pla-

I N D E X.

- Plagium in Authore Dissert. de Apostolico-Monastica discipl. detectum.* p.6.
*Verbum praecipere quomodo intelligatur dum in Ju-
 re Canonico, & Regulis PP. usurpatur.* p.36.& seq.
*FF. Praedicatorum Constitutionum Prologus quomodo
 intelligendus?* p.44.
Eaedem Constitutiones peculium permittunt. p.64. &
 seq. 144. 160.
Non obligant ad culpam. p.45.
Proprietas quid sit? p.49. 123. 213. & 230.

R

- R.** *Raymundus de Vineis non favet adversario.* p.56.
Regula S. Augustini. Vide S. Augustinus.
Regula S. Benedicti. Vide S. Benedictus.
Regulae Veterum Patrum quid praescribant? p.129.
 & 229.
Rotae Romanae decisiones pro peculio Monachorum.
 p.164.

S

- S.** *Ratrum Servorum B.M. Virginis Constitutiones
 utrumque peculium permittunt.* p.77.
Sixtus V. utrumque peculium concedit. p.160.

T

- T.** *Heatini. Vide Cleric or. Regular. Constitutio-
 nes.*

Theo-

I N D E X.

- Theologi falso relati ab Adversario .* p.221.& seq.
S.Thomas Aquinas an habuerit usum peculii ? p.79.
 & seq. & 140.
Quid de vita communi scribat ? p.131.
Thomasius (Josephus) S. R. E. Cardinalis depositum
servavit . p.194.
Tridentinum Concilium indulget peculium . p.154. &
 seq. & 199.
FF. SS.Trinitatis Redemptionis Captivorum Constitu-
tiones peculium cum licentia permittunt . p.234.

U

- U***Rbanus VIII. peculium Monachis concedit , vel*
probat . p.183.
Ufus distinguitur a dominio . p.50.
Ufus duplex , & quinam repugnet paupertati ? p.58.

V

- V***Ita communis duplex .* p.26.& seq.
Vita communis exacta an praecepta primis Cre-
dentibus ? p.14.& seq.
An indicta Monachis ex praecepto Apostolico ? p.20.& seq.
Servata primitus a Laicis , deinde a Clericis . p.22.& seq.
Quomodo servata primitas a Monachis , & quando
relaxationem subiit ? p.23.& seq.
An praecepta a S. Augustino in Regula ? p.35.
An ex Prologo Constitutionum Nostrarum praece-
pta ? p.35.& seq.
 Com-

I N D E X.

Commendatur a nobis , sed non adferitur praecepta .

p.29. 113.

Vitalitius proventus Monachis permissus. p.136.& seq.

160. 198. & sequ.

Z

Z *Elus Christianus quinam ?*

p-4

ERRATA CORRIGE

P Ag.21. *adamussum Logices praecepta* corrige ad *amussum Logices praeceptorum* p.39. *Cassinensi* cor. *Casinensi* p.56. *Regulam S. P. Augustini* cor. *juxta Regulam S. P. Augustini* p.57. *retinent* cor. *retinentes* p.80. *auri mensurnam* cor. *auri mensurnam unciam* p.91. v.17. *de le normam* p.113. *sua* cor. *suo* p.130. *voluerit cotendere* cor. *observandam contenderit* p.144. *Et quae haereditario jure* cor. *Et quae non haereditario jure: ceteros, quos, cursim perlustrans jam editum opus, advertere nequivi, errores facilliter corrigit eruditus lector.*

Dum vero aliquem eximiae probitatis virum *Beati* titulo insignivi, Historicorum verba retinui, nec per volam, aut per hiliam declinandi a decretis Urbani VIII. & S.Sedis animus mihi insedit: quapropter iterum iterumque eidem Romanae Ecclesiae, & Christi Vicario obsequens Pontificia decreta summa animi devotione recidio, & amplector.

Pag. CLXXVI. lin 3. lege: *tempore Hannibalis de Capua praedecessoris Alphonfi Neapolitani Archiepiscopi Card. Gesualdo &c.*

Pag. CLXXVII. lin. 14. lege: *rem detulit ad Clementem VIII. successorem Gregor. XIV. qui Sixto V. &c.*

NOS F. THOMAS R I P O L L

Sacrae Theologiae Professor , ac totius Ordinis Praedicatorum humilis Magister Generalis & Servus .

CUm, uti Nobis exponitur, Adm. Rev. P. Mag. Fr. Pius-Thomas Milante Congregationis nostrae Sanitatis opus, cui Titulus: *Vindiciae Regularium in causa Monasticae paupertatis*: composuerit, illudque praelo subjicere desideret; Nos harum serie, nostrique autoritate Officii, quantum in nobis est, & servatis alias servandis, paterne indulgemus, dummodo ab Adm. Rev. PP. Magistris Fr. Nicolao Santoro, & Fr. Augustino de Simeonibus praefatae nostrae Congregationis luce dignum judicetur, eorumque censurio in scriptis calculo approbetur. In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. In quorum fidem &c. Datum Romae in Conventu nostro Sanctae Mariae super Minervam die 7. Octobris 1740.

FR. THOMAS RIPOLL MAG. ORD.

Reg. Fol. 15.

F. Vincentius Maria di Francisco Mag. & Socius.

K k

Jus-

JUssu Reverendissimi P. Magistri Generalis Ordinis Praedicatorum F. Thomae Ripoll librum, cui titulus : *Vindictiae Regularium in causa Monasticae paupertatis*, compositum ab eruditissimo P. Fr. Pio-Thoma Milante S. Th. Magistro, & in Neapolitana Studiorum Universitate Primario Moderatore Cathedrae S. Thomae Aquinatis, olim Congregationis nostrae S. M. Sanitatis meritissimo Vicario Generali &c. attente perlegi, & in eo nedum nihil offendi, quod aut Catholicae fidei, aut bonis moribus dissonum sit, sed ad quietem religiosarum animarum aptissimum esse deprehendi: quippe nimis docte erudite & solide perhibet modum facilem suavemque observandi Monasticae paupertatis votum, enervando objectiones omnes nuperi Scriptoris, & adhaerendo menti S. P. N. Dominici, qui in suis Constitutionibus ab omni rigore abstinit, ad nullamque, vel venialem, culpam earundem transgressores voluit adstrictos. Ad charitatem etiam pacem & tranquillitatem omnium Regularium Ordinum, eorumque decorem facere praefatum opus clarissime constat ex solidis argumentis, quae Author Cl. profert, & ex experientia compertum est. Quapropter existimo librum dignum, qui quantocius typis mandetur. E Conventu S. Mariae Sanitatis die 22. Novembris 1740.

*F. Nicolaus Santorius S. Th. Mag. & Ex-Vicarius Generalis
Congregationis S. M. Sanitatis.*

FActurus jussa Reverendissimi Patris Magistri Ordinis
 a Cl. S.Th. Magistro, Regioque Primario Professore, Ex-
 Vicario Generali nostrae Congregationis S.Mariae Sani-
 tatis, Examinatore Synodali Neapolitanae Ecclesiae, Urbi,
 & Orbi ex aliis suis operibus publici juris factis apprime
 noto F.Pio-Thoma Milante, & quid in eo expertus sim,
 quidve adnotaverim sincere indicabo. Non sine animi vo-
 luptate, nec sine cordis laetitia *Vindicias Regularium in*
causa Monasticae paupertatis ad umbelicum perductas, &
 ad decorem universi Monastici status plene elaboratas vi-
 di: demiratus sum in eis eruditionem non levem, crite-
 rium exactum, doctrinam solidam & commendabilem,
 a laxitate, & a rigore aequae alienam: conspexi in eodem
 veri Theologi effigiem, optima quaeque argumenta per-
 tractantis, sed praecipue suspexi commendabilem animi
 moderationem in retundendis objectionibus nuperi cujus-
 dam Ecclesiastis, qui revera nimium exagitavit Regu-
 lares omnes: quapropter quod ab initio promittit ad fi-
 nem usque exequitur Apologeticum Christianum scri-
 bens. Neque hic finis. Quod omnes certe ad stuporem
 usque perducit, id sane est, quod reticere non possum,
 & mihi est certe notum, nec alios latet: intra paucos men-
 ses opus absolvit, quo in edendo sine dubio quilibet alius
 esto eruditissimus diu fuisset immoratus; & quod in eo
 ulterius, magisque est suspiciendum, id certissime est, quia
 vir omnibus acceptus, Sacerdotio & Imperio gratus, Regi
 nostro in seriis Theologicis consultationibus deserviens,
 deputatus librorum revisioni & introductioni: Neapolita-
 no Archiepiscopo in munere Examinatoris Synodalis, Re-
 gioque Cappellano Majori in munere Theologi, ac Exa-
 minatoris adfistens & obsequens: Monasticis, iisque gravi-
 bus occupationibus, detentus, nec a Ministerio Verbi Dei,
 aut ab excipiendis Fidelium Confessionibus, aut a consi-
 liis praestandis desistens sibi non pepercit, ut decori

omnium Ordinum Regularium sedulam celeremque operam navando, consuleret eisdem. Opus igitur omnibus numeris absolutum & utile nimis, ut statim edatur ad decorem Monastici status, & quietem animarum censeo. E Conventu S.Mariae Sanitatis die 1. Decembris 1740.

*F. Augustinus de Simeonibus S.Th. Mag. & Ex-Vicarius
Generalis Congregat. S.M. Sanitatis.*

EMI-

EMINENTISSIMO SIGNORE

G Ennaro , e Vincenzo Muzio pubblici Padroni di stampa in questa Fedelissima Città , supplicando espongono all'Em.V. , come desiderano dare alle stampe un Libro intitolato : *Vindiciae Regularium in causa Monasticae paupertatis* del P. M. Fr. Pio-Tommaso Milante Domenicano . Per tanto supplicano l'Em.V. darne il permesso , e rimetterlo alla solita revisione , e l'averanno a grazia ut Deus , &c.

R.P. Mag. Fr. Jacobus Philippus Gatti Ord. S. August. revideat , & referat . Nap. 6. Nov. 1740.

C. EPISC. ANTINOP. VIC. GEN.

D. P. M. Gyptius Can. Dep.

EMINENTISSIME DOMINE

Quemadmodum iis ego nunquam adhaerere potui Scriptoribus , qui laxas nimium opiniones amplexati *consuunt* (ut ait Ezechiel 13. 18.) *pulvillo sub omni cubito manus* ; ita neque iis unquam manum dedi , qui nimium quantum rigidas sequuti opiniones regnum Coelorum ita claudere velle videntur , ut neminem unum illuc intrare omnino finant . Quapropter Opus , cui titulus *Vindiciae Regularium in causa Monasticae paupertatis* a doctissimo P.M. Pio-Thoma Milante Ord. Praedic. compositum suffragiis omnibus approbo : in eo enim contra nimium nuperi Scriptoris rigorem regia eruditus Scriptor

in-

incedens via , qua sit eundum , & quo nullatenus declinandum in professione monasticae paupertatis sit , erudite solideque demonstrat . Typis itaque committi potest , tum quia nihil a sanctissima Fide , aut a Christianis moribus dissonum continet , tum quia Regularibus & instructioni erit & solatio . Ita sentio , hoc meum qualecumque iudicium Eminentiae Vestrae auctoritati , ut par est , submittere , sacramque Purpuram humillime deosculans .

Neap. Kalend. Decemb. anno CIOIOCCXL.

Em. V.

Addictissimus & Obsequentiissimus famulus
F. Jacobus-Philippus Gatti Ord. Er. S.P.A.

Attenta supradicta relatione imprimatur . Neapoli 30. Decembris 1740.

C. EPISC. ANTINOP. VIC. GEN.

D. P. M. Gypsius Can. Dep.

S.R.M.

SIGNORE

G Ennaro , e Vincenzo Muzio pubblici Padroni di stampa in questa Fedelissima Città supplicando espongono alla M.V., come desiderano dare alle stampe un Libro intitolato: *Vindiciae Regularium in causa Monasticae paupertatis* del P. M. Fr. Pio-Tommaso Milante Domenicano . Per tanto supplicano la M.V. darne il permesso , e commetterlo alla revisione , e l'averanno ut Deus , &c.

Rev. P. D. Isidorus Sanchez de Luna publicus Ethicae Professor videat , & in scriptis referat . Neapoli die 24. Octobris 1740.

C. Galianus Archiep. Thessal. Capell. Major .

J Ussu Majestatis Tuae legi librum a Cl. Viro Fratre Pio-Thoma Milante S. Theologiae Magistro , & Regio Professore Ex-Vicario Generali Congregationis S. Mariae Sanitatis Ordinis Praedicatorum elucubratum , qui inscribitur : *Vindiciae Regularium in causa Monasticae paupertatis* . in eo nihil sane depraeendi , quod Juribus Regiis adversetur ; imo Theologi numeris omnibus absoluti doctrinam sum demiratus in tuenda communi Regularium causa , quam & invicte sustinet , petitis praesertim ex SS. Patrum auctoritatibus , & Romanorum Pontificum decretis , solidissimis argumentis . Quo circa dignum censeo ,

feo , qui typographicis formis in vulgus edatur . Neapoli
ex Regali Monasterio S. Severini X. Kalendas Decemb. An-
no Salut. MDCCXL.

Humillimus , Addictissimus , & Obsequentissimus Famulus
D. Isidorus Sanchez de Luna Casinen. Reg. Ethices Prof.

Die prima Mensis Decembris 1740. Neap.
Viso rescripto S. R. M. sub die 30. proximi elapsi mensis No-
vembris , ac approbatione facta per R. P. D. Isidorum
Sanchez de Luna ordine praefatae M. S. de commissione
Reverendi Regii Capellani Majoris .

Regalis Camera Sanctae Clarae providet , decernit , atque
mandat , quod imprimatur cum inserta forma praesentis
supplicis libelli , & approbationis dicti revisoris ; Et in
publicatione servetur Regia Pragmatica . Hoc suum .

ROCCA . MAGIOCCA . CASTAGNOLA .

Illustris Marchio de Ipolito Praefes S. R. C. tempore sub-
scriptionis impeditus .

Illustris Marchio Fraggianni similiter tempore subscri-
ptionis impeditus .

Mastellonus .

ANT 174 1225

3674

3672

£46